Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Straßburg], 1481

[Legende LI (De passione domini) – C (De sancta martha)]

urn:nbn:de:bsz:31-306710

Visual Library

inuocanti nocere p̄ſumas. Hec vbi iuſſa dedit. demon abſcedens eua-
nuit. Et miles vir̄ ſanctum cum reuerentia ⁊ grãr̄ actõe liber̄ abire
permiſit.

.LI. ## De paſſione domini.

Paſſio xp̄i fuit ex dolore amara. Ex illuſiõe deſpecta Et ex vti
litate multiplici fructuoſa. Dolor aũt cauſabatur ex quinqꝫ.
Primo ex eo q̄ ip̄a paſſio fuit ignominioſa. ⁊ boc ꝑpter igno-
minioſum locum. q2 in caluaria vbi malefactores puniebant Propter
ignominioſum ſupplicium. quia morte turpiſſima condẽnat9 eſt. Crux
eñi ſupplicium erat latronum Et licet crux tunc eſſet multe ignominie
nunc eſt immenſe gl'ie. Unde aug9. Crux que erat ſupplicũ latronum
nunc tranſit ad frontes imꝑator̄. Si tantũ bonorem deus ꝯtulit ſup
plicio ſuo. quid conferet ſeruo ſuo Propter ignominioſum conſortiuꝫ
q2 cum ſceleratis deputatus eſt. id eſt cum latronibus qui primo erãt
ſcelerati. ſed poſtea vnus conuerſus eſt ſcꝫ diſmas qui erat a dextris.
Sicut dicitur in euangelio nicodemi. Et alius dannatus ſcꝫ geſmas
qui erat a ſiniſtris. Uni ergo dedit regnum. alteri ſupplicũ. Ambro.
Autor pietatis in cruce pendens in ſingulis negociis pietatis officia
diuidebat. ꝑſecutõem apoſtolis. pacem diſcipl'is. corpus iudeis. cruci-
fixoribus veſtimenta. patri ſp̄m. virgini paraninphũ. latroni p̄adiſuꝫ
peccatoribus infernum. crucem xp̄ianis penitentibus commendabat.
Ecce teſtamentum quod fecit chriſtus in morte pendens in cruce.

Secundo ex eo q̄ fuit iniuſta. q2 peccatum non fecit. ⁊ non eſt inuẽt9
dolus in ore eius. Et ideo que venit indigne pena dolenda venit. De
tribus eñi iniuſte precipue eum accuſabant. videlicet quia tributum
reddi probibebat. quia ſe regem dicebat. ⁊ quia filium dei ſe faciebat.
Contra bas tres accuſatões dicim9 in paraſceue in ꝑſona ſaluator is
tres excuſatões. Popule meus quid feci tibi ⁊c. Ubi exprobat criſtus
tria beneficia ei ſ collata. ſcꝫ liberatõem ab egipto. regimen in deſerto
plantatõem vinee in loco optimo. quaſi dicat criſtus. Accuſas me de
redditõe tributi. potius grãs agere deberes. q2 liberaui te a tributo.
Accuſas me q2 dixi me regem. potius deberes grãs agere. q2 rega l'r
paui te i deſerto. Accuſas me q2 me fi. dei dixi. poti9 deberes grãs age
re q2 te in vineam meã elegi. ⁊ in loco optimo plãtaui. Tercio ex eo
q̄ fuit ab amicis. tolerabilior eñi eſſꝫ dolor ſi pateref ab bis qui aliq̄
de cauſa deberent eſſe eius inimici. vel ab bis qui eſſent alieni vel ex-
tranei. vel ab bis quibus aliqua incõmoda intuliſſet. Sed tñ patitur
ab amicis. id eſt ab bis qui deberent eſſe ſui amici Item a proximis id
eſt ab bis de quor̄ ſtirpe natus eſt. De bis duobuſ dicif in pſal'. amici
mei ⁊ px. mei. Job. xxx. Noti mei quaſi alieni receſſerũt a me. Item ab
bis q̄bus m'lta bona ꝯtulerat. Jobã. viii. M'lta bona oꝑatus ſum eis

Bern. O bone ihesu q̄ dulciter cū hoibus cōuerſatus es. q̄ magna ꝛ
abundantiſſima eis largitus es. q̄ dura ꝛ aſpa ꝑ eis paſſus es. dura
verba. duriora verbera. duriſſima crucis tormēta. ¶ Quarto ratiōe
teneritudinis corporis. Unde in figura dauid dicit̄ de eo. ii. Regū penl.
Ipſe eſt q̄ſi tenerrimꝰ ligni vermiculꝰ. Bern. O iudei lapides eſtis la
pidem ꝑcutitis molliorē. de q̄ reſonat tinnitus pietatis. ꝛ ebullit oleū
caritatis. Item hiero. Traditus eſt ihesus militibus verberādꝰ. ꝛ illō
ſacratiſſimū corpus pectuſq; dei capax. flagella ſecuerūt. ¶ Quinto
ex eo q̄ fuit vniuerſalis. q2 ꝑ oēs ptes ꝛ omnes ſenſus. ¶ Primo eīm
fuit hic dolor in oculis. q2 lacrimatus eſt. ſicut dicit̄ hebreo. v. Bern.
Aſcendit in altum vt longiꝰ audiretur. fortiter clamabat vt nullꝰ excu
ſaret̄. clamori lacrimaſ addidit vt homo ↄpateretur. Alias etiā bis la
crimas fudit ſcȝ in reſurrectōe lazari. ꝛ ſup hieruſalem. Itaq; prime
lacrime fuerūt amoris. Unde ꝛ quidā: cū vidiſſent eū lacrimantem di
xerūt. Ecce quomō amabat eum. Secūde fuerūt ↄpaſſionis. Sed hee
tercie fuerūt doloris. ¶ Secūdo fuit in auditu cū ei ſcȝ oppbria ꝛ blaſ
femie irrogate ſunt. Criſtus eñ ſpēal'r quatuor habuit in quibus op
probria ꝛ blaſſemias audiuit. Habuit eñ excellentiſſimā nobilitatem
q2 q̄tum ad diuinam naturā fuit eterni regis filius. ꝛ q̄tum ad hūa
nam de regia ſtirpe genitꝰ. ita q̄ etiā inq̄tū homo. fuit rex regū ꝛ do
minus dominantiū. Habuit ineffabilē veritatē. quia ipſe eſt via veri
tas ꝛ vita. Unde de ſe iterū dicit. Sermo tuus veritas eſt. Filius eñ
eſt ſermo ſiue verbū patris. Habuit inſupabilem poteſtatem. q2 omia
ꝑ ipm̄ facta ſunt. ꝛ ſine ipō factū eſt nihil. Habuit inſup ſinglarem bo
nitatem. q2 nemo bonus niſi ſolus deus. In his criſtus audiuit opp
bria ꝛ blaſſemias. ¶ Primo quidē q̄ ad nobilitatē. Math. xiii. Nōne
hic eſt filꝰ fabri. Nōne mater eius dicit̄ maria ꝛc. ¶ Secūdo quo ad
ptātem. Math. xii. Hic non eiicit demonia niſi in beelzebub principe
demoniorū. Item Math. xxvii. Alios ſaluos fecit. ſeipm̄ non poteſt
ſaluū facere. Ecce dicunt ipm̄ impotentē. cū tñ adeo potens extitit q̄
pſecutores ſuos ſola voce proſtrauit. Nam cū interrogaſſet quē q̄rītiſ
ꝛ illi reſpōdiſſent. ihesum nazarenū. ꝛ ipſe dixiſſet. ego ſum. continuo
ceciderūt in terrā. Augꝰ. Una vox turbā odiis ferocem armis terri
bilem ſine vllo telo ꝑcuſſit. repulit. ſtrauit virtute latentis diuinitatis.
Quid iudicaturus faciet. qui iudicandus hoc fecit. quid regnaturus
poterit qui moriturꝰ hoc potuit. ¶ Tercio q̄ ad veritatē. Johan. viii.
Tu de teipſo teſtimoniū ꝑhibes. teſtimoniū tuū non eſt verū. Ecce q2
dicūt eum mendacē. cū tñ ipſe ſit via. veritas. ꝛ vita. Hanc veritatem
pilatus ſcire vel audire non meruit. q2 ipm̄ ſm̄ veritatē nō iudicauit
Inchoauit quippe iudiciū a veritate. ſȝ in veritate nō ꝑmanſit. ꝛ ideo
de veritate queſtōem meruit inchoare. ſȝ non meruit ſolutōeȝ audire

Alia ratio eſt ſm aug⁹. quare ſolutõem non audiuit. qꝛ cum illã q̃ſtio
nem feciſſet ſubito venit illi in mentẽ ꝯſuetudo iudeoꝝ q̃ ſolebat vn⁹ di
mitti in paſca. ꝛ ideo ſtatim exiuit ꝛ ſolutõnem non expectauit. Tercia
ratio eſt ſm criſo. qꝛ ſciebat ꝙ queſtio tam difficilis indigebat multo
tpe ꝛ multa diſcuſſione. ꝛ ipe ad liberatõem xp̄i ꝑperabat. ꝛ ideo ſtati̅
exiuit. Legit̃ tñ in euangl'. nicodemi. ꝙ cũ pilatus ihesum interrogaſſꝫ
quid eſt veritas. iheſus ei reſpondit. Ueritas de celo eſt. Et pilat⁹. In
terris nõ eſt veritas. Dicit ei iheſus. Q̃uo poteſt veritas eſſe in terris
que iudicat̃ ab his qui poteſtatẽ habent in terris. ¶ Quarto ad boni
tatem. Dicebant eñi ipm eſſe peccatorem in corde. Johan. ix. Nos ſci
mus qꝛ hic homo peccator eſt. Seductorẽ in ſermõe. Luce. xiii. Cõmo
uit pplm docens ꝑ vniuerſam iudeã incipiens a galilea vſqꝫ huc. Le
gis ꝑuaricatorem in ope. Johan. ix. Non eſt hic homo a deo qui ſab
batuꝫ non cuſtodit ¶ Tercõ fuit in odoratu. qꝛ magnũ fetorẽ ſentire
potuit in loco caluarie. vbi erant corpora fetida mortuoꝝ. Unde dicit̃
in ſcolaſtica hyſ. ꝙ caluaries ꝓprie eſt os capitis humani nudũ. Unde
ꝛ qꝛ ibi decollabantur rei. ꝛ multa oſſa capitũ ibi aſperſa erãt. dicebat̃
caluarie locus. vel caluarium ¶ Quarto fuit in guſtu. vnde cũ clama
ret ſitio. dederũt ei acetum cum mirra ꝛ felle mixtũ. vt ex aceto citius
moreretur. ꝛ ipſi cuſtodes a cuſtodia citius liberarẽtur. Dicitur eñi cru
cifixos citius mori ſi acetum bibant. Et ex mirra pateretur olfactus.
ꝛ ex felle guſtus. Aug⁹. Pro mero repletur ſinceritas aceto. inebriat̃
felle dulcedo. adiicitur innocentia reo. moritur vita ꝑ mortuo ¶ Qui
to fuit in tactu. qꝛ in omnibus partibus corporis. a planta pedis vſqꝫ
ad verticem non fuit in eo ſanitas De hoc aũt qualr̃ in omnibus ſenſi
bus dolorem habuit dicit Bern. Caput angelicis tremendũ ſpiritib⁹
denſitate ſpinarũ pungitur. facies pulcra p̄ filiis hoim ſputis iudeoꝝ
deturbatur. oculi lucidiores ſole caligant in morte. aures que audiunt
angelicos cantus audiunt peccatoꝝ inſultus. os quod docet angelos
felle ꝛ aceto potatur. pedes quoꝝ ſcabellũ adoratur: qm̃ ſanctũ eſt: cru
ci clauo affigũtur. manus que formauerũt celos ſunt in cruce extenſe.
ꝛ clauis affixe. corpus verberatur. latus lancea ꝑforatur. Et quid pl'a
Non remanſit in eo niſi lingua vt ꝑ peccatoribus exoraret ꝛ matrem
diſcipulo ꝯmendaret B ¶ Secundo eius paſſio fuit ex illuſiõe deſpe
cta. Quatuor eñi vicib⁹ fuit ſibi illuſum. ¶ Primo in domo anne vbi
recepit ſputa: alapas: velatõem oculoꝝ. Bern. Uultũ tuum bone ieſu
deſiderabilẽ in quẽ deſiderãt angeli ꝓſpicere ſputis inquinauerũt. ma
nibus ꝑcuſſerũt. velo ꝑ deriſione opuerunt. nec amaris vulneribus pe
percerũt ¶ Secundo in domo herodis qui eum fatuũ ꝛ nõ ſane mẽtis
eſtimãſ ex eo ꝙ null'm ab eo r̃ſum habere potuerat. ꝑ deriſiõe eũ veſte
alba iduit. Bern. Tu hõ es ꝛ habes ſertũ de florib⁹. ꝛ ego de⁹ ꝛ habeo

coronā ꝺ ſpinis. Tu habes cyrothecaſ in manibꝰ. ⁊ ego habeo clauos
defixos. Tu in albis veſtibꝰ tripudias. ⁊ ego pro te deriſus fui ab he-
rode i veſte alba. tu tripudiaſ cū pedibꝰ ⁊ ego laboraui cū meis pedibꝰ
Tu in choreis brachia extēdis in modū crucis in gaudiū. ⁊ ego ea in
cruce extēſa habui in opprobriū. ego in cruce dolui. ⁊ tu in cruce exultaſ
Tu habes latꝰ apertū ⁊ pectꝰ in ſignū vane glīe. ⁊ ego latꝰ effoſſū habui
ꝑ te. Tū reuertere ad me ⁊ ſuſcipiā te. Sꝫ q̄re dn̄s xp̄e ſue paſſiōis co-
ram herode pilato ⁊ iudeis ſic tacebat. huiꝰ triplex eſt rō. Pͥma rō eſt.
qꝛ nō erāt digni audire ſuā rn̄ſionē. Secūda qꝛ eua peccauerat ꝑ loq-
citatē. ⁊ ideo xp̄s voluit ſatiſfacere ꝑ taciturnitatē. Tercia qꝛ quicq̄d
reſpondebat totū calūniabanť ⁊ deprauabāt. ¶ Tercio in domo pilati
vbi milites clamidē coccineā circūdederūt ei. arūdinem in manu dede-
rūt. ⁊ coronā ſpineā ſuꝑ caput eiꝰ poſuerūt. ⁊ genu flexo dicebāt. Aue
rex iudeoꝝ. Illa aūt ſpinea corona ꝺꝛ fuiſſe de iuncis marinis. quoꝝ
acies nō minus ſpina eſt dura ⁊ penetratiua. Unde ⁊ ſanguinē de ca-
pite crediť illa corona ſpinea extraxiſſe. Un̄ Bern. Caput illud diuinū
multiplici ſpinaꝝ denſitate vſq; ad cerebꝝ ꝯfixū eſt. De aīa ſunt tres
opiniōes. vbi ſcꝫ aīa principalē habeat ſedē. ſcꝫ vel in corde ꝓpter illd
De corde exeūt cogitatōes male ⁊c. Uel in ſanguie ꝓpter illud leuiti-
ci. Anima oīs carnis in ſanguie eſt. Uel in capite ꝓpter illud. Et incli-
nato capite tradidit ſpm̄ ⁊c. Hāc triplicē opinionē iudei ipō facto vi-
dētur ſciuiſſe Nam vt eiꝰ animā a corpe euellerēt queſierūt ipam in ca-
pite. cū ſpinas vſq; ad cerebꝝ infixerūt. Queſierūt in ſanguie. cū eiꝰ
venas in manibꝰ ⁊ pedibus apuerūt. Queſierūt in corde: cū eius latꝰ
ꝑforauerūt. Cōtra has tres illuſioneſ in paraſceue ꝑmittimꝰ ante reue-
latōem crucis tres adoratōes dicētes. Agyos ⁊c. q̄ſi ter adorātes ter
illuſum ꝓpter nos ¶ Quarto in cruce. Math. xxvii. Principes ſacer-
dotum illudētes eū cū ſenioribꝰ ⁊ ſcribis dicebāt. Si rex iſrahel eſt de-
ſcendat nūc de cruce ⁊ credimꝰ ei. Bern. ſuꝑ hūc locū interim patiētiā
magis exhibet. hūilitatem ꝯmēdat. obedientiā implet. caritatē ꝑficit.
In his nempe virtutū gēmis quatuor crucis cornua ornanť. ⁊ ſupemi-
nētior caritas. a dextris obedientia. a ſiniſtris patiētia. radix oīm vir-
tutū hūilitas in ꝓfundo. Hec oīa q̄ xp̄s paſſus eſt bern. breuiter recol-
ligit dicens Memor ero q̄diu vixero laboꝝ. q̄s ptulit in ꝑdicādo. fati-
gatōnum in diſcurrēdo. vigiliaꝝ in orando. temptationū in ieiunando
lacrimaꝝ in ꝯpatiēdo. inſidiaꝝ in colloquēdo. poſtremo conuicioꝝ ſpu-
toꝝ. collaphoꝝ: ſubſannationū: clauoꝝ: exprobrationū. ¶ Tercio paſ-
ſio eius fuit vtilitate multiplici fructuoſa. Cuiꝰ vtilitas pt eſſe triplex
ſcꝫ peccatoꝝ remiſſio. grē collatio. ⁊ glīe exhibitō. Et hec tria notanť
in titulo crucis. qꝛ ieſus q̄ ad primū. nazarenꝰ q̄ ad ſecūdū. rex iudeoꝝ
q̄ ad terciū. qꝛ ibi erimꝰ oēs reges. De eiꝰ vtilitate dicit augꝰ. Culpam

delevit xp̄s p̄ntem p̄teritā ⁊ futurā. ¶ Preterita peccata tulit ea remit
tendo. p̄ntia hoīes ab eis retrahēdo. futura grām q̄ vitarētur ꝯferēdo
De eiꝰ etiā vtilitate dicit augꝰ. Admiremur: gratulemur: amemꝰ: lau
demꝰ: adoremꝰ: qm̄ ꝑ redēptoris noſtri mortē de tenebris ad lucem. de
morte ad vitā. de corruptōe ad incorruptōem. de exilio ad patriam. de
luctu ad gaudiū vocati ſumus ¶ Quā vtilis aūt modus noſtre redē
tionis fuerit patꝫ ex q̄tuor rōnibus videlicꝫ. q2 fuit acceptiſſimꝰ ad pla
cādū deū. ꝯgruētiſſimꝰ ad curandū morbū. efficaciſſimꝰ ad attrahēduꝫ
genꝰ humanū. prudentiſſimꝰ ad expugnandū hūani generis inimicuꝫ
¶ Primo ergo fuit acceptiſſimꝰ ad placandū ⁊ recōciliandū deū. q2 ſi
cut dicit anſelmꝰ in li. Cur deꝰ hō. Nihil aſpius ⁊ difficiliꝰ poteſt hō
pati ad honorē dei ſponte: ⁊ nō ex debito q̄ꝫ mortē. Et nequaq̄ꝫ magis
hō poteſt ſe dare deo q̄ꝫ cū ſe morti tradit ad honorē ipſiꝰ. Et hoc eſt qđ
dꝛ ephe. v. Tradidit ſemetip̄m oblatōem ⁊ hoſtiā deo in odorem ſua
uitatis. Qualr̄ aūt fuit ſacrificiū nos deo placās ⁊ recōciliās dicit au
guſtinꝰ de trini. Quid tam grate ſuſcipi poſſet q̄ꝫ caro ſacrificii noſtri
corpꝰ effectū ſacerdotis noſtri. Ut qm̄ q̄tuor ꝯſiderātur in omni ſacri
ficio. cui offeratur. quid offeratur. ꝓ quibus offeratur. ⁊ quis offerat.
idem ipſe vnꝰ vtriuſqꝫ mediator ꝑ ſacrificiū pacis recōciliās nos deo
vnum cum ipſo maneret cui offerebat. vnum in ſe faceret pro quibus
offerebat. vnus ipſe eſſet qui offerebat ⁊ quod offerebatur. ¶ De
hoc autem etiam qualiter ꝑ criſtum ſumus reconciliati dicit idē augꝰ.
q2 xp̄s eſt ſacerdos ⁊ ſacrificiū deꝰ ⁊ templū. Sacerdos ꝑ quem ſumꝰ
recōciliati. ſacrificiū q̄ ſumꝰ recōciliati. deꝰ cui ſumꝰ recōciliati. tēplū in
q̄ ſumꝰ recōciliati. Unde quibuſdā hanc recōciliatōeꝫ ꝑuipendentibꝰ
augꝰ in ꝑſona xp̄i exꝓbrat dicens. Cū eſſes inimicꝰ patri meo recōcili
aui te ꝑ me. Cū eſſes longe ego veni vt redimerē te. Cū inter oēs mon
tes ⁊ ſiluas errares queſiui te. inter lapides ⁊ ligna inueni te. ⁊ ne lu
poꝝ feraꝝqꝫ rapido ore laniareris collegi te. humeriſ meis portaui te
patri meo reddidi te: laboraui: ſudaui: caput meū ſpiniſ oppoſui. manꝰ
meas clauis obieci. lancea latus aperui. tot non dicā iniurüs. ſed aſpi
tatibꝰ laniatꝰ ſum. ſanguinē meū fudi. animā meā poſui vt côiungereꝫ
te mihi. ⁊ tu diuideris a me. B ¶ Secūdo fuit ꝯgruētiſſimꝰ ad curā
dum morbū. Congruitas aūt attēditur ex ꝑte tp̄is. ex ꝑte loci. ex ꝑte
modi. Ex ꝑte tp̄is: q2 adā factꝰ fuit ⁊ peccauit i mēſe marcō. feria. vi. ⁊
hora ſexta. ⁊ ideo xp̄s pati voluit in marcio. q2 in die q̄ fuit annūciatꝰ
fuit ⁊ paſſus. Itē in feria ſexta. ⁊ hora ſexta. Secūdo ex ꝑte loci. qm̄ lo
cus ſue paſſionis triplr̄ ꝯſideratur ſcꝫ. aut ꝯmuniſ. aut ſp̄ealis. aut ſin
gularis. Locꝰ cōmunis fuit terra ꝓmiſſionis. ſp̄ealis caluarie. ſinglr̄is
crux. In loco aūt cōmuni primꝰ hō fuit formatꝰ. q2 in ꝑtibus illis iu
xta damaſcū in agro damaſceno dꝛ fuiſſe formatꝰ. In loco ſpeciali fuit

ſepultuſ.q2 ibidē vbi xp̄s paſſus eſt adam dicitur fuiſſe ſepult⁹.licet au
tenticū non ſit.cū ſm̄ hiero.adā in ebron monte ſepultus fuerit. ſicut
etiaʒ ioſue.xiiii.exp̄ſſe habet. In loco ſinglr̄i fuit decept⁹.nō q̄ in illo
ligno in q̄ xp̄s paſſus eſt adā fuit decept⁹.ſʒ p̄ tanto dr̄.q2 ſicut adā de
ceptus fuit in ligno:ita xp̄s fuit paſſus in ligno. In quadā tm̄ hyſtoria
grecoꝝ dicitur q̄ in codē. Tercō ex p̄te modi curandi.qui quidē mod⁹
fuit p̄ ſil'ia.ꝛ per ꝯtraria. Per ſil'ia qm̄ ſicut dicit aug⁹ in li.de doc.cri.
Per feminā decept⁹.p̄ feminā nat⁹. Homo hoīes.mortalis mortales
morte mortuos liberauit. Ambro. Ex terra virgīe adam. xp̄s ex vir
gine. Ille ad imaginē dei.hic imago dei. Per mr̄em ſtulticia.p̄ mr̄eʒ
ſapientia. Nudus adam.nudus xp̄s. Mors p̄ arborem.vita p̄ cruceʒ
In deſerto adā.in deſerto xp̄s. Per contraria:qm̄ prim⁹ hō ſm̄ greg.
peccauerat p̄ ſup̄biā:inobedientiā:ꝛ gulam Voluit em̄ aſſimulari deo
p̄ ſcientie ſublimitatem.tranſgredi p̄cepti dei limitem.ꝛ guſtare pomi
ſuauitatē. Et qm̄ curatio habet fieri p̄ contrariū.ideo iſte modus ſatiſ
faciēdi ꝯgruētiſſim⁹ fuit.q2 fuit p̄ humiliatōem.diuine volūtatis iple
tionē ꝛ afflictōem. De his trib⁹ ad phil'.ii. Humiliauit ſemetip̄m q̄ ad
primū.factus obediens quo ad ſecundū.vſqʒ ad mortē q̄ ad tercium.
¶ Tercio fuit efficaciſſim⁹ ad attrahendū genus humanū.nunq̄
em̄ ſaluo libertatis arbitrio magis ad amorem ſuū ꝛ fiduciā gen⁹ hu
manum attrahere potuit. Qualr̄ aūt p̄ hoc ad amorē nos attrahat di
cit bern. Sup oīa reddit te amabilē bone iheſu calix quē bibiſti opus
redemptōis noſtre. Hoc oīo amorē noſtꝝ facile vendicat totū tibi.hoc
eſt quod noſtꝝ amorē ꝛ blandi⁹ allicit.ꝛ iuſtius erigit.ꝛ citius ſtringit
ꝛ vehementius afficit Etem̄ vbi te exinaniſti.vbi te naturalibuſ radi
is exuiſti.ibi pietas magis emicuit.ibi caritas pl⁹ eniſſit.ibi grā am
plius radiauit. Qualr̄ aūt ad fiduciā:dr̄ ro.viii. Qui etiā p̄prio filio
ſuo nō pep̄cit ſʒ p̄ nobis oībus tradidit illū.quō non etiā oīa cū illo no
bis donauit. De hoc etiā bern. Quis non rapiatur ad ſpem impetran
di fiduciam qui ei⁹ attēdit corp̄is diſpoſitōem.videlʒ caput inclinatuʒ
ad oſculū.brachia extenſa ad amplexū.manus p̄foratas ad largiendū
latus apertū ad diligendū.pedū affixioneʒ ad nobiſcū ꝯmanendū.cor
poris extenſionē ad ſe totum nobis impendendū ¶ ¶ Quarto fuit
prudentiſſim⁹ ad expugnādū hūani generis inimicū. Iob.xxvi. Pru
dentia ei⁹ p̄cuſſit ſup̄bū. Et vltimo. Nūquid poteris cap̄e leuiathā ha
mo. Criſtus em̄ hamū ſue diuinitatis abſconderat ſub eſca hūanitatis
Et dyabolus cap̄e volens eſcam carnis:captus eſt ab hamo diuinita
tis. De hac prudenti captōe dicit aug⁹. Venit redemptor ꝛ victus eſt
deceptor. Et quid fecit redemptor captiuatori noſtro Tetendit muſci
pulam crucem ſuā poſuit in ea eſcam ſanguinē ſuum. Ipſe aūt voluit
fundere ſanguinem non debitoris p̄pter quod receſſit a debitoribus.

Huiuſmodi debitum apl's vocat cyrographū. quod quidē xp̄s tulit ⁊
cruci affixit. De quo cyrographo dicit aug⁹. Eua peccatū a dyabolo
mutuauit. cyrographū ſcripſit. fideiuſſorem dedit. ⁊ vſura poſteritati
creuit. Tunc eñi a diabolo peccatū mutuauit. qñ ꝯtra p̄ceptum dei ſue
praue iuſſioni vel ſuggeſtioni conſenſit. cyrographū ſcripſit: qñ manū
ad pomū vetitū porrexit. fideiuſſorem dedit: qñ adam peccato conſen-
tire fecit. ⁊ ſic vſura pcti poſteritati creuit ¶ Cōtra igit̄ ꝯtēnētes hāc
redemptōem qua nos de inimici poteſtate reduxit Bern. exprobrādo
dicit in ꝑſona xp̄i. Popule meus ait dñs quid tibi facere potui ⁊ non
feci. Quid cauſe eſt ꝙ inimico meo magis libet ſeruire ꝙ̄ mihi. nec ille
creauit vos: ſed nec paſcit. Si parua hec vidētur: ingratis non ille: ſꝫ
ego redemi vos. Quo precio. Non vtiqꝫ auro corruptibili vel argēto
non ſole aut luna. non ſaltem angeloꝝ aliquo. ſed ꝓprio vos cruore re
demi. Ceteꝝ ſi neqꝫ tam multiplici iure debitum eſt a vobis elicere fa
mulatū. omiſſis omnibus mecū ſaltē ex denario diurno cōueniꝫ. Et
q: in mortem xp̄m tradiderūt. iudas ꝑ auariciā. iudei ꝑ inuidiā. pilat⁹
ꝑ timorē. Jdo videndū eſſet de pena a deo his inflicta merito hui⁹ pec
cati. Sed de pena ⁊ origine iude inuenies in legēda ſancti mathie. de
pena ⁊ excidio iudeoꝝ in legenda ſancti iacobi minoris. De pena autē
⁊ origie pilati in quadā hyſtoria: licet apocrifa: legitur ¶ B ¶ Fuit q̄
dam rex nomine tirus qui quandā puellā nomie pilā filiā cuiuſdā molē
dinarii noie at⁹ carnaliter cognouit. ⁊ de ea filiū generauit. Pila aūt
ex nomine ſuo ⁊ nomie patris ſui q̄ dicebatur atus. vnū nomē cōpoſu
it. ⁊ nato puero impoſuit nomen pilatus. Cū aūt pilatus tres annos
haberet. ip̄m pila ad regem tranſmiſit. Habebat aūt rex filiū de regia
coniuge ſua. qui fere pilato coetaneus videbatur. Jſti dum annos di-
ſcretōis attigiſſent. ſepius luctamie: pugna: ⁊ fūda ad inuicēꝫ collude
bāt. Sed regis legitim⁹ filius vt genere erat nobilior ſic in omni loco
pilato inueniebatur ſtrenuior. ⁊ omni genere certaminis aptior. Ob
hoc pilatus inuidie liuore ꝯmotus. ⁊ felleo dolore ſtimulatus: fratrem
ſuū latenter occidit. Quod rex audiens vehementer doluit. ⁊ cōtione
conuocata: quid de ſcelerato ⁊ homicida faciendū ſit filio requiſiui t.
Qui cuꝫ omnes reum mortis eſſe vnanimiter acclamauerūt. Rex aūt
ad ſe reuerſus. iniquitatē iniquitate noluit duplicare. ſed ip̄m ꝓ tribu
to q̄d annuatim debebat romanis obſidē miſit. tū volens innoxi⁹ eſſe
ab occiſione filii. tū a tributo romanoꝝ cupiens liberari. Tūc eñi tp̄is
erat rome fili⁹ regis francie. quē ſil'r rex miſ'at romā ꝓ tributis. Huic
pilatus aſſociatus. cum ſe ab eo moribus ⁊ induſtria p̄celli videret: eū
inuidie ſtimulis agitatus occidit. Sed cū romani quid de eo faciendū
eſſet inquirerēt. dixerūt. Hic ſi ſupuixerit qui fratrē necauit obſidem
iugulauit. reipublice plurimū vtilis erit. ⁊ colla ferociū hoſtium feroꝝ

ipſe domabit. Dixerunt ergo. Cum ꝛ eus mortis habeatur in pontos
inſulā gentibus illis que nullū patiūtur iudicem: iudex pficiatꝛ. ſi foꝛ
te eiꝰ nequicia ipoꝝ contumacia edometur. ſi nō: q̄d meruit patiatur.
Miſſus igitur pilatꝰ ad gentē ferocē. ⁊ ſuoꝝ iudicū pemptricem. nō in
ſcius ad q̄s miſſus ſit. ⁊ q̄ pendula vite ſue ſententia. tacite rem conſi
derans vitam ſeruare voluit. ⁊ gētem nequā ipſe minis ⁊ pmiſſis ſup
plicio ⁊ p̄cio penitus ſubiugauit. Qui igitur tam dure gentis victoꝛ
extitit. a pontos inſula pontiꝰ pilatus nomen accepit. Herodes aūt ho
minis illius induſtriā vt audiuit. verſutiis eius ꝯgaudens. ipſe verſu
tus eū ad ſe muneribꝰ ⁊ internūciis inuitauit. ⁊ ſup iudeā ⁊ hieruſaleꝫ
poteſtatē ⁊ vicem ſuā ei tradidit Qui cū pecuniam innumerabilem cō
gregaſſet. neſciente herode romā adiit. ⁊ infinitam pecuniam tiberio
imperatoꝛi obtulit. Et ab eo ſibi dari q̄d ab herode tenebat muneribꝰ
impetrauit. Huiuſcemodi cauſa facti ſunt inimici pilatus ⁊ herodes.
quoadusqꝫ tp̄e paſſionis dn̄i eū ſibi recōciliauit. eo q̄ dn̄m ad ſe miſit.
Alia cauſa inimicicie aſſignatur in hy. ſco. Quidam em̄ ſe filium dei
faciens multos de galileis ſeduxerat. quos cum in garizim deduxiſſet
vbi dixerat ſe aſcenſurum in celum. ſupueniens pilatus ipm̄ cū oībus
occidit. timens ne ſimilr̄ iudeos ſeduceret. Ob hoc facti ſunt inimici.
quia herodes p̄ſidebat galileis. Et vtraqꝫ cauſa potuit eſſe vera. Cū
aūt pilatus dn̄m iudeis crucifigendum tradidiſſet timens tn̄ offenſaꝫ
tiberii ceſaris eo q̄ condēnaſſet ſanguinem innocentem quendaꝫ ſibi
familiarem p ſui excuſatōe ad ceſarē deſtinauit. Interea cum tiberius
moꝛbo graui teneretur. nunciatur eidē q̄ iheroſolimis quidā medicus
eſſet: qui omnes moꝛbos ſolo verbo curaret: neſciens q̄ eum pilatꝰ et
iudei occidiſſent. Dixitqꝫ voluſiano ſibi priuato. Vade citius trans
partes marinas. diceſqꝫ pilato vt hūc medicum michi mittat: qui me
priſtine ſanitati reſtituat. Cum aūt ille ad pilatum veniſſet. ⁊ mādatū
impatoris expoſuiſſet eidem. territus pilatus. xiiii. dieꝝ inducias po
ſtulauit. Infra quod ſpaciū dū voluſianꝰ quandā matronā que fuerat
familiaris iheſu: noīe veronicā: vbi nam xp̄s iheſus inueniri poſſet: in
terrogaſſet. ait Heu dn̄s meus ⁊ deus meus erat. quem pilatus per in
uidiam traditum: condemnauit. ⁊ crucifigi precepit. Tunc ille nimis
dolens ait. Vehementer doleo. quia quod mihi dominus meus iuſſe
rat explere: non valeo. Cui veronica. Dominus meus cum predicando
circuiret. ⁊ ego eius p̄ntia nimis inuite carerem. volui mihi ipſius de
pingi imagineꝫ. vt dum eius priuarer preſentia: mihi ſaltem pſtaret
ſolatium imaginis ſue figura. Cumqꝫ linteum pictoꝛi deferrem pingē
dum dn̄s mihi obuiauit. ⁊ quo tenderem requiſiuit. cui cum vie cauſā
aperuiſſem. a me petiit pannū. Et ipm̄ mihi venerabili ſua facie reddi
dit inſignitū. Imaginis ergo huiꝰ aſpectū ſi dn̄s tuꝰ deuote intuebiꝛ

continuo ſanitatis beneficio potietur. Cui ille. Eſt ne huiuſmōi imago
auro vel argento ꝯpabilis. Cui illa. Non. ſed pio affectu deuotionis
Tecū igitur ꝓficiſcar. ⁊ videndā ceſari imaginē deferam. ⁊ reuertar.
Venit igitur voluſian⁹ cū veronica romā. dixitq; tiberio imꝑatori Je
ſum a te diu deſideratū: pilat⁹ ⁊ iudei iniuſte morti tradiderunt. ⁊ ꝑ in
uidiā crucis patibulo affixerūt. Venit igitur matrona quedā: mecum
ipſius ieſu imaginem deferēs. quā ſi deuote ꝓſpexeris. mox ſanitatis
tue beneficiū obtinebis. Ceſar igitur pannis ſericis viā ſterni fecit: ⁊
imaginē ſibi ꝓñtari ꝑcepit. Qui mox vt eā fuit intuit⁹ ſanitatē ꝓſtinā
eſt aſſecut⁹. Pontius igitur pilat⁹ impio ceſaris capitur. ⁊ romā ꝑdu
citur. Audiēs ceſar pilatū aduenisſe. nimio furore cōtra eū replet⁹. eū
ad ſe adduci fecit. Pilat⁹ aūt tunicā dñi incōſutilē ſecū detulit. quā in
dutā corā imꝑatore portauit. Mox vt imꝑator eū vidit. omnē iram de
poſuit. ⁊ ei ꝓtinus aſſurrexit. nec ſibi dure in aliq̄ loqui ꝑualuit. ⁊ qui
in eius abſentia videbatur tā terribilis et ferus. nūc in eius p̄ñtia inue
nitur quodāmō māſuet⁹. Cūq; eū licenciaſſz. mox cōtra eū terribil'r ex
candeſcit ſe miſerū clamās ꝙ ei furorē ſui pectoris minime oſtendiſſz.
Statimq; eū reuocari fecit. iurans ⁊ cōteſtās ꝙ fili⁹ mortis eſſet. nec
ꝑbās ſit eū viuere ſuꝑ terrā. Qui vt eū vidit. ꝯtinuo eū ſalutauit. ⁊ om
nem animi ferocitatē abiecit. Mirātur oēs. mirabat̄ ⁊ ip̄e ꝙ ſic cōtra
pilatū dū abeſſz excādeſceret. et dū p̄ñs eſſet nil ei aſpere loqui poſſet.
Tādē diuino nutu. vl' forte alicui⁹ xp̄iani ſuaſu ip̄m illa tunica expolia
ri fecit. et ꝯtra eū ꝓſtinā animi ferocitatē mox reſūpſit. Cūq; d' hoc im
ꝑator plurimū miraret̄. dictū eſt ſibi ꝙ illa tunica fuiſſz dñi ieſu. Tunc
īꝑator ip̄m in carcerē recipi iuſſit. donec ſapiētū ꝯſilio deliberaret q̄d
de eo fieri opteret. Data eſt igit̄ in pilatū ſnīa vt morte turpiſſima dā
naretur. Audiēs hoc pilat⁹: cutello ꝓprio ſe necauit. ⁊ tali morte vitā
finiuit. Cognita ceſar morte pilati dixit. Vere mortu⁹ eſt morte turpiſ
ſima. cui manus ꝓpria non pepcit. Mole igit̄ ingēti alligatur: ⁊ in ty
berim fluuiū immergitur. Spirit⁹ vero maligni et ſordidi corpi mali
gno et ſordido ꝯgaudētes. et nūc in aquis. nūc in aere rapientes mira
biles inundatōes in aquis mouebāt. et fulgura tempeſtates tonitrua
et grandines in aere terribil'r generabant. ita vt cūcti timore horribili
tenerentur. Quapꝑter romani eum a tyberis fluuio extrahentes deri
ſionis cauſa ip̄m vigennam deportauerunt. et rodano fluuio immerſe
runt. Vigenna eñ d̄r quaſi via gehenne. q2 erat tūc locus maledictōis
Vel potius dicitur bienna. eo ꝙ vt dicitur biennio ſit conſtructa. Sz
ibi nequam ſpiritus non defuerunt. ibidem eadem oꝑantes. Homies
ergo illi tantam infeſtatōez demonū non ferentes. vas illud maledicti
onis a ſe remouerunt ⁊ illud ſepeliendū loſanne ciuitatis territorio cō
miſerūt. Qui cū nimis prefatis infeſtationibus grauarētur ip̄m a ſe

remouerūt. ⁊ in quodā puteo mōtibꝰ circūſepto īmerſerūt vbi adhuc
relatōe quorūdā quedā diabolice machinatōes ebullire vidētur. huc
uſqȝ in ꝑdicta hyſ. apocrifa legit̄. q̄ vtrꝫ recitāda ſit lectoris iudicō re
linq̄t̄. Nota tn̄ ꝙ in hyſ. ſco. legit̄. ꝙ pilatꝰ a iudeis accuſatꝰē apud ty
beriū de violenta innocentū interfectione. ⁊ qꝛ iudeis reclamantibus
imagines gentiliū in templo ponebat. ⁊ qꝛ pecuniā repoſitā in corbo
nā in ſuos redigerat vſus. tn̄ faciens aqueductū in domū ſuā. Et ꝓ hiſ
omnibus deportatus eſt lugdunū in exilium vnde oriundus fuerat vt
ibi in opprobrium gentis ſue moreretur. Potuit eſſe ſi tn̄ illa hyſtoria
cōtinet veritatem. qꝛ primo iam edictū dederat vt lugdunū in exilium
deportaret̄. ⁊ ꝙ ante reuerſionē voluſiani ad impatorem ibi fuerit de
portatus. Sed poſtmodū tiberius audiens qualiter xp̄m occidiſſꝫ: ipm
de exilio educi ⁊ ad ſe romā adduci fecit. Euſebius aūt ⁊ beda in ſuis
cronicis non dicūt ipſum in exilium relegatum. ſed tantum ꝙ in mul
tas calamitates incidens propria manu ſe peremit.

De feſtiuitatibus que occurrunt infra tempus reconciliationis

Dicto de feſtiuitatibus que occurrūt infra tempus deuiatōnis
quod incepit ab adam ⁊ durauit vſqȝ ad moyſen. quod tempꝰ
repſentat eccl'ia a ſeptuageſima vſqȝ ad paſca. ſequit̄ videre
de feſtiuitatibus que eueniunt infra tempus reconciliationis. quod tē
pus repreſentat eccleſia a paſca vſqȝ ad octauā pentecoſtes. LII.

De reſurrectione criſti.

Reſurrectio criſti tercia die a paſſione ipſius facta eſt
Circa aūt ipſam reſurrectōem dn̄icā. vii. ꝑ ordinē ſunt ꝯſiderā
da. Primo qualr̄ verꝫ ſit ꝙ tribꝰ diebꝰ ⁊ tribus noctibus in ſepl'
cro iacuit. ⁊ in tercia die reſurrexit. Secūdo quare nō ſtati vt mortuꝰ
eſt reſurrexit ſꝫ vſqȝ in diē terciū expectauit. Tercō qualr̄ reſurrexit.
Quarto quare reſurrexionē ſuā accelerauit. nec vſqȝ ad generalem re
ſurrectōe diſtulit. Quinto ꝓpter quid reſurrexit. Sexto q̄ciens appuit
reſurgēs. Septio qualr̄ ſanctos patres qui erāt in limbo inde eduxit.
⁊ quid ibi egit. Circa primum notandum ꝙ criſtus tribus diebus ⁊
tribus noctibus in ſepulcro fuiſſe dicitur ſm auguſtinū. per ſinodochē
vt prima dies accipiatur ſm partem ſui poſtremam. ſecunda dies ſm
ſe totam ⁊ integram. tercia ſm partem ſui primam. ⁊ ſic erunt tres di
es. Et quilibet horum dierum ſuam noctem habuit precedētem. Tūc
em̄ ſm bedā mutatus eſt ordo ⁊ curſus dierꝫ ac noctiū. Antea em̄ dieſ
p̄cedebāt ⁊ noctes ſequebātur. poſt paſſionē aūt hic ordo mutatus eſt
ita ꝙ noctes p̄cedūt ⁊ dies ſequūtur. Et hoc miſterio ꝯgruit. qm̄ ho
mo primo de die gracie cecidit in noctem culpe. ꝑ xp̄i autē paſſionem

⁊ reſurrectionē de nocte culpe redut ad diem gratie ¶ Circa ſecundū
ſciendū eſt ꝙ conueniens fuit vt non ſtatim qn̄ mortuus fuit xp̄s reſur
geret. ſed vſqȝ in diem terciū expectaret. ꝓpter quinqȝ ratōes ¶ Primo
ꝓpter ſignificatōeȝ. vt ſcȝ ex hoc ſignificaretur ꝙ lux ſue mortis cura
uit noſtrā duplam mortem. ⁊ ideo vna die integra ⁊ duabus noctibus
iacuit in ſepulcro. vt ꝑ diem intelligatur lux ſue mortis. per duas noc
tes noſtra duplex mors. Et hāc rōnem aſſignat glo. ſuꝑ illud lu. xxiiii.
Oportuit xp̄m pati ⁊c. ¶ Secūdo ꝓpter probatōem. qꝛ ſicut in ore du
orum vel triū teſtiū ſtat omne verbum. ſic in tribus diebus expitur q̄s
omne factum. Et ideo vt mortē bene ꝓbaret ⁊ ſe ꝓbaſſe oſtenderet: tri
bus diebus iacere voluit in ſepulcro ¶ Tercio propter ſue poteſta
tis oſtenſionem. qꝛ ſi ſtatim reſurrexiſſet non videret̄ poteſtatē habere
ponendi animā ſuā ſicut reſurgendi. Et hec rō videtur tangi. i. corin.
xv. ſuꝑ illo. Quoniā xp̄s mortuꝰ eſt ⁊c. Ideo inquit de morte ꝑmittit̄
vt ſicut vera mors oſtenditur. ita vera reſurrectio oſtendatur ¶ Quar
to ꝓpter reſtaurandoꝝ ꝑfiguratōem. Hanc rōneȝ aſſignat petrꝰ rauē.
dicens. Tres dies voluit eſſe ſue ſepulture. que in celo ſunt reſtauratu
rus. que in terra reparaturꝰ. que apud inferos redempturꝰ ¶ Quito
ꝓpter triplicis ſtatus iuſtoꝝ repſentatōem. Hanc rōnem aſſignat gre
goriꝰ ſuꝑ ezech. dicens Sexta feria xp̄s paſſus eſt. ſabbato quieuit in
ſepulcro. dominico aūt die reſurrexit a morte. Preſens aūt vita adhuc
nobis ſexta feria eſt. qꝛ in anguſtiis ⁊ doloribus cruciamur. Sed ſab
bato q̄ſi in ſepulcro quieſcimꝰ. qꝛ requiē aīe poſt mortē inuenimꝰ. Do
minico aūt die a ꝯdicōe. octauo cū corpe a morte reſurgimꝰ. ⁊ in glīa
anime etiā cū carne gaudemꝰ. Dolor ergo nos in ſexta feria. requies
in ſeptima. ⁊ gloria excipit in octaua. Hec grego. ¶ Circa tercium
ſcȝ qualiter reſurrexit. Notandum ꝙ primo ſurrexit potēter. quia vir
tute propria. Johan. x. Poteſtatem habeo ponendi animam meam ⁊
iterum ſumendi eam. Johan. ii. Soluite templum hoc: ⁊ in tribus die
bus excitabo illud. Secūdo feliciter. qꝛ depoſita omni miſeria. Mat.
xxvi. Poſtq̄ aūt reſur. p̄. v. i ga. Galilea interp̄tat̄ trāſmigratio. xp̄s
ergo qn̄ ſurrexit in galileam p̄ceſſit. quia de miſeria ad gloriam. d̄ cor
ruptione ad incorruptionem tranſiuit. Leo papa. Poſt paſſionem xp̄i
ruptis vinculis mortis. infirmitas in virtutem. mortalitas in eternita
tem. contumelia tranſiit in gloriam. Tercio vtiliter quia capta p̄da.
Hiere. iiii. Aſcendit leo de cubili ſuo. ⁊ predo gentium ſe leuauit. Itē
Joh. Cum exaltatus fuero a terra omnia traham ad meipſum. id eſt
Cum exaltatꝰ fuero a terra animā meā ſcȝ educendo de limbo. ⁊ corpꝰ
de ſepulcro omnia tra. ⁊c. Quarto mirabiliter quia remanente clauſo
ſepulcro Sicut enī exiſtente clauſo matris vtero exiuit. ⁊ ad diſcipl̄os
ianuis clauſis intrauit. ſic mīꝝ exn̄te clauſo ſepulcro in̄ exire potuit

Unde legit̃ in hy.ſco.ꝙ cuidam monachō ſancti laurēcii extra muros
Anno ab incarnatōe dñi milleſimo.cxi.mirāti de cingulo ſuo q̃ accin
ctus erat.inſoluto,ꝓiecto ante illū.vox in aere eſt facta.Sic potuit cri
ſtus clauſo exire ſepulcro.Quinto veraciter qꝛ in corꝑe vero ⁊ ꝓprio
Sex aūt modis ſe vere reſurrexiſſe ꝓbauit.Primo ꝑ angl'm qui nō mē
titur.Secundo ꝑ frequentem appitōem.per hec duo oſtendit ſe vere
reſurrexiſſe.Tercio per ↄmeſtionem.ꝑ quod probauit ꝙ non arte ma
gica.Quarto ꝑ palpatōem.ꝑ quod probauit ꝙ in vero corpore.Quin
to ꝑ cicatricum oſtenſionem.ꝑ quod probauit ꝙ in eodeꝫ corꝑe in quo
mortuus fuit.Sexto ꝑ domus clauſis ianuis ingreſſionem.ꝑ q̃d oſten
dit ꝙ glorificatus ſurrexit.Hec em̄ oēs dubitatōes circa xp̄i reſurrecti
onem videntur fuiſſe in diſcipl'is.Sexto ſurrexit immortal'r.qꝛ nunq̃
decetero moriturus.Ro.vi.Xp̄s reſurgens ex mortuis iam non mo
ritur ꝛc.Dicit tñ dyoniſi⁹ in ep̄l'a ad demophilū.Xp̄m etiā poſt aſcen
ſionem cuidā ſancto viro nomine carpo:dixiſſe.Paratus ſum rurſus
ꝓ hoīb⁹ ſaluandis pati.Per quod videtur ſi poſſibile eſſet adhuc ꝓ
hoībus mori paratus eſſet.Retulit em̄ predict⁹ carpus vir mire ſanc
titatis beato dyoniſio.vt in eadem epiſtola continetur.ꝙ cum quidaꝫ
infidelium fidelem quendam peruertiſſet.adeo carpus moleſte tulit vt
ex hoc infirmitatem incurreret.Tante autem ſanctitatis erat.vt nun
q̃ celebraret quin ſibi celeſtis viſio inferretur.Sed cum pro vtriuſqꝫ
conuerſione orare deberet.deum tamen quotidie exorabat:vt combu
ſtione quadam amborum ſimul immiſericorditer abrumperet vitas.
Et ecce circa noctis mediuꝫ dum euigilaret ⁊ hanc orationem faceret
ſubito domus in qua erat in duo diuiſa fuit.⁊ quedam fornax imenſa
ibidem apparuit.Reſpiciēſqꝫ ſurſum vidit celum apertum.⁊ ibidē
iheſum circūdatum multitudine angeloꝝ.Deinde iuxta fornaceꝫ pre
dicti duo viri tremuli ſtare cernuntur:qui a ſerpentibus de fornace ꝓ
cedentibus morſibus ⁊ inuolutionibus violenter in fornacē trahebā
tur.necnon a quibuſdam alijs viris inpingebātur.Hec videns carp⁹
adeo in iſtoꝝ vindicta delectabaſ:vt ſupiorē quidē viſionem intueri
ↄtemneret ⁊ in hoꝝ vindictā tot⁹ intentuſ maneret.ita ꝙ plurimū mo
leſte ferebat ꝙ in fornacē non cito cadebāt.Tandeꝫ cū difficulter in ce
lum reſpexiſſet ⁊ predictā viſionem vt prius vidiſſet.ecce iheſus hoīm
illoꝝ miſertus.ex ſupercelesti trono ſurrexit.⁊ vſqꝫ ad illos cum multi
tudine angelorum deſcendens manum extendit.⁊ ipſos eripuit.dixit
qꝫ iheſus carpo.manu extēta ꝑcute ↄtra me.decetero em̄ par⁹ſum rur
ſus ꝓ hoībus ſaluādis pati.⁊ hoc mihi amicū nō ꝙ alij peccent hoīes
Hanc aūt viſionē quā recitat dyoniſi⁹ gratia huius verbi poſuimus.
¶ Circa quartū quare non expectauit cū alijs reſurgere.qñ ſcꝫ fiet
generalis reſurrectio.Sciēdū eſt ꝙ ꝓpter tres ratōes noluit differre

¶ Primo propter corpis dignitatē. cū eni illō corpus eſſet digniſſimū
ex eo ꝙ erat deificatū ſiue diuinitati vnitū. non fuit decens vt tamdiu
ſub puluere iaceret. Vñ pſal'. Nō dabis ſcm̄ tuū .i. corpꝰ ſcificatū .i. dei
ficatū. videre corruptōem Item pſal'. Surge dñe in requiem tuā tu et
archa ſanctificatōis tue. Et vocat archa ſanctificatōis corpꝰ illud q̄d
fuit ꝯtētiuū diuinitatis. Secūdo ꝑpter fidei firmitatē. ſi em̄ tūc nō ſur
rexiſſet fides piſſet. nec vex deū cū aliq̄s credidiſſet. q̄d patz ex hoc ꝙ
in paſſiōe excepta beata virgine oēs fidē amiſerūt. ſʒ cognita reſurrec
tione ipſam recupauerūt .i. corin. xv. Si xp̄s non reſurrexiſſet vana eſt
fides noſtra ¶ Tercō ꝑpter noſtre reſurrectōis exēplaritatē. raro eni
inueniretur q̄ reſurrectōeʒ futurā ſperaret. niſi eā exēplo p̄ceſſiſſe vide
ret. Et ꝑpter hoc dicit apl's. q2 ſi xp̄s reſurrexit ⁊ nos reſurgemus. q2
eiꝰ reſurrectio eſt cauſa exēplaris noſtre reſurrectōis. Greg. Exemplo
dominꝰ mōſtrauit q̄d ꝑmiſit in p̄mio. vt ſicut oēs ipm̄ reſurrexiſſe fide
les ꝯgnoſcerēt. ita in ſeipis in fine mūdi p̄mia reſurrectōis ſparēt. idē
Nō plus q̄ triduanā eſſe mortē voluit. ne ſi in illo reſurrectō differret
in nobis oio deſparet. Ideo habemꝰ ſpem reſurrectōis noſtre ꝯſidera
ta glia capitis noſtri ¶ Circa q̄ntū ſcʒ ꝑpter quid reſurrexit. ſciendūʒ
ꝙ ꝑpter q̄tuor magnas vtilitates noſtras reſurrexit. Eſt eni eiꝰ reſur
rectio opans iuſtificatōem peccatoꝝ docēs nouitatē moꝝ generās ſpē
de receptōe remunerandoꝝ. ⁊ cauſans reſurrectōem oim̄. De prio ro.
iiii. Traditꝰ eſt ꝑpter delicta noſtra. ⁊ reſurrexit ꝑpter iuſtificatōeʒ no
ſtrā. De ſecūdo ro. vi. ſicut xp̄s reſurrexit a mortuis p gliam patris.
ita ⁊ nos in nouitate vite ambulemꝰ. De tercō .i. pe. ii. Qui ꝑpter ma
gnam miſericordiā ſuā reſuſcitauit nos in ſpem vite p reſurrectōʒ xp̄i
a mortuis. De q̄rto .i. corin. xv. Xp̄s dñs reſurrexit a mortuis p̄mitie
dormiētiū. qm̄ q̄dē p hoiem mors ⁊ p hoiem reſurrectō mortuoꝝ Et
notādū ꝙ ſicut patz p p̄dicta xp̄s in ſua reſurrectōe q̄tuor habuit ꝑpa
Primū ē ꝙ noſtra reſurrectō vſq3 in finē differtur. ſua vero die tercia
celebrata eſt. Secūdō q2 nos p illū reſurgimꝰ. ille vero p ſe. Vñ ambro.
Nō potuit adiutoriū ſui corpis querere ſuſcitādi q̄ alios ſuſcitauit.
Terciū eſt q2 nos incineramur. ſed corpus eius incinerari non potuit
Quartū eſt q2 ſua reſurrectio eſt noſtre reſurrectōis cauſa efficiens
exemplaris ⁊ ſacramētalis. De prima cauſa glo. ſup pſal'. Ad veſpm
demorabit fletus ⁊c. Reſurrectio xp̄i eſt cauſa efficiēs reſurrectionis
aie in pn̄ti. ⁊ corpis in futuro. De ſecūda .i. cori. xv. Si xp̄s reſurrexit
⁊c. De tercia Ro. vi. Vt quō xp̄s ⁊c. B ¶ Circa ſextū ſcʒ quotiens
reſurgens apparuerit notandū eſt. ꝙ ipa die reſurrectōis appuit quī
q3 vicibꝰ. ⁊ aliis diebus ſequentibꝰ etiā quinq3 vicibus. Prio eni ap
paruit marie magdalene Iohā. xx. Itē marci vlt. Surgēs ieſus mane
pria ſabbati appuit prio marie mag. ⁊c. que tipum gerit penitentium

Voluit autem primo apparere marie magdalene quinqz de cauſis.
¶ Primo qz ardentiꝰ diligebat. Luc. vii. Dimiſſa ſunt ei pec. m. q. d.
multũ. ¶ Secũdo vt oſtẽderet ſe mortuũ ꝑ peccatoribus. Mathei. ix.
Non veni vo. iu. ſ3 pec. ¶ Tercio qz meretrices precedũt ſapientes in
regno cel. Mat. xxi. Amẽ dico vobis qz meretrices ꝑce. v. in re. dei ꝛc.
¶ Quarto vt ſicut mlr fuit nuncia mortis ita eſſet nũcia vite. ſm glo.
¶ Quinto vt vbi abũdauit delictũ ſupabundaret ꝛ grã. ſicut dr ro. v.
¶ Secũdo appuit mlribus redeũtibꝰ a monumẽto. qñ dixit eis. Aue
ꝛc. Et acceſſerũt ꝛ tenuerũt pedes eius. Math. vlt. Et tipũ gerũt hui
lium quibus dñs apparet. tũ rõne ſexus. tũ rõne affectus. qz tenuerũt
pedes eius. ¶ Tercĩo appuit ſimoni. ſed vbi ꝛ qñ neſcitur. niſi forte qñ
redibat a monumẽto cũ iohanne. Potuit enĩ eſſe ꝙ petrus a iohanne
alicubi diuertit ꝛ ibi dñs ſibi appuit. Lu. vlt. Vel forte qñ ad monumẽ
tum ſolus intrauit. ſicut dicitur in hy. ſco. Vel forte in cauea ſiue ſpe
lunca. Dicitur enĩ in eadẽ hiſtoria. ꝙ qñ xp̄m negauit fugit in caueã
que mõ dr gallicãtus in qua vt dr ꝑ tres dies fleuit. ex eo ꝙ xp̄m nega
uit. ꝛ ibi xp̄s ſibi appuit. ꝛ eum ꝯfortauit. Petrꝰ aũt interp̄tatur obe
diens: ꝛ gerit tipum obedientiũ. quibus dominꝰ appet ¶ Quarto ap
paruit diſcipl'is in emaus. qd interp̄tatur deſideriũ ꝯſilii. ꝛ ſignificat
paupes xp̄i q̃ volũt illud ꝯſiliũ adimplere. vade ꝛ vende oĩa q̃ habeſ ꝛ
da paupibus ꝛc. ¶ Quinto apparuit diſcipl'is ꝯgregatis in vnũ. ꝛ
ſignificat religioſos cũ foribus quinqz ſenſuũ clauſos. Iohã. xx. Hec
quinqz appitões ip̄a die reſurrectõis facte ſunt. Et has rep̄ſentat ſa
cerdos in miſſa quinquies ſe vertẽs ad pplm. ſ3 tercia verſio eſt cũ ſilẽ
cio. qz ſignificat terciã appitõem factã petro q̃ neſcit vbi vel qñ facta
fuerit ¶ Sexto appuit octaua die diſcipl'is ꝯgregatis p̄ſente thoma
q̃ dixerat ſe nõ credere niſi videret. ꝛ ſignificat heſitãtes in fide. Ioh.
xx. ¶ Septio diſcipulis piſcãtibꝰ Iohã. vlt. ꝛ ſignificat p̄dicãtes qui
ſunt p̄dicatores hoĩm ¶ Octauo diſcipl'is in mõte thabor. Mat. vlt.
ꝛ ſignificat ꝯtẽplatiuos. qz in p̄dicto mõte trãſfiguratꝰ fuit ¶ Nono
xi. diſcipul' recũbentibꝰ in cenaclo. vbi icredulitatẽ eoꝝ ꝛ duriciã cordiſ
exp̄brauit. math. vlt. ꝑ q̃s itelligimꝰ peccatores in vndenario trãſgreſ
ſiõis poſitos. q̃s dñs aliqñ viſitat miſericorditer ¶ Decio ꝛ vltio ap
paruit diſcipulis exiſtẽtibꝰ in mõte oliueti. Luce vlti. ꝑ q̃s ſignificãtur
miſericordes ꝛ miſericordie oleũ diligẽtes. De hoc loco aſcẽditur in ce
lũ. qz pietas ad oĩa valet ꝓmiſſiõem habẽs ꝛc. i. thi. iiii ¶ E Sunt
ꝛ alie tres appitões q̃ referũtur in ip̄a die reſurrectõis facte. ſed tamẽ
hoc ex textu nõ habetur ¶ Prima q̃ apparuit iacobo iuſto. i. iacobo
alphei. de qua apparitõe inuenies in legenda ip̄ius iacobi ¶ Alia q̃
ip̄a die apparuiſſe dicitur ioſeph. ſicut legitur in euan. nicodemi. Naz
cum audiſſent iudei ꝙ ioſeph corpus iheſu a pilato petiſſet. et ipſum

in monumento ſuo poſuiſſet. indignati aduerſus eũ. ipm ceperũt. ⁊ in
q̄dam cubiculo diligenter clauſo ⁊ ſigillato recluſerũt. poſt ſabbatum
eum occidere volentes. Et ecce iheſus in ipa nocte reſurrectõis ſuſpē
ſa domo a quatuor angulis ad eũ intrauit. ⁊ faciē eius extērſit. ⁊ oſcu-
lum dedit. ⁊ inde ſaluis ſigillis eũ educens in domũ ſuaꝫ in arimathia
ipm adduxit. ¶ Tercia qua ante ceteros virgini matri apparuiſſe cre
ditur. licet hoc ab euangeliſtis taceatur. Hoc romana eccleſia appro
bare videtur. que ſtatim ipſa die apud ſanctam mariaꝫ celebrat ſtatõꝫ
Si eñi hoc ideo non creditur qꝛ nullus euangeliſta teſtatur. conſequēſ
eſt vt poſt reſurrectõem nunq̄ ſibi apparuerit. quia vbi vel quando nl-
lus euangeliſta ediſſerit. Sed abſit vt talem matreꝫ talis filius tali ne
gligentia dehonorauerit. Sed ideo forſan hoc euangeliſte ſubticuerũt
qꝛ eoꝝ fuit officiũ ſolũmõ reſurrectõis teſtes inducere. matrem auteꝫ
ad teſtificandum ꝓ filio inducere eos non decuit. Si eñi verba extrāe
arum feminaꝝ delirimenta viſa ſunt. quomõ non magis matrem pro
filii amore crederent delirare. Hoc igitur euãgeliſte ſcribere noluerũt
ſꝫ ꝑ cõſtãti reliquerũt. Debuit eni matrē prius letificare de reſurrectõe
quã amplius ceteris conſtat doluiſſe de morte. ne matrem preterеat q̄
ſic alios conſolari feſtinat. Hoc etiã ambro. teſtatur in li. iii. de virgi
nibus dicens. Vidit mater reſurrectõem dñi. ⁊ prima vidit ⁊ credidit
Vidit maria magdalena q̄uis at huc ipſa nutaret. Sedulius q̄ꝫ agēs
de criſti apicione ſic dicit. Semper virgo manens huius ſe viſibus a
ſtans. Luce palam domin⁹ prius obtulit. bona mater. Grandia diuul
gans miracula. que fuit olim. Aduenientis iter. hec fit redeũtis. ⁊ in
dex. ¶ De ſeptimo aũt ⁊ vltimo hic conſiderando qualiter ſanctos
patres qui erant in limbo criſtus eduxit. ⁊ quid ibi egit euãgeliũ apte
non explanauit. Aug⁹. tñ in quodam ſermone. ⁊ nicodemus in ſuo euã
gelio aliquaten⁹ hoc oſtendũt. Ait eni ſanctus Aug⁹. Mox vt criſt⁹
ſpũm tradidit. vnita ſue deitati anima ad inferoꝝ profunda deſcendit
Cumq̄ꝫ tenebrarum terminum quaſi quidã depredator ſplendidus ac
terribilis attigiſſet. aſpiciētes eum impie ac tartaree legiones territe
inquirere ceperũt dicentes. Unde eſt iſte tam fortis. tam terribilis. tã
ſplendidus. tam p̄clarus. Mundus ille qui nobis ſubditus fuit. nũq̄
nobis talē mortuũ miſit. nunq̄ inferis talia munera deſtinauit. Quis
eſt ergo iſte qui ſic intrepidus noſtros fines ingredit. ⁊ nõ ſolũ noſtra
ſupplicia non veret. vex etiã alios de noſtris vinculis abſoluit. Ecce
ipi q̄ ſub noſtris ſolebãt ſuſpirare tormētis inſultãt nobis de p̄ceptiõe
ſalutis. ⁊ non ſolũ iam nihil verent. ſꝫ inſup nobis minãtur. Nũq̄ hic
ſic mortui ſupbierũt. nec aliqñ ſic potuerunt leti eſſe captiui. Ut quid
huc iſtũ adducere voluiſtis. O pnceps noſter periit omnis leticia tua
in luctũ conuerſa ſunt gaudia tua. dum tu criſtum ſuſpendis in ligno.

ignoꝛas q̄ta damna ſuſtineas in inferno. Poſt iſtas crudeliū voces in
fernaliū. ad impium dn̄i omnes ferrei cōfracti ſunt vectes. Et ecce in
numerabiles ſanctoꝝ populi eiꝰ gemibus ꝓuoluti lacrimabili voce di
cebāt. Aduenisti deſiderabilis redemptoꝛ mūdi. aduenisti q̄ʒ deſiderā
tes q̄tidie expectabamus. Deſcēdiſti ꝓ nobis ad inferos. noli nobis de
eſſe cū reuerſus fueris ad ſupos. Aſcende dn̄e ihesu inferno expoliato
⁊ autoꝛe mortis ſuis vinculis irretito, redde iaʒ leticiā mūdo. ſuccurre
inquiūt. iam ſeuas extingue penas. ⁊ miſerādo reſolue captiuos. dum
hic es abſolue reos. dum aſcenderiſ defende tuos. Hec augꝰ. In euan
gelio aūt nicodemi legit̃. ꝙ carinus ⁊ leucius filii ſimeonis ſenis cum
xp̄o reſurrexerūt. ⁊ anne ⁊ cayphe ⁊ nicodemo ⁊ ioſeph ⁊ gamelieli ap
paruerūt. ⁊ ab eis adiurati que criſtus apud inferoſ geſſit narrauerūt
dicentes. Cū eſſemus cū omnibus patribus noſtris patriarchis in ca
ligine tenebraꝝ. ſubito factus eſt aureus ſolis coloꝛ purpureuſq̄ʒ. ⁊ re
galis lux illuſtrans ſup nos. Statimq̄ʒ adaʒ humani generis pater ex
ultauit. dicens. Lux iſta eſt autoꝛis luminis ſempiterni. qui nobis ꝓmi
ſit mittere lumen coeternū ſuum. Et exclamauit eſayas dicēs. Hec eſt
lux patris. filius dei. ſicut p̄dixi cū eſſem viuus in terris. Populus q̄
ābulabat in tenebris vidit lucē magnā. Tunc ſupuenit genitoꝛ noſter
ſymeon. ⁊ exultans dixit. Gloꝛificate dn̄m. qꝛ ego criſtū infantē natuʒ
in manibus ſuſcepi in templo. ⁊ ꝯpulſus ſpū ſancto dixi. Nunc viderūt
oculi mei ſalutare tuū. q̄d paſti ⁊c. Poſt hoc ſupuenit quidam heremi
cultoꝛ. ⁊ interrogatus a nobis quis eſſ[et]. dixit. Ego ſum iohannes qui
xp̄m baptizaui ⁊ an̄ faciē eius viā parare p̄iui. ⁊ ip̄m oſtendi digito di
cens. Ecce agnꝰ dei ⁊c. Et deſcendi nūciare vobis. qꝛ in ꝓximo eſt xp̄s
viſitare vos. Tunc ſeth dixit. Cum iuiſſem ad poꝛtas paradiſi rogare
dn̄m. vt trāſmitteret mihi angl'm ſuū. vt daret mihi de oleo miſericoꝛ
die. vt vngerē coꝛpus patris mei ade cum eſſet infirmꝰ. appuit micha
hel angelꝰ dei dicens. Noli laboꝛare lacrimis oꝛando ꝓpter oleū ligni
miſericoꝛdie. qꝛ nullo mō poteriſ d̄ illo accipe. niſi q̄n ꝯpleti fuerint q̄n
quemilia ducenti anni. Hec audientes oēs patriarche ⁊ ꝓphete. exul
tauerūt magna exultatōe. Tunc ſathan princeps ⁊ dux moꝛtis dixit
ad infernū. p̄pa te ſuſcipe ihesū q̄ ſe gl'iat̃ xp̄m filiū dei eſſe ⁊ hō eſt ti
mens moꝛtē dicēs. Triſtis eſt aīa mea vſq̄ʒ ad moꝛtē ⁊c. Et multos q̄s
feci curuos ſanauit. ⁊ claudos erexit. Reſpōdēs infernus dixit. Si po
tens es tu. q̄lis eſt ille hō ieſus q̄ timens moꝛtē potētie tue aduerſatur
Nā ſi dicit ſe timere moꝛtē cape te vult. ⁊ ve tibi erit in ſempiterna ſe
cula. Cui ſathan. Ego illū temptaui. ⁊ ppl'm aduerſū illū excitaui. iam
lanceam exacui. fel ⁊ acetum miſcui. lignum crucis p̄paraui. in ꝓximo
eſt moꝛs eius vt ꝑducam eū ad te. Cui infernꝰ. Ipſe ne eſt qui ſuſcita
uit lazaꝝ quem tenebā. Cui ſathan. Ipſe eſt. Cui infernus. Cōiuro te

p virtutes tuas ꝛ meas ne pducas eũ ad me. Ego eñ cũ audiui impi
um verbi eius contremui. nec ipm lazaꝝ ꝺtinere potui. ſꝫ excutiens ſe
vt aquila ſup omnẽ agilitatẽ ſaliens exiuit a nobis. Et cũ hec loqueret
facta eſt vox vt tonitruũ dicens. Tollite portas principes veſtras ꝛ e
leuamini porte eternales. ꝛ introibit rex glie. Ad hãc vocẽ concurrerũt
demones. ꝛ hoſtia enea cũ vectibus ferreis clauſerũt Tũc dixit dauid
Nõne ego pphetaui dicẽs. Cõfiteãtur dño ꝛc. qꝛ cõtriuit portas ere
as ꝛc. Facta eſt iterũ vox magna dicẽs Tollite por. prin. ꝛc. Uidẽs in
fernꝰ q duabꝰ vicibus clamauerat. q̃ſi ignorãs dixit. Quis eſt iſte rex
glie Cui dauid. dñs fortis ꝛ potens. dñs potẽs in plio. ipſe eſt rex glie
Tũc rex glie ſupuenit: ꝛ eternas tenebras illuſtrauit. Et extẽdẽs dñs
manũ: ꝛ tenens dexteraꝫ ade dixit. Pax tibi cũ oibus filiis tuis iuſtis
meis. Et aſcendit dñs ab inferis. ꝛ oẽs ſancti ſunt eũ ſecuti. Dñs aũt
tenẽs manũ ade: tradidit michaeli archanglo. ꝛ introduxit eos in padi
ſum. Quibꝰ occurrerũt duo viri vetuſti dierũ: ꝛ interrogati ſunt a ſctis
Qui eſtis vos q nobiſcũ in infernis mortui nõdum fuiſtis. ꝛ in padiſo
corpe collocati eſtis. Et rñdit vnꝰ ex eis. Ego ſum enoch q huc trãſla-
tus ſum. Hic aũt eſt helias q huc curru igneo aſſumptus eſt. ꝛ adhuc
mortẽ non guſtauimꝰ. ſꝫ vſqꝫ in aduentũ anticriſti reſeruati ſumꝰ cum
eo pliaturi. ꝛ ab eo occidendi. ꝛ poſt triduũ ꝛ dimidiũ diẽ in nubibus
aſſumendi. Et cũ hec diceret: ecce ſupuenit alius vir: portãs in hũeris
crucis ſignũ. Qui interrogatus quis eſſꝫ: dixit. Ego latro fui: ꝛ cũ ieſu
crucifixus fui. ꝛ credidi ipm eẽ creatorẽ. ꝛ oraui dicens. Memor eſto
mei dñe qñ veneris in regnũ tuum. Tunc dixit mihi. Amen dico tibi.
Hodie mecũ eris in paradiſo. Et dedit mihi iſtud crucis ſignũ. dicens
Hoc portans ambula in padiſum Et ſi non dimiſerit te ingredi anglꝰs
cuſtos paradiſi. oſtende illi ſignũ crucis: ꝛ dices ad illũ. Quia xps qui
nũc crucifixus eſt tranſmiſit me. Et cum hoc feciſſem: ꝛ dixiſſem ange
lo. ſtatim aperiens introduxit me. ꝛ ad dexteraꝫ paradiſi collocauit me
Cũ hec carinus ꝛ leucius locuti fuiſſent ſubito tranſfigurati ſunt: et
amplius viſi non ſunt. ¶ Grego. q̃ꝫ nicenus. vel ſm quoſdam libros
augꝰ. de hoc eodem ſic ait. Confeſtim eterna nox inferoꝝ xpo deſcen
dente reſplenduit. mox ferruginei ianitores talia inter ſe vmbroſa ſilẽ
cia metu incumbente ſubmurmurãt. Quis nam eſt iſte terribilis: ꝛ ni-
mio ſplendore coruſcus. Nunq̃ talem noſter excepit tartarus. Nunq̃
in noſtram cauernã talem euomuit mundus. Inuaſor eſt iſte: non debi
tor. effractor eſt ꝛ deſtructor non peccator: ſed predator. iudicẽ videmꝰ
non ſupplicem. venit pugnare: non ſuccumbere. eripere: non manere.

¶ De ſancto ſecundo martire.

Secũdꝰ dr̃ q̃ſi ſe ꝯdens.i.ſe hõeſtate moꝝ ꝓponẽs.
Uel ſecũdꝰ dr̃ q̃ſi ſecũdãs.i.obſecũdãs.i.mãdatis dñi obtpãs
Uel ſecũdꝰ quaſi ſecũ dux.fuit eñ ſuꝰ dux.qꝛ rõne ſenſualitati
bene p̄fuit.ꝛ ipſam ad om̄e opꝰ bonũ ꝑduxit. Uel ſecũdꝰ dicit̃ reſpectu
primi. Due eñ ſunt vie eũdi ad vitã. Prima ꝑ pñie lamẽtũ. Secũda ꝑ
martiriũ. Iſte aũt martir p̄cioſus nõ ſolũ iuit ꝑ primã.ſʒ etiã ꝑ ſecũdã

Secũdus miles ſtrenuus:ꝛ athleta xp̄i.egregius martir. A
qʒ dñi glorioſus.in ciuitate aſtenſi martirio coronatus eſt.cu
ius glorioſa p̄ñtia p̄dicta ciuitas illuſtratur.ꝛ eo velut ſinglari
patrono letatur. Hic a beato colocero:qui a ſambricio p̄fecto in ciuita
te aſtenſi in carcere tenebatur.fidẽ xp̄i edoctus eſt. Cũ igitur beatus
marcianꝰ in terdonenſi ciuitate detineretur in carcere.ſambricꝰ illuc
p̄ficiſci voluit:vt eũ faceret imolare. Secũdus aũt tãq̃ cã ſolatii ſecũ
eſt p̄fectus:beatũ marcianũ videre deſiderãs. Cũ ergo extra ciuitatẽ
aſtenſem fuiſſent.colũba ſup ſecũdum deſcendit.ꝛ capiti eiꝰ inſedit.cui
dixit ſambricꝰ. Uide ſecũde:q̃ dii noſtri te amãt.vt etiã aues celeſtes
ad te viſitandũ trãſmittant. Cũ aũt ad tanagꝛ fluuiũ perueniſſent:vi
dit ſecundus anglm̃ dñi ſup aquã ambulantẽ:ꝛ ſibi dicentem. Secun
de fidẽ habeas.ꝛ ſic ſup ydoloꝝ cultores ambulabis. Cui ſambricius
Frater ſecũde deos audio ad te loquẽtes. Cui ſecundꝰ ambulemus ad
deſideria cordis noſtri. Cum vero ad burimã flumẽ ꝑueniſſent:angl's
ſil'r ibidem ſibi apparuit.eiqʒ dixit. Secũde credis in deũ:an forte du
bitas. Cui ſecundus. Credo veritatẽ paſſionis ꝛ reſurrectõis eius. Cui
ſambricius. Quid eſt quod audio de te. Cum aũt terdonã ingrederet̃
marcianus ad p̄ceptum angeli de carcere exiens:ſecundo apparuit.ei
qʒ dixit. Intra ſecunde viam veritatis.ꝛ perge vt accipias palmam
fidei. Sambricius dixit. Quis eſt hic qui nobis quaſi ſomnians loqui
tur. Cui ſecundus. Tibi ſomniũ.ſed mihi ammonitio ꝛ cõfortatio eſt
Poſt hoc ſecũdus mediolanum iuit.ꝛ fauſtinũ ꝛ ionitã qui in carcere
detinebantur.angl's dñi ad ſe extra ciuitatẽ adduxit. Et ab eis baptiſ
ma quadã nube aquã p̄bente ſuſcepit. Et ecce ſubito columba de celo
venit.ꝛ corpus ꝛ ſanguinẽ dñi deferens:ea fauſtino ꝛ ionite tribuit.
Dedit aũt fauſtinus corpus ꝛ ſanguinẽ dñi ſecundo vt ad marcianuʒ
deferret. Rediens igitur ſecundus cũ iam nox eſſet:ꝛ ad ripã padi ve
niſſet angelus dñi frenũ accipiẽs equi:ſup padũ ipm̃ trãſuexit.ꝛ vſqʒ
terdonã in carcerẽ ad marcianuʒ eum introduxit. Deditqʒ ſecundus
marciano munus fauſtini.ꝛ ipſe illud ſumẽs dixit. Corpus ꝛ ſanguis
dñi mecũ ſit in vitã eternã. Tũc ad mandatũ angl'i ſecundꝰ de carcere
exiuit.ꝛ ad ſuũ hoſpitiũ iuit. Poſt hoc marcianus capitalem ſentẽtiã
accepit.ꝛ ſecundus corpus eius rapiens:ſepeliuit. Quod audiẽs ſam
bricius ipm̃ ad ſe vocauit.eiqʒ dixit. Quantuʒ video xp̄ianum te eſſe

ꝓfiteris. Cui ſecundꝰ. Uere criſtianū ꝓfiteoꝛ me eſſe. Cui ſambꝛiciꝰ
Quantū video malā moꝛtem deſideras. Cui ſecundus. Illa tibi potiꝰ
debet. Cumqꝫ ſacrificare nollet, iuſſit eū expoliari. Statimqꝫ angelus
dñi affuit. ⁊ veſtem ſibi parauit. Tūc ſambꝛicius eū in eculeū ſuſpenſū
tam diu toꝛqueri fecit, donec eius bꝛachia ſuis cōpaginibus ſoluerēt
Sed cū fuiſſet ſanitati priſtine a dño reſtitutus. iuſſit eum in carcerē
reduci. Ubi dū eſſet angelus dñi ad eum venit. eiqꝫ dixit. Surge ſecū
de ſequere me. ⁊ ducā te ad creatoꝛem tuum. Tunc ipm vſqꝫ in ciuita
tem aſtenſem ꝑduxit. ⁊ eum in cuſtodia vbi erat colocerus ⁊ ſaluatoꝛ
cū coꝛpoſuit. Quē videns ſecūdꝰ: ad eiꝰ pedes ſe ꝓiecit. Cui ſaluatoꝛ.
Noli timere ſecūde: qꝛ ego ſum dñs deus tuus q̄ te de oībus malis eri
piā. Bñdicenſqꝫ eis aſcendit in celū. Mane igit̃ ſambꝛiciꝰ ad carcerē
miſit. Qui carcerē q̄dē ſignatū inuenerūt. ſecundū vero nō inuenerūt.
Pergēs aūt ſambꝛiciꝰ de terdona ad ciuitatē aſtenſē: vt ſaltē colocerū
puniret. iuſſit vt ꝓdictꝰ colocerꝰ ſibi pñtaretur. Et ecce nūciauerūt ſibi
q̄ ſecūdꝰ cū colocero eſſet. Quo audito eos ad ſe adduci fecit. eiſqꝫ di
xit. Qm̄ dii noſtri ſciūt vos eſſe ꝯtemptoꝛes ſuos. vos inſimul moꝛi vo
lūt. Cū aūt ſacrificare nollēt. picem cū reſina liq̄fieri fecit. ⁊ ſup coꝝ ca
pita fundi. ⁊ in oꝛa eoꝝ iactari. Illi aūt hoc tanq̄ aquā ſuauiſſimā cū
magno deſiderio bibebāt. ⁊ voce clara dicebāt. q̄ dulcia faucibꝰ meis
eloquia tua dñe. Tūc ſambꝛicius ſup eos dedit ſñiam: vt ſecundꝰ in ci
uitate aſtenſi decollaretur. colocerꝰ vero albiganū mitteretur. ⁊ ibidē
puniretur. Cū aūt beatus ſecundus decollatus fuiſſ3. Ecce angeli dñi
coꝛpus eius tulerūt. ⁊ ipm cū multis laudibus ⁊ cantu ſepulture dede
runt. Paſſus eſt autem .iii. kaleñ. apꝛilis.

¶ LIIII

De ſancta maria egiptiaca

Maria egiptiaca q̄ peccatrix appellatur. xlvii. annis in ¶ A
berēo artiſſimā vitā duxit. quā circa annos dñi. cclxx. tpe clau
dii intrauit. Quidā aūt abbas noīe zozimas: dū iordanē trāſ
iſſ3: ⁊ heremū magnū ꝑcurreret. ſi foꝛte aliquē ſcm̄ ꝑrem inueniret. vi
dit quādā ambulantē nudo: nigroqꝫ coꝛpe. ⁊ ex incendio ſolis exuſto.
Hec aūt erat maria egiptiaca. ſtatiqꝫ hec fugā arripuit. ⁊ zozimas pꝰ
eā velotiꝰ currere cepit. Tūc ait illa. Abba zozima: q̄d me ꝑſeq̄ris. Ig
noſce mihi. nō poſſū faciē meā ad te ꝯuertere. eo q̄ mlr ſim: ⁊ nuda. ſ3
palliū tuū mihi poꝛrige. vt poſſim ſine verecūdia te videre. Qui ſe no
minari audiēs: ſtupefactꝰ palliū tribuit. ⁊ in terrā ꝓſtratꝰ: vt ſe bñdice
ret: rogauit. Cui illa. A te pater benedictio magis ſpectat. quē ſacer
docii dignitas oꝛnat. Ille vt audiuit q̄ nomē ⁊ offm̄ eiꝰ ſciret: amplius
mirabatur. ⁊ ſe bñdici obnixꝰ ꝓcabatur. Tūc illa bñdictꝰ deus redem
ptoꝛ aīaꝝ nraꝝ. Cūqꝫ illa extenſis manibus oꝛaret. vidit eā q̄ſi vnius

cubiti menſura eleuati a terra. Tunc ſenex dubitare cepit: ne forte
ſpūs eſſet ⁊ fingendo oꝛōem faceret. Cui illa. Satiſfaciat tibi deus q̄
me peccatricē mlr̄em imundū ſpūm exiſtimaſti. Tunc zozimas illā per
dn̄m adiurauit vt cōdicōem ſuā ei narrare deberet. cui illa. Ignoſce mi
bi pater. qꝛ ſi tibi ſtatū meum narrauero. velut a ſerpēte territ⁹ fugies
⁊ aures tue a ſermōibus meis cōtaminabūtur. ⁊ aer a ſoꝛdib⁹ polluet
Cūqꝫ ille vehemēter inſtaret. dixit. Ego frater in egipto nata ſum du
odecimo etatis mee anno alexandriā veni. ibiqꝫ. xvii. annis publice li
bidini me ſubieci. ⁊ nlli vllaten⁹ me negaui. Cū aūt hoīes regiōis illi⁹
p̄ adoꝛādā ſancta cruce hieroſolimā aſcenderēt. rogaui nautas vt me
ſecū dimitterēt p̄ficiſci. Cum vero me de naulo requirerent dixi. Non
habeo fratres aliud naulū. ſꝫ p̄ naulo coꝛp⁹ habeatis meū. Sicqꝫ ſum
pſerūt me ⁊ coꝛpus meū nauli grā habuerūt. Cū aūt hieroſolimā p̄
ueniſſem. ⁊ p̄ adoꝛādā cruce vſqꝫ ad foꝛes eccl'ie cū aliis deueniſſem
ſubito ⁊ inuiſibl'r repulſam patioꝛ. nec intus itrare p̄mittoꝛ. Itex̄ aūt
atqꝫ itex̄ p̄ueni vſqꝫ ad limē ianue. ⁊ ſubito iniuriā patiebar repulſe.
cū tn̄ oēs liber̄ hērent aditū. nec aliq̄d inuenirēt impedimentū. Redi
ens igitur ad me ⁊ cogitās ꝙ hoc mihi ob ſcelex̄ meox̄ imanitatē ac
cideret. pectus meum cepi manibus tūdere. lacrimas amariſſimas fū
dere. ⁊ a coꝛdis intimo grauiter ſuſpirare. Reſpiciēſqꝫ vidi ibi ima
ginē beate virgis marie. Tunc ipam lacrimabl'r exoꝛare cepi. vt pec
catox̄ meox̄ veniā impetraret. ⁊ ad adoꝛādū crucē ſanctā me intrare
p̄mitteret. p̄mittens me ſeculo abrenūciaturā. ⁊ decetero caſtā māſu
ram. Cūqꝫ hoc oꝛaſſem. ⁊ i noīe bte̅ virginis fiduciā recepiſſem. foꝛes
itex̄ eccl'ie adii. ⁊ ſine aliquo impedimēto eccl'iam intraui. Cū aūt ſan
ctam crucē deuotiſſime adoꝛaſſem. quidā mihi tres numos tribuit: de
quibus tres panes emi. Audiuiqꝫ vocē dicentē mihi. Si ioꝛdanē trāſ
ieris ſalua eris. Ioꝛdanē igit̄ tranſiui. ⁊ in hoc deſertū veni. vbi. xlvii.
annis nullū penitus hoīem vidēs: manſi. Illi aūt tres panes q̄s mecū
detuli inſtar lapidis p̄ tp̄a durauerūt. ⁊. xlvii. annis mihi ex his come
dendo ſuffecerūt. Veſtimēta aūt mea iā dudū putrefacta ſunt. Xvii.
p̄rimis annis in hoc deſerto a tēptatōibus carnalibus moleſtata fui.
Sed nūc p̄ dei grām oēs vici. Ecce oīa opa mea tibi narraui. ⁊ rogo
vt p̄ me ad deū preces fūdas. Tunc ſenex ad terrā p̄ſtratus. in famla
ſua dn̄m bn̄dixit. Cui illa. Obſecro te vt in die dn̄ice cene ad ioꝛdanēꝫ
redeas: ⁊ coꝛpus dn̄icum tecū feras. Ego aūt ibidē tibi occurraꝫ. ⁊ de
manu tua coꝛpus ſacx̄ ſuſcipiā. Nam a die q̄ huc veni ꝯmunionē dn̄i
nō accepi. Rediēs igit̄ ſenex ad monaſteriū: euoluto anno: dū dies ce
ne appinq̄ret. tulit coꝛpus dn̄icum. ⁊ vſqꝫ ad ripā ioꝛdani veniens ex
alia ripa mlr̄em ſtātē p̄ſpexit. Que ſup̄ aquas facto crucis ſignaculo
iuit. ⁊ ad ſenē vſqꝫ p̄uenit. Quā vidēs ſenex obſtupuit. ⁊ ad pedes ei⁹

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

humil'r ſe pſtrauit. Cui illa. Uide ne feceris: cum ſacramenta dñica
penes te habeas: ⁊ ſacerdotii dignitate refulgeas. Sed obſecro vt ſe
quēti anno ad me pater redire digneris. Tūc illa fcō ſigno crucis ſup
iordanis aquas iuit. ⁊ heremi ſolitudinē petiuit. Senex vero ad ſuum
mōaſteriū rediēs. ſeqñti anno ad locū in quo primo ſecū locut⁹ fuerat
venit. ⁊ eā ibidē expiraſſe repit. Qui lacrimari cepit. ⁊ ipam tangere
nō pſumpſit. Dixitqꝫ intra ſe Ego quidē corpuſculū ſancte ſepelire vo
lebā. ſꝫ timeo ne hoc ſibi diſpliceat Hec eo cogitāte. vidit iuxta caput
ſuū literas in terra deſcriptas ita ꝯtinētes. Sepeli zozima marie cor⸗
puſculū. redde terre puluerē ſuū. ⁊ ora ꝓ me ad dñm. ad c⁹ ꝑceptū ſecū
da die aprilis reliqui hoc ſcl'm. Tūc ſenex ꝓ certo cognouit q̄ mox vt
dñi ſacr̄a accepit. ⁊ ad deſertum rediit: vitā finiuit. Illudqꝫ deſertū q̄d
zozimas ꝑ. xxx. dieꝝ ſpaciū vix ambulauit. illa in vna hora ꝑcurrit. ⁊
ad deū migrauit. Cūqꝫ ſenex terrā foderet: ſꝫ nequiret. vidit leonē ad
ſe venientē māſuete. dixitqꝫ illi. Sancta hec ml'r ꝑcepit ſepeliri corp⁹
ſuū. ⁊ ego cū ſim ſenex fodere nō poſſum. nec etiā aptū habeo ferramē
tum. Tu ergo terrā fode vt poſſum⁹ ei⁹ corpus ſanctiſſimum ſepelire.
Tūc leo cepit fodere: ⁊ aptā foueā ꝑparauit. quo pacto leo vt agn⁹ mā
ſuet⁹ abiit. ⁊ ſenex ad ſuū mōaſteriū glorificās deū venit. ¶ LV

De ſancto ambroſio

Ambroſi⁹ dr̄ de ambra. que eſt ſpēs valde redolens ⁊ ¶ A
precioſa. Ipſe eñ eccl'e valde ꝑcioſus extitit. ⁊ in dictis ⁊ i fa
ctis ſuis valde redoluit Uel dr̄ ambroſius ab ambra ⁊ ſyos q̄d ē de⁹
q̄ſi ambra dei. De⁹ namqꝫ ꝑ eū quaſi ꝑ ambrā vbiqꝫ redolet. fuit eñ ⁊
eſt bonus odor xp̄i in omni loco. Uel dr̄ ab ambor quod eſt pater lumi
nis. ⁊ ſior quod eſt ꝑuulus. q2 pater in multoꝝ filioꝝ ſpūali generatōe
Luminoſus in ſacre ſcripture expoſitōe. ⁊ ꝑuulus in ſua humili cōuer
ſatōe. Uel ſicut dr̄ in gloſario: ambroſius odor vel ſapor xp̄i celeſtis.
ambroſia eſca angeloꝝ. ambroſium celeſte. mellis fauus. Fuit eñ cele
ſtis odor per odoriferam famā. ſapor ꝑ cōtemplatōem internā. celeſte
mellis fauū: ꝑ dulcē ſcripturaꝝ expoſitōꝫ. eſca angelica ꝑ glorioſā fru
itōem. Eius vitā ſcripſit paulin⁹ nolan⁹ ep̄s ad auguſtinum. ¶ B
Ambroſi⁹: ābroſii fili⁹ ꝑfecti rome cū in cunabul' in atrio ꝑtorii
eſſet poſitus ⁊ dormiret. examē apū ſubito veniēs faciē eius ⁊
os ita cōpleuit. vt q̄ſi in aluecolū ſuū intrarent ꝑiter ⁊ exirent.
Que poſtea euolantes in tantā aeris altitudinē ſubleuate ſunt. vt hu
manis oculis minime viderentur. Quo peracto territus pater ait. Si
vixerit infantulus iſte: aliquid magni erit. Poſtea cū adoleuiſſet ⁊ vid
ret matreꝫ ⁊ ſororem ſacram virginē manus ſacerdotib⁹ oſculari. ipſe
ludens ſorori dextram offerebat. aſſerens ⁊ ſibi id ab ea fieri oportere

Illa vero vt adoleſcētē ⁊ neſcientē q̄d diceret reſpuebat. Rome igitur
literis eruditus: cū cauſas ꝑtorii ſplendide ꝑoraret a valētiniano ipa
tore: ad regendū liguriā emiliāqꝫ ꝓuincias directus eſt. Cūqꝫ medio
lanū veniſſet. ⁊ ibidem ep̄s tūc deceſſet. conuenit pp̄l's vt ſibi de ep̄o ꝓ
uideret. Sed cū inter arrianos ⁊ catholicos de eligēdo ep̄o ſeditio nō
modica oriretur. illuc ambroſius cā ſedāde ſeditōis perrexit. ⁊ ſtatim
vox infantis inſonuit dicens ambroſiū ep̄m. Cui⁹ voci oēs vnanimes
conſenſerūt. ambroſiū ep̄m acclamātes. Quo ille cognito. vt eos a ſe
terroribus remoueret eccl'iam exiens tribunal cōſcendit. ⁊ cōtra ꝯſue
tudinem ſuā tormenta pſonis adhiberi iuſſit. Quod cū faceret popul⁹
nihilomin⁹ acclamabat. Peccatum tuū ſup nos. Tunc ille turbatus:
domū rediit. ⁊ philoſophiā ꝓfiteri voluit. quod vt ne faceret reuocat⁹
eſt. Publicas ml'res publice ad ſe ingredi fecit. vt his viſis ab ei⁹ elec
tione pp̄l'm reuocaret Sed cum nec ſic ꝓficeret. ſed ſemꝑ pp̄l'm pecca
tum tuū ſup nos acclamere videret. fugam media nocte petiit. Cūqꝫ
ticinū pergere ſe putaret: mane ad portā ciuitatis mediolanenſis que
romana dicit: inuenitur. Qui inuentus: cū cuſtodiretur a pp̄lo: miſſa ē
relatio ad clementiſſimū imꝑatorē valentinianū. Qui ſummo gaudio
accepit. ꝙ iudices a ſe directi ad ſacerdotium peterētur. Letabat enī
probus ꝑfectus ꝙ verbū ſuū fuerat in eo adimpletū. Dixerat em̄ cū ꝓ
ficiſcenti mandata donaret. Vade age non vt iudex: ſed vt epiſcopus
Pendente relatione: iterū abſcōditur. ſed inuent⁹: cū adhuc eſſet cathe
cumin⁹ baptizat. ⁊ octauo die in ep̄alem cathedrā ſublimatur Cū aūt
poſt annos quatuor romā iuiſſet. ⁊ ſoror ſua ſacra virgo eius dexterā
oſcularetur: ſubridēs ait. Ecce vt dicebam tibi. ſacerdotis manū oſcu
laris ¶ C Cum aūt in quandā ciuitatem ꝓ quodam ep̄o ordinando
iuiſſet. ⁊ eius electōe iuſtina imꝑatrix: ⁊ alii heretici cōtradicerent: vo
lentes vt aliquis de ſua ſecta ordinaretur. vna de arrianoꝝ virginib⁹
impudentior ceteriſ. tribunal conſcendit. ⁊ beatū ambroſiū ꝑ veſtimē
tum apprehendit. volens ip̄m ad partem mulierꝝ trahere. vt ab eis ce
ſus de eccleſia cū iniuria pelleretur. Cui ambroſius ait. Et ſi ego indi
gnus ſum tanto ſacerdotio. tibi tn̄ non conuenit in qualemcūqꝫ ſacer
dotem manus inicere. Vnde timere debuiſti iudiciū dei. ne tibi aliqd
contingat. quod dictum exitus confirmauit Nam die alio mortuā ad
ſepulcrum vſqꝫ deduxit. grām ꝓ cōtumelia rependēs. q̄d factū oēs per
terruit. Poſt hoc mediolanū reuerſus: innumeras inſidias a iuſtina
imꝑatrice ꝑtulit. muneribuſ ⁊ honoribus aduerſus eū populos excitā
te. Cū ergo multi eum in exilium pellere niterentur. vnus eoꝝ ceteris
infelicior in tantū furorē excitatus eſt: vt iuxta eccl'iaꝫ domū ſibi loca
ret: ac in ea quadrigā paratā haberet. qua ꝓcurāte iuſtina facil⁹ rap
tum ad exiliū deportaret Sꝫ dei iudicio ipſo die q̄ eū rape arbitrabat

in eadē q̄driga de eadē domo in exiliū pulſus eſt. cui tn̄ ambro. reddēs bona pro malis ſumptus ⁊ neceſſaria miniſtrauit. Cantus ⁊ offm̄ i ecclesia mediolanēſi primū celebrare inſtituit. Erant ⁊ tūc tp̄is mediolani multi a demōibus obſeſſi qui ſe torqueri ab ambroſio magnis vocibus clamabant. Juſtina aūt ⁊ multi arrianoꝝ cū ſimul habitarēt dicebāt ambroſiū pecunia homines cōparare: qui ſe ab īmundis ſpiritibꝰ vexari mentirentur. ⁊ ab ambroſio dicerent ſe torqueri. Tunc ſubito vnꝰ ex illis arrianis qui aſtabāt: arreptus a demonio in mediū pſiliit: atq; clamare cepit. vtinā ſic torquerētur vt torqueo qui nō credūt ambroſio. At illi confuſi in piſcinā dimerſū hoiem necauerūt. Quidam hereticus acerrimꝰ diſputator ⁊ durus: ⁊ incōuertibilis ad fidem: cū audiret ambroſiū predicantē: vidit anglm̄ ad aures eiꝰ loquētē verba que pp̄lo p̄dicabat. quo viſo fidem quā pſequebatur cepit defendere.

¶ B Quidā aruſpex demones aduocabat. ⁊ ipſos ad nocendum ambroſio trāſmittebat. Sed reuerſi demones renūciabant. q non ſolū ad ipm̄ ſʒ nec etiā ad fores domus ſue appinquare valebāt. qm̄ ignis inſupabilis om̄e illud edificiū cōmuniret. vt etiā lōge poſiti vrerētur Predictus vero aruſpex cū a iudice ꝑpter quedā maleficia torq̄retur clamabat amplꝰ ab ambroſio ſe torq̄ri. Quendā demoniacū mediolanū ingredientē demō dimiſit: egredietē inuaſit. Interrogatꝰ de hoc demō. ait ambroſiū ſe timuiſſe. Aliꝰ quidā nocte eiꝰ cubiculū adiit: vt gladio ipm̄ necaret: p̄ce ac p̄cio a iuſtina inductus. Sed cū dextra gladiū eleuaſſet vt ipm̄ ꝑcuteret: cōtinuo aruit manus eiꝰ ¶ Cum viri theſalonice ciuitatiſ impatori aliquid deliquiſſent. ⁊ eis impator precibus bti ambroſii indulſiſſet. clam agente curialiū malicia p iuſſū impatoris neſciente ambroſio plurimi ſūt occiſi. quod vt ambroſiꝰ cōperit: impatori copiā intrādi ecclīam denegauit. Cui cū ipator diceret q dauid adulteriū ⁊ homicidiū cōmiſiſſʒ. rn̄dit. qui ſecutus es errātē ſequere corrigentē. quod cū audiſſet clemētiſſimꝰ impator ita gratanter ſuſcepit q purā pniam agere nō negauit ¶ Quidā a demōio arreptꝰ clamare cepit ab ambroſio ſe torqueri. Cui ambroſiꝰ. Obmuteſce dyabole. q2 nō te torquet ambroſiꝰ: ſʒ tua inuidia. q2 illuc hoies aſcendere cōſpicis. vn̄ tu turpiter corruiſti. nā ābroſiꝰ neſcit inflari. At ille ſtatī obmutuit ¶ C Quadā vice cū beatꝰ ambro. p ciuitatē pgeret caſu q̄dā lapſus eſt. ⁊ in terra pſtratus iacebat. q̄d videns alter: ridere cepit Cui ambro. Et tu q̄ ſtas vide ne cadas. q̄ dicto ſtatim lapſū ſuū doluit q riſerat alienū ¶ Quadā etiā vice ambro. ad palaciū macedonii magiſtri offōꝝ. vt p q̄dā intercederet venit. Sed cū fores clauſas inueniſſet. nec intrādi copiā hr̄e potuiſſet: ait. Et tu q̄dez venies ad eccl'aʒ ⁊ n̄ clauſis ianuis ſʒ aptis intrare nō valebis. Elapſo aliq̄ tp̄e metuēs inimicoſ macedoniꝰ ad ecclīam fugit. ⁊ patētibus ianuis aditū reperire non

potuit. ¶ Fuit etiã tãte abſtinentie ꝙ quotidie niſi in ſabbato ⁊ die
dñico ⁊ feſtis ꝓcipuis ieiunabat. Tãte etiã largitatis erat ꝙ oia que
hẽre poterat eccl'iis ⁊ paupibꝰ nil ſibi retinẽs tribuebat. Tãte ꝯpaſſiõis
vt cũ aliqs lapſum ſuũ ꝯfitebat̃. ſic amariſſime flebat. ꝙ illũ ſiĺr flere
ꝯpellebat. Tãte hũilitatis ac laboris. vt libros q̃s dictabat ꝓpria mãu
ſcriberet. niſi cũ infirmitate corpis grauaret̃. Tante aũt pietatis et
dulcedis. vt cũ alicꝰ ſancti ſacerdotis vel epi ſibi obitus nũciaret. ſic
amariſſime flebat vt vix cõſolari valeret. Cũ aũt interrogaret cur vi
ros ſanctos q̇ ad gl'iam ꝓficiſcebãtur ſic fleret: aiebat Ne puteris me
flere ꝙ receſſerint. ſꝫ qꝛ me ꝓceſſerint. ⁊ qꝛ difficile inuenit q̇ tã dignꝰ
eiꝰ offõ habeatur. Tãte etiã cõſtãtie ⁊ fortitudis ꝙ impatoris vel pri
cipũ vicia nõ palpabat. ſꝫ eos voce libera cõſtãtiſſime arguebat.
¶ Cũ quidã vir q̃ddã flagicium ꝑpetraſſet. ⁊ corã eo adductꝰ fuiſſꝫ di
xit ãbroſiꝰ: optet illum tradi ſathane in interitũ carnis: ne talia dein
ceps audeat ꝑpetrare. quẽ eodẽ mom̃to cũ adhuc ſermo eſſꝫ in ore eiꝰ
imũdus ſpũs diſcerpe cepit. ¶ Quadã vice vt aũt cũ beatꝰ ãbroſius
romã ꝑgeret. ⁊ in quadã villa tuſcie apud quẽdã hoiem nimiũ locuple
tẽ hoſpitatꝰ fuiſſet. illũ hoiem ſup ſtatu ſuo ſolicite requiſiuit. Cui ille
rñdit. ſtatꝰ meꝰ dñe ſp felix extitit ⁊ gl'ioſus. Ecce eñ diuitiis infinitis
abũdo. ſeruos ⁊ famulos ꝙ̃ pl'es habeo. copioſã filioꝝ ⁊ nepotũ turbã
poſſideo. ⁊ oĩa ſp ad vota habui. nec vnꝙ̃ mihi aliq̇d aduerſũ accidit.
vel q̃d ꝯtriſtaret euenit. Qd audiẽs ãbro. vehem̃ter obſtupuit. ⁊ hiſ q̇
erãt ſecũ in comitatu dixit. ſurgite ⁊ hic ꝙ̃totiuſ fugiamꝰ. qꝛ dñs ñ eſt
in loco iſto. Feſtinate filii feſtinate: nec in fugiẽdo morã facite: ne nos
hic diuia vltio apphẽdat. ⁊ in pctis illoꝝ pīter nos inuoluat. Cũ ergo
fugerẽt ⁊ aliquãtulũ ꝓceſſiſſent. ſubito ſe terra apuit. ⁊ hoiem illũ cum
vniuerſis q̇ ad illũ ꝑtinebãt ita abſorbuit: vt nll'm inĩ veſtigiũ remane
ret. Qd cernẽs ãbro. dixit. ecce fr̃es ꝙ̃ miſicorditer deꝰ parcit cũ hic
aduerſa tribuit. ⁊ ꝙ̃ ſeuere iraſcit̃ cũ ſp ꝓſpa elargit̃. In eodẽ aũt loco
fouea q̃dã ꝓfũdiſſima remãſiſſe dr̃. q̇ vſqꝫ hodie in huiꝰ fcĩ teſtimoniũ ꝑ
ſeuerat. ¶ Cũ aũt ſanctꝰ ãbro. radicẽ oim maloꝝ auariciã magis
ac magis in hoibus creſcere cerneret. ⁊ maxie in his q̇ erãt in ꝑtatibꝰ
ꝯſtituti. apud q̃s oĩa ꝓcio vẽdebãtur. necnõ ⁊ in his q̇ erãt ſacris mini
ſteriis deputati: vehem̃ter ingemuit. ⁊ ſe de hꝰ ſcl'i erũna liberari iſtã
tiꝰ exorauit Qui cũ ſe id obtinuiſſe gauderet. reuelauit fr̃ibꝰ ꝙ vſqꝫ ad
reſurrectõꝫ dñicã cũ eis eſſꝫ. an̄ vero paucos dies ꝙ̃ lectlo detineret̃ cũ
xliiii. pſalmũ cũ notario dictaret. ſubito ipo vidẽte notario in modum
ſcuti breuis ignis caput eꝰ opuit. atqꝫ paulati ꝑ os eiꝰ tãꝙ̃ in domum
habitatoꝛ intrauit. tũc facies eiꝰ tãꝙ̃ nix effecta eſt. ſꝫ pꝰ modũ ad ſuaꝫ
ſpẽm reuerſa ẽ Ipſo igit̃ die ſcribẽdi ⁊ dictãdi finẽ fecit. nec ipꝫ pſalmũ
explere potuit Poſꝰ igitur paucos dies infirmitate corpis laborare cepit
Tũc comes ytalie cũ mediolani eſſꝫ: nobiles cõuocauit dicẽs ꝙ tanto

viro recedẽte piclm̄ eſſ ne italie interit⁹ imineret. rogauitq̄ vt ad vir
dei accederẽt. rogãtes vt ſibi adhuc ſpaciũ viuẽdi vno anno a dño im
petraret. q̄d ille vt ab illis audiuit rñdit. Nõ ita inter vos vixi vt me
viuere pudeat. nec mori timeo cũ bonũ dñm habeam⁹. Eo tp̄e q̄tuor
e⁹ diacõi inuicẽ ꝯuenerũt tractãtes iter ſe q̄s p⁹ ei⁹ obitũ bon⁹ eſſ ep̄us
Cũ ꝗ a loco in q̄ vir dei ãbro. iacebat lõge eſſent. ⁊ ſimplicianũ ita ſilẽ
ter noiaſſent vt vix inuicẽ ſe audirẽt ille ab eis lõge poſit⁹ tercõ excla
mauit. Senex: ſ bon⁹. q̄d audiẽtes territi fugerũt. ⁊ ñ niſi illũ p⁹ ei⁹ obi
tũ elegerũt. In loco aũt in q̄ iacebat vidit ieſũ ad ſe veniẽtẽ: ⁊ ſibi vl̄tu
alacri arridentẽ. ¶ Honorat⁹ vero ep̄s vercellẽſis q̄ bti ãbro. obitũ ex
pectabat. cũ ſe ſopori dediſſ: vocẽ tercõ ſe clamãtis audiuit. ſurge q̄
mõ ẽ receſſur⁹. q̄ ꝯſurgẽſ mediolanũ cõcit⁹ vẽit ⁊ ei dñici corpis ſacr̄m
dedit. moxq̄ ille man⁹ in modũ crucis expãdit. ⁊ vltimũ ſpm̄ iter ver
ba oȓonis efflauit. Floruit circa annos dñi. ccclxxxix. Cũ aũt in nocte
paſche corp⁹ ei⁹ ad ecciam fuiſſ delatũ. plĩmi ĩfãtes baptizati eũ vide
rũt ita vt aliq̄ eũ ſedẽtẽ ĩ cathedra tribũali dicerẽt. alii aſcẽdẽtẽ digito
ſuis pẽtib⁹ dmõſtrarent. nõnulli vero ſtellã ſup caput ei⁹ ſe videre nar
rarẽt. ¶ Quidã pſbr̄ cũ in cõuiuio cũ multis aliis eſſet: ⁊ ſcõ ãbro. de
trahere cepiſſ: eũ cõtinuo plaga pculit. ⁊ de cõuiuio ad lectũ duct⁹ vi
tam finiuit. In vrbe cartagiñſi cũ tres ep̄i ſil̄ cõuiuarẽt. ⁊ vn⁹ eorum
btõ ãbroſio detraxiſſet. relatũ eſt q̄d illi pſbr̄o q̄ ſibi detraxerat accidiſ
ſet. q̄d cũ ille vilipẽderet ſubito letale vuln⁹ accepit. ⁊ extremũ cõtinuo
diẽ clauſit. ¶ Notãd q̄ beat⁹ ãbroſi⁹ in multis cõmẽdabilis fuiſſe
videtur. Primo in liberalitate. q̄ oĩa q̄ habebat paupm erãt. Vñ rfert
de ſeipo q̄ ipatori petenti baſilicã ſic rñdit. ⁊ eſt in decre. cõuenior. xx
iii. q. viii. Si a me peteret qd̄ meũ eſſ. i. fundũ meũ argẽtũ meũ: ⁊ h⁹
mõi meũ. nõ refragarer quãq̄ oĩa q̄ mea ſũt paupũ ſint. ¶ Secũdo ĩ
mũdicie puritate. fuit em̄ virgo. Vñ refert Hiero. eũ dixiſſe. Virgini
tatẽ nõ ſolũ efferim⁹ ſ ſeruam⁹. ¶ Tercio in fidei firmitate. vñ dixit
cũ impator peteret baſilicã. ⁊ eſt in codẽ caplo. Prius eſt vt aiam mihi
q̄ fidẽ auferat. ¶ Quarto in martirii auiditate. vñ legit̄ in ep̄la ſua
de baſilica ñ tradẽda q̄ ppoſit⁹ valẽtiniani ambroſio mãdauit dicẽs. tu
cõtẽnis valentinianũ. caput tibi tollo. cui ãbroſi⁹. deus pmittat tibi vt
facias quod minaris. atq̄ vtinã de⁹ auertat eos ab eccia. ⁊ in me oĩa
tela ſua cõuertãt ⁊ meo ſanguie ſitim ſuã explcãt. ¶ Quito in oȓonis
inſtãtia. Vñ dr̄ de eo. ⁊ habetur in. xi. li. hyſt. ecciaſtice. Ambroſi⁹ ad
uerſũ regine furorẽ nõ ſe mãu defenſabat aut telo: ſ ieiuniis ⁊ ꝯtinu
atis vigiliis: ſub altari poſit⁹ p obſecratões defenſorem ſibi atq̄ eccle
ſie deũ pabat. ¶ Sexto in lacrimaꝝ abundãtia. Habuit em̄ tria ge
nera lacrimaꝝ. ſ lacrimas cõpaſſionis p alioꝝ culpis. Vñ dicit pau
lin⁹ de eo in legẽda: q̄ cũ aliq̄s lapſum ſibi cõfitebatur ſic amariſſime
flebat q̄ illũ flere ſil̄r cõpellebat. lacrĩas deuotõis p eternis dſiderus

Vñ ſupra dictũ eſt a paulino ꝙ cũ interrogaretur cur ſanctos q̈ morie
bãtur ſic fleret. rñdit. ne me putetis flere qꝛ receſſerit. ſꝫ qꝛ me ad gl'aꝫ
p̃ceſſerint lacrĩas cõpaſſiõis ꝑ alioꝝ iniuriis. vñ ipſe dicit d' ſe: ꝛ ẽ in
decreto in ſupꝛiori ca. Aduerſus milites gothoſ lacrĩe mee arma mea
ſũt. Talia eĩm munimĩta ſũt ſacerdotis al'r nec debeo nec poſſũ reſiſtere
¶ b Septio in forti cõſtãtia: c'ſtantia maxĩe in trib' appet. Pꝛio in
defẽſiõe catholice veritatis. vñ dꝛ in li. xi. eccl'iaſtice hy. ꝙ iuſtina mr̃
valẽtiniani ĩpatoris. arriane hereſcos alũna ꝯturbare cepit eccl'iarũ
ſtatũ. ꝯminari ſacerdotib' depulſiões ꝛ exilia. niſi ariminẽſis ꝯcilii de
creta reuocarẽt. q̈ bello eccl'ie muꝝ ac turrĩ validiſſimã pulſabat ãbꝛoſi
um. In c'q̃ꝫ p̃fatõe ſic de eo cãtatur. Tãta virtute ãbꝛoſiũ ſolidaſti cõ
ſtãtie: tãto munere celit' decoraſti. vt ꝑ eũ excluſa torq̃rẽtur demonia
arrianoꝝ ĩpietaſ ꝓpulſa tabeſceret. ac ſecularũ p̃ncipũ colla tuo iugo
ſubacta redderẽt humilia ¶ Scd̃o in tuitõe eccl'iaſtice libtatis. vñ cũ i
pator auferre vellꝫ quãdã baſilicã oppoſuit ſe ãbꝛoſi' ꝯ ĩpatorẽ: ſicut
ipſe teſtat̃. ꝛ ẽ i decre. xxiii. q. viii. conuenior ip̃e a cõitib' vt ꝑ me baſilice
fieret matura traditõ dicẽtib' ĩpatorẽ iuſſiſſe iure ſuo tradi debere. rñ
di. Si pꝛimoniũ petit inuadite. ſi corp' occurrã. Vultis ĩ vincl'a rape.
vultis in mortẽ. volũtatis ẽ mihi. ñ ego me vallabo circũfuſiõe pploꝝ
nec altaria tenebo vitã obſecrãs. ſꝫ ꝑ altarib' graci' ĩmolabor. mãdat̃
tradere baſilicã. vrgemur itaqꝫ p̃ceptis regalib'. ſꝫ ꝯfirmamur ſcptu
re ſmõib'. q̈ rñdit. Tanq̃ vna ex inſipiẽtib' locuta es. noli grauare te i
pator vt putes te ĩ ea q̈ diuia ſũt ĩpiale aliq̃d ius hr̃e. ad ĩpatorẽ pala
cia ptinẽt. ad ſacerdotes eccl'ie. ſctũs naboth vineã ſuo ꝓpꝛio cruore d
fẽdit. ſi ille vineã ñ tradidit ſuã. nec nos tradem' xp̃i eccl'iam. Tributũ
ceſaris ẽ: ñ negetur. eccl'ia dei ẽ. ceſari vtiqꝫ ñ dõetur. ſi de me aliq̃d cõ
pelleret̃ ꝛ poſceret̃ ã fũd': ã dom' ã auꝝ: aut argẽtũ. id q̃d iuriſ mei eſſꝫ
libẽter offerrẽ. tẽplo di nihil poſſũ decerpe nec detrahere. cũ illd' cuſto
diendũ: ñ tradẽdũ accepi ¶ Tercĩo ĩ obiurgatõe vicii ꝛ oĩs iniq̃tatis.
Vñ legitur in hy. tripita in q̃dã crõica: ꝙ cũ apud theſolõicã orta ſe
ditõe q̃dã iudices fuiſſent a pp'lo lapidati. theodoſi' ĩpator indignat':
iuſſit oẽs interimi. nocẽtes ab ĩnocẽtib' ñ ſecernens. vbi fere q̈nqꝫ mi
lia hoim ſũt occiſa. Cũ igitur ĩpator mediolanũ veniſſꝫ ꝛ eccl'iaꝫ itrare
vellꝫ occurrit ei ãbꝛo. ad ianuã: eiqꝫ aditũ ꝓhibuit dicẽs. cur ĩpator p'
cãm tãti furoris ñ agnoſcis molẽ tue p̃ſũptõis. ſꝫ forte recognitiõem
peccati ꝓhibet ptãs impii. Decꝫ te vt vincat rõ ptãtem. ¶ Princeps es
o impator ſꝫ ꝯſeruoꝝ. quib' ꝙ oculis aſpicies cõis dñi tẽplũ q̈bus pe
dibus calcabis ſcrm̃ pauimẽtũ. q̃uo man' extendes de quib' adhuc ſan
guis ſtillat iniuſt'. q̈ p̃ſũptõne ore tuo poculũ ſanguinis eius pcipies
dum furore tuoꝝ ſermonũ tantus iniuſte ſit ſanguis effuſus. Recede
ergo recede: ne ſecũdo peccato priorẽ neq̃tiã augere ꝯtẽdas. Suſcipe

vincl'm q̄ te dn̄s nūc ligauit.ē eñ medicia maxia ſanitatis.his ſermōi
bus impator obediēs.gemēs ꝛ flens ad regalia remeauit. Cum ergo
diu i fletu māſiſſꝫ.rufinꝰ mgr̄ militū cām tāte triſticie reqſiuit. cui ille.
tu inqt mea mala ñ ſentis.qꝛ ſuis ꝛ mēdicātibꝰ apta ſūt tēpla.mihi ve
ro ad ea igreſſꝰ ñ ē.ꝛ hec dicēs ſingl'a verba ſingultibꝰ iterrūpebat.cui
rufinꝰ.curro ſi vis ad āb̄roſiū vt tibi ſoluat vincl'm q̄ te ligauit.ꝛ ille.
ñ poteris ſuadere āb̄roſio.qꝛ ñ verebit̄ iꝑialē ꝑtatē vt legē poſſit ꝑua
ricari diuinā.ſꝫ cū ille ꝑmitteret ꝙ eū flecteret:eū iꝑator ire ꝑcepit. et
ipē pꝰ paululū ē ſecutꝰ.mox aūt vt āb̄.rufinū vidit:ait.iꝑudētiā canū
imitarꝰ es.o rufine tāte vicꝫ necis autor extās.ꝛ nec pudorē ex frōte d̄
tergēs:ñ erubeſcis ꝯ maieſtatē latrare diuinā. Cūqꝫ rufinꝰ ꝓ iꝑatore
ſupplicaſſꝫ ꝛ diceꝛꝫ eū ſeq̄ ſuꝑno zelo.accēſus āb̄ro.ait. ego tibi ꝑdico
q̄m igredi eū ſacra limia ꝓhibeo.ſi vero ꝑtatē in tirānidem mutauerit
necē libēter ſuſcipio.q̄d cū rufinꝰ iꝑatori nūciaſſꝫ.ꝑgā inqt ad eū vt iu
ſtas i facie ꝯtūelias recipiā.cū ergo veniſſꝫ.ꝛ ſua ſolui vīcula poſtulaſ
ſet:occurrēs āb̄ro.ꝛ igreſſū ꝓhibēs ait.quā pniāꝫ oñdiſti pꝰ tātas iniq̄
tates.ꝛ ille.tuū ē iponere.meū obtꝑare.vex̄ cū iꝑator allegaret qꝛ et
dauid adulteriū ꝛ hōicidiū cōmiſiſſꝫ.ait āb̄ro.q̄ ſecutꝰ es errātē ſeq̄re
penitētē.q̄d ita ḡtāter iꝑator ſuſcepit.ꝙ publicā pniam agere nō recu
ſauit.cū igit̄ recōciliatꝰ eccīam itraſſꝫ.ꝛ itra cācellos ſtaꝛꝫ.req̄rit āb̄ro
ſiꝰ q̄d ibi expectaꝛꝫ.cui cū diceꝛꝫ ſe ꝑceptōꝫ ſacroꝝ miſterioꝝ expecta
re:ait āb̄ro.O iꝑator iteriora loca tm̄ ſacerdotibꝰ ſūt collata.egredeꝛ̄
igit̄:ꝛ hāc expectatōꝫ cū ceteris habe cōem.purpura nanqꝫ iꝑatores fa
cit.ñ ſacerdotes.cui iꝑator ꝓtinꝰ obediuit. Cū ḡ ꝯſtātinopoli reuerſꝰ
extra cācellos ſtaret.mādauit eidē eps̄ vt itraret.ꝛ ille ait.vix diſcere
potui q̄ dr̄ntia ſit iꝑatoris ꝛ ſacerdotis. vix eñ veritatis iueni mgr̄m
āb̄roſiū nāqꝫ ſolū noui vocari pōtificē. ¶ I Octauo in ſana doctria
Eiꝰ nāqꝫ doctria hꝫ altā ꝓfūditatē. Hiero.de.xii.doctoribꝰ. Ambro
ſius ſuꝑ ꝓfūdoꝝ pinna raptꝰ ꝛ aeris volucer ꝙdiu i ꝓfūdū igreditur
fructū d̄ alto caꝑe videt̄.firmā ſoliditatē.hiero.ibidē.eiꝰ oēs ſnīe fidei
et eccīe ꝛ oīm virtutū firme ſūt colūne.elegātē venuſtatē. Augꝰ.i li.d̄
nupt.et ꝯcūꝰ. Pelagiꝰ hereſiarcha ſic laudat āb̄roſiū vt dicat.beatꝰ
āb̄ro.eps̄ i cꝰ ꝑcipue libris romana lucet fidēs.q̄ ſcꝑtoꝝ iter latios floſ
q̄dā emicuit.ꝛ ſubdit augꝰ.cꝰ fidē ꝛ puriſſimū i ſcꝑtis ſenſū:nec inimicꝰ
q̄dē auſuſ ē reꝑhēdere.magnā autoritatē.qꝛ ātiq̄ doc.ſicut augꝰ verba
ſua ꝑ mag̃ autoritate hēbāt.vñ refert augꝰ ad ianu.ꝙ cū mr̄ eiꝰ mirata
fuiſſꝫ cur mediolāi ſabbato ñ ieiūaret.et d̄ h̄ augꝰ āb̄roſiū iterrogaſſꝫ
ait ambro.Cū venio romā ieiuno ſabbato Sic ꝛ tu ad quā forte eccle
ſiam veneris eiꝰ morē ſerua.ſi cuiq̄ non inde vis ſcandalū eē.nec q̄ꝙ
tibi.Et ſubdit augꝰ.Ego de hac ſnīa etiā atqꝫ etiā cogitans.ita ſꝑ ha
bui tanq̄ eā celeſti oraclo accepim. Vita ꝛ paſſio tiburcii ꝛ valeriāi

in paſſione ſancte Cecilie continetur.

De ſancto georgio

Georgi⁹ dr̄ a geos qd̄ ē terra. ⁊ orge qd̄ ē colere. q̄ſi colēs terrā. i.
carnē ſuā. Aug⁹. aūt in li. de tri. dicit. q̄ bōa terra eſt in altitudīe mōti
um. tempamēto colliū. planicie campoꝝ. Pria eñ eſt bōa ad virentes
herbas. ſecūda ad vineas. tercia ad fruges. ſic beat⁹ georgi⁹ fuit altus
deſpiciēdo īferiora. ⁊ ideo habuit virorē puritatis. Tempat⁹ p diſcre
tionē. ⁊ ideo habuit vinū interne iocūditatis. Plan⁹ p hūilitatē. ⁊ ideo
ptulit fruges bōe opatōis. Vel georgi⁹ dr̄ a gerar qd̄ eſt ſacꝝ. ⁊ gion
qd̄ eſt arena q̄ſi ſacra arena. Fuit eñ arena: q2 pōderoſus moꝝ graui
tate. minut⁹ hūilitate. ⁊ ſiccus a carnali voluptate. Vel georgius dr̄ a
gerar qd̄ eſt ſacꝝ. ⁊ gion qd̄ luctatō. q̄ſi ſacer luctator: q2 luctatus eſt
cū dracone ⁊ carnifice. Vel georgius dr̄ a gero: qd̄ eſt pegrin⁹. ⁊ gir p
ciſus. ⁊ vs ꝯſiliator. Ipſe eñ fuit pegrin⁹ in ꝯtemptu mūdi. pcioſus ī
corona martirii. ⁊ ꝯſiliator in pdicatōe regni. Eius legēda inter ſcrip
turas apocrifas in niceno ꝯcilio ꝯnumerat̄. ex eo q̄ ei⁹ martiriū certā
relatōem nō hꝫ. Nā in kalendario bede dr̄ q̄ ſit paſſus in pſida ciuita
te dyaſpoli. q̄ pri⁹ lidda vocabat̄. ⁊ eſt iuxta iopen. Alibi dr̄ q̄ paſſus
ſit ſub dyocleciano et maximiano īpatorib⁹. Alibi legit̄: q̄ ſub dyocl.
impa. pſaꝝ: pn̄tibus. lxx. regib⁹ imperii ſui. Hic dr̄ q̄ ſub daciano pre
ſide. imperantibus dyocleciano ⁊ maximiano. ¶ A

Georgi⁹ tribun⁹. genere capadox. puenit qdā vice in pūinciā
libie: in ciuitate q̄ dr̄ ſilena. Iuxta quā ciuitatē erat ſtagnū in
ſtar maris. in q̄ draco peſtifer latitabat. q̄ ſepe pplm ꝯ ſe armatū in fu
gam ꝯuerteret. flatuq3 ſuo ad muros ciuitatis accedēs oēs inficiebat
Quapꝑter cōpulſi ciues duas oues q̄tidie ſibi dabāt: vt ei⁹ furorē ſeda
rēt. alioqn ſic muros ciuitatis īuadebat. et aerē īficiebat: q̄ plurimi in
teribāt. Cū g̃ iā oues pene deficerēt maxie cū haꝝ copiā hīe n̄ poſſent
inito ꝯſilio ouē cū adiūcto hoīe tribuebāt. cū igit̄ ſorte oīm filii et filie
darētur: et ſors neminē exciperet: et iā pene oēs filii et filie ppli eēnt cō
ſūpti. qdā vice filia regis vnica ſorte eſt dephēſa: et draconi adiudica
ta. Tūc rex cōtriſtatus ait. Tollite auꝝ et argentum: et dimidiū regni
mei: et filiam meam mihi dimittite: ne taliter moriatur. Cui populus
cum furore reſpondit. Tu o rex hoc edictum feciſti. et nunc oēs pueri
noſtri mortui ſūt: et tu vis filiā tuā ſaluare. niſi in filia tua cōpleueris
qd̄ in aliis ordinaſti. ſuccendem⁹ te et domū tuā. Quod rex audiens: ce
pit filiā ſuā flere dicēs. Heu me filia mea dulciſſima qd̄ de te faciā. aut
qd̄ dicā q̄n pl⁹ videbo nuptias tuas. et cōuerſus ad pplm dixit. oro vt
inducias octo dieꝝ lugendi mihi filiā tribuatis. qd̄ cū ppls admiſiſſet
in fine octo dieꝝ reuerſus ppls eſt cū furore dicēs. Quare pdis pplm

tuū ꝓpter filiā tuā. En oēs afflatu draconis morimur. Tūc rex vidēs
q̄ nō poſſz filiā liberare: induit eā veſtib⁹ regalib⁹. ⁊ āplexat⁹ eā cū la
cris dixit. heu me filia mea dulciſſima ꝺ̄ te filios ī regali gremio nutrire
credebā et nūc vadis vt a dracōe duorēris. heu me fi. mea dulc. ſꝑabā
ad tuas nuptias ꝑ̄ncipes inuitare. palaciū margaritis ornare. tīpana
⁊ organa audire. et nūc vadis vt a dracōe duorēris. et deoſculās eā: di
miſit eā dicēs. vtinā filia mea ego añ te mortu⁹ eēm q̄ꝫ te ſic amiſiſſez
Tūc illa ꝓcidit ad pedes p̄ris: petēs ab eo bñdictōz ſuā. quā cū p̄r cū la
cris bñdixiſſz. ad lacū ꝓceſſit. quā btūs geor. caſu ibi trāſiēs: vt plorātē
vidit eā q̄d hēret interrogauit. et illa. bōe iuuēis velociter equū aſcēde
et fuge. ne mecū ꝑiter moriaris. cui geor. noli timere filia: ſꝫ dic mihi
q̄d hic ꝑ̄ſtolaris oī plebe ſpectāte. et illa. vt vidō bōe iuuenis magnifici
cordis es tu. ſꝫ cur mecū mori deſideras. Fuge velociter. Cui georg.
hinc ego n̄ diſcedā donec mihi q̄d habeas intiabis. Cū ergo totū ſibi
expoſuiſſz. ait georg. Filia noli timere: q2 in xp̄i noīe te iuuabo. Et illa
Bone miles mecū ne ꝑeas. ſꝫ teip̄m ſaluare feſtines. ſufficit eñi vt ſo
la ꝑeā. nā me liberare nō poſſes. ⁊ mecū ꝑires. Dū hec loq̄ref. ecce dra
co veniēs caput de lacu leuauit. tūc puella tremefactā dixit. fuge bone
dñe: fuge velociter. Tūc geor. equū aſcēdens. ⁊ cruce ſe muniēs draco
nem ꝯtra ſe aduenientē audacter aggredit̄. ⁊ lācea fortiter vibrās: ⁊ ſe
deo ꝯmēdās ip̄m grauiter vl̄nerauit. et ad terrā deiecit. dixitq̄ꝫ puelle
Proice zonā tuā in collū dracōis: nihil dubitā o filia. q̄d cū feciſſz ſeq̄
bat eā velut māſuetiſſim⁹ canis. Cū ergo eū in ciuitatem duceret ppl'i
hoc videntes ꝑ mōtes et colles fugere cepūt dicētes. ve nobis q2 iam
oēs ꝑibim⁹. Tūc beat⁹ geor. innuit eis dicens. nolite timere. ad hoc eñi
me miſit dñs ad vos vt a penis vos liberarē draconis. tm̄mō in xp̄m
credite. et vnuſq̄ſq̄ꝫ v̄r̄m baptizef. et draconē iſtū occidā. tūc rex et oēs
ppl'i baptizati ſūt. Beat⁹ aūt geor. euaginato gladio draconē occidit
et ipſum extra ciuitatem efferri precepit. Tunc quatuor paria boum
ipſum extra ciuitatem in magnū cāpū foras duxerūt Baptizati aūt ſūt
in illa die viginti milia hoim. exceptis puul' et ml'rib⁹ ¶ B Rex aūt
in honore beate marie et beati georgii eccl'iam mire magnitudis ꝯſtru
xit. De cui⁹ altari fōs viu⁹ emanat. cui⁹ pot⁹ oēs lāguidos ſanat Rex
vero infinitā pecuniā btō geor. obtulit: quā ille recipe nolēs. paupib⁹
eā dari p̄cepit. tūc georgi⁹ regē ꝺ̄ q̄tuor breuiter iſtruxit. ſ. vt eccl'iaꝝ di
curā hēt. ſacerdotes honoraret. diuinū offm̄ diligenter audiret. et ſp
paupeꝝ memor eſſet. et oſculato rege inde receſſit. In aliq̄bus tñ libris le
gitur. q̄ dū draco ad deuorādū puellā ꝑgeret. georgius ſe cruce muni
uit. et draconē aggrediens interfecit ¶ Eo tp̄e impātib⁹ dyocleciano
et maximiano ſub p̄ſide daciano tāta ꝑſecutō xp̄ianoꝝ fuit. vt īfra vnū
menſem. xvii. M. martirio coronarētur. Vñ īter tot tormētoꝝ genera

miſti x̄pianoꝝ deficiebāt. ⁊ idolis imolabāt. q̄d vidēs ſanctꝰ geoꝛ. tactꝰ
doloꝛe cordis intrinſecus oīa q̄ hēbat diſpſit. militarē habitū abiecit.
x̄pianoꝝ hitum induit. ⁊ in mediū ꝓſiliēs: exclamauit. Omēs dii gēti
um demōia. dn̄s aūt celos fecit. Cui p̄ſes iratꝰ dixit. Qua p̄ſumptiōe
audes deos nr̄os demōia appellare. Dic tn̄ vn̄ es tu: aut q̄ noīe vocaris
Cui georgiꝰ ait. Georgiꝰ vocoꝛ: ex nobili capadocū ꝓſapia oꝛtus. Pa
leſtinā x̄po fauēte deuici. ſʒ oīa deſerui vt ſeruire poſſem liberiꝰ deo
celi. Cū aūt p̄ſes eū ad ſe inclinare nō poſſet: iuſſit eū in eculeū leuari.
⁊ membꝛatim coꝛpꝰ eius vngulis laniari. Appoſitis inſup ad latera
facibus. patētibꝰ viſceꝝ rimis. ſale plagas eiꝰ fricari iuſſit. Eadē nocte
dn̄s cū ingēti lumīe ei appuit. ⁊ ipſʒ dulciter ꝯfoꝛtauit. Cuiꝰ melliflua
viſione ⁊ allocutōe ſic ꝯfoꝛtatꝰ eſt. vt ꝓ nihilo duceret cruciatꝰ. Vidēs
dacianꝰ ꝙ eū penis ſupare nō poſſʒ quendā magū acceꝛſiuit. eiqʒ dixit
Xp̄iani ſuis magicis artibꝰ tormēta ludificāt ⁊ deoꝝ noſtroꝝ ſacrificia
ꝑuipendūt. Cui magꝰ. Si artes eiꝰ ſupare nequero: capitis reus ero.
Ipſe maleficiis ſuis inuectis. ⁊ deoꝝ ſuoꝝ noībus inuocatis venenum
vino imiſcuit. ⁊ ſctō georg. ſumendū poꝛrexit. Cōtra q̄d vir dei ſignū
crucis edidit. hauſtoqʒ eo nil leſiōis ſentit. Rurſū magꝰ prioꝛe foꝛtiꝰ
venenū imiſcuit Quod vir dei ſigno crucis edito ſine leſiōe aliq̄ totuʒ
bibit. Quo viſo magꝰ ſtatim ad pedes eiꝰ cecidit. veniā lamētabil'r petiit
⁊ ſe x̄pianū fieri poſtulauit. Quē mox iudex decollari fecit. Sequēti die
iuſſit georgiū poni in rota: gladiis bis acutis vndiqʒ circūſepta. Sed
ſtatim rota frāgit̄. ⁊ georgiꝰ illeſus penitꝰ inuenit̄. Tūc iratꝰ iuſſit euʒ
in ſartaginē plūbo liq̄facto plenā ꝓici. Qui facto ſigno crucis: in eaʒ
intrauit. Sʒ virtute dei cepit in ea q̄ſi in balneo refoueri Quod vidēſ
dacianꝰ cogitauit eū emolliri blādiciis: quē minis ſupare nō poterat.
vel tormētis. Dixitqʒ illi. Vides fili georgi q̄nte māſuetudis ſunt dii
nr̄i. te q̄ blaſfemū tā patiēter ſuſtinēt. pati nihilomiꝰ ſi ꝯuerti volueriſ
indulgere. Age ḡ dilectiſſime fili q̄d hoꝛtoꝛ. vt ſupſtitōe relicta diis no
ſtris ſacrifices. vt mḡnos ab ipis ⁊ a nobis ꝯſeq̄ris honoꝛes. cui geoꝛ.
ſubridēs ait. vt q̄d a p̄ncipio nō magis mihi pſuaſiſti blādis ſmōibꝰ
q̄ꝫ tormētis Ecce patus ſum facere q̄d hoꝛtaris. hac ꝓmiſſiōe dacianꝰ
deluſus: letꝰ efficit̄. Iuſſitqʒ ſub voce p̄conis vt oēs ad ſe ꝯuenirent. ⁊
georgiū tā diu reluctātē tādē cedere: ⁊ ſacrificare viderēt. Oꝛnata igi
tur tota ciuitate p̄ gaudio. cū georgiꝰ ydoloꝝ tēplū ſacrificaturꝰ intraꝛʒ
⁊ oēs ibidē gaudētes aſtarēt. flexis genibꝰ dn̄m exoꝛauit: vt tēplū cum
ydolis ſic oio deſtrueret: q̄tenꝰ ad ſui laudē. ⁊ ppl'i ꝯuerſiōeʒ nihil d̄ eo
penitꝰ remanerʒ. Statiqʒ ignis de celo deſcēdēs: tēplū cū diis ⁊ ſacer
dotibꝰ cōcremauit. terraqʒ ſe apiens omnes eoꝝ reliquias deglutiuit

¶ Hic exclamat ambꝛo. in p̄fatōe dicens. Georgius fideliſſimuſ miles
x̄pi: dum criſtianitatis ꝓfeſſio ſilentio tegeretur. ſoluſ inter criſticolas

intrepid⁹: dei filiū eſt cōfeſſus. Cui et tantā ꝯſtātiā grā diuina ꝯceſſit
vt et tirānice ꝑtatis ꝑcepta contēneret. ⁊ innumerabiliū nō formidarʒ
tormēta penaꝝ. O felix ⁊ inclitus dn̄i ꝓliator. quē nō ſoluʒ tꝑalis regni
blāda nō ꝑſuaſit ꝑmiſſio. ſʒ ꝑſecutore deluſo. ſimulacroꝝ ei⁹ portenta
in abiſſum deiecit. Hec ambro. Hoc audiens dacian⁹ georgium ad ſe
adduci fecit. eiqʒ dixit Que ſunt maleficia tua peſſime hoīm. q̄ tm̄ faci
nus ꝯmiſiſti. Cui georgi⁹. Non credas me nō ſacrificare. ſed mecum
perge: ⁊ iterū me imolare vide. Cui ille. Intelligo fraudem tuā. qꝛ vis
me facere obſorberi. ſicut templuʒ et deos meos abſorberi feciſti. Cui
georgi⁹. Dic mihi miſer. dii tui qui ſe iuuare nō potuerūt. q̄mō te iuua
bunt. Iratus rex nimis dixit alexandrie vxori ſue. Deficiens moriar.
qꝛ ab hoc hoīe me ſupatuʒ cerno. Cui illa. Tirāne crudelis ⁊ carnifex
nūqd nō dixi tibi ſepi⁹: ne xp̄ianis moleſtus eſſes. qꝛ de⁹ coꝝ ꝓ ipſis
pugnaret. ⁊ nūc ſcias me velle fieri xp̄ianā. ſtupefact⁹ rex ait Heu ꝓch
dolor. nūquid et tu es ſeducta. Fecitqʒ eā ꝑ capillos ſuſpendi. et flagel
lis duriſſime cedi. Que dum cederet: dixit georgio Georgi lumen veri
tatis. q̄ putas ꝑueniaʒ. nōdum aqua baptiſmi renata. cui georgi⁹ nihil
heſites filia. qꝛ ſanguis tui effuſio baptiſm⁹ tibi reputabitur ⁊ corōa
Tūc illa orās ad dn̄m emiſit ſpm̄. Huic atteſtat̄ ambro. i ꝑfatōe dicēs
Ob hoc et gēnū regia pſaꝝ. crudeli a viro dictata ſnīa. nōdū baptiſ
mi grām ꝯſecuta: glioſe paſſiōis meruit palmā. Vñ nec dubitare poſ
ſum⁹ ꝙ roſea pfuſa ſanguis vnda reſeratas poli ianuas ingredi meru
it. regnūqʒ poſſidere celoꝝ. hec ambro. C Sequēti vero die geor
gius talē accepit ſniaʒ. vt ꝑ totā ciuitatē traheretur. poſtmodū capite
puniret̄. Orauit aūt ad dn̄m vt q̄cūqʒ ei⁹ iploraꝛʒ auxiliū: petitōis ſue
ꝯſeq̄retur effectū. Diuina aūt vox ad eum venit. ꝙ ſic fieret vt orauit
Cōpleta orōne capitis abſciſiōe martiriū ꝯſūmauit. ſub dyocleciāo
et maximiano. Qui cepit circa annū dn̄i. cc.lxxxvii. Dacian⁹ autē
cū de loco in q̄ decollat⁹ ē. ad palaciū rediret ignis de celo cecidit ⁊ ipſʒ
cū miniſtris ſuis ꝯſūpſit. Refert greg⁹. turonēſ. ꝙ cū q̄dā quaſdā re
liq̄s ſcti georgii deferret. et in q̄dā oratorio hoſpitati fuiſſent. mane
nullaten⁹ capſaʒ mouere potuerūt. donec ibidē reliq̄aꝝ ꝑticulaʒ dimi
ſerūt. Legit̄ in hy. antiochena. ꝙ cū xp̄iani ad obſidēdū hiꝛl'm ꝑge
rent q̄dā iuuēis ſpecōſiſſim⁹ cuidā ſacerdoti appuit. q̄ ſctm̄ georgiū du
cem xp̄ianoꝝ eē ſe dicēs: monuit vt ei⁹ reliq̄as ſecū in hiꝛl'm deportarent
et ipſe cū eis eſſʒ. Cū aūt hiꝛl'm obſediſſent. et ſaracenis reſiſtētib⁹ per
ſcalas aſcēdere nō auderēt beat⁹ georgi⁹ armis albis indutus. ⁊ cruce
rubea inſignit⁹ appuerit. innuēs vt poſt ſe ſecuri aſcēderēt et ciuitatē
obtinerēt. Qui ex hoc aīati ciuitatē ceperunt. et ſaracenos occiderunt.

De ſancto marco euangeliſta. LVII. A.

MArcus interp̄tatur ſublimis mandato:certus:declinatus: ⁊
amarus. Sublimis mādato rōne pfectōis in vita.qꝛ nō ſoluꝫ
ſeruauit mādata ꝯmūia.ſꝫ etiā ſublimia.ſicut ſunt conſilia.
Certꝰ rōe certitudis in doctrina.qꝛ doctrinā euāglíi ſui certā tradidit
vtpote quā a petro mgr̄o ſuo didicit Declinatꝰ rōne pfūde hūilitatis.
Nā ꝓpter nimiā hūilitatē pollicē ſibi amputaſſe ḋr:vt ſacerdotio rep̄
bus haberet̄. Amarꝰ rōne acerbitatis pene.qꝛ vbiqꝫ ꝑ ciuitatē tractꝰ
fuit.⁊ inter hec tormēta ſpm̄ tradidit. Vel marcꝰ ḋr a marco:q̄d eſt mal
leꝰ maioꝝ q̄ quidē eodē ictu ferꝝ domat.melodiam generat.incudē fir
mat.ſic marcꝰ vnica doctrina ſui euāgelii domat hereticoꝝ pfidiā di
latat laudem diuinam.confirmat eccleſiam. ¶ B

MArcus euangeliſta.leuiticus genere.⁊ ſacerdos.petri apoſto
li in baptiſmate filiꝰ.atqꝫ in diuino ſermōe diſcipl's.cum ipo
beato petro romā pfectus eſt Cū aūt petrꝰ ibidē euanglm̄ p̄dicaret ro
gauerūt fideles q̄ erāt rome btm̄ marcū vt euanglm̄ ad ppetuā fideli
um memoriā deberet ꝯſcribere Quod ille quidē vt ex ore mgr̄i ſui bti
petri audierat:fideli ſtilo cōſcripſit. Petrus aūt illud diligenter exa
mināꝰ.vbi omni veritate plenū cōſpexit recipiendū ab oibus fidelibꝰ
ꝯprobauit. Videns aūt petrꝰ marcū cōſtantē in fide:ipm̄ aquilegiam
deſtinauit.vbi verbū dei p̄dicās:innumeras gentiū multitudines ad
fidē xp̄i ꝯuertit. Ac euāglm̄ ſuū ſilr ibidē cōſcripſiſſe ḋr.q̄d quidē vſqꝫ
hodie in aquilegienſi eccl'ia oſ̄ditur.⁊ deuotōe ꝯgrua reſeruatur. Tā
dem beatus marcus aq̄legiē.ciuē ſcꝫ ermagorā:quē ad fidē xp̄i cōuer
tit:romā ad btm̄ petꝝ adduxit.vt eū in aq̄legie ep̄m cōſecraret Suſce
pto itaqꝫ ermagoras pontificatꝰ offō:cū aq̄legiē.eccl'iam optīe guber
naſſet. Tandē ab infidelibus capit̄.⁊ ibidē martirio coronat̄ Marcus
vero a beato petro alexādriā miſſus eſt.⁊ ibi primꝰ verbū dei p̄dicauit
In pⁱo aūt introitu ſuo alexandriā:vt ait philo.diſertiſſimꝰ iudeoꝛꝫ
maxia multitudo in fide ⁊ deuotōe.et cōtinētie obſeruatōe adunata ē
Papias q̄ꝫ hieropolitanꝰ ep̄s valdē p̄clara eiꝰ p̄conia p̄cipuo dilucidat
ſtilo. Petrus vero damiani ſic ait de eo. Tantā eidē deus apud alexā
driā grām p̄rogauit.vt oēs q̄ tūc ad fidei rudimēta ꝯfluerent.moꝝ ꝑ
cōtinētiā.ac totiꝰ ſctē cōuerſatōis inſtātiā tanq̄ ad mōaſtice pfectōis
faſtigiū puolarēt.ad q̄d nō ſolū miraculoꝝ pdigiis.nō ſolū predicatōiſ
eloq̄is.ſed etiā eximiis puocabat exemplis. Et infra. Factū eſt autem
vt poſt mortē ad ytaliā deinde ſit reuerſus.vt terra in q̄ datū eſt ſibi e
uanglm̄ ſcribere ſacras mereat̄ eiꝰ reliq̄as poſſidere. Beata es o alex
andria triūphali hoc ſanguie purpurata.felix et tu ytalia corpis huꝰ
theſauro diues effecta ¶ L Tāte aūt hūilitatis ḋr fuiſſe vt pollicē
ſibi amputauerit.ne ad ordinē ſacerdocii poſſꝫ hūano iudicō pmoueri
Vexꝝ diſpoſitō dei.⁊ autoritas ſcti petri p̄ualuit.q̄ ipm̄ alexandriā

epm̄ deſtinauit. Nox aūt vt alexandriā eſt ingreſſus: ſubito calciamē
tum eius ruptū eſt atq̨ ſolutū. Quod in ſpū intelligens ait. Uere ex-
peditū fecit dn̄s iter meū. nec me ſathanas īpedire poterit quē ab opi
bus mortuis dn̄s iam abſoluit. Uidens aūt marc⁹ quendā vetera con
ſuentē. eidē calciamētū tradidit corrigēdū. quod cū faceret ſiniſtrā ma-
nū grauiter vulnerauit: ac fortiter exclamare cepit. Unus deus. quo
audito vir dei ait. Uere proſper fecit dn̄s iter meum. Factoq̨ luto ex
ſputo manū eius vnxit. ⁊ ꝯtinuo ſanitatē recepit. Uidēs hō ille tantā
ei⁹ efficaciā. in domū ſuā illū introduxit. ⁊ quiſ eſſet vel vnde pcūctari
cepit. At ille ſe dn̄i ieſu xpi ſeruū confeſſus eſt. Cui ille ait. vellē ego vi
dere eū. Et mar. ego eū tibi demōſtrabo. Incipienſq̨ marcus xpm̄ ei
euangelizauit. ⁊ ipm̄ cū tota domo ſua baptizauit. Audientes autem
viri ciuitatis illius quendā galileū qui deoꝝ ſacrificia ꝯtēneret adue
niſſe ei inſidias poſuerūt. Quod ille cognoſcens hoīem illū quem cura
uerat qui dicebatur anianuſ ibidē epm̄ ordinauit. ⁊ ipſe pentapoli pre
xit. Et cū ibidē duobus annis ſtetiſſet. iteꝝ alexandriā rediit. qui ⁊ iux
ta mare in rupibus ecclam conſtruxerāt: in loco q̇ dr̄ bucculi. ⁊ fideles
ibidē multiplicatos inuenit. Pontifices aūt temploꝝ eū cōprehēdere
conabātur. Cū aūt in ſolennitate paſcali beat⁹ marcus miſſ[illegible] celebra
ret cōuenerūt illuc oēs. ⁊ fune in collo eius miſſo ipm̄ p ciuitatē trahe
bant dicētes. Trabam⁹ bubalū ad loca bucculi. Carnes aūt eius i ter
ram fluebāt. ⁊ ſanguine lapides rigabātur. Poſt hoc in carcere redu
ditur. ⁊ ibidē ab angelo confortat̄. Sed ⁊ ipe dn̄s ieſus xp̄s eū viſita-
uit: eūq̨ cōfortauit dicens. Pax tibi marce euangeliſta meus: noli ti-
mere. q2 ego tecū ſum vt eruā te. Mane ergo facto funē iteꝝ collo ei⁹
immittūt. ⁊ huc illucq̨ raptim eū ꝑtrahūt exclamātes. Trahite buba
lum ad loca bucculi. Ipſe aūt dū traheretur gracias agebat dicēs In
manus tuas cōmendo ſpm̄ meū. Et hoc dicēs ſpm̄ exalauit. ſub nero
ne: qui cepit circa annū dn̄i. lvii. Cū aūt pagani eū vellent cōburere:
ſubito aer turbatur: grādo exoritur. tonitrua intonāt. fulguraq̨ coru
ſcant: ita vt quilibet euadere niteretur. ⁊ ſanctū corpus ibidē intactū
reliquerūt. Criſtiani vero corpus eius rapuerūt. ⁊ in eccl̄ia cū omni re
uerentia ſepelierūt. Fuit aūt forma bti marci huiuſmōi. Lōgo naſo
ſubducto ſupcilio. pulcris oculis. recaluaſter. plixa barba. habitudiniſ
optime. etatis medie. canis aſpſus. affectōe cōtinēs. grā dei plenus.
Beat⁹ aūt ābro. de eo ſic ait. Dū beatus marc⁹ innumeris coruſcaret
miraculis: contigit vt ſutor cui calciamētū tradiderat corrigendū ſini
ſtram ſibi in eius labore ꝑtunderet manū. Hic cū inflicto vulnere vn⁹
deus clamauit. dei famulus audiens: letus affuit. lutū ex ſputo factū
accepit: eiuſq̨ manū inunxit. ſanāq̨ ilico reddidit. ⁊ labori tradidit. il
l⁹ nempe cuius ꝑdicabat euāgl'm ſil' imitat̄ miraculū. ceci videlicet a

p

natiuitate illuminati a dño factuz. Hec ambroſiꝰ. B Anno ab
incarnatõe dñi.cccc.lxviii.tpe leonis impatoris.veneti corpus ſancti
marci de alexandria trãſtulerũt.vbi eccl'ia in honore ſancti marci mi
re pulcritudinis fabricata eſt. Quidam nanqȝ mercatores veneti qui
alexandriã preerãt duos pſbiteros cuſtodes corpis ſancti marci pci
bus ꝛ ꝓmiſſionibus induxerũt:vt occulte corpus illud tolli ꝑmitterẽt.
ꝛ venetias trãſportarẽt. Verꝫ cum corpus de tumulo leuaretur.tantꝰ
odor totã alexandriã ſic ꝑfudit.vt omnes vñ tanta ꝓdiret odoris ſua
uitas mirarẽtur. Cũ aũt nauigarẽt.ꝛ qual'r corpus ſancti marci
deferrent aliis nauibus reuelaſſent.vnus illoꝝ ait. Forſitan alicuius
egiptii corpus vobis datũ defertis.ꝛ ſancti marci corpus vos deferꝛ
putatis. Continuo igiꝛ nauiſ in qua erat corpus ſancti marci ꝑ ſeipſã
mira celeritate ſe vertit.ꝛ in nauem in qua ille reſidebat inſurgens la
teris ptem fregit:non prius illã dimittẽs donec omnes ſe ibidẽ corpꝰ
eſſe beati marci credere acclamarẽt. E Cũ quadã nocte naues cur
ſu velociſſimo ducerẽtur:ꝛ naute tempeſtate ꝯquaſſati:ꝛ tenebris obu
luti quo ꝑgerent ignorarent.ſanctus marcus cuidã monacho cuſtodi
corpis ſui appuit dicens. Hic hominibus iſtis vt velociter vela depo
nant.qꝛ nõ lõge a terra diſtãt. Quibus depoſitis mane facto ſe iuxta
quandã inſulã inuenerũt. Verꝫ cũ ꝑ litora diuerſa tranſirent.ꝛ ſanctũ
theſauꝝ oibus occultarent.venientes incole cõclamabãt. O q̄ beati
eſtis qui ſancti marci corpus portatis. Sinite vt ipm ſuppliciter ado
remus. Quidã nauta adhuc omnino incredulus:a demone arripiꝛ
ꝛ tamdiu vexatur donec ad corpus ſancti adductus ſe credere ꝯfiteꝛ.
Qui liberatus gl'iam deo dedit.ꝛ beatũ marcũ in deuotione magna d
inceps habuit. Quodã tpe dum corpus ſancti marci intra quandaȝ
colũnam de lapidibus marmoreis factã paucis conſcius eſſet repoſitũ
vt ibi cautius ſeruaretur.contigit vt teſtibus illis ex hac luce ſublatiſ
nemo vbi nam ſanctus eſſet theſaurus poſſet cognoſcere.nec aliquibꝰ
indiciis inuenire. Fit ex hoc planctus in clericis.deſolatõ ingens ĩ lay
cis.meror iminet vniuerſis. Formidabat ſiquidẽ plebs deuota.ne pa
tronus tam inclitus furtiue fuiſſet ſublatus. Ideoqȝ ieiuniũ ſolenne in
dicitur:ꝓceſſio ſolennior ordinaꝛ. Et ecce cũctis videntibꝰ ꝛ ſtupẽtibus
lapides a colũna ꝓſiliũt.ꝛ archam vbi corpꝰ eiꝰ latebat oibus euidẽter
oñdũt.mox deuotas laudes agũt creatori oim.q̇ ſuũ eis dignatꝰ eſt re
uelare patronũ. Sicqȝ dies illuſtrata tãti ꝓdigii gl'ia ſingl'is annis de
currẽtibus poſteris fit feſtiua. Iuuenis quidã cancri morbo in ma
milla vermibꝰ corrodẽtibus cruciatꝰ.cepit beati marci ſuffragia men
te implorare deuota.ꝛ ecce ſibi dormiẽti quidã ꝑegrino habitu iſigni
tus appuit q̇ gradu ꝯcito aliq̃ ꝑgere videbaꝛ. Qui ab eo interrogatꝰ
q̇s eſſꝫ ꝛ q̇ tã velociter feſtinaret:marcũ ſe eſſe aſſeruit.q̇ tam velociter

ꝑgeret.⁊ cuidā naui ſe inuocanti ꝑiculo ſubueniret.extenſaqȝ manu infirmū tetigit.qui mane euigilās penitus ſe ſanatū ſenſit. Poſt modicū nauis illa portū venetiaꝝ intrauit.narrās ⁊ ſuū periculū: ⁊ marci adiutoriū. Pro vtriuſqȝ igiť bñficio deo graꝝ actio exoluitur .⁊ in ſancto ſuo marco deus mirabilis ꝑdicatur ¶ Dū quidaȝ mercatores veneti ſupra quandā nauem ſaracenoꝝ alexandriā ꝑgerent.⁊ immĩes ꝑiculū euidenter viderēt.mox ſuꝑ ſcaphā aſcendūt. Et funem ꝑcidunt ſtatimqȝ nauis illa fluctuū inundatōe perit.⁊ vniuerſos ſaracēos vnda foraꝝ inuoluit. Unus aūt ex eis beatū marcū inuocans. voto ꝙ potuit ſe aſtrinxit.q̄ ſi ſuū ſibi ꝯferret auxiliū.⁊ ſacrū baptiſma ſuſciperet ⁊ ipſius limina viſitaret. Mox ſibi vir ſplendidus quidā appuit . qui ereptū de fluctibus in ſcapha cū ceteris collocauit . Ille aūt alexādriā veniens:ſȝ liberatori ſuo ingratus exiſtens .nec ſancti marci feſtinat ad limina.nec noſtre fidei ſuſcipit ſacramenta. Cui denuo marcus apparuit.⁊ ipſum de ſua ingratitudine increpauit. Rediens igitur ad ſe venetias venit.⁊ ibidem ſacro baptiſmatis fonte renatus:⁊ marcꝰ appellatus:⁊ in criſtum perfecte credidit:⁊ in bonis opibus vitā finiuit ¶ Vir quidam dum in ſummitate campanilis ſācti marci de venetiis quiddam operis exerceret ſubito cadit improuide.mēbratim toto corpore laniatus. In ipſo tñ caſu ſuo ſancti marci non immemor:eius patrocinium implorauit. Qui cadēs ex inſperato cuidam ligno prominēti ſubſtitit.⁊ dato fune illeſus euaſit.⁊ ad opus priſtinum conſummandum deuotus aſſurgit ¶ Quidā cuiuſdā nobilis prouincialis tꝑaliter ſeruus:dum voto aſtrictꝰ corpus ſancti marci viſitare vellet.ſȝ a dño ſuo licentiam obtinere non poſſet.tandem timorem carnalis domini timori celeſtis poſtpoſuit.⁊ inſalutato domino ad ſanctum viſitandum deuotus acceſſit. Quod dñs egreferens ipm reuerſū exoculari mandauit. Fauēt quātotius crudeli dño crudeliores ſatellites .⁊ dei famuluȝ ſanctū marcū inuocātem ad terraȝ ꝓiciūt.⁊ acutos palos oculis effodiendis apponūt. Sȝ nihil paloꝝ ꝓficiebāt conamine.qꝛ in ſe tabeſcebāt ſubita fractōe. Iubȝ igiť vt ſecuribꝰ crura frāgāť:⁊ pedes ꝑcidāť ſȝ idomabile ferrū ſecuriū ꝓinꝰ molleſcit ī plūbū. Iubȝ malleis ferreis os ⁊ dentes cōtundi.ſȝ ferrū ſue virtutiſ obliuiſciť:⁊ dei potētia hebetatur. Qd dñs vidēs ⁊ ſtupēs veniā petiit.⁊ cū ſeruo ſepulcꝝ ſcti marci deuotōe ſedula viſitauit ¶ Miles qdā in ꝓlio ſic vulneratꝰ in brachio:vt manꝰ a brachio depēderet adeo vt ipſam ꝑcidēdā medici ⁊ amici cōſulerēt. Ille vero erubeſcēs fieri mācꝰ ꝙ ꝯſueuit bñi tā ꝓbus:manū in locū ſuū reſtitutā pannis ſiue medicamētis ligari fecit. Inuocauit igitur bti marci ſuffragia.⁊ manꝰ ꝯtinuo fuit ſanitati priſtine reſtituta ſola tñ cicatrix remāſit:et in tāti miraculi teſtionū.et in tlis bñficii monimītū ¶ Vir quidā de ciuitate mantue falſo ab inuidis accuſatꝰ

in carcerem eſt recluſus. Qui cū .xl. dies ꝑegiſſꝫ ibidē. ⁊ nimio affice-
ret tedio. tādē triduano ieiunio ſe macerās: btī marci ꝓcinū inuoca-
uit. q̄ ſibi appens: iubet vt de carcere ſecurꝰ abſcedat. Ille vero dormi-
tans p̄ tedio neglexit parere iuſſiōibus ſcī. exiſtimās illuſionibꝰ ſe de-
ludi. Deīn ſcdo: ⁊ tandē tercō ſibi appuit: ⁊ eadē ſilr impauit. Qui ad
ſe rediēs ⁊ hoſtiū aptum cōſpiciēs. de carcere ſecurꝰ exiit. ⁊ inſtar ſtu-
pe ꝯpedes mox ꝯfregit. Ibat igitur die media ꝑ mediū cuſtodū. cete-
rorꝫ oīm. ita vt ipſe cūctos vidēs a nemine videret. Qui veniēs ad
ſcī marci tumulū: exoluit deuote debitū graꝝ. ¶ Cū totā apuliā ſteri-
litas magna inuaderet. nec terrā illā bndictōis pluuia irrigaret. reue-
latū eſt ꝙ tali plaga ꝑcuteretur: eo ꝙ ibi ſcī marci feſtiuitas nō colere-
tur. Qū igit ſcm̄ marcū inuocarēt. ⁊ feſtū eiꝰ feſtiue ſe celebraturos ꝓ-
mitterēt. ſterilitatē ab eis marcꝰ depulit. ⁊ inſup abūdantiā miſtrauit
dās eis ſalubrē aerē: ⁊ pluuiā ꝯgruentē ¶ Circa annū dn̄i. M.cc.xli
apud papiā in cōuentu ordinis frm̄ p̄dicatoꝝ. fuit qdā frater religioſe
ac ſcē vite noīe iulianꝰ. natōe fauētinꝰ. iuuenis corpe: ſꝫ canꝰ mēte qui
infirmitate vltīa elaborās. cū priorē domꝰ ſup ſtatu ſuo reqſiuiſſet. et
ille mortē vicinā ſibi iminere diceret. ſtatī facie exhilaratꝰ: ⁊ manibus
ac toto corpe applaudēs: clamare cepit Date locū frēs: qꝛ p̄ nimia leti-
cie abūdātia aīa iā ꝓſiliet ex corpꝰ. ex eo ꝙ iā iocūdos rumores audiuit
Et eleuatis in celū manibꝰ dicere cepit Educ de carcere aīam meā ⁊c.
Infelix ego hō qs me libabit de corpe mortis hꝰ. Inter hec ille leui ſō-
no obdormiēs vidit btm̄ marcū ad ſe veniſſe. ⁊ ſe iux eiꝰ lcm̄ collocaſſe
Et ecce vox ad eū dicēs. Quid ibi agis o marce. Et ille. Ad moriētē
acceſſe iſtū. qꝛ deo eiꝰ miſteriū eſt acceptū Et iter vox ad eū. Quare i-
ter ceteros ſcōs ad eū maxīe tu veniſti. Et ille. qꝛ in me ſpēalem deuo-
tionē habuit. ⁊ locū vbi corpꝰ meū qeſcit deuotōe ſedula viſitauit. Et
ideo veni eū in hora ſui exitus viſitare. Et ecce qdā albati totā domū
impleuerūt. Quibus ait marcꝰ. Quare huc veniſtis. Et illi. Ut iſtius
aīam in cōſpectu dn̄i pn̄temꝰ. Euigilās aūt p̄dictꝰ frater ꝓ priore do-
mus: a quo ego iſta audiui: ꝯtinuo miſit. ⁊ oīa q̄ viderat ſibi recitans
Cū multo gaudio in domino feliciter obdormiuit. ¶ LVIII.

¶ De ſancto marcellino papa

Marcellinꝰ ānis nouē ⁊ mēſibꝰ .iiii. romanā eccliam rexit. Hic
iuſſu dyocleciani ⁊ maximiani capit̄. ⁊ ad ſacrificādū adducit̄
Cū aūt n̄ aſſentiret. ⁊ ex hoc diuerſoꝝ tormētoꝝ genera ſuſti-
nere deberet metu paſſiōis duo gn̄a incēſi in ſacrificio poſuit Tūc ma-
gna adeſt infideliū leticia. ſꝫ fideles ingēs triſticia ꝑcuſſit. Uerꝫ tn̄ ca-
pite infirmato fortiora mēbra reſurgūt. ⁊ minas ꝓncipū ꝑuipēdūt. tūc
fideles ad ſummū pōtificē ꝯueniūt. ⁊ ipm plurimū redarguunt. Quod

ille cernens in cōcilio epoꝝ ſe ſuppoſuit iudicādū. Ad quem illi. abſit
vt ſūmꝰ pōtifex ab aliq̄ iudicet̄. ſ3 tu in te collige cām tuā. ꝛ ꝓprio ore
te diiudica. Ipſe aūt iā penitēs plimū ingemuit. ꝛ ſeipm̄ depoſuit. ſ3
tn̄ eū oīs turba iteꝝ reelegit. Qd̄ ceſares audiētes iteꝝ eū capi feceſt
ꝛ dū nullatenꝰ ſacrificare vellet. eū decollari mādauerūt. Et iteꝝ cre;
uit furoꝛ hoſtilis. vt infra menſē. xvii. milia xp̄ianoꝝ ꝑimerent. Mar
cellinꝰ aūt dū decapitari deberet ſe xp̄iana ſepultura indignū eſſe aſſe
ruit. ꝛ ideo oēs q̄ ſe ſepelire p̄ſumerēt: excōicauit. Quapꝑter corpꝰ eiꝰ
inſepultū. xxxv. diebꝰ remāſit. Poſt hoc beatꝰ petrꝰ apl'ſ marcello ſuc
ceſſori eius appuit dicens. Frater marcelle q̄re nō ſepelis me. Cui ille
Nonne dudū ſepultꝰ es dn̄e. Cui apl'ſ. me inſepultū reputo q̄diu mar
cellinū inſepultū videro. Cui ille. Nōne dn̄e noſti. qꝛ ille oēs q̄ eū ſepe
lirent anathematizauit. Cui petrus. Nōne ſcriptū eſt. qui ſe humiliat
exaltabitur. Hūc hoc attendere debuiſti. vade igit̄ ꝛ ip̄m ad pedes me
os ſepelias. Qui ſtatim iuit ꝛ iuſſa laudabiliter cōpleuit. ¶ .LIX.

¶ De ſancto vitali

Vitalis q̄ſi viuēs talis. qꝛ q̄lis viuebat exteriꝰ in ope. talis erat
intꝰ in corde. Uel vitalis a vita. Ul' vitalis viuens alis. i. tuēs
ſe alis virtutū. ipſe eīm fuit tāq̄ vnū de aīalibus dei q̄ vidit ezechiel
hn̄s in ſe q̄tuoꝛ alas. ſc3 alā ſpei q̄ volabat in celū. alam amoris q̄ vola
bat in deū. alā timoris q̄ volabat in infernū. alā cognitōis q̄ volabat
in ſeipſum. ¶ Eius paſſio in libello geruaſii ꝛ prothaſii reperta fu
iſſe putatur ¶ A

Vitalis miles cōſularis. ex valeria ſvxore geruaſiū ꝛ ꝓtaſiū ge
nuit. Hic cū paulino iudice rauennā ingreſſus. cū quēdā ibidē
xp̄ianū medicū noīe vrſicinū: poſt multa tormētoꝝ genera iuſſū decol
lari videret. Et ille medicꝰ nimiū expauiſſ3. exclamauit ad eū ſanctꝰ vi
talis dicens. noli frater vrſicine medice qui alios curare conſueuiſti te
ip̄m eterna morte occidere. ꝛ qui ad palmā martiriu ꝑ multaſ paſſiōeſ
veniſti. noli coronā amittere tibi a deo ꝑatā. Qd̄ vrſicinꝰ audiens con
fortatꝰ eſt. ꝛ de pauore ſuo penitēs martiriū libēter accepit. Sanctꝰ aūt
vitalis eū honorifice ſepeliri fecit. ꝛ pꝰ hoc ad paulinū dn̄m ſuū vltra
venire cōtēpſit. Ille vero nimiū indignatꝰ. tū qꝛ ad ſe venire noluit. tū
qꝛ vrſicinū ſacrificare volentē retraxit. tamen quia criſtianum ſe eſſe
oſ̄dit. iuſſit eū in eculeū leuari. Cui dixit vitalis. Stultiſſimus es ſi me
putas decipe q̄ alios ſp̄ ſtudui liberare. Et ait paulinꝰ miſtris. Ducite
eū ad palmā. ꝛ ſi ſacrificare noluerit. foueā ꝓfūdiſſimā donec ꝑuenerī
tis ad aquā ibidē facite. et ibi eū viuum et ſupinu3 ſepelite. Qd̄ et fece
rūt. et btm̄ vitalē ibidē viuū ſepelierīt. Sub nerone q̄ cepit circa annū

dñi.lvii. Sacerdos aūt q̄ hoc cōſiliū dederat ſtatī a demone arrept⁹
p.vii. dies inſanīēs in illo loco exclamabat dicens. Incēdis me ſancte
vitalis. Hic aūt.vii. in flumē a demōe p̄cipitat⁹ miſerabilr̄ expirauit
¶ Uxor aūt ſcī vitalis cū mediolanū rediret: inuenit q̄ſdā ydolis imo
lātes. q̄ cū eā hortarent vt ydolis imolata ɔmederet. r̄ndit. xp̄iana ſū
nō licȝ mihi de v̄ris ſacrificiis mādūcare. Quod illi audiētes. tā dire eā
verberauerūt ꝙ hoīes ſui q̄ cū ea erāt vſq3 mediolanū eā ſemiuiuā dedu
xerūt. vbi infra triduū feliciter migrauit ad dn̄m. ¶ LX. ¶ A.

¶ De virgine quadā antiochena

Virgo quedā fuit antiochie cui⁹ hyſtoriā ambro. in. ii. li. d̄ vir
ginib⁹ recitat in hec verba. Antiochie nup̄ virgo quedā fuit
fugitās publici viſus oſtātatoȝ. Sȝ q̄ mag⁹ viroꝝ vitabat ocu
los. icēdebat affect⁹ eo āpli⁹ ipudicos. Pulcritudo eīn audita nec viſa
plus deſiderat duob⁹ ſtimulis cupidita: tū amoris ⁊ cognitōis dū et
nihil occurrit q̄d min⁹ placeat. ⁊ plus putatur eſſe q̄d placeat. q̄d nō in
dex ocul⁹ explorat. ſȝ anim⁹ amator exoptat. Itaq3 ſcā virgo ne diuti⁹
aleret potiēde ſpes cupiditatis. integritatē pudoris pfeſſa ſic reſtrixit
improboꝝ facies vt iā n̄ amaretur: ſȝ pderet. Ecce pſecutio. Puella fu
gere neſcia. etate pauida. ne incideret in inſidiatores pudoris aīm ad
virtutē parauit. tā religioſa vt mortē n̄ timeret. tā pudica vt mortē expe
ctaret. Uenit enī corone dies maxīa oīm expectatō. pducitur puella du
plex pfeſſa certamē: ⁊ caſtitatis ⁊ religiōis. Sȝ vbi viderūt ɔſtātiā pfeſ
ſionis. metū pudoris. patā ad cruciat⁹. erubeſcentē ad aſpect⁹. excogi
tare cepūt queadmodū ſpe caſtitatis religionē tollerent. vt cū id abſtu
liſſent q̄d erat ampli⁹ etiā id eripēt q̄d derelinq̄rēt. Aut ſacrificare vir
ginē: aut lupanari pſtitui iubēt. Quō colūt deos ſuos q̄ ſic vindicāt. ā
queadmodū ipi viuūt q̄ ita iudicāt. Hec puella nō q̄ de religiōe ambi
geret. ſȝ q̄ de pudore trepidaret ipſa ſecū inquit. Quid agim⁹ hodie.
aut martir: aut virgo: altera nobis inuidet corona. Sȝ nec virgis no
men agnoſcit vbi virginitatis autor negatur. Nā queadmodū virgo ſi
meretricē colas. queadmodū virgo ſi adl'teꝝ diligas. q̄admodū virgo
ſi amorē petas. tolerabili⁹ ē mētē virginē q̄ carnē hr̄e. Utrūq3 bonū ſi
liceat: ⁊ ſi n̄ liceat. ſaltē n̄ homi caſte ſȝ deo ſim⁹. Et raab meretrix fuit
ſȝ poſtq̄ dn̄o credidit ſalutē inuenit. Et iudith ſe vt adultero placeret
ornauit. q̄ tn̄ q2 hoc religiōe nō amore faciebat. nemo eā adulterā iudi
cabat. Bene ſucceſſit exemplū. nā ſi illa q̄ ſe ɔmiſit religiōi ⁊ pudorem
ſeruauit: ⁊ patriā. fortaſſis ⁊ nos ſeruādo religiōȝ: ſeruabim⁹ etiā caſti
tatem. Quod ſi iudith pudicitiā religioni p̄ferre voluiſſȝ pdita p̄ria etiā
pudicitiā pdidiſſȝ. Itaq3 talib⁹ informata exēplis ſil' aīo tenens verba
dn̄i q̄bus ait. q̄cūq3 pdiderit aīam ſuā ppter me inueniet eam. fleuit ⁊

tacuit.ne eā vel loq̄ntem adulter audiret:nec pudoris elegit iniuriam ſz xp̄i recuſauit. Eſtimate vtrum adulterare potuerit corp̄e q̄ nec voce adulterauit. Iā dudū verecūdebatur orō mea.⁊ q̄ſi adire geſtoꝝ ſeriē criminoſā atq3 explanare formidat. Claudite aures virgies dei.ducit̄ puella dei ad lupanar Sz apite aures virgies dei.virgo pſtitui p̄t:ad ulterari nō p̄t. Vbicūq3 dei virgo eſt:tēplū dei eſt.nec lupanaria infa māt caſtitatē:ſz caſtitas etiā loci abolet infamiā. Ingēs petulātiū cō curſus fit ad fornicē. Diſcite martiꝝ miracula ſcē virgies.diſcite loco rū vocabula. Clauditur intus colūba.ſtrepūt accipitres foris. Certāt ſingli:q̄ p̄dā p̄m⁹ inuadat. ¶ B At illa māib⁹ ad celū leuatis:q̄ſi ad domū orōnis veniſſz.n̄ ad libidiſ diuerſoriū.xp̄e inq̄t domuiſti virgini feros leones:potes domare etiā hoim feras mētes. Chaldeis rorauit ignis:iudeis ſeſe vnda ſupēdit.miſericordia tua n̄ natura ſua. Suſāna ad ſuppliciū genua flexit:⁊ de adulteris triūphauit. Aruit dextra q̄ tēpli tui dona violabat. Nūc tēplū ip̄m attrectat̄ tuū:ne patiaris ince ſtū ſacrilegii:q̄ n̄ paſſus es furtū.bn̄dicatur ⁊ nūc nomē tuū:vt q̄ ad ad ulteriū virgo veni:virgo diſcedā Vix ↄpleuerat orōz:⁊ ecce miles ſpē terribilis irrupit:quēadmodū virgo tremuit.cui pp̄ls tremens ceſſit. Sz illa n̄ imemor lcōis.⁊ daniel inq̄t ſuppliciū ſuſanne ſpectatur⁹ ad, uenerat:⁊ quā pp̄ls dānauerat:vn⁹ abſoluit Poteſt ⁊ in hoc lupi habi tu ouis latere.hȝ ⁊ xp̄s milites ſuos:q̄ etiā legiōes hȝ. Aut fortaſſe p̄ cuſſor intrauit:ne verearis aia:⁊ tales ſolēt martires facere O virgo fides tua te ſaluā fecit. Cui miles.q̄ſo ne paueas ſoror.huc veni ſalua re aiam n̄ p̄dere:ſerua me:vt ip̄a ſerueris. Quaſi adulter ingreſſus:ſi vis martir egrediar.veſtimēta mutem⁹.ↄueniūt mea tibi:et tua mihi. ſz vtraq3 xp̄o. Tua veſtis me veꝝ militē faciet.⁊ mea te virginē. Bn̄ tu veſtieris.ego meli⁹ exuar:vt me p̄ſecutor agnoſcat. Sume hituz q̄ abſcōdat feminā.trade q̄ ↄſecret martirē Indue clamidē que occultet mēbra virgiſ:⁊ ſeruet pudorē.ſume pileū q̄ tegat crines.abſcōdat ora ſolēt erubeſcere q̄ lupanar intrauerīt. Sane cū egreſſa fueris ne reſpici as retro.memor vxoris loth q̄ naturā ſuā:q2 ipudicos licz caſtis ocl'is aſpexit:amiſit.nec vereare ne q̄d p̄eat ſacrificio. Ego p̄ te hoſtiā deo me reddā.tu p̄ me militē xp̄o hn̄s bonā miliciā caſtitatiſ.q̄ ſtipēdiis mi litat ſempiternis.loricā iuſticie:q̄ ſp̄ūali munimine corpus induat.ſcu tū fidei q̄ vuln⁹ repellas.galeā ſalutis.ibi eīm eſt p̄ſidiū nr̄e ſalutis vbi eſt xp̄s.qm̄ mr̄is caput eſt vir.virginū xp̄s At inter hec verba clami dē exuit.ſuſpect⁹ tn̄ adhuc hitus ⁊ p̄ſecutoris ⁊ adulteri Virgo ceruī cem.clamidē cepit miles offerre.q̄ pōpa illa:q̄ gr̄a.cum in lupanari de martirio certarent. Addātur p̄ſone miles ⁊ virgo. Hec diſſiles inter ſe natura.ſz dei miſeratōe ↄſiles:vt cōpleatur oraculū:tūc lupi ⁊ agni ſil' paſcent̄. Ecce agna ⁊ lup⁹ n̄ ſolū ſil' paſcūtur.ſz etiā imolantur.q̄d p̄l'a.

Mutato hitu euolat puella de laq̄o. iā nō ſuis aliſ vtpote q̄ ſpūalibus
ferebatur. Et ꝙ nulla vnꝙ̄ videꝛt ſecl'a. Egreditur de lupanari virgo
xp̄i. At illi q̄ videbāt oculis. ⁊ nō videbāt corde. ceu raptoreſ ad agnā
lupi fremuere ad p̄dā. vn⁹ q̄ erat īmodeſtioꝛ introiuit. Sꝫ vbi hauſit o
culis rei textū. q̄d hoc inq̄t eſt. puella ingreſſa eſt: vir videt̄. Ecce nō fa
buloſū illud: cerua ꝓ virgīe. ſꝫ q̄d verꝫ eſt miles ex virgine. At etiā au
dierā ⁊ nō crediderā ꝙ aquas xp̄s in vina cōuertit. iā mutare cepit ſe
xū. Recedam⁹ hinc dū adhuc q̄d fuimus ſum⁹. Nunq̄d ⁊ ip̄e mutatuſ
ſū q̄ aliud cerno q̄̄ credo. Ad lupanar veni cerno vadimoniū. ⁊ tn̄ dum
mutat⁹ egrediar. pudic⁹ exibo q̄ adulter intraui. iudicio rei: qꝛ debeba
tur tāto corona victori. dānat⁹ eſt ꝓ virgīe q̄ ꝓ virgīe ꝯp̄hēſus eſt. ita
de lupanari n̄ ſolū virgīes: ſꝫ etiā martires exieꝛt. ¶ L Fertur puel
la ad locū ſupplicii cucurriſſe. certaſſe ābos d̄ nece. Cū ille diceret. ego
ſū iuſſus occidi. te abſoluit ſnīa q̄n me tenuit. At illa clamauit. n̄ ego te
vadē mortis elegi: ſꝫ p̄ſidē pudoris optaui. ſi pudoꝛ q̄rit manet ſex⁹. ſi
ſanguiſ exponit̄: fideiuſſorē n̄ deſidero. Cū diſſoluā habeo. in me lata ē
ſnīa: q̄ ꝓ me lata eſt. Certe ſi pecunie te fideiuſſorē dediſſem. ⁊ abſente
me iudex tuū cēſū feneratori adiudicaſſꝫ. eadē me ſnīa ꝯuinceres meo
p̄rimonio ſoluere tuos nex⁹. Si recuſarē: q̄s me indignā morte cēſeret
q̄̄to maioꝛ eſt capitis h⁹ cēſura. Moriar innocēs: ne moriar nocēs. Ni
hil mediū eſt hodie. aut rea ero ſanguis tui. aut martir mei. Si cito re
dii: q̄s me audeat excludere. ſi morā feci: q̄s me audeat abſoluere. pl⁹
legib⁹ debeo rea n̄ ſolū fuge mee: ſꝫ etiā cedis aliene. Sufficiūt mēbra
morti: q̄ n̄ ſufficiebāt iniurie. Eſt in virgīe vulneri loc⁹: q̄ n̄ erat contu
melie. ego opprobriū declinaui: n̄ martiriū. Tibi ceſſi veſtē: n̄ ꝓfeſſioꝫ
mutaui. ꝙ ſi mihi p̄ripis mortem: n̄ redemiſti me. ſꝫ circūueniſti. Caue
q̄ſo ne ꝯtēdas. caue ne ꝯdicere audeas. Noli eripe b̄n̄ficiū q̄d dediſti
Dū mihi hāc ſnīam negas: illā reſtituis ſupiorē. ſnīa eīm ſnīa ſupiore
muta t̄ ſi poſterioꝛ me n̄ tꝫ: ſupioꝛ ſnīa tꝫ. poſſum⁹ vtriqꝫ ſatiſfacere ſnīe
ſi me pri⁹ patiaris occidi. In te hn̄t aliā q̄̄ exerceāt penā in virgīe ob
noxius pudorē. Itaqꝫ gl'ioſioꝛ eris: ſi videaris de adultera martirem
feciſſe. q̄̄ de martire adulterā reddidiſſe. Quid expectatis duo conten
deꝛt. ⁊ ambo viceꝛt. nec diuiſa eſt corona: ſꝫ addita Ita ſci martires in
uicem ſibi b̄n̄ficia cōferentes. altera p̄ncipiū martirio dedit. alter effe
ctū ¶ B At etiā phoꝝ gīnaſia damonē ⁊ ſinthiā pictagoreos ſcolaſ
ferūt. q̄ꝝ vn⁹ cū eſſꝫ morti adiudicat⁹ ꝯmēdādoꝝ ſuoꝝ tēpus popoſcit
Tirānus aūt aſtutiſſim⁹ cū repiri nō poſſe exiſtimaret. petiuit vt ſpon
ſorē daret q̄ ꝓ ſe feriretur ſi ipſe morā faceret. Quid de duob⁹ p̄clariuſ
neſcio: vtrūqꝫ p̄claꝝ. alter vadē mortis inuenit. alter ſe obtulit. Itaqꝫ
cū re⁹ morā ſupplicio faceret fideiuſſoꝛ ſereno vultu mortē n̄ recuſauit
Cū duceret̄ amic⁹ reuerſus ē, ceruicē ſubſtituit, colla ſubiecit. Tūc am

miratꝰ tirānꝰ cariorē p̄bꝰ amicitiā ꝙ̄ vitā fuiſſe: petiuit vt ipſe ab ipſis quos dampnauerat in amicitiam reciperetur. tantam virtutis eſſe grām vt tirānū inclinaret. Digna laudꝰ: ſꝫ minora nr̄is. nā illi ambo viri. hic vna virgo q̄ p̄mo etiā ſexū vinceret. Illi amici. iſti incogniti. Illi tirāno vni ſe obtulerūt. iſti tirānis plibꝰ: ac etiā crudeliorībꝰ. ꝙ ille pepcit iſti occiderūt. Inter illos in vno obnoxia neceſſitas. in his amboꝝ volūtas libera. Hoc q̄ꝫ iſti prudētiores. qꝛ illis ſtudii ſui finis amicitie grā iſtis corōa martirii. Illi em̄ certauerūt hoībus. iſti dn̄o. Hec ambroſiꝰ

De ſancto petro nouo martire LXI

Petrꝰ interp̄taꝰ agnoſcēs vl' diſcaltiās. Vel d̄r petrꝰ a petros q̄d eſt firmū. Per hoc intelligūtur tria priuilegia q̄ fuerūt i b̄tō petro. Fuit em̄ p̄dicator egregiꝰ. ⁊ iō d̄r agnoſcēs. qꝛ ⁊ pfectā ſcripturaꝝ noticiā habuit. ⁊ in p̄dicatiōe q̄d cuiqꝫ ꝯueniret: agnouit. Secūdo fuit virgo puriſſimꝰ. ⁊ iō d̄r diſcaltiās. qꝛ a pedibꝰ ſuaꝝ affectionū omnē amorē mortuū diſcalciauit ⁊ exuit. vt n̄ ſolū corpe ſꝫ etiā mēte virgo eſſet. Tercio fuit martir dn̄i glioſus. ⁊ inde fuit firmꝰ. qꝛ martiriū ꝓ defenſiōe fidei conſtanter ſuſtinuit.

Petrus nouꝰ martir de ordīe p̄dicatoꝝ. fidei pugil egregiꝰ. de ciuitate veronenſi extitit oriūdus. Hic tāꝙ̄ ſplendidū lumen de fumo. liliū candens de ſentibus. rubēs roſa de ſpinis exoritur. dum de pentibus ꝑ errorem excecatis. lucidꝰ p̄dicator exurgit. ⁊ de ſauciatis mente corpeqꝫ corruptis virginale decus ꝓcedit. ac de ſpinis. id ē eterno incendio deputatis inclitus martir aſcendit. Parentes nanqꝫ ſuos infideles ⁊ hereticos beatꝰ petrꝰ habuit. a quoꝝ tn̄ errore ſe penitus mundū ſeruauit. Cū aūt adhuc ſeptē eēꝫ ānoꝝ: ⁊ a ſcolis rediret a patruo ſuo q̄ hereſim ſapiebat q̄d nā in ſcol' didicerit: interrogatur. Qui r̄n̄dit ſe didiciſſe. credo in deū p̄rem oīpo. crea. celi ⁊ ter. ⁊c. Et ille Noli dicere creatorem celi ⁊ terre. cū ipſe viſibiliū creator nō fuerit. ſꝫ dyabolus oīa iſta q̄ vidētur creauerit. Ipſe vero puer ſe potiꝰ velle dicere ſicut legerat affirmabat. ⁊ ſicut ſcriptū erat ſe potiꝰ credere velle dicebat. Tūc ille ꝑ autoritates hoc ei ꝑſuadere vt poterat nitebatur. Quas oēs puer ſp̄ūſcō repletꝰ ſic ꝯtra eū ꝯuertit. eūqꝫ ꝓprio gladio interemit. vt ille q̄ diuerteret n̄ hr̄et. q̄ indigne ferēs a puero ſe cōfuſū p̄ri totū q̄d inter ſe geſtū fuerat retulit. ⁊ vt petrinū a ſcoliſ remoueret modis oībꝰ ꝑſuaſit. Timeo em̄ ait ne cū petrinꝰ bn̄ fuerit eruditus ad meretricē illā romanā eccl'iaꝫ ſe cōferat. ⁊ ſic fidē noſtrā deſtruat et cōfūdat. Qui neſciēs veꝝ dixit dū petꝝ hereticoꝝ ꝑfidiā deſtructuꝝ eē tanꝙ̄ alter caypbas ꝓphetauit. Sꝫ qꝛ res a deo fiebat. pater fr̄is monitis aſſenſū n̄ p̄buit ſperāſ ꝙ ꝑ aliquē hēſiarchā ad ſuā ſectā eū trahi faceret cū in gramaticalibꝰ fieret eruditꝰ. Vidēs igiꝰ puer ſāctus n̄ eſſe tutū cū ſcorpiōibꝰ hitare. mūdū p̄teſqꝫ deſpiciēs. mūdꝰ ipſe fratꝝ p̄dicatoꝝ ordinem introiuit. In quo quidem ordine ꝙ̄ laudabiliter vixerit innocentius papa in ſua epiſtola apit dicēs. Cum em̄ beatus petrꝰ a mūdi fallaciis i adoleſcētie ānis ꝓuide declinaſſet ad ordinē

fratꝝ ꝑdicatoꝝ ſe trāſtulit. In quo quidē ordine .xxx. fere ānoꝝ ſpacio
fultꝰ caterua virtutū. fide ꝑambula. ſpe aſtāte. comitāte caritate ſic ꝓ
ualuit ⁊ ꝓfecit: circa defenſiōem ipſius fidei, ꝓ q̄ totus ardebat: ꝙ cō
tra illiꝰ viros hoſtes mēte intrepida: feruentiq̄ʒ ſpū ꝯtinuū certamē ex
ercens. ſuū tādem agonem diutinū victrici ſupāte martirio feliciter cō
ſūmauit. Et ſic petrꝰ firmꝰ in petra fidei petra demū paſſiōis alliſus:
ad petrā xp̄m digne laureādus aſcendit. Virginitatē q̄ʒ mentis ⁊ cor
pis ſp̄ illibatā ſeruauit. nec alicꝰ mortalis criminis vnq̄ȝ ſenſit ꝯtactū
ſicut ſuoꝝ cōfeſſoꝝ fideli teſtimonio eſt ꝓbatū. Et qꝛ ſeruꝰ delicate nu
tritꝰ ꝓteruit in dn̄m: carnē ſuā aſſidua cibi ⁊ potus ꝑcitate reſtrinxit.
Ne vero ꝑ ocii deſidiaʒ hoſtilibꝰ pateret inſidiis: in iuſtificatōibꝰ dn̄i
exercebatur aſſidue. vt eo circa licita totalr̄ occupato locum in ip̄o illi
cita non haberent. ⁊ a ſpūalibus nequiciis tutus eſſet. Nocturna q̄dē
ſilencia hūane deputata quieti poſt dormitiōem breuem decurrebat i
ſtudiis lectionū. ⁊ ſomni tempus vigiliis occupabat. Dies aūt impen
debat cōmodis animaꝝ. vel ſedulis imminendo ꝑdicatōibus. vel con
feſſionū audientie inſiſtendo. aut hereticoꝝ dogma peſtiferuʒ validis
ratōibus confutādo. in quibus ſpēalis gracie dono noſcitur clariuſſe.
Deuotōe inſuꝑ gratus. humilitate lenis. obedientia placidus. benig
nitate ſuauis. pietate cōpatiens. patientia conſtās. caritate ꝑſtabilis.
⁊ in cūctis moꝝ maturitate cōpoſitus. alioſ ꝓfuſis virtutū aromatibꝰ
attrahebat. Feruēs q̄ʒ amatoꝛ fidei. cultoꝛ ꝑcipuꝰ. ꝓpugnatoꝛ ardens
Sic aīo ſuo fidē iꝑſſerat. ſic ſe totū in illiꝰ mācipauerat obſequiū ꝙ q̄
q̄ʒ ipſiꝰ opa ⁊ verba virtuti fidei redolebāt. Pro hac q̄ʒ morteʒ ſubire
cupiēs. hoc ꝑncipalr̄ a dn̄o attētis: ⁊ crebris poſtulatōibus ſupplicaſſe
ꝓbatur ꝙ n̄ ſineret eū ex hac luce migrare. niſi ſumpto ꝓ illo calice paſ
ſiōis. nec fraudatꝰ eſt tādem a deſiderio ſuo. ¶ C Multis vero i vi
ta ſua miracul̄ claruit. Nā cū apud mediolanū quēdā ep̄m hereticoꝝ
a fidelibꝰ captū beatꝰ petrꝰ examiaret. ⁊ multi ep̄i ⁊ religioſi. ⁊ maxia
ꝑs ciuitatis illuc cōueniſſʒ. ⁊ dies tū ꝑdicatōe. tū examiatōe in lōgū ꝓ
tracta fuiſſʒ. ⁊ maximꝰ eſtꝰ cūctos affligeret. dixit hereſiarcha corā oi
bus. O petre ꝑuerſe. ſi tu es ita ſanctꝰ ſicut hic ſtultꝰ ppl̄s te eſſe affir
mat. cur eū eſtu mori ꝑmittis. ⁊ n̄ rogas dn̄m vt nubē aliquā iterpōat.
vt n̄ moriaᷓ hic ſtultꝰ ppl̄s tāto eſtu. Ad quē beatꝰ petrꝰ rn̄dit. ſi vis ꝓ
mittere te abnegaturꝝ hereſim tuā. ⁊ fidē catholicaʒ recepturꝝ. rogabo
dn̄m. ⁊ faciet q̄d dixiſti. Tūc fautores hr̄icoꝝ ꝯclamātes hr̄ſiarche di
xerūt. ꝑmitte ꝑmitte. Credebāt em̄ ꝙ fieri n̄ poſſʒ. q̄d beatꝰ ſe facturū
corā oībꝰ ſpoſpōdit. ⁊ maxia cū nulla vel minia nubecula in aere appe
ret. Catholici aūt ſuꝑ ꝓmiſſiōe bt̄i petri triſtari cepūt. timētes ne fides
catholica ex hoc cōfuſiōi pateret. Cū ergo hereticus ſe obligare nollet
beatꝰ petrꝰ cū magna fiducia dixit. Ad hoc ꝙ verꝰ deus viſibilium ⁊

inuiſibilium creatoꝛ monſtretur:et ad conſolationez fidelium: ꝛ ad cō
fuſionem hereticoꝝ. rogo deū vt aliq̄ nubecula aſcendat: ꝛ ſe iter ſolē
et populum interponat. Quod mox premiſſo crucis ſignaculo factum
fuit ꝑ magnā hoꝛā in modū papilionis populum nubecula protegente
Cōtractus quidam nomine aſſerbus cum per quinqꝫ annos māſiſſet
cōtractus. ita vt ꝑ terrā in ſextario traheretur. mediolanū ad beatum
petꝝ duct⁹ fuit. Quē cū beatus petrus ſignaſſet: cōtinuo ſanat⁹ ſurre
xit. Quedā etiā miracula que ꝑ eū dn̄s dū viueret fecit: innocentius
in ꝑdicta ep̄la recitat dicēs Cuiuſdā nobilis filiuz ꝓ nimio ꝛ hoꝛribili
totius gule tumoꝛe: nec loqui nec ſpirare valentē leuatiſ ad dn̄m mani
bus. ꝛ crucis in eo facto ſignaculo. illoqꝫ accipiente ipſius cappā. ꝛ in
firmo ſupponente eū illico ſanauit. Idem nobilis vehemēti poſtmoduz
coꝛpis toꝛſiōe grauatus: credens ꝛ metuens extiū ſibi moꝛtis iminere
diſcrimen. cappā ipſam quā ex tūc ꝯſeruauerat reuerēter fecit afferri
q̄ ſuo oppoſita pectoꝛi. mox vermē quendā duo habentē capita. ꝛ pilo
rū denſitate villoſū euomuit. plena liberatōe ſecuta Cuidam iuueni
muto immiſſo in os ei⁹ digito. ſueqꝫ lingue ſoluto ligamīe: bn̄ficiū loq̄le
ꝯceſſit. Hec ꝛ alia plura dū viueret dignatus eſt ꝑ eū dn̄s opari B
Cū ex cū peſtis heretica in lōbardie ꝓuintia pullularet. ꝛ multas iaꝫ
ciuitates ꝯtagione peſtifera infeciſſꝫ. ſūm⁹ pōtifex ad peſtem dyabo
licam abolendaꝫ diuerſos inquiſitoꝛes de oꝛdine ꝑdicatoꝝ in diuerſis
lombardie ꝑtibus delegauit. Sed cū apud mediolanū heretici nō ſolū
multi numero. ſed etiā magni ſeculari potentia. acuti fraudulēta eloq̄n
tia. ꝛ pleni dyabolica ſcientia reſiderent. ſummus pōtifex ſciēs ꝛ intel
ligens beatū petrū viꝝ eſſe magnanimū. qui ab hoſtiū multitudine nō
paueret. animaduertens q̄ꝫ eius ꝯſtātem virtutem ꝑ quā aduerſarioꝝ
potentie nec in modico cederet. cognoſcēſ etiā ei⁹ facūdiā ꝑ quā facile
hereticoꝝ fallacias detegeret. non ignoꝛās inſuꝑ ipm̄ in diuina plene ſa
pientia eruditū. ꝑ quam friuola hereticoꝝ argumenta rōnabil'r confu
taret. ipm̄ tā ſtrenuū fidei pugilem. ꝛ tā indefeſſum dn̄i bellatoꝛem in
mediolano ꝛ eius comitatu inſtituit. ꝛ inq̄ſitoꝛem ſuū autoꝛitate con
ceſſa plenaria oꝛdinauit. Ipſe igit̄ iniūctum offm̄ diligenter exercens
hereticos vbiqꝫ ꝑq̄rebat. nullaꝫ eis requiem tribuens. ſꝫ mirabil'r oēs
cōfundens. potenter expellens. ſapienter cōuincēſ: ita vt n̄ poſſent reſi
ſtere ſapiētie ꝛ ſpūi q̄ ꝑ eū loquebat̄. Qđ videntes heretici ꝛ dolentes
de ipſi⁹ moꝛte cū ſuis fautoꝛibus tractare ceꝑunt: arbitrātes ſe poſſe
pacifice viuere. ſi eoꝝ tā validus ꝑſecutoꝛ de medio tolleret̄. Cū igit̄
ꝑdicatoꝛ intrepidus mox martir futur⁹ de cumis mediolanū ꝓ inqui-
rendis hereticis ꝑgeret. in ipo itinere palmā martirii aſſecut⁹ eſt ſicut
Inocēti⁹ explicat ī hec verba. Cū de ciuitate cumana vbi frm̄ ſui oꝛdis
ibi moꝛantium prioꝛ erat. mediolanuꝫ pergeret ꝓ exquēda inquiſitōe

contra hereticoſ ſibi ab apoſtolica ſede conceſſa. ſicut in publica predi
catione p̄dixerat. quidam de ipoꝝ hereticorum credētibus prece illoꝝ
inductus. et precio in eum ſalutaris propoſiti iter proſequentem fu:
neſtus inſiluit. in agnum vtiqȝ lupus. ferus in mitem. impius in pium
furibundus in manſuetum. in modeſtum effrenis. ꝓfanus in ſanctum
ꝓ̄ſumit inſultū. exercet conatū. mortē intentat. Sacꝝ aūt caput illius
crudeliter impetēs. ⁊ diris in ipm̄ impꝛ̄ſſis vulneribꝰ ⁊ ſatiato ſanguie
iuſti enſe. venerādū illū non diuertentē ab hoſte. ſȝ exhibentē ſe ꝓtinꝰ
hoſtiā: ⁊ ceſaris ſuſtinentē in patiētia truces ictus dimiſit. ſpū ſupna
petente. in ipo loco paſſiōis occiſū. Ipſo qȝ ſacrilego ꝑcuſſuras in xpi
miniſtꝝ geminas inculcāte. ille nō q̄rula voce gemens vel murmurās
ſed ſufferens oīa patiēter. ſuū dn̄o cōmendabat ſpm̄ dicēs. In manus
tuas dn̄e cōmendo ſpm̄ meū. ſimbolū etiā cepit dicere fidei. ꝯ nec in
hoc articulo deſiit eſſe p̄co, ꝓut ipe nephādus q̄ a fidelibus captꝰ fuit
⁊ quidā frater dn̄icus qui comes illiꝰ erat. ⁊ ab ipo lictore ꝑcuſſus die
bus aliquibus ſupuixit. poſtea retulerūt. Sȝ cū adhuc martir dn̄i pal
pitaret. cutellū crudelis lictor arripuit. ⁊ ꝑ latera eiꝰ tranſfixit ¶ In
ipa aūt die ſui martirii: ꝯfeſſor: martir: ꝓpheta: ⁊ doctor q̄dāmō eſſe ꝑ
meruit. Cōfeſſor in eo ꝙ fidē xpi inter tormēta ꝯſtātiſſime cōfeſſus fuit
⁊ in eo ꝙ ipa die cōfeſſiōe more ſolito fcā: obtulit deo ſacrificiū laudis
Martir in eo ꝙ ꝓ defēſiōe fidei ſanguinē ſuū fudit Propheta in eo ꝙ
cū ipe tūc q̄rtanā pateret̄. ⁊ ſocii dicerent ꝙ nō poſſent mediolanū ap:
plicare. ille rn̄dit. Si nō poterimꝰ ad domū frm̄ ꝑuenire. apud ſcm̄ ſim
plicianū poterimus hoſpitari. Quod ⁊ factū eſt. Nā cū ſacꝝ eiꝰ corpꝰ
deferretur. fr̄es ꝓpter nimiā ppl'i freq̄ntiā nō potuerūt illud eadeȝ die
ad domū deducere. ſȝ apud ſcm̄ ſimplicianū depoſuerūt. ⁊ ibidē ea no
cte ꝑmāſit. doctor in eo etiā ꝙ cū pateret̄ fidē verā edocuit. dū ſimbolū
fidei clara voce cecinit. ¶ Eius qȝ paſſio venerāda dn̄ice paſſiōi
ſil'is multū fuiſſe videt̄. Xp̄s eīm paſſus ē ꝓ veritate quā p̄dicabat. pe
trꝰ ꝓ veritate fidei quā defēdebat. Xp̄s paſſus ab infideli ꝑplo iudeoꝝ
petrus ab infideli turba hereticoꝝ. Xp̄s in paſcali tp̄e crucifigatur.
petrus eodem tp̄e martirium patitur. Xp̄s cum pateretur in manꝰ tu
as dn̄e commendo ſpm̄ meum: dicebat. petrus cum occideretur verba
eadem clamitabat. Xp̄s ꝓ. xxx. denariis traditus fuit vt crucifigeret̄
petrus ꝓ. xl. libris papienſiū fuit venditus vt interficeretur. Criſtus
ꝑ paſſiōȝ ſuā ad fidē m'ltos adduxit. petrꝰ ꝑ martiriū hereticos m'ltos
conuertit. Quamuis eīm egregius doctor fidei pugil. hereticoꝝ do:
gma peſtiferum in vita ſua plurimum eradicauerit. poſt mortem tam̄
ſuam eius meritis ⁊ coruſcantibus miraculis fuit adeo extirpatum:
vt q̄plimi errorē ſuū relinq̄rent. ⁊ ad gremiū ſcē eccīe ꝯuolarēt: ita vt
ciuitaſ mediolanū ⁊ ꝯmitatꝰ eiuſdē. vbi tot hereticoꝝ ꝯuēticla ſ̄ſtebāt

adeo purgata eſt vt aliis expulſis. ⁊ aliis ad fidē conuerſis nullus ibi-
dem auderet aliq̄l'r ꝑpere. Plures etiā de eis maximi ⁊ famoſi p̄dica
toꝝ ordinē ſūt igreſſi. q̄ vſqꝫ nūc cūctos hereticos ⁊ fautores feruore
mirabili pſequūtur. Sic noſter ſamſon pl'es philiſteos interfecit mori
ens q̄ occideret viuēs. Sic granū frumēti cadens in terrā ⁊ infidelium
manibꝰ cōpreſſū ⁊ mortuū vberē conſurgit in ſpicā Sic botrꝰ in torcu
lari calcatꝰ liquoris redūdat in copiā. Sic aromata pilo cōtuſa odorē
pleniꝰ circūfundūt. Sic granū ſinapis cōtritū virtutē ſuā multi pl'r de
mōſtrauit. ¶ F Poſt ſci viri glioſum triūphū multis cū dn̄s mira-
culis illuſtrauit. q̄ꝝ q̄dā ſūmꝰ pōtifex refert dicēs. Poſt mortē ipſiꝰ lā
pades ad ſepulcꝝ eiꝰ depēdentes pluries ꝑ ſe ipſas abſqꝫ omni humāo
ſtudio ⁊ miſterio diuinitꝰ ſūt accenſe. qꝛ ꝯueniens nimis erat vt q̄ igne
⁊ lumie fidei excellenter claruerat. ſinglare de ipſo ignis ac lumis mi-
raculū apperet. ¶ Quidā aūt cū veſceret' cū aliis ⁊ eiꝰ ſcitatē ⁊ miracu
la deprauaret. ſūpto q̄dā ſub atteſtatōe morſello q' cū nō poſſet ſi circa
hoc delinq̄ret trāſglutire. ſenſit mox ip̄m ſic gutturi inherēt ē vt illum
inducere vel educere nō valeret. Quare ilico penitens: ⁊ iā vultꝰ mu
tato colore q̄ſi ſentiēs vicinū mortis euentū. fecō intra ſe voto q' liguā
decetero ad talia n̄ laxaret: fuit ꝓtinꝰ illo euomito liberatꝰ. Idropica
q̄dā ad locū paſſiōis eiꝰ. auxilio viri ſui vix ꝑueniens fuſa ibi orōne ſa
nitatem integrā mox recepit ¶ Obſeſſas a demōibus martir ipē die
cis illis cū multo ſanguis vomitu de corpibus liberauit. febres expu
lit. lāguores qꝫ curauit pl'imos ⁊ diuerſos Cuidā ſiniſtre manꝰ digi
tū ex morbo fiſtule pl'imoꝝ foraminū cōcauitate defoſſū mira cōſola
tione ſanauit. ¶ Quidā inſup puer ex caſu grauiſſimo ſic oppſſus vt
motu ⁊ ſenſu penitꝰ deſtitutꝰ tāq̄ mortuꝰ defleretur: mox appoſita de
terra ſuo pectori. ſacro eiꝰ martiris cruore cōtacta incolūis reſurrexit
¶ Quedā etiā mulier cuiꝰ carnem cācer edax ſedula corroſiōe vorabat
linitis huiuſmōi terra vulneribꝰ eſt curata ¶ Alii etiā diuerſis infir
mitatibꝰ occupati q̄ ſepulcꝝ eiꝰ in vehicul' ⁊ aliis ſuſtentacl'is adierūt
eſtū poſtmodū plena incolūitate recepta ſine aliq̄bꝰ ſubſidiis rediere.
¶ G Cū aūt ſummus pontifex innocentius quartus beatum petrum
martirem ſanctorum cathalogo aſcripſiſſet: fratres apud mediolanū
ad capitulum conuenerunt. Volentes autem eius corpus ad altiorē
locum transferre. cum pluſq̄ per annum ſub terra iacuiſſet ita ſanum
⁊ integrum. atqꝫ ſine alicuius exalatione fetoris repertum eſt. ac ſi ea
dem die fuiſſet ſepultum. Fratres igitur ſuper magnum pulpitum iu
xta plateam corpus eius cum magna reuerentia deduxerunt. et ibi dē
ſic ſanum et integrū coraꝫ omni ppl'o eſt oſtenſum et ab eo ſuppliciter
inuocatum. ¶ Preter miracula ſupradicta in literis ſummi pontificiſ
poſita pl'a alia ſūt cōꝑta. Nā ſuꝑ locū paſſiōis eiꝰ ſepe lumiaria d̄ celo

deſcendentia plures religioſi aliiqꝫ ꝙ plures viſibiliter conſpexerunt.
Inter que luminaria duos frēs in habitu ꝑdicatoꝝ ſe vidiſſe teſtati ſunt
¶ Quidā iuuenis nomine guifredus alias gūfredus de ciuitate cuma
na: cū de pāno tunice ſcī petri hr̄et: et quidā hereticꝰ eidē deridēdo di
ceret. vt ſi ſcm̄ eū crederet: in ignē pannū ipm̄ ꝓiceret. et ſi ꝯburi nō cō
tigeret: abſqꝫ dubio ſanctꝰ eſſꝫ. et ipſe ſue fidei adhereret. Moxqꝫ ſuꝑ
carbones accēſos pānum ſcī petri ꝓiecit. ſꝫ ab ipo igne altiꝰ reſiliit. de
in̄ ꝑ ſe ſuꝑ ipſos carbones reſiliēs ipſos ardētes penitꝰ extinxit. Tunc
incredulꝰ ille dixit. Sic ꝑ oia pānus tunice mee faciet. Poſitꝰ eſt igitur
ſuꝑ alios carbones: ex vna pte pānus heretici. et ex alia pte pānus ſcī
petri. Pannꝰ aūt heretici mox vt ignis calorē ſenſit penitꝰ eſt ꝯbuſtus
pānus vero ſcī petri in igne ꝓualuit: et ignē ipm̄ extinxit: ita ꝙ nec pi
lus aliquis ꝯbuſtꝰ fuit. Quo vidēs hereticus ad viā veritatis rediit: et
miraclm̄ oibus publicauit. ¶ Apud florētiā iuuenis quidam heretica
prauitate corruptꝰ. cū in eccia frm̄ ō florētia cū qbuſdā alijs iuuenibꝰ
an̄ quādā tabulā vbi ē depictū martiriū ſcī petri ſtaret. vidēs lictorē eū
ꝑcutientē euaginato gladio: ipſe dixit. Utinā ego ibi fuiſſem: qꝛ validi
us ꝑcuſſiſſem. q̄ dicto ſtatim mutꝰ effectus eſt. Cūqꝫ ſocij reqrerēt qd
hr̄et et ipſe nihil rn̄dere poſſꝫ. eū domū reduxerūt. Sꝫ cū in via eccl'iaꝫ
quādā ſcī michaelis vidiſſꝫ elapſus de manibꝰ ſocioꝝ ecciam intrauit
et flectēs genua corde ſcm̄ petꝝ rogauit vt ſibi ꝑceret. voto ſicut potu
it ſe obligās: ꝙ ſi liberaret peccata ſua ꝯfiteret. ⁊ omnē hereſim abne
garet. Tūc ſubito loquelā recupauit. et veniēs ad domū frm̄ abiurata
hereſi peccata ſua cōfeſſus eſt. data licētia cōfeſſori ꝙ hoc in pplo ꝑdi
caret. Ipſe qꝫ in publica frm̄ ꝑdicatōe ſurgēs corā omni multitudine
hoc cōfeſſus ē. ¶ Nauis qdā dū in medio maris pene naufragiū pate
retur: ſeua fluctuū inundatiōe qſſata. oēſqꝫ caliginoſe noctis tenebris
tenerētur: diuerſoꝝ ſanctoꝝ ſuffragia poſtulabāt. Sꝫ cū nullū ſue libe
ratōis viderēt iditiū. ſeqꝫ ꝑiclitari plurimū formidarēt. qdā de eis na
tione ianuēſis fcō ſilētio ſic eos alloqtur. Uiri frēs nūqd nō audiſtis qlr
qdā frater de ordie ꝑdicatoꝝ noie fr petrꝰ nuꝑ ob defēſiōꝫ fidei catho
lice ſit ab hereticis interfectꝰ. mltaqꝫ ꝑ eū dn̄s ſigna oſtdat. Nūc igit
deuote eiꝰ patrociniū iploremꝰ. qꝛ ſpero ꝙ a nr̄a nequaꝗ̄ poſtulatione
fraudabimur. Aſſentiūt vniuerſi beatū petꝝ in ſui auxiliū deuotis ꝑ
cibꝰ inuocātes. Illis ſic orātibꝰ mox antēna nauis in q̄ velū appēditur
cereis accēſis tota plena cōſpicitur: ita ꝙ ois obſcuritas ipoꝝ cereoꝝ
mirabili fulgore fugat. noxqꝫ illa tā caligioſa i diē clariſſimū ꝯmutat.
Reſpiciētes viderūt quēdā cū habitu frm̄ ꝑdicatoꝝ ſuꝑ velū ſtātē de q̄
nulli dubiū fuit qn beatꝰ petrꝰ extiterit. Cū ergo ꝑdicti naute ianuam
incolumes aduenissent: ad domū fratꝝ ꝑdicatoꝝ venerūt: et deo et be
ato petro grās referētes. eiſdē fratribꝰ totiꝰ miraculi ſeriē narrauerūt

¶ Mulier quedam in flandria cū iam tres filios mortuos pepiſſet. ⁊
ex hoc a viro odio haberet: rogauit ſcm̄ petꝝ. vt ſibi in auxiliū fieret
Cū ḡ quartū filiū pepiſſet. ſimul'r mortuꝰ eſt reptus. Quē mr̄ accipiēs
ad rogādū ſcm̄ pe. totū ſe cōtulit eū vt filiū ſuū reuiuiſcere faceret: p̄
cibus deuotis exorās. Uix orōnem ꝯpleuerat. ⁊ ecce q̇ erat mortuꝰ ap
paruit viuꝰ. Cū igit̄ ad baptiſmū portatꝰ fuiſſet. ⁊ vt iohānes vocaret̄
diffinitū eēꝫ. ſacerdos cū eiꝰ nomē dicere debuit: neſciēs dixit petrus
Quī iſtō nomē poſtmodū ex deuotōe ſci petri ſp̄ retinuit. ¶ In puīntia
theutonie apō traiectū: mlr̄es q̇dā vidētes ad ecc'iam fratꝝ p̄dicatoꝝ
in honore ſci petri martiris magnū ꝯcurſū fieri pp'loꝝ: dū ipē ī platea
ꝯſiſterēt ⁊ filarēt aſtātibus ſic dicebāt. Ecce iſti p̄dicatores omnē mo-
dū lucrādi nouerēt. nā vt magnā poſſint pecuniā cumulare. ⁊ lata edifi
care palatia. vnū nouū martirē inuenerūt. Dum hec ⁊ ſil'ia dicerēt: ec
ce ſubito filū totū ſanguine cruentatur. ⁊ digiti q̇bus filū torquebant
ſanguine mox replent̄. q̇d ille vidētes ⁊ admirātes: digitos diligenter
extergūt. ne forte in eis accidiſſꝫ aliq̄ inciſſura Qꝫ cū digitos omīo ſa
nos ꝯſpicerēt. ⁊ filū ſic ſanguinolentū viderēt: tremētes ac penitētes
dicere cepūt. Uere qꝛ p̄cioſi martiris ſanguini detraximꝰ. nobis hoc
ſanguinis miracl'm tā ſtupendū euenit Currētes igitur ad domū frm
priori oīa expoſuerūt. ac filū ſanguine cruentatū eidē p̄ntauerūt. Pri
orāūt ad multoꝝ inſtantiā ſolennē p̄dicatōem cōuocauit. ⁊ quicq̇d p̄
dictis mlr̄ibꝰ acciderat corā oībus retulit. ⁊ filū ipꝫ ſic cruentatū oībꝰ
oſīdit. ¶ Uex quidē mgr̄ artis gramatice in eadē p̄dicatōe cōſiſtens.
factū ipm̄ cepit plurimū deridere. ⁊ aſtantibus dicere. Uidete mō q̄lr
iſti fr̄es ſimpliciū corda decipiūt. Nā cū aliquibꝰ mulierculis de ſuis
familiaribus cōduxerūt: vt filū ipm̄ in aliq̄ ſanguine tingerēt. ⁊ ſic mi
raculoſe accidiſſe narrarent. Dū hec ille diceret. ꝓtinꝰ vltionis diuine
plagā accepit. ⁊ ipm̄ validiſſimaꝝ febriū eſtus multis aſpicientibꝰ ſic
vexauit. vt a p̄dicatōe ipſa inter manus amicoꝝ in ꝓpriā domū defer
retur. Sed cū vehementer febris excreſceret. ⁊ ille mortem vicinam ti
meret. predictum priorem accerſire fecit. ⁊ reatum ſuum confitēs deo
⁊ beato petro coram dicto priore votuꝫ vouit. q̄ ſi eius meritis ſanita
tem reciperet. eum ſemper in ſpeciali deuotione haberet. et decetero
linguam ad talia non laxaret. Mira res mox vt predictuꝫ votum pro
tulit: ſanitatem integram recepit. ¶ Quadam vice cum ſupprior pre
dicti loci quoſdam lapides pulcerrimos ⁊ magnos in quadam naui ꝓ
conſtructione predicte eccleſie duceret. nauis ipſa ex improuiſo cuidā
litori ſic inheſit vt nullatenus poſſet moueri. Deſcendentes vero nau
te omnes vnanimiter ipſaꝫ impellebāt. ſꝫ nullatenus mouere poterāt
Cum ergo nauem ſe amiſiſſe putarent predictus ſupprior oībus aliis
licenciatis manum ad nauem appoſuit. ⁊ leuiter ipſam impellēs dixit

In nomine ſācti petri martiris in cuiꝰ honorē lapides iſtos deferimꝰ
vade. Statimqȝ nauis velociſſime ſe mouit. ⁊ de litore ſana receſſit. ſu
per quā naute aſcendētes oēs ſani ⁊ hilares ad ꝓpria remearunt. ¶
¶ In ꝓuincia francie ciuitate ſenonis puella quedā cū in aquā rapi
traſeūtem cecidiſſȝ. ⁊ ꝑ magnū ſpacium tp̄is ſtetiſſet. tandē de flumie
mortua eſt extracta. Mortis cuiꝰ erant quatuor argumēta. ſcȝ magnū
ſpaciū tp̄is. et rigiditas corporis. et frigiditas. et nigredo. Relata eſt ḡ
a quibuſdā ad eccīam fratrū. qui cū eā ſancto petro vouiſſent: cōtinue
vite eſt reddita et ſaluti. ¶ Frater iohānes polonꝰ cum apud bononiā
q̄rtana laboraret. et in feſto ſcī pe. martiriſ ſermonē ad clerꝫ facere dbe
ret. acceſſionē eadē nocte iuxta curſuȝ naturalē expectās: timere valdͤ
cepit ne in iniuncto ſermone ſibi deficeret. Ad ſancti igiť petri cōuer
ſus ſuffragia ad altare ipſiꝰ cū deuotōe acceſſit orans vt eius meritis
iuuaretur cuiꝰ debebat glīam p̄dicare. Sicqȝ factū eſt ꝙ illa nocte fe
bris penitus ceſſauit. et poſtea nunꝙ̄ eū inuaſit. ¶ Matrona quedam
noīe girolda: vxor iacobi de valle ſana. cum ꝑ. xiiii. annos ab imundis
ſpiritibus fuiſſet obſeſſa: venit ad quendā ſacerdotē dicens. Ego ſum
demōiaca. ⁊ ſpūs malignus vexat me. Mox ſacerdos territus fugiēs
ſacriſtiā intrauit. ⁊ librꝫ q̄ndā in q̄ erāt cōiuratōes demonū ⁊ ſtolā latē
ter ſub cappa deferens: cum bona ſocietate ad mlr̄em redijt. quē mox
vt vidit ait. Latro peſſime quo iuiſti. quid eſt q̄d ſub cappa occlt̄e por
taſti. Cū aūt ſacerdos adiuratōes ſuas faceret. et nl̄ curatōis afferrꝫ
venit illa ad beatū petrꝫ dum adhuc viueret: ab eo poſtulās adiuuari
Cui ille ꝓphetica voce rn̄dit. Cōfide filia ne deſperes. quia et ſi quod
poſtulas ad preſens ꝑficere non valeo. tempus tamē veniet ꝙ id q̄d a
me petis plenarie obtinebis. q̄d et factum eſt. Nā poſt paſſionē eiꝰ cū
ad ſepulcrꝫ eiuſ p̄dicta mlr̄ acceſſiſſȝ ab illa infeſtatōe demonuȝ fuit pe
nitus liberata. ¶ Mulier quedam nomine eufemia de loco corriongo
mediolaň. dyoceſis ſeptem annis a demonibus eſt vexata. Sȝ cum ad
ſepulcrꝫ ſancti petri ducta fuiſſet. ceperunt demoneſ eam amplius agita
re. et ꝑ os eius cunctis audiētibus clamare. Mariola mariola. petrie
petrine. Tunc demones exeūtes: eam quaſi mortuā dimiſerūt. Sȝ mo
dicum pꝰ dū plene ſanata fuit: ſurrexit Aſſerebat aūt ꝙ diebus dn̄icis
⁊ feſtiuis et maxime qn̄ miſſa celebrabatur eam demoneſ amplius mo
leſtabāt. ¶ Quedā mlr̄ nomie verbona de beregno ꝑ. vi. annos a dmo
nibus agitata. cum ad ſepulcrꝫ ſācti petri fuiſſet adducta. vix a multiſ
viris detineri poterat. Inter quos erat quidā credens hereticorꝫ noie
conradus de ladriano qui illuc aduenerat vt ſancti petri miracula de
rideret. Qui cum p̄dictam mlr̄em cū ceteris detineret demones eidē
ꝑ mlr̄em dixerunt. Cur tenes nos. nōne noſter es. Nonne te ad talem
locum portauimus. et ibi tale homicidium ꝑpetraſti. nōne te ad talem

⁊ talem locū duximus. ⁊ ibi tale ⁊ tale flagiciū cōmiſiſti. Cūq̄ʒ multa peccata ſibi dicerent que nullus alius niſi ipſe ſolus ſciebat: vehementer expauit. Poſt aūt demones collū ⁊ pectus mulieris excoriātes. et inde exeūtes: ſemiuiuā eā dimiſerūt. ſʒ poſt modicū penitꝰ ſanata ſurrexit. Predictꝰ aūt cōradus hereticus hec vidēs ⁊ ſtupens: ad fidem catholicā eſt cōuerſus. ¶ Vir quidā noīe opiſo credēs hereticoꝝ cum occaſione cuiuſdā heretice ꝯſanguinee ſue ad eccl'iam fratꝝ veniſſʒ: ⁊ ad tumbā ſancti petri ꝑgēs duos ibi denarios cōſpexiſſet: ipſos denarios accipiens dixit. bonū eſt vt bibamꝰ iſtos. Statimq̄ʒ totꝰ cepit tremere. nec ď loco eodē ali[illegible]tenꝰ potuit ſe mouere. Qui territus ꝓdictos denarios i loco ſuo mox fl[illegible]uit. ⁊ ſic iñ abſceſſit. vidēs aūt bti petri virtutē. hereſim deſeruit: ⁊ ad fidē catholicā ſe ꝯuertit. ¶ Sanctimonial' quedā erat in alemania: ⁊ in clauſtro oetenbach ordīs ſancti ſixti conſtātienſis dyoceſis. q̄ ꝑ annū ⁊ ampliꝰ grauem guttā in genu ꝑpeſſa eſt ita ꝙ nullo remedio poterat liberari. Nec qꝛ ſepulcꝝ ſci petri corꝑal'r viſitare ñ poterat. vtpote q̄ erat ſub obediencia cōſtituta. ⁊ que infirmitate grauiſſima vrgebatur. cogitauit ſaltē ꝓdictū ſepulcꝝ mentali greſſu adire. ac deuotōe ſedula viſitare. Sciens vero ꝙ in. xiii. dietis ď loco illo mediolanū poſſet adire. quottidie ꝑ qualibet dieta centū pater nr̄. ad honorem ſancti petri dicere cepit. Dixit in modū: cū iſtas mētales dietas tal'r cepit facere: ſucceſſiue ſemꝑ ⁊ paulatim cepit ſe meliꝰ habere. At vbi vltimā dietā ꝑfecit. ⁊ ad tumbā mentali greſſu ꝑuenit: flexis genibus ac ſi ꝑſētial'r corā tūba aſtaret: pſalteriū cū deuotōe maxia totū legit. q̄ expleto ab illa īfirmitate adeo liberatā ſe ſenſit vt iam nī modicū quid ſentiret. Rediens vero eo mō q̄ iuerat. anteq̄ omnes dietas expleuiſſet: penitus eſt ſanata. ¶ Vir quidā de canapicio de villa mazati noīe ruffinus: grauem valde infirmitatē incurrit. Nam vena fracta in inferioribus ꝑtibus anterius ſine ceſſatōe ſanguinem emittebat. ita ꝙ a nullo medico aliquod ſibi remediuʒ poterat adhiberi. Cū ergo ſanguis ꝑ ſex dies ⁊ noctes continue effluxiſſet. ille beatū petruʒ deuote in ſui auxiliū inuocauit. Qui tā ſubito ſanatus eſt: vt inter effuſam oratōem, ⁊ receptam liberatōem nullū pene fuerit interuallū. Cū aūt ſe ſopori dediſſet. vidit quendā fratrem in habitu ordinis fratrum ꝓdicatoꝝ groſſum: facie atq̄ʒ brunū. queʒ ſociū beati petri martiris exiſtimabat. ſicut vere ⁊ talis forme extiterat. Qui cū expāſiōe palmas plenas ſanguine cum quodā ſuaui vnguento eidem offerebat dicens. Sanguis adhuc recens eſt. Veni igitur ad recentem ſanguinem ſancti petri. Qui euigilans ſepulcꝝ ſancti petri ſtatuit viſitare. ¶ Quedam comitiſſe de caſtro maſſyno: yporenſis dyoceſis: cum in beatū petrum ſpecialem deuotōem haberent. ⁊ eius vigiliam ieiunarent. cum ad ſuam eccl'iam: vt audirent veſperas acceſſiſſent. vna eaꝝ candelam

quandam in honorem beati petri martiris ante quoddam altare beati
petri apſli poſuit cõburendam. Que cum domũ rediſſent: ſacerdos aua
ricia ductus in ipſam candelã ſufflans eam extinxit. ſed mox lumen re
diit: ⁊ denuo ipſam accendit. Secũdo ⁊ tercio eã extinguere voluit: ſʒ
lumen vt prius rediit. Unõ tedio affectus choꝝ intrauit. ⁊ ante maiꝰ
altare aliã candelã inuenit. quã clericꝰ in honorẽ ſancti petri poſuerat
qui eius vigiliam ſimil'r ieiunabat. Quã ſacerdos bis extinguere vo
luit: ſed nequiuit. Quod videns clericus: iratus dixit. Dyabole: aptũ
miraculũ non videtis: ⁊ ꝙ ſanctus petrus non vult vt ſuã extinguatis
candelam. Territi igitur ⁊ ſtupentes ſacerdos ⁊ clericus caſtꝝ aſcen
derũt. ⁊ ꝑdictum miraculũ omnibus narrauerũt. ¶ Uir quidã nomĩe
roba de meda: cũ vſqʒ ad veſtes in ludo omnia ꝑdidiſſet. domũ in ſero
rediens cũ lucerna accenſa: lectum ſuũ adiit. ⁊ videns ſe tam viles pã
nos habere. ⁊ ſe tantũ amiſiſſe conſiderãs. ꝓ nimia deſperatõe cepit dẽ
mones inuocare. ac ſe eiſdẽ ore nephario ↄmendare. Statimqʒ tres dẽ
mones affuerũt. qui lucernaʒ accenſam in ſolariũ ꝓiciẽtes: cũ ꝑ collũ
arripuerunt. tam fortiter ipm ſtringentes: vt nullatenus loqui poſſet.
Quem cum plurimũ agitarẽt. qui erant in domo inferiori ad eũ aſcen
dentes dixerũt. Quid eſt quod agis o roba. Quibus demones reſpon
derũt. Ite in pace veſtra: ⁊ lectos veſtros intrate. Illi autem vocem
eſſe credentes predicti viri: ꝓtinus redierunt. Illis recedentibus ce
pit multofortius a demonibus agitari. Quod illi cognoſcentes. ſacer
dotem ꝓtinus aduocauerũt. Qui cum ꝑ beatum petꝝ demones adiu
raſſet: duo ꝓtinus exierũt. Sequẽti aũt die ad ſepulcꝝ ſancti petri ad
ductus eſt. Ad quem frater guilhelmꝰ vercellẽſis accedẽs cepit demo
nem increpare. Qui cum quẽ nunꝗ̃ viderat ex noĩe vocãs: ait. Frater
guilhelme ꝑ te nunꝗ̃ exibo. quia hic noſter eſt ⁊ opa noſtra fecit. Quẽ
cum interrogaſſet quo nomĩe vocaret: ait. vocor balcefas. Tẽrtiũ cũ
ꝑ beatũ petꝝ adiuratus fuiſſet. ipm in terra ꝓiciens mox exiuit. Ipſe
aũt ꝑfecte ſanus remanſit. ⁊ penitẽtiã ſalutarem accepit. ¶ R. Cum
quidam hereticus acerrimus diſputator: ⁊ eloquẽtie ſingularis: cum
beato petro cum adhuc viueret diſputaret. ⁊ errores ſuos ſubtiliter ⁊
acute ꝓpoſuiſſet in mediũ. ac beatũ petꝝ vt rñderet ad propoſita iporꝓ
tunus perurgeret. ille deliberatõem petens oratorium quoddaʒ quod
prope erat intrauit. cum lacrimis orans deum vt cauſam fidei ſue de
fenderet. ⁊ loquacem tumidum. aut ad fidei veritatem reduceret. aut
lingue priuatõe puniret. ne ꝑ eam decetero contra fidei veritatem tu
meret. Rediẽſqʒ ad hereticũ corã omnibus palã dixit vt ſuas iterꝝ ꝓ
poneret ratões. Qui ita penitus factus eſt mutus vt nec vnũ ſolũ ver
bum aliquatenus ꝓferre valeret. Unde heretici confuſi receſſerunt. ⁊
catholici deo gracias retulerunt. ¶ Cum in ramis palmaꝝ dũ adhuc

viueret mediolani p̄dicaret. ⁊ ibi vtriuſqꝫ ſexus eſſet maxima multitu
do: dixit publice alta voce. Scio ꝑ certo ꝙ heretici tractāt mortē meā
ita ꝙ pro morte mea iam pecunia data eſt. Sed faciant quicq̄d poſſūt
qꝛ magis ꝑſequar eos mortuus ꝙ̄ viuus. Quod verꝫ fuiſſe manifeſtū ē
Apud florentiam in monaſterio diripulis ſanctimonialis quedam
in orōne poſita. ea die qua beatus petrus mortē ſuſtinuit. vidit beatā
virginē in excelſo trono in glīa reſidere. ⁊ duos fratres de ordine p̄di-
catorꝫ in celū aſcēdere. ⁊ hinc inde iuxta eā collocatoſ eſſe. Et cū inq̄re
ret q̄ nā eſſent audiuit vocē dicentē ſibi. Hic eſt frater petrus q̄ in ꝯſpe
ctu dn̄i tanꝙ̄ fumus aromatū glīoſus aſcēdit. Repertumqꝫ eſt ꝑ certo
ꝙ eadē die mortē ſubiit. qua dicta ſcimonialis viſionē vidit. Ꝗ̄ñ cum
longa ⁊ graui infirmitate laboraret ad rogandū beatuꝫ petrꝫ tota de
uotione ſe cōtulit ⁊ ſanitatē integrā morꝫ recepit. Scolaris quidā cū
de magalona ad mōtem peſſulanū rediret. ex quodā ſaltu adeo ē rupt⁹
in inguine vt dolore nimio vexaretur. et incedere n̄ valeret. Hic aliq̄n
audiēs p̄dicare ꝙ quedā mlr̄ terrā ſanguine beati petri reſpſaꝫ ſup cā-
cri corroſionē ponēs fuerat liberata dixit. Dn̄e de⁹ ō terra illa n̄ habeo
ſꝫ q̄ illi terre meritis beati petri tātā dediſti virtutē. potes et iſti dare.
Accipiēs igiť ō terra. cū ſigno crucis ⁊ inuocatōe martiris loco ſup̄
poſuit ⁊ ſtati curat⁹ fuit. Anno dn̄i M. cc. lix. i ciuitate ꝯpoſtell'. fuit
q̄dā vir nomie bn̄dict⁹. q̄ tibias inflatas hēbat i modū vtriū: vētreꝫ tu
mentē inſtar p̄gnātis. facieꝫ ꝑ nimio tumore horribilē. totūqꝫ corpus
inflatū. ita vt mōſtꝝ aliq̄d videreť. Hic cū a q̄dā matrona vix ſup ba-
culū ſe ſuſtentās elimoſinā peteret: illa rn̄dit. Magis foſſa q̄ꝫ aliq̄ cibo
indigeres. ſꝫ meo cōcilio acq̄eſce. ⁊ ad domū fratꝝ p̄dicatorꝫ pergens
⁊ peccata ꝯfitēs bti petri p̄ſocinia iuocato. Ille aūt cū mane ad domū
fratꝝ p̄dicatorꝫ veniſſꝫ. ⁊ hoſtiū eccl'ie clauſū eſſꝫ: ſec⁹ portā ſe poſuit:
⁊ dormiuit. Et ecce q̄dā reuerēduſ in hitu p̄dicatorꝫ eidē appuit. ⁊ cap-
pa ipm cooperiens eū in eccl'iam introduxit. ille aūt euigilās: ⁊ in eccl'ia
ſe repit. ⁊ pfcē ſe ſanatū iuenit. Qd̄ mlt'is admiratōꝫ intulit ⁊ ſtuporē
cū viderēt hoiem pene mortuū tā ſubito a ḡui infirītate fuiſſe liberatū

De ſancto philippo apoſtolo LXII

Philippus d̄r os lāpadis. vl' os manuū. Uel d̄r a philos q̄d eſt
amor. ⁊ yper q̄d ē ſup: q̄ſi amator ſupnorꝫ. Diciť igiť os lāpa-
dis: ꝑpter ſuā luculētā p̄dicatōꝫ. oſ manuū ꝑpter aſſiduā opa-
tōem. amator ſupnorꝫ ꝑpter celeſtē ꝯtēplatōem.

Philippus apl's cū. xx. annis ꝑ ſithiā p̄dicaſſꝫ: a paganis tene-
tur. ⁊ ad imolandū ſtatue martis ab eiſdē ꝯpellitur. Nūc ſubito
draco quidā ingens de ſub baſe exiuit. qui filiū pontificis: qui
ignem miniſtrabat in ſacrificio interfecit. duoſqꝫ tribunoſ q̄ꝝ miniſtri

philippum in vinculis detinebāt extinxit. ceteroſqꝫ adeo ſui flatꝰ feto
re infecit: vt oēs morbidi redderētur. Dixitqꝫ philippꝰ. Credite mihi
⁊ ſtatuā iſtā cōfringite. ⁊ in loco eius crucē dn̄i adorate. vt infirmi ve
ſtri ſanētur ⁊ mortui ſuſcitētur. At hi qui cruciabātur clamabāt. Tu
fac vt ſanemur. ⁊ hūc martem ꝓtinꝰ cōfringemꝰ. Tunc philippus dra
coni ꝑcepit. vt in locū deſtū deſcēderet. ita vt nulli oīo noceret. Qui ſta
tim receſſit. ⁊ vlteriꝰ nō cōparuit. Tūc philippus oēs ſanauit. ⁊ illis tri
bus mortuis vite bn̄ficium impetrauit. Sicqꝫ vniuerſis credentibus
ꝑ annū vnū eis adhuc ꝑdicauit. ⁊ in eis pſbiteros ⁊ dyacones ordināſ
in aſiam ciuitatē ierapolim venit. ibiqꝫ hereſim hebronitaꝝ: qui xp̄m
carnem fantaſticā aſſūpſiſſe dogmatizabāt: extinxit. Erant aūt illi due
ſacratiſſime virgines filie eius. ꝑ quas dn̄s multos ad fidē conuertit
Philippus aūt añ ſeptem dies obitꝰ ſui epōs ⁊ pſbiteros conuocauit
eiſqꝫ dixit. Hos ſeptē dies ꝓpter āmonitōem veſtrā mihi dn̄s ꝯceſſit
Erat aūt annoꝝ. lxxxvii. Poſt hoc infideles ipm tenuerūt. ⁊ cruci ad
inſtar mgr̄i ſui quē ꝑdicabat affixerūt. ⁊ ſic ad dn̄m migrauit. ⁊ felici:
ter vitā cōpleuit. Iuxta aūt eū due filie eius. vna a dextris ⁊ alia a ſi
niſtris ſūt ſepulte. De iſto philippo ſic dicit yſido. in li. de vita ⁊ ortu ⁊
obitu ſanctoꝝ. Philippus gallis ꝑdicabat xp̄m. barbaras gentes. vi
cinaſqꝫ tenebras: ⁊ tumēti occeano cōiūctas. ad ſcie lumē: fideiqꝫ por
tum deduxit. Demū i ierapoli frigie ꝓuicie vrbe crucifixꝰ lapidatuſqꝫ
obiit. ſimulqꝫ cū filiabꝰ ſuis ibi requieſcit. Hec yſido. De philippo
aūt qui fuit vnꝰ de. vii. diaconibꝰ: dicit hiero. in martirologio. q. viii.
ydus iulii. ſignis ⁊ ꝓdigiis inclitus apud ceſareā requieuit. iuxta quē
tres filie eius tumulate ſunt. nā quarta apud ephesū requieſcit. Primꝰ
ꝙ philippꝰ ab iſto differt. qꝛ ille fuit apl's. iſte diaconꝰ. Ille qeſcit apud
hierapolim. iſte apud ceſareā. Ille habuit duas filias ꝓphetiſſas. iſte
q̄ttuor. Licet hiſtoria eccl'. videaꝛ dicere ꝙ fuit philippus apl's: qui ha
buit q̄ttuor filias ꝓphetiſſas. ſed in hoc magꝭ hiero. ē credēdū. LXIII.

De ſancto iacobo apoſtolo miori

Iacobus dꝛ ſupplātator. vel ſupplātans feſtinātem. vel
ꝑparans. Vel dꝛ iacobus a ia q̄d eſt deus. ⁊ cobar q̄d eſt onus
vel pondus. Vel iacobus q̄ſi iacopus. a iaculo: ⁊ cope quod ē
ceſio. q̄ſi ceſus iaculis. Dicitur ergo ſupplātator mūdi ꝑ cōtemptum:
ſupplātans feſtinantē diabolū. ꝑparans ad omne bonū corpus ſuum.
Male eñi paſſiones nobis inſunt ex tribus. ſicut dicit gregoriꝰ niſenꝰ
Ex mala educatōe ſiue conuerſatōe. ex corporis mala habitudine. ex
vicio ignorantie. Curantur aūt vt dicit bona conſuetudine. bona exer
citatione. ſtudio doctrine. Sic beatus iacobus ſe curauit: ⁊ ideo corpꝰ
ad omne bonū paratum habuit. Dicit etiā pondꝰ diuinū ꝑ grauitatē

Imorū̃i.iaculis ceſus per martirium. B.
Jacobus iſte apoſtolus vocatus eſt iacobus:alphei ſcz filius.
iacobus frater domini.iacobus minor.⁊ iacobus iuſtus. Ja:
cobus alphei dr̄ nō tm̄ ſm carnem.ſed etiam ſcd̄m nomis interpreta:
tionē.Alpheus em̄ interp̄tatur doctus vel documentū.vel fugitiuus
vel milleſimus.Dicitur ergo iacobus alphei.q2 fuit doctus p ſcientie
inſpiratōem.documentū p alioꝝ eruditōem.fugitiuꝰ de mūdo p deſpe
ctōem.et milleſimus p humilitatis reputatōem.Frater quidem domi
dr̄ ex eo q̄ ſimillimus ſibi fuiſſe phibetur.adeo vt pleriq3 in coꝝ ſpecie
fallerentur.Unde cū iudei ad capiendū xp̄m pgerent.ne forte iacobū
in perſona xp̄i caperent.a iuda qui xp̄m a iacobo tanq̄ coꝝ familiariſ
optime diſcernebat:ſignum oſculi accepunt.Hoc etiā teſtatur ignatiꝰ
in ep̄la ad iohannē euangeliſtā:ſic dicēs.Si licitū eſt mihi apud te ad
hieroſolime ptes volo aſcendere.vt videā illum venerabilē iacobum.
qui ↄgnomiatur iuſtus.quem referūt xp̄o ieſu ſimillimū facie.vita et
mō conuerſatōis.ac ſi eiuſdē vteri frater eſſet gemellus.Quē dicūt:ſi
video:video ⁊ ip̄m ieſum ſm oīa corpis eius liniamēta.Uel dr̄ frater
dn̄i:qm̄ xp̄s et iacobus ſicut a duabus ſororibuſ deſcenderāt.ſic a duo
bus fratribus ſcz ioſeph et cleopha deſcendere putabātur.Nō em̄ dr̄
frater dn̄i q2 fuerit filiꝰ ioſeph ſponſi marie de vxore alia.ſicut aliq̄ vo
luerūt dicere.ſed q2 erat filius marie filie cleophe.qui quidē cleophaſ
fuit frater ipſius ioſeph ſponſi marie.Licet magiſter iohānes beleth
dicat.q2 alpheus pater ipſius iacobi fuit frater ioſeph ſponſi marie.
q̄d veꝝ non creditur.Judei ergo fratres vocabant:qui ſe ex vtraq3 p
te ſanguinis contingebāt. ¶ C Uel dr̄ frater dn̄i.ppter p̄rogatiuā
⁊ excellentiā ſanctitatis.ob quā p̄ ceteris ap̄l'is hieroſolimis eſt ep̄us
ordinatus.Dicitur etiā iacobus minor ad drn̄am iacobi filii zebedei
Licet em̄ iacobo zebedei natus ſit prior.fuit tn̄ vocatōe poſterior.vnd̄
etiā hec conſuetudo in pleriſq3 regiōibus obſeruatur.vt ille qui prior
ingreditur:maior vocetur.⁊ ille qui poſterior:minor.licet ſit prior:aut
etate maior.aut ſcitate dignior.Dicitur etiā iacobus iuſtus:ppter me
ritum excellentiſſime ſcitatis.Nā ſm hiero.Tāte reuerētie ⁊ ſcitatis
in pplo extitit vt fimbriā veſtimenti eius certatim cupent tāgere.vn̄
⁊ de ſanctitate eiꝰ ſic ſcripſit egiſippus ap̄loꝝ vicinus.ſicut in eccl'ia:
ſticis hy.legitur.Suſcepit inquit eccl'iam frater dn̄i iacobus.qui ab
oībus noiatus eſt iuſtus ab ipſis tp̄ibus dn̄i pdurans vſq3 ad nos.hic
ex vtero matris ſue ſanctꝰ fuit vinū et ſicerā nō bibit.carnes nūq̄ mā
ducauit.ferꝝ in caput eius nō aſcēdit.oleo nō eſt vnctus.balneis nō
eſt vſus.ſindone id eſt veſte linea ſemper indutus.Totiens in oratōe
genua flexerat vt callos in genibus ſicut in calcaneis videretur habe
re.Pro hac inceſſabili ⁊ ſumma iuſticia appellatus eſt iuſtus ⁊ abba

quod eſt interp̄tatum munimētū populi ⁊ iuſticia. Hic ſolus inter apo
ſtolos ꝓpter nimiā ſanctitatem ſuam ꝑmittebatur intrare in ſanctaſā
ctoꝝ. Hec egiſippus. Dicitur etiā: ꝙ prim⁹ inter apl'os miſſaȝ celebra
uit. Nam ꝓpter ſue excellentiā ſanctitatis hūc ſibi honorē apl'i feceīt
vt poſt aſcenſionē dñi primus inter eos miſſam ieroſolimis celebraret
etiā anteq̄ eſſet ep̄us ordinatus: cū ante eius ordinatōnem in actib⁹ di
catur: ꝙ diſcipuli erāt ꝑſeuerātes in doctrina apl'oꝝ: ⁊ ꝯmunicatione
fractōis panis. quod de miſſe celebratōe accipitur Vel forte ideo p̄m⁹
celebraſſe dr̄. qꝛ prim⁹ in pontificalibus eā dixiſſe ꝓhibetur. ſicut ⁊ pe
trus poſtmodū primus in antiochia miſſam celebrauit. ⁊ marcuſ i alex
andria. Hic ꝑpetue virginitatis extitit. Sicut teſtatur iero. in li. ꝯtra
iouinianū. ¶ In paraſceue aūt mortuo dño: ſicut dicit ioſeph⁹. ⁊ iero.
in li. de viris illuſtribus. iacob⁹ votū vouit ſe nō ꝯmeſtuꝝ donec vide
ret dñm a mortuis ſurrexiſſe In ipa aūt die reſurrectōis: cū vſqȝ ad di
em illā iacobus nō guſtaſſȝ cibū: eidem dñs apparuit, ac eis qui cū eo
erant. ⁊ dixit. Ponite menſam ⁊ panem. Deinde paneȝ accipiens bñ
dixit: ⁊ dedit iacobo iuſto dicēs. Surge frater mi comede. qꝛ fili⁹ hoīs
a mortuis reſurrexit. Septimo igitur anno ep̄atus ei⁹ cū ad diē paſce
apl'i ieroſolimis cōueniſſent interrogante eos iacobo q̄nta ꝑ eoſ feciſſȝ
dñs corā ꝑplo referebant. Cū ḡ. vii. dieb⁹ iacobus cū aliis apl'is in tē
plo p̄dicaſſȝ corā caipha ⁊ aliqb⁹ iudeiſ ⁊ iā ꝓpe eſſȝ vt baptizari vellēt
repente quidā templū ingrediens clamare incepit. O viri yſraelite qd
facitis. Cur ab iſtis vos magis decipi ꝑmittitis. Intm̄ aūt ppl'm con
citauit vt apl'os lapidare vellēt Aſcēdit aūt hō ille ſup gradum vbi ia
cobus p̄dicabat. ⁊ ip̄m p̄cipitauit deorſum. ⁊ ex tūc plurimū claudica
uit. Hec aūt. vii. anno poſt aſcēſionē dñi beatus iacobus paſſus eſt.
B ¶ In anno aūt ep̄atus ſui triceſimo vidētes iudei ꝙ paulū nō poſ
ſent occidere. eo ꝙ ceſarē appellaſſȝ. ⁊ romam miſſus fuiſſȝ. ꝑſecutiōis
ſue tirannidē in iacobū conuerterūt. cōtra eū occaſionē querentes. Et
ſicut p̄dictus egiſippus apl'oꝝ ꝯtempaneuſ refert. ſꝫm ꝙ in eccl'iaſtica
hyſtoria inuenit. iudei ad eū ꝯuenerūt dicētes. Oramus te vt reuoces
ppl'm. qꝛ ipſe errat in ieſu: putans ꝙ ipſe ſit xp̄s Precamur ergo vt di
ſuadeas omnibus conuenientibuſ in die paſce de ieſu. tibi eīn obtempa
bimus omnes. ⁊ de te tam nos q̄ ppl's teſtimoniū ferimus. qꝛ iuſt⁹ es.
⁊ ꝑſonam nullius accipis. Statuerūt igitur illum ſup pinnā templi. ⁊
voce magna clamātes dixerunt. Viroruȝ iuſtiſſime cui nos omnes ob
tempare debemus qm̄ populus errat poſt ihеſum qui crucifixus eſt.
enuncia nobis quid tibi videtur. Tunc iacobus cū ingenti voce reſpō
dit. Quid me interrogatis de filio hominis. Ecce ipſe ſedet in celis a
dextris ſumme virtutis. venturus iudicare viuos ⁊ mortuos. Hec au
dientes criſtiani valde gauiſi ſunt. ⁊ libenter eum audierūt. Pharſiei

aũt ⁊ ſcribe dixerunt. Male fecimus tale teſtimoniũ pſtare ieſu. Sed
aſcẽdamus ⁊ pcipitem⁹ eũ deorſum. vt ceteri terreãtur. ⁊ ei credere nõ
pſumant. Et ſimul voce magna exclamauerũt dicẽtes. O o ⁊ iuſt⁹ er
rauit. Aſcẽderũt ergo ⁊ pcipitauerũt eũ. Cũ ergo pcipitaſſent: lapidi
bus eũ obruebãt. dicẽtes Lapidem⁹ iacobũ iuſtũ. Qui deiectus nõ ſolũ
mori nõ potuit. ſʒ ↄuerſus ⁊ ſup genua pcumbẽs dicebat. Rogo dñe
dimitte eis: qr neſciũt qd faciũt. Tũc vn⁹ ex ſacerdotib⁹ ex filiis racb
ab exclamauit Parcite q̃ſo: qd facitis. p vobis orat hic iuſt⁹ quẽ lapida
tis. Tũc vn⁹ ex ipſis pticã fullonis arripiens: valido ictu caput ei⁹ im
petiit. ⁊ cerebꝝ excuſſit: Hec egiſipp⁹. Taliqʒ martirio migiuit ad do
minũ. ſub nerone: qui cepit anno dñi. lvii. Sepult⁹ ibidẽ ppe tẽplũ Cũ
aũt ppl's vellet eiuſ mortẽ vĩdicare. ⁊ malefactores cape ⁊ punire. pri
mus aufugerunt. Refert ioſeph⁹: q ppter pctm̃ mortis iacobi iuſti
factũ eſt excidiũ in ierlm: ⁊ diſpſio iudeoꝝ. ſed nõ ſolũ ob mortẽ iacobi
ſed etiã ob mortẽ dñi pcipue deſtructio facta eſt: ſm q dñs dicit. Non
relinquẽt i te lapidẽ ſup lapidẽ. eo q nõ ↄgnoueris tẽpus viſitatõis tue.
Sʒ qm̃ nõ vult dñs mortẽ pctõris. ⁊ vt ipſi excuſatõʒ nõ haberẽt p. xl.
annos: eoꝝ penitentiã expectauit. ⁊ p apl'os maxime p iacobũ fratreʒ
dñi: inter eos ↄtinue pdicãtem. eos ad pñiam reuocabat. Sed cũ p am
monitõem eos nõ poſſet reuocare: voluit eos ſaltẽ pdigiis exterrere.
Nã in hiſ. xl. ãnis ſibi ad pñiam datiſ multa mõſtra ⁊ pdigia. ſicut re
fert ioſephus. euenerũt. Nã ſtella pfulgẽs gladio p oia ſiſis viſa ẽ ciui
tati deſup imminere. ac p totũ annũ exitialibus flãmiſ ardere. In q̃dã
feſto azimoꝝ hora noctis nona tãtus fulgor aram tẽpluq̃ʒ circũdedit.
vt oẽs diẽ clariſſimũ factũ putarẽt. In eadẽ feſtiuitate vitula ad imo
landũ adducta: inter miniſtroꝝ manus agnã ſubito eſt enixa. Poſt
aliquot dies ppe ſolis occaſum viſi ſunt currus ⁊ quadrige in omni re
gione p aerem ferri. ⁊ armatoꝝ cohortes miſceri nubib⁹. ⁊ vrbes cir
cundare agminibus improuiſis. In alio die feſto que penthecoſten
appellatur: noctu ſacerdotes templũ ingreſſi ad miniſteria ex more cõ
plenda. motus quoſdã ſtrepituſqʒ ſenſerũt. ac voces ſubitas audierũt
dicentes. Trãſeam⁹ ab his ſedibus. Ante quartũ etiã annũ belli q̃
dam vir noĩe ieſus: ananie filius: in feſto tabernaculoꝝ repẽte clamare
cepit. Vox ab oriẽte vox ab occidẽte. vox a quattuor vẽtis. vox ſup ie
roſolimã: et ſup templũ. vox ſup ſponſos et ſpõſas. vox ſup pplum vni
uerſũ. Predictus igit vir capitur: ceditur: verberatur. Sed ille aliud
dicere nequiens: quãto plus verberatur tanto fortius clamabat. Ad
iudicem igitur adducitur. tormẽtis diris afficitur: vſqʒ ad patefactõʒ
oſſium laniatur. Sed ille nec preces nec lacrimas effundebat. ſed cum
quodam vlulatu per ſingula pene verbera eadem proferebat. addens
etiã hoc. Ve ve ieroſolimis. Hec ioſephus. C Cum aũt iudei nec

97

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ammonitōibus conuerterētur: nec tantis ꝓdigiis terrerētur. poſt qua
drageſimū annū dn̄s veſpaſianū ꝛ titum ierl'm adduxit. qui ipſaꝫ ciui
tatem funditus deſtruxerūt. Hec aūt fuit cauſa aduentus ipſoꝝ in ie
ruſalē: ſicut in quadā hyſtoria inuenit᷑ licet apocrifa. Uidens pilatus
qꝛ ieſum innocentē cōdemnauerat: timens offenſam tiberii ceſaris: ꝑ
ſe excuſando nunciū noīe albanū ad ceſarem deſtinauit. Eo aūt tp̄e ve
ſpaſianus monarchiā in galacia a tiberio ceſare tenebat. Nunciꝰ igit᷑
pilati a ventis ꝯtrariis in galaciā pellitur. ꝛ ad veſpaſianū adducitur
Talis aūt ibi ſeruabatur cōſuetudo: vt quicūqꝫ ibidē naufragiū pate
retur: rebus ꝛ ſeruituti principis ſubderetur. Quē veſpaſianus quis
eſſet: aut vnde veniret: ſeu quo tēderet reqſiuit Cui ille. Hieroſolimita
nus ſum: de ꝑtibus illis veni. romā vſqꝫ tendebā. Cui veſpaſianꝰ De
terra ſapiētiū venis. artem noſti medicaminis. medicus es. curare me
debes. Ueſpaſianus eīm quoddā genꝰ vermiū naribus inſitū ab infā
tia gerebat. Uñ ꝛ a veſpis veſpaſianꝰ dicebat᷑. Cui vir ille rn̄dit. Ar
tē medicamīs dn̄e neſcio. ꝛ ideo curare te nō valeo. Cui veſpaſianus.
Niſi me curaueris: morte morieris. Cui ille ait. Ille qui cecos illumi
nauit. demones effugauit. mortuos ſuſcitauit: ille nouit. quia artem
medendi ignoro. Cui veſpaſianus. Quis eſt ille de quo tāta ꝓfaris.
Et ille. Jeſus nazarenus: quē iudei ꝑ inuidiam occiderūt: in quē ſi cre
dideris ſanitatis grām ꝯſequeris. Et veſpaſianꝰ ait. Credo qꝛ q̄ mor
tuos ſuſcitauit: me etiā de infirmitate hac liberare poterit. Et hec di
cendo: veſpe de naribꝰ eius ceciderūt. ꝛ cōtinuo ſanitatē recepit. Tūc
veſpaſianꝰ ingenti gaudio repletus ait. Certꝰ ſum qꝛ filiꝰ dei fuit qui
me curare potuit. Petita igitur a ceſare licentia ieroſolimā cū manu
armata ꝑgam. ꝛ oēs ꝓditores huiꝰ ꝛ occiſores fūditus euertā. Dixit
qꝫ albano nūcio pilati. Rebus ꝛ vita ſanꝰ ꝛ incolumis domū tuaꝫ mei
licentia reuertaris. Ueſpaſianꝰ igit᷑ romā adiit. ꝛ deſtruendi iudeam
ꝛ ierl'm a tiberio ceſare licentiā impetrauit. Per annos igitur plures
exercitū congregauit: tp̄e ſcꝫ neronis imꝑatoris cū iudei imꝑio rebel
laſſent. Uñ ſm crōicas nō fecit hoc zelo xp̄i. ſꝫ qꝛ a dominio receſſerāt
romāoꝝ. Hierl'm igitur cum copioſo exercitu veſpaſianus aduenit. ꝛ
in die paſce ierl'm ꝑ circuitum potenter obſedit. ibiqꝫ infinitam multi
tudinem que ad diē feſtū ꝯuenerat ꝯcluſit. ¶ F Per aliq̄d aūt tempꝰ
anteq̄ꝫ veſpaſianꝰ ierl'm adueniret: fideles qui ibi erāt a ſp̄ūſancto ad
monētur vt inde recedāt. ꝛ in quodā opido trans iordanem: q̄d pellan
vocatur: ſecedant. vt ablatis ab vrbe ſanctis viris: celeſti vindicte fie
ret locus: tam de vrbe ſacrilega: q̄ꝫ de populo ſcelerato. Quandā aūt
ciuitatem iudee nomine ionapatam: in qua ioſephus ꝛ dux ꝛ princeps
erat. primo omniū eſt aggreſſus Sed ioſephus cū ſuis viriliter reſiſte
bat. Tandem videns ioſephus iminere excidiū ciuitatis. aſſūptis. xi.

iudeis ſubterraneam domū intrauit. vbi quadriduana fame afflicti:
iudei non conſentiēte ioſepho malebant ibidem mori q̄ veſpaſiani ſe
ſubiicere ſeruituti. Volebantqꝫ ſe mutuo interficere. ⁊ ſanguinē ſuū
in ſacrificium deo offerre. Et quoniā ioſephus inter eos dignior erat
volebant eum primitus occidere. vt eius effuſione ſanguinis deus ci
tius placaretur. Vel: vt in quadam cronica dicitur: ideo ſe mutuo in
terficere volebant. ne darentur in manibus romanorum. At ioſephus
vir prudens ⁊ mori nolens. iudicem mortis ⁊ ſacrificii ſe conſtituit. et
quis prior alio occidendus eſſet: inter binos ⁊ binos ſortem mittere
iuſſit. Miſſis igitur ſortibus. ſors nunc vnum nunc alium morti tradi
dit. donec ventum eſt ad vltimum cum quo ioſephus ſortem miſſurus
fuit. Tunc ioſephus homo ſtrenuus ⁊ agilis. gladium illi abſtulit ⁊ q̄d
magis eligeret vitam ſcꝫ aut mortem requiſiuit. ⁊ vt ſine dilatione eli
geret precepit. Et ille timens reſpondit. Viuere non recuſo. ſi gratia
tui vitam conſeruare valeo. Tunc ioſephus vni familiari veſpaſiani
⁊ ſibi etiam familiari latenter locutus eſt. ⁊ vt ſibi vita donaretur pe
tiit. Et quod petiit impetrauit. Cum autem ante veſpaſianū ioſephus
eſſet adductus: dixit ei veſpaſianus. Mortem meruiſſes ſi huius peti
tionibus liberatus nō eſſes. Et ioſephus. Si quid perperam actum eſt
in melius commutari poteſt. Et veſpaſianus. Qui victus eſt quid fa
cere poteſt. Et ioſephus. Aliquid facere potero: ſi dictis meis aures
tuas demulſero. Et veſpaſianus. Concedatur vt verbis tuis inhereas
⁊ quicquid boni dicturus es pacifice audiatur. Et ioſephus. Imperator
romanus interiit. ⁊ ſenatus imperatorem te fecit. Et veſpaſianus. Si
propheta es. quare non es vaticinatus huic ciuitati ꝙ mee ſit ſubiiciē
da dicioni. Et ioſephus. Per quadraginta dies hoc eis predixi. Inte
rea legati romanorum veniunt. veſpaſianum in imperium ſublimatū
aſſerunt. eumqꝫ romam deducunt. Hoc quoqꝫ euſebius in cronica te
ſtatur. ꝙ ſcilicet ioſephus veſpaſiano predixit. tam de imperatoris mor
te q̄ de ſua ſublimatione. Reliquit autem veſpaſianus titum filium
ſuum in obſidione hieruſalem. Titus autem: vt in eadem hyſtoria a
pocrifa legitur. audiens patrem ſuum in imperium ſublimatum. tāto
gaudio ⁊ exultatione repletur. ꝙ neruorum contractiōne ex frigiditate
corripitur. et altero crure debilitatus: paraliſi torquetur. Ioſephus
autem audiens titum paraliſi laborare: cauſam morbi: ⁊ tempus mor
bi diligēter inquirit. Cauſa neſcitur. morbus ignoratur. De tempore
autem quoniam audita patris electione hoc ſibi acciderit aperitur.
Ioſephus autem vir prouidus ⁊ ſapiens ex paucis multa coniecit. et
ex tempore morbum ⁊ cauſam inuenit. ſciens quia gaudio ⁊ letitia ſu
ꝑabundanti debilitatus fuerit. Animaduertēs itaqꝫ qꝛ cōtraria ꝯtra
riis curātur. ſciēs etiā qꝛ q̄d amore ꝯq̄ritur dolore frequenter amittit

querere cepit:an aliquis eſſet:qui principis inimiciciis obnoxi⁹ tene/
ref.Et erat ibi ſeru⁹ adeo tito moleſtus:vt ſine vehemēti cōturbatōe
nullaten⁹ in eū poſſȝ reſpicere.nec etiā nomē ei⁹ audire.Dixit itaqꝫ ti
to.Si curari deſideras:oēs qui in meo comitatu venerint ſaluos faci
as.Cui tit⁹.q̄cūqꝫ in tuo comitatu venerit ſecur⁹ habeat ⁊ ſalu⁹.Tūc
ioſeph⁹ cito prandiū fieri p̄cipet:⁊ menſam ſuā menſe titi oppoſitā lo
cauit.⁊ ſeruū a dextris ſuis ſedere fecit.Quē titus reſpiciēs moleſtia
cōturbat⁹ infremuit.⁊ q̄ pri⁹ gaudio infrigidat⁹ fuerat:accenſione fu
roris incaluit.neruoſqꝫ diſtendēs curatus fuit.Poſt hoc tit⁹ ⁊ ſeruuȝ
in ſui grām et ioſephū in ſui amiciciaȝ recepit.Utrū aūt hec hyſtoria
apocrifa narrāda ſit.lcōris iudicio relinq̄t.¶ b Biennio igitur a
tito ierl'm obſeſſa:inter cetera mala q̄ obſeſſoſ ḡuiter vrgebāt tāta fa
mes oēs tenuit:q̄ p̄entes filiis:⁊ filii p̄entib⁹.viri vxorib⁹:et vxores vi
ris cibos nō tm̄ e manib⁹.ſȝ etiā ex ipſis dētibus rapiebant.Iuuenes
etiā etate fortiores velut ſimulacra p̄ viaſ oberrādo:p̄ fame exanimes
cadebāt.Qui mortuos ſepeliebāt ſepe ſup̄ ipſos mortuoſ mortui cade
bant.Fetoreȝ itaqꝫ cadauerum nō ferētes ex publico ſūptu ipſa ſepeli
ebant.Sed deficiente ſumptu.vincente cadauerum multitudine de
muro cadauera precipitabant.At titus circumiens cū vidiſſet valles
repletas cadaueribus.et totā patriā ex eor̄ fetore corruptam.manus
ſuas cū lacrimis ad celum leuauit dicēs.Deus tu vides quia ego hoc
nō facio.Tāta enī fames ibi erat q̄ calciamenta ſua et corrigias cōme
debāt.Matrona quedā inſup̄ genere et diuitiis nobilis.ſicut in hiſto
ria eccl'iaſtica legitur.cū p̄dones in eius domū irruentes eā omnibus
expoliaſſent.nec ſibi vltra quid comederet remāſiſſȝ.puulum lactentē
tenēs in manibus ait.Infelicis matris:infelicior fili.in bello.in fame
in direptōe.cui te ſeruabo.veni ergo nūc o mi nate.eſto matri cibus.p̄
donibus furor.ſeculis fabula.Et his dictis filium iugulauit.et coctū.
⁊ dimidium comedens.partem alteram occultauit.Et ecce confeſtim p̄
dones odorem carnis cocte ſentiētes in domum irruunt.et niſi carneȝ
prodat mortem minantur.Tunc illa detegens infantis membra.ecce
inquit vobis partem optimam reſeruaui.At illos tant⁹ horror inuaſit
q̄ nec loqui potuerunt.Et illa.Meus eſt inquit filius hic.meū eſt pec
catū.Securi edite.q2 p̄or ego comedi quē genui.Nolite fieri aut mr̄e
religioſiores.ā feīs molliores.q̄ ſi vicit vos pietas ⁊ horretis.ego totū
comedā que dimidiū iā comedi.Illi vero trementes et territi diſceſſe
runt.Tandem ſecundo anno imperii veſpaſiani.titus ieruſalem cepit
et captam ſubuertit.templumqꝫ funditus deſtruxit.Et ſicut iudei cri
ſtum triginta denariis emerant.ſic et ipſe vno denario.xxx.iudeos vē
didit.Sicut autem narrat ioſephus nonaginta ſeptemmilia iudeoruȝ
vendita ſunt.⁊ vndecies centena milia fame et gladio perierunt.

H Legitur ꝗꝫ ꝙ titus intrans hierl'm: quendā murū denſiſſimū vi
dit. ipmqꝫ pforari pcepit. Factoqꝫ foramie: quendā int⁹ ſenē aſpectu
ꝛ canicie venerabilē inuenerūt. Qui requiſit⁹ quis eſſꝫ: rn̄dit ſe eſſe io
ſeph ab arimathia ciuitate iudee. ſe qꝫ a iudeiſ ibidē clauſū ꝛ muratū
fuiſſe eo ꝙ xp̄ꝫ ſepeliſſꝫ. addiditqꝫ ꝙ ab illo tpe vſqꝫ nūc celeſti ſit cibo
paſt⁹. ꝛ diuio lumie cōfortat⁹. In euāgelio tn̄ nicodemi dr̄: ꝙ cū iudei
ipm recluſiſſent: xp̄s reſurgēs eū in̄ eripuit. ꝛ in arimathiā duxit. pōt
dic: ꝙ cū educt⁹ a pdicatōe xp̄i n̄ ceſſaret. a iudeis iterū eſt recluſus.
Mortuo ꝗꝫ veſpaſiāo impatore: titus fili⁹ ei⁹ eidē impio ſucceſſit. q̄
fuit vir clemētiſſim⁹: ꝛ mīte liberalitatis. Tāteqꝫ bonitatis fuit: ſicut
ait euſebi⁹ ceſarienſis in cronica. ꝛ teſtaꝛ hiero. ꝙ dū q̄daꝫ ſero recor
dat⁹ fuiſſꝫ: q' illo die nil boni egiſſꝫ: aut nihil dediſſꝫ: ait. O amici hūc
diem perdidi. Poſt lōga tpa quidā iudei hierl'm reedificare volen
tes. exeūtes pmo mane plimas cruces de rore inuenerūt. quas territi
fugiētes. ꝛ ſcđo mane redeūtes vnuſquiſqꝫ: vt ait milet⁹ in crōica ſua:
cruces ſāguieas veſtib⁹ ſuis īſitas inuēit. q̄ vehemēt territi i fugā ite
rū verſi ſūt. ſꝫ tercio die reuerſi vapore ignis ď terra pdeūtis penitus
ſūt exuſti

De inuentione ſancte crucis

LXIIII

Inuentio ſancte crucis dr̄: qꝛ tali die crux inuenta fuiſſe refer
tur. Nā ꝛ antea fuit inuēta a ſeth filio adā in terreſtri padiſo
ſicut infra narratur. a ſalomōe in libano. a regina ſaba in ſalo
monis tēplo. a iudeis in aq̄ piſcine. hodie ab helena in mōte caluarie

Inuētio ſcē crucis poſt annos. cc. ꝛ ampli⁹: a reſurrecti
one dn̄i facta eſt. Legitur eīn in euāgelio nicodemi: ꝙ cū adā
infirmareꝛ. ſeth fili⁹ eius portas paradiſi adiit: ꝛ oleum ligni
miſericordie: quo corpus patris pungeret ꝛ ſanitatē reciperet: poſtula
uit. Cui apparens michael archangel⁹: ait. Noli laborare neqꝫ flere
p oleo ligni miſericordie obtinendo. qꝛ nullaten⁹ illud aſſequi poteris.
niſi qn̄ ꝯpleti fuerint. v. milia quingenti anni. Licet ab adam vſqꝫ ad
paſſiōem xp̄i anni tm̄ quiqꝫmilia centū nonagintanouē fluxiſſe credā
tur. Legitur ꝗꝫ alibi: ꝙ angelus eidē ramuſculū quēdā obtulit. ꝛ iuſſit
ꝙ in monte libani plantaretur. In quadā vero hyſtoria grecoꝝ: licet
apocrifa. legitur ꝙ angelus de ligno in q̄ peccauit adam eidē tradidit
dicēs: ꝙ qn̄ faceret fructū pr̄ ſanaretur. Qui rediēs ꝛ p̄rem mortuum
inueniēs: ipm ramū ſup tumulū p̄ris plātauit. q̄ plantat⁹ in arborem
magnā creuit. ꝛ vſqꝫ ad ſalomōis tpa pdurauit. vtrū aūt hec vera ſint
lectoris iudicio relinq̄tur: cū in nulla croica vł' hiſtoria autētica hec le
gātur. Salomō aūt arborē tā pulcrā ꝯſiderās: ipaꝫ pcepit incidi ꝛ i do
mo ſalt⁹ locari. Nuſq̄ tn̄: vt ait iohānes beleth: locari poterat. nec ali
cui loco apta īgiri valebat. ſꝫ mō aut excedebat lōgitudie: q̄ ꝺficiebat.

nimia breuitate. Si qñ vero ſm loci exigentiam ipſam ratõnabil'r dcur
taſſent. adeo breuis videbat' q omio incogrua habebat'. Ob hoc indi-
gnati artifices: ipſã reprobauer̃t. ⁊ ſup quedã lacū vt eſſ3 pōs trãſeū
tibus: piecerūt. Regina aūt ſaba cū veniſſ3 audire ſapientiã ſalomõis
⁊ pdictū lacū trãſire vellet. vidit in ſpū q ſaluator mūdi i ligno ſuſpē
dendus fuerat. ⁊ ideo ſup illud lignū trãſire noluit. ſ3 ipm ꝓtinus ado
rauit. In hiſtoria tñ ſcola. legit' q pdictum lignū regina ſaba in domo
ſaltus vidit. Cūq3 ad domū ſuam rediſſet: intimauit ſalomoni q i illo
ligno quidã ſuſpendēdus eſſet. p cuius mortē iudeoꝝ regnū deleri de
beret. Salomon igitur pdictum lignum inde ſuſtulit. ⁊ in pfūdiſſimis
terre viſceribus illud dimergi fecit. Poſtea probatica piſcina ibidem
facta eſt. vbi nathinei hoſtias abluebant. ⁊ non ſolum ex deſcenſu an-
geli. ſ3 etiã ex virtute ipſius ligni traditur ibi fieri. ⁊ aque ꝯmotionē
⁊ infirmoꝝ curatōem. Appropinquãte vero paſſiōe xpi: pdictū lignū
ſupenataſſe ꝓhibetur. Cū aūt illō iudei vidiſſent: ipm acceperūt ⁊ crucē
dño parauerūt. ¶ Ipſa aūt crux xpi ex quattuor generib⁹ lignoꝝ fuiſſe
ꝓhibetur. ſc3 palme cipreſſi oliue ⁊ cedri. Vñ verſus. Ligna crucis pal
ma cedrus cipreſſus oliua. In cruce em̃ fuit hec quadruplex differētia
lignoꝝ. ſc3 lignum erectū. lignū tranſuerſum. tabula ſuppoſita. ⁊ trū-
cus cui crux erat infixa. Vel ſm grego. turoñ. Tabula tranſuerſa que
fuit ſub pedibus xpi. Unde quodlibet hoꝝ potuit eſſe alicuius pdicto
rum lignoꝝ. Hanc differentiã lignoꝝ videt' apl's inuere cū dicit. Ut
poſſitis ꝯphēdere cū oīb⁹ ſcīs: q ſit lōgitudo: latitudo: ſublimitas: et ꝓ
fūdū. Que verba aug⁹. ibidē doctor egregi⁹ ſic exponit. Crucē inquit
dñi: cui⁹ latitudo dr in trãſuerſo ligno q extendūtur man⁹: lōgitudo a
terra vſq3 ad ipſã latitudinē q a manibus infra totū corp⁹ affigitur.
altitudo a latitudīe vſq3 ſurſū: cui adheret caput. pfundū vero qd ter
re infixū abſcōditur. Quo ſigno crucis oīs actō hūana ⁊ xpiana dſcri
bitur. bene opari in xpo: et ei pſeuerãter inherere. ſperare celeſtia. ſacra
menta nō pphanare. ¶ B Iſtud lignū crucis pcioſū p annos. cc. et
vltra ſub terra latuit. ſ3 ab helena matre cōſtãtini impatoris hoc mō
reptum fuit. In tpe illo cōgregata eſt iuxta danubiū fluuiū multitudo
innumerabilis barbaroꝝ: volenſ fluuiū trãſire. et oēs regiōes vſq3 ad
occidentē ſuo dño ſubiugare. Quod vbi conſtãtin⁹ impator cōperit ca
ſtra mouit. ⁊ cōtra danubiū ſe cū ſuo exercitu collocauit. At barbaroꝝ
creſcēte multitudine. et iã fluuiū tranſeūte: cōſtantinus nimio terrore
cōcutit'. vidēs q2 eſſent die craſtina cū eo pliū cōmiſſuri. Sequēte igitur
nocte ab angl'o excitat'. ⁊ vt ſurſū reſpiciat admonet'. Qui in celū aſpi
ciēs vidit ſignū crucis ex clariſſimo lumine factū. literis aureis hūc ti
tulū hñs ſcriptū. In hoc ſigno vinces. q celeſti viſiōe ꝯfortat⁹ ſilitudinē
crucis fecit. ⁊ ipam ãte ſuum exercitum ferri iuſſit. Irrueſq3 in hoſtes

iplos in fugam vertit. ⁊ multitudinem maximā interfecit. Tunc ꝯſtan
tinus omnes temploꝝ pontifices conuocauit. ⁊ cuius dei hoc ſignum
eſſet diligentius inquiſiuit. Quibus ſe neſcire dicentibus. quidā xp̄ia
ni aduenerūt. ⁊ ei ſancte crucis miſteriū: ⁊ fidem trinitatis: plenꝰ nar
rauerūt. Qui in xp̄m ꝑfecte tunc credidit. ⁊ ab euſebio papa: vel ſcd̄ꝫ
quoſdā libros a ceſarienſi ep̄o: ſacrꝫ baptiſma ſuſcepit. Sed in hac hy
ſtoria multa ponuntur: quibuſ cōtradicit hiſtoria triptita ⁊ eccl'aſtica
⁊ vita ſancti ſiluestri. ⁊ geſta pōtificū romanoꝝ. Scd̄m quoſdā n̄ fuit
iſte cōſtantinus imꝑator. qui a beato ſiluestro papa fuit baptizatus. et
ad fidē conuerſus. ſicut aliq̄ hiſtorie videntur innuere. ſꝫ fuit cōſtātinꝰ
pater ipſius cōſtantini. ſicut in aliquibꝰ hiſtoriiſ inueniť. Ille eñ cōſtā
tinus alio mō ad fidem venit. ſicut in hiſtoria ſancti ſiluestri legiť. nec
ab euſebio: ſꝫ a ſiluestro baptizatus fuiſſe narratur. Mortuo tñ ipo cō
ſtantino. cōſtātinus memor victorie patris: quā virtute ſancte crucis
habuerat helenā matrē ſuā hieroſolimā ꝓ ipſa cruce inuenienda tranſ
miſit. ſicut inferius eſt notatū. ¶ C Hiſtoria tñ eccl'. hāc victoriā ali
ter factā narrat. Ait eñ ꝙ cū maxentiꝰ romanū impiū inuaſiſſet: con
ſtantinus imꝑator iuxta pontē albinū cū maxentio conflicturꝰ aduenit.
Cū igitur anxiꝰ multū eſſet: ⁊ ꝓ ſibi mittendo auxilio ad celuꝫ oculos
crebro leuaret. vidit ꝑ ſoporem ad orientis ꝑtem in celo ſignuꝫ crucis
fulgore igneo rutilare. angeloſqꝫ aſtare: ⁊ ſibi dicere. Conſtantine in
hoc vinces. Et vt dr̄ in hiſtoria triptita: dū cōſtātinꝰ quid hoc eſſꝫ mi
raretur. xp̄s nocte ſupueniente eidem appuit cū ſigno q̄d vidit in celo
iuſſitqꝫ vt fieret eius ſigni figuratio. q̄ foret auxilium in congreſſibus
ꝓlioꝝ. Tūc conſtantinꝰ letus redditꝰ: ⁊ de victoria iam ſecurꝰ: ſignum
crucis quod in celo viderat: in ſua fronte deſignat. vexilla militaria in
ſignaculum crucis trāſformat. ⁊ in manu dextra aureā cruceꝫ portat
Post hoc dn̄m exorauit: ne dexterā ſuā quaꝫ ſigno crucis muniera ſa
lutari cruore romani ſanguinis maculari ꝑmitteret. ſed ſiue ſanguinis
effuſione victoriam ſibi de tiranno ꝓſtaret. Maxentiꝰ aūt iuſſit naui
bus ad decipulā ꝯpoſitis fluuiū ſterni. ⁊ ſuppoſitis pontibꝰ exequari.
Cū aūt cōſtātinus iā ad fluuiū appropinquaret: maxētius in occurſuꝫ
cū paucis velotiꝰ ei ꝑgit. iubens vt ceteri ſe ſequātur. ſuiqꝫ opis pōtē
cū paucis cōſcendit. ⁊ decipula q̄ cōſtātinū decipe voluit: eſt deceptus
et in fluuii ꝓfundū demerſus. Conſtantinus vero ab omnibus vnanī
miter eſt ſuſceptus. Et ſicut legitur ī quadā cronica ſatis autētica. cō
ſtantinus tūc ꝑfecte nō credidit. nec tūc ſacrꝫ baptiſma ſuſcepit. ſꝫ ali
quāto tp̄is interiecto. viſionem illā petri et pauli vidit. et ſacro baptiſ
mate ꝑ ſiluestꝝ papā renatus. et a lepra mūdatus. in xp̄m deinceps ꝑ
fecte credidit. Et ſic matrē ſuam helenā hieroſolimā miſit: vt crucem
domini requireret. Ambroſiꝰ tñ in ep̄la de obitu theodoſii: et hiſtoria

triptita dicũt ꝙ in vltimis conſtitutus baptiſma ſuſcepit: baptiſmum
differens vt poſſet in iordanis flumine baptizari. Hoc idem dicit hie
ro. in cronica. Certũ eſt aũt ꝙ ſub ſilueſtro papa xp̄ianus effectus eſt
vtrũ aũt baptiſmũ diſtulit in dubiũ vertitur. Unde de illa legenda ſcī
ſilueſtri quo ad p̄ſa ſimil'r dubitatur. Hec igit' hyſtoria de inuentione
ſancte crucis que in eccl'iaſticis hy. inuenitur. cui etiã conſonãt croni
ce: videtur eſſe magis autentica q̄ꝫ illa que p eccl'ias recitatur. Coſtat
enĩ multa ibidem eſſe que non conſonãt veritati. niſi forte quis vellet
dicere vt ſupius dictũ eſt: ꝙ nõ fuit cõſtantinus ille: ſed cõſtãtinus pa
ter eius. quod tñ multũ autenticũ nõ videtur. licet in quibuſdã vltra-
marinis hyſtoriis ſic legatur. ¶ B Cũ aũt helena hierl'm adueniſſꝫ
omnes iudeoꝝ ſapientes qui p totã regionem repti ſunt: ad ſe congre
gari p̄cepit. Hec aũt helena prius ſtabularia fuerat. ſed ꝓpter eiꝰ pul
critudinẽ conſtãtinus ſibi eam coniũxit. ſcd'm quod dicit ambro. i hec
verba. Stabulariã hanc fuiſſe aſſerũt. Sed coiũcta eſt cõſtantino ſeni
ori: qui poſtea regnum adeptus eſt. Bona ſtabularia: que tã diligẽter
p̄ſepe dñi requiſiuit: Bona ſtabularia: q̄ illũ ſtabulariũ nõ ignorauit.
qui vulnera curauit a latronibus vulnerati. Bona ſtabularia que ma
luit oĩa eſtimare ſtercora: vt xp̄m lucrifaceret. ideo illã xp̄s de ſtercore
leuauit ad regnũ. Hec ambro. Alii vero aſſerũt et in q̄dã cronica ſatiſ
autentica legitur ꝙ ip̄a helena fuit filia choelis regis britonũ. Quam
cõſtantinus in britanniã veniens: cũ eſſet vnica patri ſuo: duxit vxorẽ
Unde inſula poſt mortẽ choelis ſibi deuenit. Hoc ⁊ ipſi britones atte
ſtantur. Licet alibi legatur ꝙ fuerit treuerẽſis. Iudei igitur nimiũ for
midãtes dicebãt adinuicem Quare putatis ꝙ regina nos ad ſe faciat
cõgregari. vnus aũt ex eis nomine iudas dixit. Scio enĩ q2 vult a no
bis diſcere vbi nam ſit lignũ crucis in quo xp̄s crucifixus fuit. videte
ergo ne aliquis ſibi cõfiteri p̄ſumat. Sin aũt certiſſime ſciatis ꝙ lex no
ſtra euacuabitur. ⁊ paterne traditões funditus deſtruentur. Zacheus
enĩ auus meuſ p̄nunciauit patri meo ſimoni. ⁊ pater meus moriens di
xit mihi. vide fili quin inquiretur crux xp̄i. illam manifeſta anteq̄ꝫ aliq̄
patiaris tormenta. Nuſq̄ꝫ enĩ ex tunc gens iudeoꝝ regnabit. ſed illiq̄
crucifixum adorant. q2 ipſe criſtus filius dei erat. Cui ego dixi pater
mi ſi vere patres noſtri ipſum eſſe dei filium cognouerũt. cur ip̄m cru
cis patibulo affixerunt. Et reſpondit. nouit dñs q2 nunq̄ꝫ in cõſilio eo
rum extiti. ſ3 eis ſepius ꝯtradixi. Quia vero ipſi phareſeoꝝ vicia exp
brabat. ip̄m crucifigi fecerũt. Ipſe vero tercia die reſurrexit. ⁊ celos di
ſcipl'is videntibꝰ penetrauit. in quẽ ſtephanꝰ frater meꝰ credidit quẽ iu
deoꝝ veſania lapidauit. vide ḡ fili ne ip̄m vel diſcipl'os eius audeas
blaſfemare. Nõ videt' aũt multũ ꝓbabile ꝙ pꝰ iſtiꝰ iude tpe paſſionis
xp̄i eſſe potuerit. cũ a paſſione xp̄i vſq3 ad helenam ſub qua iudas fuit

fluxerūt pluſq̄ ducētiſeptuaginta anni. niſi forte diceret̄: q̄ tūc hoīes pluſq̄ modo viuebāt. Dixerūt ḡ iudei ad iudā. Nos talia nunq̄ audiuim⁹. Textū ſi de hoc regina queſierit vide ne hoc ſibi aliquatenuſ cōfitearis. Cū ḡ illi añ reginā ſtetiſſent. ⁊ illa eos interrogaſſet de loco vbi fuerat dñs crucifix⁹. ⁊ ipſi locū nullaten⁹ indicare vellēt. iuſſit eos oēs igne cremari. At illi omnes timenteſ tradiderūt iudā dicētes. hic dña iuſti ⁊ ꝓphete filius optime nouit legem. ⁊ tibi omnia que queſieris ab eo: indicabit. Tunc illa omnes dimittens: tenuit iudaꝫ ſolū. cui dixit. Mors ⁊ vita tibi ꝓpoſita ſunt. qđ malueris elige. Oſtende igit̄ mihi locum qui golgatha dr̄. vbi fuit dñs crucifixus. vt crucem eius iuenire poſſim. Reſpondit iudas. quō locū ſcire valeam cū ducenti ānni iam ⁊ amplius fluxerint. et nequaq̄ illo tp̄e natus eſſem. Cui regina. ꝑ crucifixum fame te perimā niſi mihi dixeris veritatem. Ipſum igit̄ i puteū ſiccum iuſſit ꝓici. et ibidē famis moleſtia cruciari. Cū ergo ibidem ſex diebus ſine cibo manſiſſꝫ. die ſeptimo extrahi petiit. et crucē ſe indicaturꝫ promiſit. Cum ergo extractus ad locum veniſſꝫ et ibideꝫ oraſſꝫ. loc⁹ ſubito ꝯmouet̄. et fum⁹ aromatū mire odoris ſentit̄. ita vt mirat⁹ iudas ambab⁹ manibus plauderet ⁊ diceret. in veritate xp̄e tu es ſaluator mūdi. Erat aūt in loco illo ſicut in eccl'iaſticis hy. legitur tēplum veneris quod adrianus impator ibidem conſtruxerat. vt ſi quis criſtianoꝝ in loco illo adorare voluiſſet: videretur venerem adorare ⁊ ob hoc infrequens: pene obliuioni datus fuerat locus. Regina auteꝫ templum funditus fecit deſtrui: et locum inarari. Poſt hoc iudas precingens ſe viriliter fodere cepit. et. xx. paſſus fodiens tres cruces abſconditas repit. quas ad reginam protinus deportauit. Cum aūt crucem xp̄i ab aliis latronuꝫ neſcirent diſcernere. eas in medio ciuitatis poſuerūt. ibidem gloriam dñi ꝑſtolātes. Et ecce cum circa horā nonā quidam iuuenis mortuus deferret̄: iudas feretꝝ tenuit. ⁊ ꝑmaꝫ ⁊ ſecūdā crucē ſuꝑ corpus defūcti appoſuit. ſꝫ nequaq̄ ille ſurrexit. Apponēs aūt terciā crucē ꝓtin⁹ redijt defūctus ad vitā. ¶ E In hyſtoriis aūt eccl'iaſticis legitur q̄ cū quedaꝫ mulier ꝑmaria ciuitatis ſemiuiua iaceret. macharius ep̄s hieroſolimitanus primā ⁊ ſecundam crucem adhibuit. ſꝫ nihil ꝓfecit. terciā vero appoſuit. ⁊ mulier apertis oculis ꝓtinus ſanata ſurrexit. Ambro. vero dicit. q̄ diſcreuit ipſam cruceꝫ dñi ꝑ titulū quē poſuerat pilatus. quē titulū ibidem inuenit: ⁊ legit. Diabolus aūt in aere vociferabat dicēſ. O iuda quid hoc feciſti. iude meo cōtraria operatus es. Nā ille me ſuadente fecit ꝓditōem. et tu me renuente ieſu inueniſti crucē. Per illū multoꝝ lucratus ſum aīas ꝑ te ꝑdere videor iam lucratas. Per illū regnabā in populo. ꝑ te iam expellar a regno. Textū tibi vicem rependam. et contra te regeꝫ alium ſuſcitabo. qui fidem deſerens crucifixi. cū tormētis te negare faciet crucifixū

Quod quidem de iuliano apoſtata dictū videtur: qui iudā epm hiero
ſolimis factū multis tormentis affecit. ⁊ martirē xpi fecit. Audiēs iu
das vociferantē dyabolū nihil extimuit: ſ; ꝯſtāter diabolo maledixit
dicens. Xps te damnet in abyſſum ignis eterni. Poſt hoc iudas bap
tizatur. quiriacuſ appellatur. ⁊ hieroſolimoꝝ defūcto epo ibidē i epm
ordinaf. ¶ Tēpoꝝ cū beata helena clauos dñi ñ haberet. rogauit epm
quiriacū vt ad locū pgeret. ⁊ clauos dñi quereret. Qui cū veniſſet et
ad dñm pces fudiſſet. cōtinuo velut auꝝ claui fulgentes in terra appu
erūt. Quos ille accipiens regine detulit. Illa aūt genua figens in ter
ra: ⁊ caput inclinās: eos cū multa reuerentia adorauit. Crucis ergo p
tem helena detulit filio. ptem vero thecis argenteis cōditā reliquit in
loco. Clauos vero quibus dñicum corpus fuerat affixū portat ad filiū
ex quibus: vt euſebius ceſariēſis refert: frena quibus vteref ad belluꝫ
cōpoſuit. ⁊ ex aliis galeā ſuā armauit. ¶ Nōnulli aūt aſſerūt: vt gre
gori9 turonēſis: clauos qtuor in dñico corpe fuiſſe. ex quib9 helena du
os in freno impatoris poſuit. terciū in imagine cōſtātini qui rome ſu-
pemiuet vrbi locauit. ⁊ qrtū i mare adriaticū. quod vſqꝫ tūc fuerat na
uigantiū vorago piecit. Precipiēs hoc feſtuꝫ de inuētōe ſancte crucis
ſingulis annis ſolenniter celebrari. Ambro. vero ſic ait. Queſiuit he-
lena clauos dñi ⁊ inuenit. Et de vno frena fieri pcepit. ⁊ de altero dia
dema intexuit. Recte clau9 in capite corōa in vertice. ⁊ in manu habe
na. vt ſenſus pmineat: fides luceat: poteſtas regat. ¶ Sanctuꝫ aūt q
riacū epm iulian9 apoſtata poſtmodū interfecit. ex eo q ſanctā cruceꝫ
inuenit. cū vbiqꝫ ſignū crucis deſtruere niteref. Cū eīm cōtra perſas
pgeret. cepit quiriacū inuitare ad ſacrificia ydoloꝝ. Quod cū ille renu
eret. dextrā ſibi abſcidi fecit: dicens. Hac manu multas eplas ſcripſit
quibus multos a deoꝝ ſacrificiis reuocauit. Cui dixit quiriacus. mul
tum mihi canis inſenſate pfuiſti. qz priuſq̄ in xpm crederem. ſepiuſ ad
ſinagogas iudeoꝝ ſcribebā eplas: vt null9 in xpm crederet. Et ecce nūc
ſcandalum mei corpis abſcidiſti. Tunc iulianus plūbum fecit liquari.
⁊ in os eius infundi. Deinde lectum ferreum iuſſit afferri. ⁊ in eo qui
riacum extendi. et deſuper carbones ſalem et adipem ſpargi. Sed cū
quiriacus immobilis pmaneret: dixit ei iulianus. Si non vis ſacrifica
re diis: ſaltem dic te criſtianum non eſſe. Qui cum execrans recuſaret:
iuſſit altam foueam fieri. et ſerpentes venenatos ibidem poni. et quiri
acum in eandem iactari. ſed tñ ſerpentes continuo mortui ſunt. Iuſſit
qꝫ iulianus quiriacum in caldariam oleo feruentiſſimo plenam mitti.
Qui dum ſe ſignans ſponte intrare vellet: rogans dñm vt eum iteruꝫ
in martirii lauacro baptizaret. iratus iulian9 iuſſit pectus eius gladio
pforari. Et ſic in domino conſummari promeruit. ¶ F Quāta aūt
ſit virtus ſancte crucis. in illo fideli notario patet. quem quidā mag9

deceꝑit. ⁊ ad quendā locū in quē demones aduocauerat duxit. ꝓmittēs ei ꝙ multis diuitiis abundaret. Et ecce vidit quendā magnū ethiopē ſuꝑ excelſum thronū ſedentē. ⁊ in circūitu eius alios ethiopes circa eū cū lāceis ⁊ fuſtib⁹ ſtātes. Tunc ille magū ꝑdictū interrogauit dicens. Quis eſt iſte puer. Et ille. Dn̄e ſeru⁹ nr̄ eſt. Cui demō. Si vis me adorare: ⁊ ſeru⁹ me⁹ eſſe. ⁊ xp̄m tuū negare. faciā te ſedere in dextra mea Ille aūt ſignū crucis mox edidit. ⁊ ſe xp̄i ſaluatoris ſeruū libere eſſe exclamauit. Statimqꝫ vt edidit ſignū crucis: oīs illa demonū multitudo euanuit. Poſt hoc cū quadā vice templū ſc̄e ſophie ꝑdict⁹ notari⁹ cū dn̄o ſuo intraſſꝫ. ⁊ an̄ ſaluatoris imaginē ambo ſtarēt. vidit dn̄s ſu⁹ ꝙ ꝑdicta imago ſuꝑ notariū oculos fixos h̄ret. ⁊ ip̄m attēte reſpiceret. Quod vidēs dict⁹ dn̄s ⁊ admirās. iuuenē ex pte dextra ſtare fecit Uidit qꝫ ꝙ imago in illā iterū ꝑtem oculos voluiſſꝫ: ⁊ ſuꝑ notariū fixos h̄ret Rurſūqꝫ fecit ip̄m ire ex pte ſiniſtra. ⁊ ecce iterū imago oculos voluit ⁊ notariū vt ꝑus reſpicere cepit. Tūc adiurat⁹ a dn̄o vt ſibi diceret q̄d apud deū meruiſſꝫ ꝓpter quod ſic eum imago reſpiceret. dixit ſe nulli⁹ boni ꝯſciū eſſe. niſi ꝙ eū corā dyabolo negare noluiſſet. LXV

De ſancto iohāne apoſtolo ante portā latinam

Iohānes apl's ⁊ euāgeliſta dū ephesi ꝑdicaret: a ꝓcōſule capitur. ⁊ vt diis imolet inuitatur. Qui dū renueret in carcerē mittitur. ⁊ ad domicianū īpatorē ep'la mittitur. in qua magnus ſacrilegus: ⁊ deorū ꝯtemptor: ⁊ crucifixi cultor noīatur. Iuſſu igitur domiciani romā deducitur. ⁊ deducto oēs capilli ꝑ deriſiōe a capite ꝑcidūtur: ac an̄ portā vrbis: q̄ latia dr̄. in doliū feruētis olei igne de ſubter cādente mitti iubetur. Nullū tn̄ ibidē dolorē ſenſit: ſꝫ penit⁹ illeſus exiuit In illo igitur loco eccl'ia a xp̄ianis fabricat̄. ⁊ dies illa tanq̄ꝫ dies ſui martirii ſolēnizatur. Cū ḡ nec ſic a ꝑdicatiōe xp̄i ceſſaret. iuſſu domiciani in pathmos inſulā relegat⁹ eſt. Nec tn̄ imꝑatores romani apl'os ꝑſeq̄bātur. q2 xp̄m ꝑdicabāt. cū ipſi nullū deū reſpuerēt. ſꝫ q2 ip̄ꝫ ſine ſenat⁹ autoritate deificatū aiebāt. q̄d ipſi de nemīe fieri ꝓhibuerāt. Un̄ legitur in hyſtoria eccl'. ꝙ cū pilat⁹ quadā vice ad tiberiū ep'las de xp̄o miſiſſꝫ. ⁊ ipſe tiberi⁹ ei⁹ fidē a romāis recipi aſſentiret. ſenat⁹ oīo reſpuit ex eo ꝙ nō ſui autoritate de⁹ vocat⁹ fuit. Alia cā eſt q̄ legit̄ in quadam cronica. ex eo ꝙ romāis pri⁹ nō appuerat. Alia cā eſt: ex eo ꝙ oīm deorū cultū cui romāi inſeruiebāt: euacuabat. Alia cā eſt: ex eo ꝙ mundi deſpectū ꝑdicabat. ⁊ romāi auari ⁊ ābicioſi erāt Xp̄s etiā hoc fieri n̄ ꝑmiſit. ne hoc hūane potentie aſcriberet̄. Alia cā ſc̄m mgr̄m iohānem beleth. q̄re imꝑatores ⁊ ſenat⁹ xp̄m ⁊ apl'os ꝑſeq̄bātur erat. q2 videbatur eis deus nimis ſuꝑbus ⁊ inuid⁹. eo ꝙ ꝯſortem h̄re nō dignaretur

Alia cã eſt quã oroſius refert. q2 ſenatus indigne tulit q pilatus ad
tiberiũ ⁊ nõ ad ſenatũ de xp̄i miraclis lrãs deſtinauit. ⁊ ideo eiꝰ ꝯſecra
tõem inter deos fieri noluit. Vñ iratus tiberiꝰ mltos de ſenatoribus
occidit. ⁊ quoſdã exilio dannauit. Mater autẽ ipiꝰ iohãnis audiẽs
filiũ rome detineri: materna ꝯpaſſiõe pmota: romã ad eũ viſitãdum ac
ceſſit. Sed dum veniſſ3: et ip̄m in exiliũ relegatũ audiſſ3: ideq3 rediret
in cãpania ciuitate vetulana migrauit ad xp̄m. Cuiꝰ corpus in quodã
ſpecu ſepultum multo tp̄e iacuit. Sed poſtmodũ a filio ſuo iacobo re
uelatum fuit. Quod quidẽ multo odore redolens. ac miraculis mltis
refulgens. ad predictã ciuitatem cum multo honore tranſlatum eſt.

De letaniis LXVI

Letanie in anno bis fiunt. ſc3 in feſto ſci marci q̃ dr̃ letania ma
ior. Et tribus diebus ante aſcenſiõem dñi: que dr̃ minor. Et interp̄tat
letania ſupplicatio vel rogatio. Prima igitur letania tripliciter voca
tur. Primo letania maior. ſecũdo dr̃ pceſſio ſeptiformis. tercio dr̃ cru
ces nigre. Dicitur aũt letania maior ppter tres cãs. ſc3 rõne illiꝰ a quo
inſtituta eſt. ſc3 a magno gregorio papa. Rõne loci in quo inſtituta ẽ.
q2 rome q̃ eſt dñã ⁊ caput mundi. ex eo q ibi eſt corpꝰ principis aploꝝ
⁊ apoſtolica ſedes. Ratõe cauſe p q̃ inſtituta eſt. q2 p magno ⁊ grauiſ
ſimo morbo. Romani eñi cũ in q̃dtrageſima ꝯtinenter vixiſſent. ⁊ in pa
ſca corpus dñi recipent. poſtmodũ comeſſatõibus: ludis: ⁊ luxurie fre
na laxabant. Ideoq3 deus puocatꝰ peſtem maximã in eos miſit. qua3
inguinariã vocãt. id eſt apoſtema ſiue inflaturam in inguine. Tã ſeua
aũt illa peſtis fuit. vt homines in via. in mẽſa. in ludis. in colloquiis ſu
bito morerentur. ita q cum aliq̃s vt dicit̃ ſternutabat ſepe cũ ipa ſter
nutatõe ſp̄m exalabat. Vñ cũ aliquis aliquẽ ſternutãte3 audiebat: ſta
tim accurrẽs: deus te adiuuet: acclamabat. Et abinde vt dicũt adhuc
hec ꝯſuetudo ſeruatur. vt cũ aliquẽ ſternutãtem audimꝰ: deus te adiu
uet: acclamamꝰ. Rurſus vt fert̃ cũ aliq̃s oſcitabat frequẽter: ꝯtinuo ⁊
ſubito ſp̄m emittebat. Vñ cũ aliq̃s ſe velle oſcitare ſentiebat. cõtinuo
ſignum crucis ſibi imp̄mere feſtinabat. Et hec ꝯſuetudo ſilr̃ vſq3 mõ
ſeruatur. Hec aũt peſtis q̃liter ortum habuerit. in vita ſancti gregorii
repitur. Secundo dr̃ pceſſio ſeptiformis. ex eo q beatꝰ grego. pceſ
ſiones quas tunc faciebat p ſepte3 ordines diſponebat. Nã in p̄mo or
dine erat oĩs clerus. In ſecundo oẽs monachi ⁊ religioſi. In tercõ ſã
montales. In quarto omnes infãtes. In quinto oẽs layci. In ſexto oẽs
vidue ⁊ ꝯtinentes. In ſeptimo omnes cõiugati. ſ3 q̃d mõ nõ poſſumꝰ
in numero pſonaꝝ ſupplemus in numero letaniaꝝ. q2 ſepties dici de
bent anteq̃ inſignia deponãtur. Tercio dicitur cruces nigre. q̃m in
ſignum meroris ex tanta ſtrage hominũ. ⁊ in ſignum penitẽtie hoĩes

nigris veſtibus induebātur. ⁊ forte ꝓpter eandem cām cruces ⁊ altaria
ſaccis ciliciniis velabāt. Hoīes etiā fideles veſtes pēnales debēt aſſume
re. ¶B Alia aūt dr̄ letania minor q̄ fit tribus dieb⁹ an̄ aſcenſionem.
quā beat⁹ mamert⁹ ep̄s viēnenſis tp̄e leonis ip̄atoris. q̄ cepit anno do
mini. cccclviii. an̄ inſtitutōꝫ p̄me inſtituit. Que dr̄ letania minor. rogati
ones. ⁊ proceſſio. Dicitur aūt letania minor ad differentiam prime. qꝛ
ſcꝫ inſtituta eſt a minori ep̄o. in minori loco. ⁊ pro minori morbo Cauſa
aūt inſtitutōis hui⁹ hec fuit. Tūc eñi apud viennā freq̄ntes et maximi
terremot⁹ fiebāt. q̄ domos et eccl'ias plurimas ſubuertebāt. ⁊ nocturni
ſonitus ⁊ clamores ſepe audiebant̄. Tūc etiā aliud terribile accidit qꝛ
in die paſche ignis de celo cecidit. ⁊ regis palatiū ꝯcremauit. Aliud i-
ſup mirabili⁹ fiebat. Sicut eñi demones porcos dei p̄miſſione olim in
trauerūt. ſic p̄miſſione dñi, ꝓpter peccā hominū lupos ⁊ alias feras itra-
bāt. et nullos verētes. nō ſolū p̱ vias ſꝫ p̱ ciuitatē publice diſcurrebant
⁊ paſſim pueros ⁊ ſenes: viros ⁊ femīas deuorabāt. cum igit̄ tā doloro
ſi caſus quotidie fierēt. p̄dictus ep̄s triduanū ieiuniū indixit. letanias
inſtituit. Et ſic p̄dicta tribulatō ꝯquieuit. Deinde ſtatutū eſt ab eccl'ia
⁊ firmatū vt hec letania vniuerſaliter obſeruet̄ Dicitur etiā rogatio
nes. qꝛ tūc omniū ſcōꝝ ſuffragia imploram⁹. Et merito talis obſeruā-
tia bis trib⁹ dieb⁹ ſeruāda eſt. et rogatōnibus ſcōꝝ ⁊ ieiuniis hiſ dieb⁹
inſiſtendū multiplici rōe. Primo vt de⁹ bella pacificet. q̄ in vere frequ
tius cōcitātur. Secūdo vt teneros adhuc fructus cōſeruādo m̄ltiplicꝫ
Tercio vt mot⁹ carnales q̄ hoc tp̄e magis feruent in ſe quiſqꝫ magis
mortificet. In fere eñi ſanguis magis feruet. ⁊ illiciti mot⁹ magis pul
lulant. Quarto vt ad receptōeꝫ ſanctiſpūs ſe quiſqꝫ magis habilitet.
Nam p̱ ieiuniū hō magis habilitatur. ⁊ p̱ rogatōes dignior redditur.
Duas alias rōnes aſſignat magiſter guilhelm⁹ altiſiodoreñ. Prima
vt ſcꝫ xp̄o aſcendēte et dicēte. petite et accipietis. ꝯfidenti⁹ petat eccl'ia
Secūdo qꝛ eccl'ia ieiunat ⁊ orat: vt pax habeat de carne. p̱ ipſi⁹ carnis
maceratōem. et acquirat ſibi alas p̱ orōem. qꝛ oratō eſt ala aīe q̄ volat
in celum vt ſic xp̄m aſcendentē libere poſſit aſſequi. q̄ aſcendit pandens
an̄ nos iter. et volauit ſup̱ pennas ventoꝝ. Quis eñi q̄ multū abundat
in carne ⁊ pax in plumis hn̄ volare nō poteſt. ſicut patꝫ in ſtrucione.
¶C Dicitur etiā ꝓceſſio. qꝛ tūc eccl'ia generalē facit ꝓceſſionem. In
hac aūt ꝓceſſione crux defertur. cāpane pulſant̄. vexillū portat̄. draco q̄
dam cū ingenti cauda in quibuſdā eccl'iis baiulatur. et omniū ſanctoꝝ
ſingl'r patrocinia implorant̄. Jdō aūt ibidē crucē deferim⁹ et campanas
pulſamus. vt demones territi fugiant. Nā ſicut rex in ſuo exercitu ha
bet inſignia regalia ſcꝫ tubas ⁊ vexilla ſic xp̄c rex eternus in ſua eccl'ia
militanti habet campanas ꝓ tubis. et cruces ꝓ vexillis. Et ſicut aliq̄s
tirannus valde timeret qui alicui⁹ regis potentis. et ſibi inimici tubas

in ſua terra audiret.et vexilla videret.ſic demones qui ſunt in iſto aere
caliginoſo vehemẽter metuũt.qñ tubas xpi ſcʒ campanas pulſari ſenti
unt et vexilla id eſt cruces ꝯſpiciũt Et iſta vꝛ eſſe ratõ quare eccl'ia cam
panas cõſueuit pulſare qñ tempeſtateſ ꝯcitari videt.vt ſcʒ demones ꝙ
hoc faciunt:tubas eterni regis audiãt:et ſic territi fugiant.⁊ a tempe
ſtatis ꝯcitatõe ꝗeſcãt Licet alia rõ ſit qꝛ campane tunc fideles admo
nent et ꝓuocant.vt ꝑ inſtanti ꝑiculo orõni inſiſtant Aliud etiã vexillũ
eterni regis eſt ipa crux.ſm illud Vexilla regis ꝓdeunt ⁊c Hoc ꝗdem
vexillum demones valde timent.ſm qꝺ dicit chriſo.Ubicunqʒ inquit
demones ſignũ dominicũ viderint fugiunt:timentes baculũ ꝗ plagaʒ
acceperunt Et hec eſt rõ quare in quibuſdã eccl'iis tpe tẽpeſtatis crux
de eccleſia extrahitur.et tempeſtati opponit᷑.vt ſcʒ demones vexillum
ſummi regis videãt:et territi fugiãt Ideo igitur crux in ꝓceſſione de
fertur.et campane pulſantur.vt demões in ipo aere exiſtẽtes territi fu
giãt.⁊ a nr̃a infeſtatõe deſiſtãt Vexillũ autẽ ibidẽ defertur ꝓpter rep
ſantandã victoriã reſurrectõis et victoriã aſcenſionis xpi.qui cum ma
gna preda celos aſcendit Unde ꝑ aera vexillum incedens eſt chriſtus
in celũ aſcendẽs Et ſicut vexillũ qꝺ in ꝓceſſione defertur multitudo fi
delium ſeqtur Sic xpm aſcendentẽ magna ſanctoꝝ collectõ comitatur
Cantus autẽ qui ibi fiunt ſignificãt cãtus ⁊ laudes angeloꝝ ꝗ chriſto
aſcendenti obuiauerunt.et ipm cum ſua ſocietate vſqʒ in celũ cum ml'
tis laudibus ꝑduxerunt In quibuſdã autẽ eccleſiis:et maxime in ec
cleſiis gallicanis:cõſuetudo habetur ꝙ draco ꝗdam cum longa cauda
⁊ inflata.plena ſcʒ palea vel aliquo tali.duob⁹ dieb⁹ ꝑmis ante cruceʒ
⁊ tercõ cum cauda vacua poſt crucẽ defertur.ꝑ qꝺ ſignificatur ꝙ in ꝑ
mo die ante legẽ.et in ſecũdo ſub lege dyabol⁹ in hoc mundo regnauit
in tercio ãt die ſcʒ gr̃e ꝑ paſſionẽ xpi ꝺ ſuo regno expulſus fuit.rurſus i
ipa ꝓceſſione omniũ ſanctoꝝ ꝑiter patrocinia poſtulamus B Qua
re autẽ tunc ſanctos rogamuſ plures cauſe ſunt ſupꝛius aſſignate Sũt
autem et alie cauſe generales.ꝓpter quas deus ordinauit vt ſcõs ore
mus ſcʒ ꝓpter noſtrã inopiã.ſanctoꝝ gl'am.et dei reuerentiaʒ Sancti
eñi vota ſupplicantium ſcire poſſunt.qꝛ in illo eterno ſpeculo intelligũt
ꝗntum vel illis ꝑtinet ad gaudiũ vel nobis ad auxilium Prima ꝗ rõ
eſt ꝓpter noſtrã inopiam.et hoc vel ꝓpter inopiam quã habem⁹ in me
rendo.vt vbi noſtra nõ ſuppetunt merita:patrocinẽtur aliena Vel pro
pter inopiã quã habemus in cõtemplando.vt qui non poſſumus ſũmã
lucem reſpicere in ſe ſaltem in ſanctis aſpicere valeamus.Vel ꝓpter i
opiam quã habemus in amando.qꝛ plerumqʒ imperfectus homo ma
gis ſentit ſe affici circa vnum ſanctum ꝙ etiam circa deum Secun
da ratio eſt propter ſanctorum gloriam. Uult enim deus vt ſanctos
inuocemus.vt dum per eorum ſuffragia quod petimus impetramus

ipſos magnificemus. ⁊ glorificãdo collaudem⁹ Tercia ratõ eſt. propter dei reuerentiã. vt peccator q̃ deũ offendit quaſi nõ audeat ipſum in propria pſona adire. ſʒ amicoꝝ poſſit patrocinia implorare In hui⁹ modi aũt letanijs eſſet illud angelicũ canticũ frequẽtandũ. Sancte deus. ſancte fortis. ſancte ⁊ immortalis miſerere nobis. Refert enim iohannes dam̃. libro tercõ. ꝙ cũ apud ꝯſtantinopolim ꝓpter q̃ndã tribulatõem letanie fierẽt. quidã puer de medio populi in celũ eſt raptus. et iſtud cãticũ ibidẽ edoct⁹. Deinde ad populũ rediẽs illõ angelicũ cãticũ in cõſpectu populi decãtauit. ⁊ mox oĩs tribulatõ ceſſauit. In calcedoneñ. quoqʒ ſinodo fuit iſtud canticũ approbatũ. Et cõcludit ita damaſcen⁹. Nos aũt dicim⁹ ꝙ ꝑ iſtud canticũ demones recedant Hui⁹ ergo cantici laus ⁊ autoritas ex q̃ttuor colligiẗ. Primo ex eo ꝙ angel⁹ illud edocuit. Secũdo ex eo ꝙ ad eius ꝓlatõem illa tribulatõ acquieuit Tercio ex eo ꝙ calcedoneñ. ſinod⁹ illud approbauit Quarto ex eo ꝙ demones illud timent.

LXVII

De aſcẽſione domini

Aſcenſio dñi quadragesima die a reſurrectõe facta eſt Circa quã aſcẽſionẽ ſeptẽ ꝑ ordinem ꝯſiderãda ſũt. Primo vñ aſcẽdit. ſcdo quare nõ ſtatim poſt reſurrectõem aſcẽdit. ſʒ tot dies expectauit. tercõ qualiter aſcẽdit. q̃rto cũ q̃bus aſcẽdit. q̃nto quo merito aſcẽdit. ſexto quo aſcẽdit. ſeptimo quare aſcẽdit Circa p̃muʒ notandũ q̃m de mõte oliueti verſus bethaniã celos aſcẽdit. Qui mons ſm aliã tranſlatõem dr̃ mons triũ luminũ Nã de nocte ex pte occidentis illuminabaẗ igne tẽpli. q2 erat ignis iugis in altari. Mane ex pte oriẽtis p̃mo excipiebat radios ſolis anteq̃ illuminaret ciuitatẽ Habebat inſuꝑ in ſe copiã olei qđ eſt fomentũ luminis. Et iõ diciẗ mons trium luminũ In hũc igiẗ montẽ xp̃c diſcipulos ire p̃cepit Nã in ip̃a die aſcenſionis bis apparuit. ſemel. xi. apl̃is comedẽtibus ĩ cenaculo Omnes quidẽ tam apl̃i q̃ alii diſcipuli. necnõ ⁊ mulieres habitabãt in illa pte hieruſalẽ q̃ dicebaẗ mello. ſ. in mõte ſyon. vbi dauid ꝯſtruxerat ſibi palatiũ. Et erat ibi illud cenaculũ grãde ſtratuʒ in quo dñs p̃cepit ſibi parari paſcha. ⁊ in illo cenaculo tũc. xi. apl̃i habitabãt. Ceteri aũt diſcipuli ⁊ mulieres habitabãt circũquaqʒ ꝑ diuerſa hoſpitia Dũ igiẗ ĩ illo cenaculo comederẽt. dñs eis apparuit. ⁊ incredulitatẽ coꝝ exprobrauit. Et cũ comediſſet cũ eis ⁊ p̃cepiſſet vt ĩ mõte oliueti verſus bethaniam irẽt. ibidẽ eis iteꝝ apparuit ac indiſcrete q̃rentibus rñdit. Et eleuatis manib⁹ eis bñdixit. ⁊ inde corã eis in celũ aſcẽdit. De loco auteʒ aſcenſionis dicit ſulpitius epiſcop⁹ hieroſolimitan⁹. ⁊ habeẗ in gloſa. Quia cũ ibi poſtea edificata eſſet eccl'ia. locus ille in quo ſteterunt veſtigia chriſti aſcẽdentis nunq̃ potuit ſterni pauimento. imo reſiliebant

marmora in ora collocantiū· Calcati etiā pulueris a dn̄o hoc dicit eſſe
documentū ꝙ veſtigia impſſa cernuntur. ⁊ eandem adhuc ſpēm velut
p̄ſſis veſtigiis terra cuſtodit ¶B Circa ſcōm q̄re ſcꝫ nō ſtatim aſcē
dit vt reſurrexit. ſꝫ p. xl. dies expectare voluit. notandū ꝙ hoc fecit pro
pter tres rōnes. Primo ꝓpter reſurrectōis certificatōeꝫ. difficili⁹ eñ
erat ꝓbare veritatem reſurrectōnis ꝙ̄ paſſionis. qꝛ a p̄ma die vſqꝫ ad
terciā vere poterat ꝓbari paſſio. ſꝫ ad verā reſurrectōꝫ ꝓbandā plures
dies req̄rebātur. Et iō mai⁹ tps req̄rebaꝛ inter reſurrectōꝫ ⁊ aſcenſio
nem ꝙ̄ inter paſſionē ⁊ reſurrectōꝫ. De hoc ſic dicit leo papa i ſmone
de aſcenſione. Quadragenari⁹ hodie dieꝝ replet⁹ eſt numer⁹. ſacratiſ
ſima ordinatōe diſpoſit⁹. ⁊ ad vtilitatē nr̄e eruditōis impenſus. vt dn̄
a dn̄o in hoc ſpacio mora p̄ñtie corꝑalis extenditur. fides reſurrectōis
documentis neceſſariis muniretur. Grās agim⁹ diuie diſpenſatōni. ⁊
ſanctoꝝ patrū neceſſarie tarditati. Dubitatū eſt ab illis. ne dubitareꝛ
a nobis. Secūdo ꝓpter aploꝝ ꝯſolatōꝫ. qꝛ eñ ꝯſolatōes diuie ſupabū
dant tribulatōibus. ⁊ tps paſſionis fuit tps tribulatōis aploꝝ. iō plu
res debuerūt eſſe dies iſti ꝙ illi. Tercō ꝓpter miſticā ſignificatōeꝫ. vt
ꝑ hoc daretur itelligi ꝙ ꝯſolatōes diuie ꝯpantur ad tribulatōes ſicut
ann⁹ ad diē. dies ad horā. hora ad momentū. Q; eñ ꝯpentur ſicut an
nus ad diē patꝫ ꝑ illud qđ legiꝛ eſa. lxi. Predicarē annū placabilē dn̄o
et diem vltōis deo nr̄o. Ecce ꝑ die tribulatōis reddit annū ꝯſolatōis.
Q; aūt ꝯpentur ſicut dies ad horā pꝫ ꝑ hoc ꝙ dn̄s. xl. horis mortuus
iacuit. qđ fuit tribulatōiſ. ⁊ ꝑ. xl. dies ſurgens diſcipulis apparuit. qđ
fuit ꝯſolatōis. Vñ glo. xl. horis mortu⁹ fuerat. ꝓpter hoc. xl. diebus
ſe viuere ꝯfirmabat. Q; vero ꝯpentur ſicut hora ad momentū inſinua
tur eſa. lii. In momento indignatōis mee abſcōdi faciem meā ⁊c L
¶ Circa terciū notandū ꝙ aſcendit p̄mo potēter. qꝛ ꝓpriis virib⁹. Eſaie
lxiii. Quis eſt iſte q̄ venit de edom ⁊c. gradiens i multitudine virtutis
ſue. Item iohā. Nemo aſcendit in celū. ſ. ꝓpria virtute. niſi q̄ deſcen
dit de celo fili⁹ hoīs q̄ eſt in celo. Licet eñ quaſi in quodaꝫ globo nu
bis aſcenderit. hoc tñ nō fecit ꝙ nubis miniſterio indigerꝫ. ſꝫ vt ꝑ hoc
oſtendereꝛ ꝙ oīs creatura pata eſt obſeq̄ creatori ſuo. ipe eñ potentia
diuitatis ſue aſcendit. Et in hoc notatur dr̄a ſm qđ dicitur in hiſtoria
ſco. xp̄i ad enoch et helyā. Nā enoch trāſlat⁹ ē. helyas ſubuect⁹ ē. ſꝫ ie
ſus ꝓpria virtute aſcendit. Prim⁹ ſm grego. ꝑ coitū generat⁹ ⁊ gene
rans. ſecūd⁹ generat⁹. ſꝫ nō generās. terci⁹ nec generat⁹ nec generās
Secūdo aſcendit patenter. qꝛ videntib⁹ diſcipulis. vñ dr̄. Videntib⁹
illis eleuat⁹ eſt. Itez Io. xvi. Vado ad eū q̄ miſit me ⁊ nemo ex vobis
interrogat me quo vadis. Glo· Ita palaꝫ. vt nemo interroget qđ viſu
corꝑali fieri cernat. Ideo eñ illis videntib⁹ aſcendere voluit. vt ip̄i te
ſtes aſcenſionis exiſterēt. et naturā humanā in celū ferri gauderēt. ⁊

ipm ſeq̄ deſideraret. Tercō letanter. q2 iubilantib9 angelis. Unde ps
Aſcendit deus in iubilatōe. Aug9. Aſcēdente xp̄o pauet omne celuz
aſtra mirantur. plaudent agmina. tube ſonāt. ⁊ letis ſe admiſcēt blan
da modulamina chorís. Quarto velociter. ps. Exultauit vt gigas ad
currendū viā. Ualde em̄ velociter aſcēdit qn̄ tantū ſpaciū quaſi in mo
mento pcurrit. Refert em̄ rabi moyſes marim9 pb̄us q̄ q̄libet circu
lus ſiue q̄libet celū cuiuſlibz planete habz in ſpiſſitudine viā q̄ngēto
rum annoꝝ. i. ſpaciū tm̄ q̄tū poſſet aliq̄s ire via plana in q̄ngentis an
nis. Et diſtātia inter celū ⁊ celū eſt ſilr vt dicit in via q̄ngentoꝝ annoꝝ
Et io cū ſint. vii. celi. erit ſm ipm a cētro terre vſq3 ad ɔcauū celi ſatur
ni. qd̄ eſt celū ſeptimū. via ſeptē miliū annoꝝ ⁊ ſeptingētoꝝ annoꝝ. i.
tm̄ ſpaciū q̄tū de via plana aliq̄s iret in. vii. milib9. dcc. ānis ſi tm̄ vi
ueret. ita q̄ q̄libet ann9 ɔponatur ex. ccc. lxv. dieb9. ⁊ iter cuiuſlibz diei
ſit. xl. miliariū ⁊ q̄libet miliare ſit duoꝝ miliū paſſuū ſiue cubitorum
Hec rabi moyſes. Utꝝ aūt hoc veꝝ ſit de9 ſcit. Hāc em̄ menſuratōez
ille nouit q̄ omīa fecit ī numero pōdere ⁊ mēſura. Iſte igit̄ fuit magn9
ſaltus quē fecit xp̄c de terra ſcz ī celū. Et de hoc ſaltu ⁊ quibuſdā aliis
ſaltibus xp̄i ſic dicit ambro. Saltu quodā xp̄c venit in hūc mundum.
apud patrē erat. ⁊ in virginē venit. ⁊ ex virgine in pſepe tranſiliit. de
ſcendit in iordanē. aſcēdit in crucē. deſcēdit in tumulū. ſurrexit e tumu
lo. ⁊ ſedet ad dexterā pr̄is. ¶ B Circa q̄rtū cū q̄bus ſcz aſcēdit. notan
dum q̄ aſcēdit cū magna pda hominū. ⁊ magna multitudine āgeloꝝ.
Q2 em̄ cū pda hominū aſcēderit patz p illud qd̄ dr̄ in pſal. Aſcēdiſti ī
altū. cepiſti captiuitatē ⁊c. Q2 aūt aſcēderit cū multitudine angelorū.
patz p illas interrogatōes q̄s xp̄o aſcēdente minores angeli fecerunt
maioribus. vt habet̄ eſa. lxiii. Quis eſt iſte q̄ venit de edom tin. ve. de
boſra. Ubi dicit glo. q̄ q̄dā angeli nō plene ɔgnoſcētes miſteriū īcar
natōnis paſſionis ⁊ reſurrectōis. videtes aſcēdere ad celos dn̄m cum
multitudine āgeloꝝ ⁊ ſcōꝝ hominū ꝓpria virtute. ipm incarnatōis et
paſſionis miſteriū admirant̄. ⁊ āgelis comitātib9 dn̄m dicūt. Quis ē
iſte q̄ venit ⁊c. Et in ps. Quis ē iſte rex gl'e. Dyoniſi9 aūt in li. angelī
ce gerarchie ca. vii. inſinuare videt̄ q̄ dū xp̄c aſcenderet tres q̄ſtiones
ab angelis facte ſunt. Primā fecerūt maiores āgeli adinuicē ſibiipis.
Secundā fecerūt ipi maiores xp̄o aſcēdenti. Terciā3 fecerūt minores
maiorib9. Querūt igit̄ inter ſe maiores dicētes. Quis ē iſte q̄ venit de
edom tin. ve. ⁊c. Edom ſanguinea interptat̄. boſra munita. Quaſi di
cāt. Quis ē iſte q̄ venit de mūdo ſanguineo p pctūm. ⁊ munito p mali
ciā ɔtra deū. vl' q̄ venit de mūdo ſanguīeo ⁊ inferno munito. Rn̄dit do
min9. Ego q̄ loquor iuſticiā ⁊c. Dyoniſi9 ponit talē lr̄am. Ego em̄ di
cit diſputo iuſticiā ⁊ iudiciū ſalutariſ. In redēptōe hūani generis fuit
iuſticia inq̄tū. ſ. factor creaturā ſuā a dn̄o alieno reduxit. ⁊ fuit iudiciū

inq̄tū dyabolū inuaſorē alieni iuris ab eo quē poſſidebat hominē po
tēter eiecit. Sȝ ſm hoc facit dyoniſi⁹ q̄ſtionē hic. Cū ipi ſupiores an
geli ſint deo primi ⁊ imediate a dn̄o illuminent. q̄re abinuicē querunt.
quaſi abinuicē diſcere cupiētes. Sȝ ſic ipe ſoluit ⁊ ɔmētator exponit. i
eo q̄ interrogāt ſignificāt ſe ſciam appetere. in eo autē q̄ p̄mo inter ſe
cōferūt. demonſtrāt q̄ diuinā in ſe ꝓceſſionē nō audēt ꝑuenire. Apud
ſe ergo p̄mo interrogare deliberāt ne forte illuminatōem q̄ ipis a deo
fit nimis feſtina interrogatōe ꝑueniāt. Hec igitur q̄ſtio nō eſt doctri
ne inq̄ſitio. ſȝ ignorātie ꝓfeſſio. Secūda q̄ſtio eſt quā fecerūt ipi ſupre
mi angeli ad xp̄m dicētes. Quare ergo rubꝝ eſt indumentū tuū. et ve
ſtimentū tuū ſicut calcantiū in torculari. Dn̄s dr̄ habuiſſe indumentū
id eſt. corp⁹ ſuū. rubꝝ. i. ſanguine cruentatum ex eo q̄ dū aſcēderet in
corpe ſuo cicatrices habebat. Voluit enī cicatrices in corpe ſuo ſerua
re. ſm qd̄ dicit beda. v. de cauſis. Ait enī ſic. Cicatrices dn̄s ſeruauit
⁊ in iudicō ſuaturus eſt. vt fidem reſurrectōis aſtruat. vt ꝓ hominib⁹
ſupplicando eas patri repſentet. vt boni q̄ miſericorditer ſint redēpti
videant. vt reprobi q̄ iuſte ſint damnati recognoſcāt. vt ꝑpetue victo
rie ſue certū triumphū deferat. Huic ergo q̄ſtioni dn̄s ſic rn̄det. Tor
cular calcaui ſolus. ⁊ de gētibus nō eſt vir mecū. Et poteſt vocari tor
cular crux. in q̄ tanq̄ in p̄lo ſic p̄ſſus eſt. vt etiā ſanguis effunderetur.
Vel torcular vocat dyabolū. q̄ humanū gen⁹ ſic funibus pctōꝝ inuol
uit ⁊ ſtrinxit. vt quidq̄d in eis ſp̄ūale erat exprimeret. ⁊ ſolū vinacia re
manerēt. Sȝ noſter bellator torcular calcauit. vincula pctōꝝ dirupit.
⁊ in celū aſcendēs poſtmodū tabernā celi aperuit ⁊ vinū ſanctiſpirit⁹
effudit. Tercia q̄ſtio eſt quā fecerūt minores angeli maiorib⁹ dicētes
Quis eſt iſte rex gl'e. Quibuſ illi reſpōderunt. Dn̄s virtutū ipe eſt rex
gl'e. De hac angeloꝝ q̄ſtione ⁊ aliorum ɔueniēti rn̄ſione ſic dicit aug⁹
Sanctificat̄ diuino comitatu immēſus aer. ⁊ omis illa volitās ꝑ aera
demonū turba xp̄o aſcēdente tranſfugit. Cui accurrētes angeli quis
eſſet ſciſcitātur dicētes. Quis eſt iſte rex gl'e. Quibus alii rn̄dentes di
xerunt. Hic eſt ille valde candid⁹ ⁊ roſeus. hic eſt ille qui nō habuit ſpe
ciem neq̄ȝ decorē. Infirmus in ligno. fortis in ſpolio. vilis in corpuſcu
lo. armatus in p̄lio. Fedus in morte. pulcer in reſurrectōe. Candid⁹ ex
virgine. rubicūdus in cruce. fuſcus in opprobrio. clar⁹ in celo. Cir
ca q̄ntum quo ſcȝ merito aſcēdit. notandū q̄ triplici merito aſcēdit. de
quo ſic dicit hiero. Propter veritatē. q̄ȝ illa que ꝑ ꝓphetas ꝓmiſeras
adimpleſti. ⁊ manſuetudinē. q̄ȝ ſicut ouis ꝓ vita populi imolaris. et iu
ſticiam. q̄ȝ nō poteſtate ſȝ iuſticia eripuiſti hominē. ⁊ deducȝ te mirabi
liter dextera tua. potētia ſiue virt⁹ deducet te. hoc eſt in celū. Cir
ca ſextū quo ſcȝ aſcēdit notandū q̄ ſup omēs celos aſcendit. ſm qd̄ dr̄
eph. iiii. Qui deſcēdit ipe eſt ⁊ qui aſcēdit ſup omēs celos vt adimple

ret omnia. Sup omēs celos dicit. qꝛ plures ſunt celi ſup quos ipſe aſcē
dit. Eſt em̄ celū materiale. ratōnale. intellectuale. ⁊ ſupſubſtantiale ¶
Celum materiale multiplex eſt. ſ. celū aereū. ethereū. olimpiū. igneū
ſiderium. criſtallinū. ⁊ empireū ¶ Celū aūt ratōnale eſt homo iuſtus.
qui dr̄ celū ratōne inhabitatōis diuine. qꝛ ſicut celū eſt ſedes ⁊ habita
tio dei ſm̄ qḋ dr̄ in eſa. lxvi. celū mihi ſedes eſt. ſic aīa iuſti. ſm̄ qḋ dr̄
in libro ſap. Anima iuſti ſedes eſt ſapie. Ratōne ꝯuerſatōnis ſancte.
qꝛ ſancti ꝑ ꝯuerſatōem ⁊ deſideriū ſꝑ habitāt ī celo. ſicut dicebat apo
ſtolus. Nr̄a ꝯuerſatō in celis eſt. Ratōe opatōnis ꝯtinue. qꝛ ſicut celū
cōtinue mouetur. ſic ⁊ ſancti ꝑ bona opa ꝯtinue mouētur ¶ Celū intel
lectuale eſt angelꝰ. Angeli em̄ dicūtur celū. qꝛ inſtar celi ſunt altiſſimi.
ratōne dignitatis ⁊ excellētie. De quoꝝ dignitate ⁊ excellētia dicit dy
oniſius in libro de diuis nominibꝰ ca. iiii. Diuine mētes ſunt ſup reli
qua exiſtentia. ⁊ viuūt ſup reliqua viuētia. ⁊ intelligūt et cognoſcunt
ſup ſenſum ⁊ rōem. ⁊ pluſ q̄ omia exiſtētia pulcꝝ ⁊ bonū deſiderant et
eo ꝑticipant. Secūdo ſunt pulcerrimi ratōe nature ⁊ glīe. De quorum
pulcritudine dicit dyoniſiꝰ in eodē libro. Angelus eſt manifeſtatio oc
culti luminis ſpeculū puꝝ. clariſſimū. incontaminatū. incoinquinatuȝ
immaculatū. ſuſcipiēs ſi fas eſt dicere pulcritudinē boniformiſ deifor
mitatis. Tercō ſunt fortiſſimi ratōne virtutis ⁊ potentie. De quorum
fortitudine dicit dam̄. li. ii. ca. iii. Fortes ſunt et pati ad dei volūtatis
expletōem. ⁊ vbiqȝ ꝯfeſtim inueniunt vbicūqȝ diuinꝰ iuſſerit nutꝰ. Ce
lum em̄ habet altitudinē. pulcritudinē. fortitudinē. De duobus ꝑmis
eccī. xliii. Altitudinis firmamētū ⁊c. De tercō iob. xxvii. Tu forſitan
cum illo fabricatꝰ es ⁊c. ¶ Celū aūt ſupſubſtantiale eſt equalitas di
uine excellētie. de quo xp̄c venit. ⁊ vſqȝ ad illud poſtmodū aſcēdit. De
quo dr̄ in pſal. A ſummo celo egreſſio eiꝰ. ⁊ oc. e. vſqȝ ad ſ. e. Sup oēs
igitur hos celos vſqȝ ad ipm̄ celū ſupſubſtantiale xp̄c aſcēdit. Qꝫ em̄
aſcenderit ſup omnes celos materiales. habetur ꝑ illud qḋ dicitur in
pſalmo. Eleuata eſt magnificentia tua ſup celos deus Sup omēs em̄
celos materiales vſqȝ in ipſum celū empireū aſcendit. nō ſicut helyas
qui in curru igneo aſcendit vſqȝ ad ſublunarē regionē. nec eā tranſcen
dit. ſȝ in ꝑadiſuȝ terreſtrē trāſlatꝰ eſt. q̇ adeo eminet vt ꝑtingat ad ſub
lunarē regionē. nec eam tranſcendit. In hoc ergo celo empireo xp̄c re
ſidet. et eſt ſpālis ⁊ ꝓpria eiꝰ manſio ⁊ angeloꝝ ⁊ alioꝝ ſanctoruȝ. Et
ꝯgrue ꝯuenit hec habitatō habitatoribus. Illud enim celū ceteros ce
los excellit dignitate. prioritate. ſitu. et ambitu. et ideo eſt ꝯueniēs ha
bitatō xp̄i qui omnes celos ratōnales et intellectuales tranſcendit di
gnitate. eternitate. ſitu immutabilitatis. et ambitu poteſtatis. Silr̄ ē
cōgrua habitatō ſanctoꝝ. Illud em̄ celū eſt vniforme. imobile. lumio
ſitatis ꝑfecte. ⁊ capacitatis immēſe. Et recte ꝯgruit angelꝰ ⁊ ſanctis. q̇

fuerūt vniformes in opatōe.īmobiles in dilectōe.luminoſi in fide ſiue
cognitōe.capaces in ſpūſſancti receptōe Qꝫ aūt ſup oēs celos ratōna
les.i.oēs ſanctos aſcenderit.patꝫ ꝑ illud qđ dꝛ canti.ii.Ecce iſte venit
ſaliēs in mōtibus trāſ.col.Et vocant mōtes āgeli.colles vero viri ſan
cti.Qꝫ vero ſup oēs celos intellectuales.i.āgelos aſcēderit pꝫ ꝑ illud
quod dꝛ in pſal.Qui ponis nubē aſcēſum tuū q am.ſ.p.ven. Itē aſcen
dit ſup cherubin ꝛ volauit ſup pē.ven. Qꝫ aūt vſqꝫ ad celū ſupſubſtā
tiale.i.dei equalitatē aſcēderit pꝫ ꝑ illud qđ dꝛ marci vl.Et dn̄s q̄dem
ieſus poſtꝗ̄ locutꝰ eſt eis aſſumptꝰ eſt in celū ꝛ ſedet a dextris dei. De
xtra em̄ dei eſt equalitas dei. Bern̄. Dn̄o meo ſingulariter a dn̄o ꝛ di
ctum et datū eſt ſedere a dextris glīe ipiꝰ vtpote in glīa coequali.i eſſen
tia cōſubſtantiali.ꝑ generatōe ꝯſili.maieſtate nō diſpari.eternitate n̄
poſteriori. Uel poteſt dici ꝙ xp̄c in aſcēſione ſublimis fuit q̄druplici
ſublimitate.ſ.locali.remuneratōne ꝓmii.ꝯgnitōnali.ꝛ virtuali.De pri
mo ephe.iiii.Qui deſcēdit ipē eſt ꝛ q aſcendit ſup oēs celos.De ſcđo
phil'.ii.Factꝰ obediēs ꝛc.Ubi dicit augꝰ.Humilitas claritatis eſt me
ritū.claritas humilitatis ē ꝓmiū.De tercō pſ.Aſcēdit ſup cherubin.
id eſt.ſup omnē ſcīe plenitudinē.De q̄rto pꝫ.qꝛ aſcēdit etiam ſup ſera
phin Ephe.iii.Scire etiā ſupeminentē caritatē xp̄i Circa ſeptimū q̄
re ſcꝫ aſcēdit notādū ꝙ aſcēſionis ſue.ix.ſūt fructꝰ ſiue vtilitateſ Pri
ma vtilitas eſt cōſecutō amoris diuini.Jo.xvi.Niſi ego abiero paracli
tus nō veniet.Ubi dicit augꝰ.Si carnaliter mihi adheſeritis capaceſ
ſp̄s nō eritis Scđa eſt maior cognitō di.Jo.xiiii.Si diligeretis me
gauderetis vtiqꝫ qꝛ vado ad patrem.Ubi dicit augꝰ.Jō ſubtraho for
mā iſtā ſerui in q̄ pr̄ maior me ē.vt deū ſp̄ūaliter videre poſſitis Ter
cia eſt meritū fidei.De hac ſic dicit leo i ſmone de aſcenſione. Tūc ad
equalē pr̄i filiū eruditior fides greſſu mētis cepit accedere.ꝛ cōtrectati
one corporee in xp̄o ſubē in q̄ pr̄e minor ē nō egere. Magnaꝝ em̄ hic
vigor eſt mentiū.incūctāter credere q̄ corporeo n̄ vident intuitu.ꝛ ibi
figere deſideriū q̄ neq̄as iferre cōſpectuꝫ.Augꝰ.ii.cōfeſſionū.Exulta
uit vt gigas ad cur.vi.ſ.Nō em̄ tardauit ſꝫ cucurrit clamās dictis.fa
ctis.morte.vita.deſcēſu.aſcēſu.Clamās vt redeamus ad eū ꝛ diſceſſit
ab oculis vt redeamꝰ ad cor ꝛ inueniamꝰ eū Quarta ē nr̄a ſecuritas
Jō em̄ aſcēdit vt nr̄ aduocatꝰ ſit apud patrē.Ualde em̄ ſecuri eſſe poſ
ſumꝰ qn̄ talē aduocatū apud patrē nos hr̄e cōſideramꝰ Jo.ii.Aduoca
tū habemꝰ apud patrē ieſū xp̄m iuſtū.ꝛ ipē eſt ꝓpiciatō ꝓ pctīs nr̄is.
De hac ſecuritate dicit bern̄.Securꝫ acceſſū habes o hō apđ deū.vbi
mater an̄ filiū ꝛ filiꝰ an̄ patrē.mater oſ̄dit filio pectꝰ ꝛ vbera.filiꝰ oſ̄
dit patri latꝰ et vulnera. Nulla ḡ poterit eſſe repulſa vbi tot ſūt cari
tatis inſignia Quinta eſt nr̄a dignitas.Maria quidē nr̄a dignitas
eſt qn̄ natā nr̄a vſqꝫ ad dextrā dei exaltata ē. Uñ ꝛ āgeli hāc dignitatē

hominibꝰ ꝯſiderātes deinceps ꝓhibuerūt ſe adorari ab hominibus.ſi
cut dr̄ apocal.xix. Cecidi inqͥt an̄ pedes eiꝰ vt adorarē eū. ⁊ dixit mihi
Vide ne feceris. ꝯſeruꝰ tuꝰ ſum ⁊ fratrū tuoꝝ. Ubi dicit glo. In vete
ri lege nō ꝓhibuit ſe adorari.ſ3 pꝰ aſcēſionē videns ſup ſe exaltari ho
minē timuit adorari. Leo papa in ſmone de aſcēſiōe. Hodie natura no
ſtre hūanitatis vltra cūctaꝝ altitudinē poteſtatū ad dei p̄ris ē ꝓuecta
ꝯſeſſum.vt mirabilior fieret grā dei. cū remotis a ꝯſpectu hominū3 q̄
merito reuerentiā ſui ſentiebāt̄ indicere.fides nō diffideret.ſpes n̄ flu
ctuaret.caritas nō teperet Sexta ē ſpei nr̄e ſoliditas Heb.iiii. Ha
bētes ḡ pōtificē magnū q̄ penetrauit celos ieſu3 filiū dei.teneamꝰ ſpei
nr̄e ꝯfeſſionē Itē heb.vi. Qui ꝯfugimꝰ ad tenendā ꝓpoſitā ſpem.quā
ſicut anchorā habemꝰ aīe tutā ac firmā ⁊ incedentē vſq3 ad interiora
velaminis.vbi p̄curſor ꝓ nobis introiuit ieſus De hac iteꝝ leo. Chri
ſti aſcēſio nrā eſt ꝓuectō ⁊ q̄ p̄ceſſit gl'a capitis.eo ſpes tēdit ⁊ corpis.
Septima ē vie ꝯſiſio. Mich.ii. Aſcēdit pādens iter an̄ eos. Augꝰ.
Uia tibi factꝰ eſt ipē ſaluator.ſurge ⁊ āmbula habes q̄. noli pigreſcere
Octaua ianue celeſtis aptio. Sicut em̄ p̄mꝰ adā aperuit ianuas in
ferni.ſic ſecūdꝰ padiſi. Un̄ eccia cātat. Tu deuicto mortis aculeo ⁊c.
Nona loci p̄paratō. Jo.xiiii. Uado pare vobis locu3. Augꝰ. Dn̄e pa
ra quod paras.nos em̄ tibi paras ⁊ te nobis pas.qn̄ locum paras ⁊ ti
bi in nobis ⁊ in te nobis

LXVIII.

De ſpirituſancto

Spirituſſanctꝰ hodierna die vt ſacra actuū teſtat̄ hiſto ria in apl'os in linguis igneis miſſus eſt. Circa cuiꝰ miſſiō3
ſiue aduentū octo ꝯſideranda ſunt. Primo a q̄ miſſus ē.ſcđo
q̄t modis mittit̄ ſiue miſſus ē.tercō q̄ tpe miſſus ē.q̄rto quotiēs miſſuſ
eſt.quīto q̄liter miſſus ē.ſexto in q̄s miſſus eſt.ſeptimo ꝓpter q̄d miſſuſ
eſt.octauo ꝑ q̄d miſſus eſt Circa p̄mū.ſ.a quo miſſus eſt. notandum
q̄ ipm̄ ſpūm p̄r miſit .⁊ filius miſit.⁊ ipē ſpūſſcūs ſeipm̄ dedit ⁊ miſit.
De p̄mo ioh.xiiii. Paraclitꝰ aūt ſpūſſanctꝰ quē mittet p̄r in noīe meo
⁊c. De ſcđo iohā.xvi. Si aūt abiero mittā eū ad vos. Miſſio enim in
iſtis inferioribꝰ h3 ꝯpatō3 ad ſuū mittentē ſub triplici habitudine.ſc3
vt ad dantē eſſe.⁊ ſic mittit̄ radiꝰ a ſole.vt ad dantē virtutē. ⁊ ſic mit
titur iaculū a piectore.vt ad dātē iuriſdicōnē ſiue autoritatē. ⁊ ſic mit
titur nūcius a p̄ceptore. Scđm hūc triplicē modū miſſio p̄t conuenire
ſpūiſancto Mittitur em̄ a p̄re ⁊ filio tāq̄ ab eis hn̄s eſſe ⁊ virtutem ⁊
autoritatē in opando. Nihilominꝰ ⁊ ipē ſpūſſcūs ſeipm̄ dedit et miſit
q̄d videtur inſinuari Jo.xvi.cū dr̄. Cū āt venerit ille ſpūs veritatiſ ⁊c
Nā ſicut dicit leo papa in ſmōe de pētē.hrā trinitas incōmutabil' dei
tas vna ē in ſubā.īdiuiſa i ope.ꝯſors in volūtate.par in omnipotentia

equalis in gl'a. Diuiſit aũt ſibi op⁹ noſtre redẽptõnis miſericordia tri-
nitatis vt pater ꝓpiciaret. fili⁹ ꝓpiciaret. ſpũſſcũs igniret. Quiã enim
ſpũſſcũs de⁹ eſt. iõ recte dꝛ ſeipm̃ dare. Hoc aũt ꝙ ſpũſſcũs de⁹ ſit oñ-
dit ambro. in li. de ſpũſcõ ſic dicens. Ex quattuoꝛ iſtis manifeſta diui
nitatis eius gl'a ꝯprobatur. De⁹ eñ eſſe ꝯgnoſcitur. aut q̇ ſine peccato
eſt. aut qꝛ peccata cõdonat. aut qꝛ creatura nõ eſt ſed creatoꝛ eſt. aut qꝛ
non adoꝛat ſʒ adoꝛat. Et in hoc oñditur q̃liter btã trinitas ſe totaliter
nobis exhibuit. Pater eñ omĩa q̄ habuit nobis exhibuit. qꝛ ſicut di-
cit aug⁹. miſit nobis filiũ ſuũ in p̃ciũ nrẽ redẽptõis. ſpũmſcũm in priui
legiũ nrẽ adoptõis. ⁊ ſeipm̃ totũ reſeruat in hereditatẽ adoptõis. Si-
militer fili⁹ totaliter ſe nobis exhibuit. qꝛ ſicut dicit berñ. ipſe paſtoꝛ.
ipſe paſcua. ipſe redẽptio. Dedit eñ nobis animã in p̃ciũ. ſanguinem in
potũ. ⁊ carnẽ in cibũ. ⁊ deitatẽ in p̃miũ. Silr̃ ⁊ ſpũſſcũs totaliter omia
ſua dona nobis exhibuit ⁊ exhibʒ. qꝛ ſicut dꝛ. i. coꝛ. xii. Alii ꝑ ſpm̃ſan
ctum daꝛ ſ̃mo ſcie. alii ſermo ſapie ſ̃m eundẽ ſpm̃. alteri fides in eodẽ
ſpũ. Leo papa. Spũſſanct⁹ inſpiratoꝛ eſt fidei. doctoꝛ ſcie. fons dilecti
onis. ſignaculũ caſtitatis. ⁊ toti⁹ cauſa ſalutis. ¶ B Circa ſecunduʒ
quot ſcʒ modis mittitur ſiue miſſus ẽ. notandũ ꝙ ſpũſſcũs duobus mo
dis mittitur. ſ. viſibiliter ⁊ inuiſibiliter. Inuiſibiliter cũ mẽtib⁹ ſanctiſ
illabitur. Viſibiliter cũ in aliq̃ ſigno viſibili demõſtraꝛ. De miſſione
inuiſibili dꝛ iohã. iii. Spũs vbi vult ſpirat. ⁊ vocẽ ei⁹ audis ſed neſcis
vñ veniat aut q̄ vadat. Nec mirũ qꝛ ſicut dicit berñ. de verbo inuiſibili
Per oculos nõ intrauit. qꝛ nõ eſt coloꝛatũ. ſʒ neqʒ ꝑ aures qꝛ ñ ſonuit
ſʒ neqʒ ꝑ nares qꝛ aeri nõ miſceꝛ ſʒ mẽti. nec inficit aerẽ ſʒ fecit. neqʒ
vero ꝑ fauces qꝛ nõ ẽ mãſum vl' hauſtũ. nec ꝑ tactũ coꝛꝑis qꝛ illud pal
pabile nõ eſt. Queris igiꝛ cũ ita ſint inueſtigabiles vie ei⁹ vnde adeſſe
nouerim. Sẽpe ex motu coꝛdis intellexi p̃ñtiam ei⁹. ⁊ ex fuga viciozuʒ
aduerti potentiã virtutis ei⁹. ⁊ ex diſcuſſione ſiue redargutõne occulto
rum meoꝝ admiratus ſum ꝓfunditatẽ ſapiẽtie eius ⁊ ex q̃ntulacunqʒ
emendatõe moꝝ meoꝝ expꝛtuſſum bonitatẽ mãſuetudinis eius. ⁊ ex re
formatõne ⁊ renouatõne ſpũs mẽtis mee ꝑcepi vtcũqʒ ſpẽm decoꝛis
eius. ⁊ ex ꝯtuitu hoꝝ omniũ ſil' expaui multitudinẽ magnitudinis ei⁹.
Hec berñ. Miſſio aũt viſibilis ẽ cũ i aliq̃ ſigno viſibili oñdiꝛ. Et no
tandũ. ꝙ in q̃ntuplici ſpẽ viſibili ſpũſſcũs mõſtrat⁹ ẽ. Primo in ſpẽ co
lũbe ſuꝑ xp̄m baptiſatũ. Lu. iii. Deſcẽdit ſpũſſcũs coꝛꝑali ſpẽ ſicut co
lũba i ipm̃. Scdo in ſpẽ nubis lucide ſuꝑ xp̄m traſſiguratũ. Mat. xvii.
Adhuc eo loq̃nte ecce nubes lucida obũbꝛauit eos. Ubi ſic dicit gloſa
Sicut baptiſato dño ſic ⁊ gloꝛificato. miſteriũ ſcẽ trinitatis oñdiꝛ. ſpi
rituſſcũs ibi in colũba. hic in nube lucida. Tercio in ſpẽ flat⁹. Iohã. xx.
Inſufflauit ⁊ dixit eis. Accipite ſpm̃ſanctũ ⁊c. Quarto in ſpẽ ignis.
Quinto in ſpẽ lingue. Et in hac duplici ſpẽ apparuit hodierna die Io

aũt in hac q̇ntuplici ſpẽ rex mõſtratus eſt. vt detur intelligi q̄ harũ re
rum ꝓprietates operatur in cordib⁹ q̄b⁹ illabitur. Primo mõſtrat⁹ eſt
in ſpẽ colũbe. Colũba gemitũ ꝓ cãtu hʒ. felle caret. in foraminib⁹ petre
manet. Sic ſpũſſcũs illos q̄s replet facit ꝑ ſuis peccatis gemere. Eſaie
lix. Rugiem⁹ q̄ſi vrſi om̃es. ⁊ q̄ſi colũbe meditãtes gemem⁹ Rom. viii
Ipſe ſpũs poſtulat ꝓ nobis gemitib⁹ inenarrabilib⁹. i. nos poſtulantes
et gemẽtes facit. Scd̃o ſine felle amaritudinis eſſe Sap. xii. O q̄ bon⁹
et ſuauis eſt dñe ſpũs tu⁹ in nobis. Item eodem. vii. Vocatur ſuauis.
benignus. human⁹. ex eo q̄ ſuaues benignos ⁊ humanos faciat. Sua-
ues in ſermone. benignos in corde. ⁊ humanos in ope. Tercĩo in petre
foraminibus. i. in xp̄i vulnerib⁹ habitare. Cañ. ii. Surge amica mea.
ſponſa mea. et veni colũba mea. Glo. fouens mihi pullos meos infuſi
one ſpũſſancti. In foraminibus petre. glo. i. in xp̄i vulnerib⁹ Treñ. vl'.
Spũs oris nr̄i xp̄c dñs capt⁹ eſt in pctis nr̄is. cui diximus in vmbra tua
viuemus in gẽtibus Quaſi dicat. Spũſſanctus q̇ eſt oris nr̄i q̇d os no
ſtrum eſt xp̄c dñs. q̄ꝛ eſt os noſtꝝ et caro noſtra: facit nos dicere chriſto
In vmbra tua. i. in paſſione tua. in qua xp̄c fuit tenebroſus et deſpect⁹
viuemus ꝑ iugẽ memoriã Secũdo monſtrat⁹ eſt in ſpẽ nubis Nubes
a terra eleuatur. refrigeriũ p̄ſtat. et pluuiam generat. Sic ſpũſſanctus
quos replet a terra eleuat ꝑ cõtemptũ terrenoꝝ. Ezech. viii. Eleuauit
me ſpũs inter celũ ⁊ terrã ⁊c. Itẽ ezech. i. Quocũq̄ʒ ibat ſpũs illuc eũ-
te ſpũ ⁊ rote pariter eleuabãtur ſequentes eũ. ſpũs eñi vite erat in rotis.
Item grego. Guſtato ſpũ deſipit om̄is caro. Scd̃o refrigerium preſtat
cõtra incentiua vicioꝝ. Vñ et marie dictũ eſt. ſpũſſanctus ſupueniet i
te. et virt⁹ al. ob. ti. i. te ab omni eſtu vicioꝝ refrigerabit. Vñ ⁊ ſpũſſan
ctus vocatur aqua que habet vim regeneratiuaʒ. Io. vii. Flumina de
ventre eius fluent aque viue. hoc aũt dixit de ſpũſancto quẽ erant acce
pturi credentes in eum. Tercĩo generat pluuiã lacrimaꝝ. Pſal'. Flauit
ſpũs eius et flu. aque ſcʒ lacrimaꝝ Tercĩo monſtratus eſt in ſpẽ flat⁹
Flatus eſt mobilis. calidus. lenis. et ad reſpirandum neceſſarius. Sic
ſpiritusſanctus mobilis. id eſt velox eſt ad ſe diffundendũ. omnib⁹ eñi
mobilibus mobilioꝛ eſt. Glo. ſup illud. Fact⁹ eſt repente de celo ſonus
⁊c. Neſcit tarda molimina ſancti ſpiritus gratia Secũdo calidus ẽ ad
inflamandũ. Luce. xii. Ignẽ veni mittere in terrã: et q̇d volo niſi vt ar-
deat. Vñ et auſtro vento calido ꝯpaꝛ. Cañ. iiii. Surge aq̇lo. ⁊ veni au
ſter pflã ⁊c. Tercĩo lenis eſt ad demulcendũ. vñ et ad ei⁹ lenitatẽ inſinu
andã vocaꝛ noĩe. Vnctõis. i. ioh. ii. vnctõ eius docet vos de omnibus
Nomĩe roris. vñ cantat eccĩa. Et ſui roris intima aſperſione fecundet
⁊c. Nomine aure tenuis. iii. Regũ. xix. Et poſt ignẽ ſibilus aure tenu
is et ibi dñs Quarto neceſſarius eſt ad reſpirãdũ Adeo q̇ppe flat⁹ ne-
ceſſari⁹ eſt q̄ ſi ad horã ſubtraheret hõ ꝯtinuo moꝛereꝛ. ſic ⁊ de ſpũſcõ

intelligendũ eſt. pſal. Auferes ſpũm eoꝝ ⁊ deficient. ⁊ in pul. ſ. reuer.
Emitte ſpũm tuũ ⁊c. Joh. vi. Spũs eſt q̄ viuificat Quarto mõſtrat⁹
eſt in ſpẽ ignis. Quinto in ſpẽ lingue. Quare aũt in hac die duplici ſpe
cie apparuit: dicetur infra. ¶ C Circa terciũ ſcʒ quo tp̄e miſſus eſt no-
tandũ ꝙ miſſus eſt in q̄nquageſimo die a paſcha. Jdõ aũt in die q̄nqua-
geſimo miſſus eſt, vt detur intelligi: qm̄ a ſpũ ſcõ eſt legis pfectõ. eterna
remuneratõ. ⁊ pctõꝝ remiſſio Legis pfectõ: qm̄ ſm glo. a die agni im
molati q̄nquageſimo die data ē lex in igne. Jn nouo etiã teſtamẽto q̄n
quageſimo die a paſcha xp̄i deſcendit ſpũſſanct⁹ in igne. Lex in mõte
ſinay. ſpũs in mõte ſion. Lex in ſublimis mõtis loco. ſpũs dat in cena-
culo. Vñ p hoc inſinuatur ꝙ ipe ſpũſſcũs eſt pfectõ toti⁹ legis. q2 ple-
nitudo legis eſt dilectõ Secũdo eterna remuneratõ. Vñ glo. ſicut. xl.
dies q̄bus poſt reſurrectõez xp̄c cũ diſcipul' ꝯuerſat⁹ eſt. p̄ñtem eccliam
deſignãt. ita q̄nquageſim⁹ dies q̄ ſpũſſanct⁹ datur denarium eterne re
muneratõis exp̄mit Tercõ pctõꝝ remiſſio. Vñ glo. ibidẽ. Jdõ i q̄nqua
geſimo. q2 indulgentia fiebat in iubileo. et p ſpũmſanctũ pctã remittũ
tur. et ſequitur in gloſa. Jn ſpũali iubileo rei mortis ſoluuntur. debita
dimittuntur. exules in patriã reuocantur. hereditas amiſſa reddit. ſer-
ui. i. homines peccato venundati a iugo ſeruitutis liberantur. hucuſq3
glo. Rei mortis ſoluuntur ⁊ liberãtur. vñ ro. viii. Lex ſpũs vite in xp̄o
liberauit me a lege peccati et mortis. Debita pctõꝝ dimittunt. q2 cari
tas opit multitudinẽ pctõꝝ. exules in patriã reuocantur. pſal. Spirit⁹
tu⁹ bon⁹ deducet me in terrã rectã Hereditas amiſſa redditur Ro. viii
Jpe ſpũs teſtimoniũ reddit ſpũi noſtro. ꝙ ſum⁹ filii dei. ſi aũt filii et he
redes. Serui a pctõ liberãtur. ii. coꝝ. iii. Vbi ſpũs dñi ibi libertas.
¶ D Circa quartũ ſcʒ quotiens apl'is miſſus eſt: ſciendũ eſt ꝙ ſm glo
ſam tribus vicibus eis dat⁹ eſt. ſ. añ paſſionẽ. poſt reſurrectõez. et poſt
aſcenſionem. Primo ad faciendũ miracula. ſecũdo ad relaxandũ pctã
tercõ ad cõfirmandũ corda. Primo qñ eos ad p̄dicandum miſit ⁊ ſu
per omnia demonia. ⁊ vt languores curarẽt eis poteſtatẽ dedit Hec eñ
miracula p ſpũmſanctũ fiũt. ſm qd̄ dr̄ math. xii. Si aũt in ſpũ dei eicio
demonia ⁊c. Non tñ ꝯſequẽs eſt vt q̄cunq3 hab3 ſpũmſanctũ faciat mi
racula. qm̄ ſicut grego. ait. miracula hominẽ ſanctũ nõ faciũt: ſ3 oſten-
dunt. Nec quicũq3 facit miracula habet ſpũmſanctũ. qm̄ et mali aſſerũt
ſe feciſſe miracula dicẽtes. Dñe dñe nõne in nomine tuo pphetauimus
⁊c. Deus eñ facit miracula p autoritatẽ angeli. p materie habilitatõ3
demones p virtutes naturales rebus inſitas. magi p occultos ꝯtractuſ
cũ demonibus. boni xp̄iani p publicam iuſticia3. mali xp̄iani per ſigna
publice iuſticie. ¶ Secundo dedit eis ſpũmſanctũ qñ in eos inſufflauit
dicens Accipite ſpũmſanctũ quoꝝ re. pec. ⁊c. Nõ tñ poteſt q̄s peccatũ
remittere q̄tum ad maculã q̄ eſt in aĩa. aut q̄tũ ad reatũ. i. obligatõem

ad penā eternā. aut q̄tū ad dei offēſā: q̄ ſolū ex infuſione gr̄e ꝛ virtute
ꝯtritōis remittūtur. Dicitur tñ ſacerdos abſoluere: tū qꝛ a culpa ab-
ſolutū eſſe inſinuat. tū qꝛ penā purgatoriā in tpalem ꝯmutat. tū qꝛ de
ipa tpali ptem relaxat. ¶ Tercō dedit eis hodierna die qñ corū cor
da ſic ſolidata ſūt vt nil tormēta timerēt. Pſal'. Spūs oris eiꝰ oīs vir-
tus eoꝝ. Augꝰ. Talis eſt gr̄a ſpūſſancti ꝙ ſi triſticiā inuenit diſſoluit
ſi deſideriū pnicioſū: ꝯſumit. ſi trepidatōez: abiicit. Leo papa. Spera
bat ab apl'is ſpūſſanctꝰ. nō vt tūc pmū ſctōꝝ hitator eſſe incipet. ſꝫ vt
ſacrata ſibi pectora ꝛ feruentiꝰ accēderet: ꝛ copioſiꝰ mūdaret. ꝯmulās
ſua dona, ñ inchoās: nec ideo nouꝰ ope. qꝛ ditior largitate ¶ E Circa
ꝗtum: q̄lr ſcꝫ miſſus eſt. Notādum ꝙ miſſus eſt cū ſono in liguis ig
neis. ꝛ ipſe lingue appueřt ſedendo. Sonꝰ āt fuit repētinꝰ: celeſtis:
vehemens: ꝛ replēs. Repentinꝰ: qꝛ ſpūſſanctꝰ tarda molimina neſcit.
Celeſtis: qꝛ celeſtes efficit. Vehemēs: qꝛ timorē filialē inducit. vel qꝛ
eternū ve adimit. Unde vehemēs q̄ſi ve adimens. Uel qꝛ mentem ab
omni carnali amore vehit. Unde vehemens q̄ſi vehens menteꝫ. Fuit
ꝛ replens: qꝛ ſpūſſanctꝰ oēs apl'os repleuit. vñ repleti ſunt omnes ꝛc.
Triplex eſt aūt ſignum plenitudis q̄d fuit in apl'is. Primū eſt nō reſo
nare. vt patet in doleo q̄d dū plenū eſt nō reſonat. Job. vi. Nunq̄t mu
giet bos cū añ pſepe plenū ſteterit. q̄ſi diceret: cū pſepe cordis plenitu
dinem habet gr̄e: locum nō hꝫ mugitus impatientie. Hoc ſignum ha
bueřt apl'i. qꝛ in tribulatōibus p impatientiā nō reſonabāt. ymo ibāt
gaudentes a ꝯſpectu ꝯſilii ꝛc. Secūdū ſignū ē ñ plꝰ recipe: ſiue ſatieta
tem hr̄e. Qñ em̄ vas aliq̄ liquore plenū eſt: aliud recipe non pt̄. ſil'r hō
ſatur non appetit ampliꝰ. Sic ſancti qui hn̄t plenitudinem gr̄e nō pn̄t
recipe alium liquorem dilectōis terrene. Eſa. i. Plenus ſum: ideo olo-
cauſta ꝛc. Simil'r qꝛ guſtaueřt celeſtem ſuauitatem: ideo nō ſitiūt ter
renā voluptateꝫ. Augꝰ. Qui biberit de fluuio paradiſi: cuiꝰ vna gutta
maior eſt occeano. reſtat vt in eo ſitis huiꝰ mundi extincta ſit. Hoc ſi
gnū habebāt apl'i qui nihil ꝓpriuꝫ volueřt hr̄e. ſꝫ in ꝯmuni oīa diuide
re. Terciū ſignuꝫ eſt ſupefluere. vt patꝫ in fluuio inndāte. Ecci. xxiiii
Qui implet q̄ſi phiſon ſapiam. Ad literā: illiꝰ fluuii ꝓpum eſt effluere
ꝛ circūadiacentia irrigare. ſic apl'i ceperunt effluere. qꝛ ceperunt loqui va
riis linguis. Vñ dicit glo. Ecce ſignum plenitudis. plenum vas erum
pitagīns in ſinu ñ pt̄ occultari, cepeřt iteꝝ circūadiacētia irrigare. vñ
ſtatim petrꝰ pdicare cepit. ꝛ tria milia ꝯuertit. ¶ Secundo miſſus eſt i
liguis igneis. Circa q̄d tria vidēda ſunt. Primo quare ꝯiunctim in li
guis igneis. Secūdo quare in igne potiꝰ q̄ꝫ in alio elemento. Tercio q̄
re in lingua potiꝰ q̄ꝫ in alio membro. ¶ De pmo ſciendum ꝙ triplici
rōne appuit in linguis igneis. Primo vt verba ignea pferrent Scđo
vt legem igneā pdicarent, ſcꝫ legē amoris. De his duobꝰ bern. Uenit

ſpūſſanctus in linguis igneis. vt linguis oīm gentiū. verba ignea loq
rent. ⁊ legē igneā lingue ignee ꝑdicarēt. Tercio vt ſpm̄ſcm̄ qui ignis
eſt ꝑ eos loqui ꝯgnoſcerēt. ⁊ hoc ne diffiderēt. ⁊ ne alioꝝ ꝯuerſiōꝫ ſibi
attribuerent. ⁊ vt oēs coꝝ verba tanq̄ dei audirent ¶ F De ſecūdo
ſciendū q̄ miſſus eſt in ſpē ignis multiplici rōne. Prima ſumit̄ penes
eiꝰ ſeptēplicem grām. Spūs em̄ ad modū ignis alta hūiliat ꝑ donum
timoris. emollit dura ꝑ donū pietatiſ. illūiat obſcura ꝑ ſciam. reſtrigit
fluida ꝑ ꝯſiliū. ꝯſolidat mollia ꝑ fortitudinē. clarificat metalla tollēdo
rubuginē ꝑ donū intellectꝰ. ſurſum tendit ꝑ donū ſapie. Secūda ſumi
tur penes eiꝰ dignitatē ⁊ excellentiā. Ignis em̄ excellit oīa elemēta: ſpē
ordie: ⁊ virtute. Spē rōe pulcritudīs in luce. Ordie rōe ſublimitatis i
ſituatōe. Virtute rōne vigoroſitatis in actōe. Sic ⁊ ſpūſſanctꝰ in his
oīa excedit. Propter p̄mū dr̄ ſpūſſanctꝰ incoīqnatꝰ. ꝓpter ſcdm̄: qꝛ ca
piat oēs ſpūs intelligibiles. ꝓpter tercium: hn̄s omnē virtutē: ſap. vii.
Tercia ſumitur penes eiꝰ m̄ltiplicē efficaciā Hāc rōem aſſignat raba
nus ſic dicēs. Ignis q̄ttuor hꝫ naturas. Vrit: purgat: calefacit: ⁊ illu
minat. Sic ſpūſſanctꝰ exurit peccā. purgat corda. teporē excutit. ignorā
tias illuſtrat. Hec rabanꝰ Exurit peccā. vn̄ zach. xiiii. Per ignē vrā eos
ſicut vrit̄ argentū. Hoc etiā igne vri petebat ꝓpheta dicēs. Vre renes
meos ⁊c. Purgat corda Eſa. iiii. Si ſanguinē ierl'm lauerit de medio
eiꝰ in ſpū iudicii ⁊ ſpū ardoris Teporē excutit. Vn̄ dr̄ de illis q̄s replet
ſpūſſanctꝰ Ro. xii. Spū feruentes ⁊c. Grego. In igne appuit ſpūſſā
ctꝰ: qꝛ ab omi corde q̄d replet torporē frigoris excutit. ⁊ hoc in deſide
rio ſue eternitatis accendit. Ignorātias illuſtrat. Sap. ix. Senſū aūt
tuū q̄s ſciet: niſi tu dederis ſapiam: ⁊ miſeris ſpm̄ſcm̄ tuū de altiſſimiſ
Et. i. corin. ii. Nobis aūt reuelauit deꝰ ꝑ ſpm̄ſcm̄. Quarta ſumit̄ penes
ipſiꝰ amoris naturā. Amor em̄ ꝑ ignē hꝫ ſignificari triplici rōe. Prio
qꝛ ignis ſꝑ eſt in motu. ſic ⁊ amor ſpūſſci q̄s replet ſꝑ facit eſſe in motu
bone opatōis. Vn̄ grego. Nūq̄ eſt amor dei ocioſus: opat̄ em̄ magna
ſi eſt. ſi aūt opari negligit: amor nō eſt. Secūdo qꝛ ignis iter cetera ele
mēta eſt maxīe formale. ⁊ modicū hꝫ de materia: ⁊ m̄ltum de forma. ſic
amor ſpūſſci q̄s replet facit hr̄e modicū de amore terrenoꝝ: ⁊ plimum
de amore celeſtiū ⁊ ſpualium. vt iā nō carnalia carnalr̄: ſꝫ potiꝰ ſpualia
ſpūalr̄ diligāt. Diſtinguit em̄ bern. q̄ttuor modoſ diligēdi. ſcꝫ diligere
carnē carnalr̄. ſpm carnalr̄. carnem ſpūalr̄. ⁊ ſpūm ſpūalr̄. Tercio quia
ignis habet alta inclinare: ſurſum tendere: fluida adunare ⁊ ꝯgregare
Per hec tria intelligit̄ triplex vis amoris. Amor em̄ ſicut habetur ex
verbis dyoniſii in li. de diuinis noibus: habet triplicē vim. ſcꝫ inclina
tiuā. eleuatiuā ⁊ coordinatiuā. Inclinatiuā qꝛ inclinat ſupiora inferio
ribus. eleuatiuā. qꝛ eleuat inferiora ſupioribus. coordinatiuā. qꝛ coor
dinat eq̄lia coeq̄libꝰ. hec dyoni. Hāc em̄ triplicē vim amoris ſpūſſcūs

efficit in his quos replet. qꝛ inclinat eos ꝑ humilitatē ꝛ sui ꝯtemptum
eleuat in deſideriū ſupnoꝝ. ꝛ coordinat inuicē ꝑ vniformitatē moꝝ. ¶
De tercō ſciendū ꝙ apparuit poti⁹ in lingua ꝙ̄ in alio mēbro triplici
ratōne. Lingua eñ eſt mēbꝝ igne gehēne inflatū. difficile ad regendū
ꝛ vtile bñ rectū. Quia ḡ lingua igne infernali inflamata erat. iō igne
ſpūſſci indigebat. Ja. iii. Lingua nr̄a ignis eſt ꝛc. Quia difficile regiť
ideo p̄ ceteris mēbris gr̄a ſpūſſancti indiget. Ja. iii. Omis natura be-
ſtiaꝝ ꝛc. Quia vtilis valde ſi bñ regiť. iō neceſſe fuit vt ſpūmſcūm re-
ctorē haberet. In lingua etiā apparuit. ad ſignificandū ꝙ p̄dicātibus
valde neceſſari⁹ fuit. Predicātib⁹ eñ neceſſari⁹ eſt. qꝛ facit eos loqui
feruenter abſqꝫ tepidatōne. ꝛ iō miſſus eſt in ſpē ignis. Bern̄. Uenit
ſpūſſanct⁹ ſuꝑ diſcipulos in linguis igneis vt verba ignea loq̄rentur.
ꝛ legē igneā lingue ignee p̄dicarēt. Confidēter abſqꝫ puſillanimitate.
Actuū. iiii. Repleti ſūt omēs ſpūſancto. ꝛ ceperūt loq̄ cū fiducia ver-
bum dei ꝛc. Multipliciter ꝑpter capacitatis auditoꝝ diuerſitatē. ꝛ iō
d̄r actuū. ii. ꝙ ceperūt loq̄ variis linguis. Utiliter ad edificatōꝫ ꝛ vti-
litatē. Eſa. lxi. Spūs dn̄i ſuꝑ me eo ꝙ vnxerit me ꝛc. ¶ Tercō ipe lin-
gue apparuerūt ſedēdo. ad ſignificandū ꝙ p̄ſidentib⁹ neceſſari⁹ erat.
Preſidētibus q̄ꝫ ꝛ iudicib⁹ neceſſari⁹ eſt. qꝛ ꝯfert autoritatē ad pctūm
remittendū. Jo. xx. Accipite ſpūmſcūm quoꝝ remiſeritis pctā ꝛc Sa-
pientiā ad iudicandū. Eſa. xiii. Ponā ſpūm meū ſuꝑ eū. iudiciū genti-
bus pferet. Manſuetudinē ad ſupportādū. Nūeri. xi. Dabo eis d̄ ſpū
q̄ in te eſt. vt ſupportēt on⁹ populi tecū. Spūs moyſi erat ſpūs māſue-
tudinis. vt pꝫ nūeri. xii. Erat moyſes māſuetiſſim⁹ ꝛc. Ornatuꝫ ſancti-
tatis ad informandū. Job. xxvi. Spūs dn̄i ornauit celos ¶ B Circa
ſcīm in q̄s ſcꝫ miſſus eſt. notandū ꝙ miſſus ē in diſcipulos. q̄ fuerunt
receptacula mūda ſm̄ qd̄ d̄ eis cantať. Fuerūt eñ receptacula mūda ꝛ
habilia ad ſuſceptōꝫ ſpūſſancti ꝑpter ſeptē q̄ fuerūt in eis. ¶ Ipi eñ p̄
mo fuerūt animo q̄eti. qd̄ notať in hoc ꝙ d̄r. Dū ꝯplerētur dies pēth.
id eſt. dies req̄etionis. Illud eñ feſtū erat ad requiē deputatū Eſaie
lxvi. Suꝑ quē req̄eſcet ſpūs me⁹ niſi ſuꝑ humilē ꝛ quietū ꝛc. Secun-
do dilectōe vniti. qd̄ notať in hoc ꝙ d̄r. Erāt omēs pꝑiter. Erat ei eis
cor vnū ꝛ anima vna. Sicut eñ ſpūs hoīs nō viuificat mēbra corꝑis.
niſi ſint vnita. ſic nec ſpūſſcūs mēbra ſpūalia. Et ſicut ignis lignorum
diuiſione extinguiť. ſic ſpūſſcūs ꝑ diſcordiā in hominib⁹. Et iō cantať
de apl'is. Inuenit eos ꝯcordes caritate. illuſtrauit eos inundās diuini-
tas deitatis Tercō loco ſecreti qd̄ notať in hoc ꝙ d̄r. In eodē loco. ſ.
in cenaculo. Oſee. ii. Ducā eā in ſolitudinē ꝛ ibi loquar ad cor ei⁹. ¶
Quarto orōe aſſidui. Un̄ p̄mittiť. Erāt pſeuerantes vnanimiter in
orōe. Un̄ cātam⁹ de eis. Orātibus apl'is deū veniſſe nūciat. Qꝫ enim
orō neceſſaria ſit ad ſuſceptōnem ſpūſſancti oñdiť ſap. vii. Inuocaui ꝛ

venit in me ſpūs ſapie. Itē io. xiiii. Rogabo patrē meū ⁊ aliū ꝑaclitū
dabit vobis ¶ Quinto humilitate ꝑditi. qd̄ notatur in hoc ꝙ dr̄. Se
dentes. Pſal. Qui emittis fontes in ꝯuallib⁹. i. grām ſpūſſancti in hu
milib⁹. ⁊ ſup quē requieſcet ſpūs me⁹ ⁊c. ¶ Sexto pace ꝯiūcti. qd̄ nota
tur in hoc ꝙ erāt in hieruſalē. q̄ interꝑtatur viſio pacis. Qꝫ aūt ad re
cipiendū ſpūmſcūm pax neceſſaria ſit. oñdit dñs iohā. xx. vbi ꝑmo pa
cem obtulit dicēs. Pax vobis. Deinde ſtatim inſufflauit ⁊ dixit. Ac
cipite ſpūmſcūm ¶ Septimo in ꝯtemplatōe erecti. qd̄ notatur i hoc ꝙ
ſpūmſcūm receperūt in ſuꝑiori cenaculo. Vñ dicit glo. ibidē. Qui ſpi
ritumſcūm deſiderat. carnis domiciliū mētis ꝯtēplatōe trāſcēdēs cal
cat ¶ Circa ſeptimū ꝓpter q̄d ſcꝫ miſſus ē. notandū ꝙ miſſus eſt ꝓ
pter ſex cauſas. q̄ notātur in hac autoritate Paraclit⁹ aūt ſpūſſcūs ⁊c.
¶ Primo ad ꝯſolandū meſtos. qd̄ notatur cū dr̄ paclit⁹. qd̄ idē eſt qd̄
ꝯſolator. Eſa. lxi. Spūs dñi ſup me ⁊c. ⁊ ſeqtur. vt ponerē cōſolatōeꝫ
lugētib⁹ ſyon. Grego. Cōſolator ſpūſſanct⁹ dr̄ qꝛ de peccati ꝑpetratō
ne merētib⁹ dū ſpem venie ꝑparat. ab afflictōe triſticie mentē leuat
¶ Secūdo ad viuificandū mortuos. qd̄ notatur cū dr̄ ſpūs. qꝛ ſpūs eſt
q̄ viuificat. Ezech. xxxvii. Oſſa arida audite verbū dñi ⁊c. Ecce ego i
mittā in vos ſpūm ⁊ viuetis Tercio ad ſanctificandū immūdos. qd̄
notatur cū dr̄ ſanct⁹. ſicut em̄ dr̄ ſpūs qꝛ viuificat. ita ſanct⁹ qꝛ ſanctifi
cat et mūdat. Vñ ſanct⁹ idē eſt qd̄ mūdus. Pſal. Fluminis impet⁹. i.
mundās ⁊ abundās grā ſpūſſancti. letificat ciuitatē dei. i. eccliam dei.
Et ꝑ iſtud flumē ſanctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹. Quarto ad
cōfortandū amorē inter diſcordes ⁊ odioſoſ. qd̄ notatur cū dr̄ pr̄. pater
em̄ dr̄ eo ꝙ naturaliter diligit nos. Io. xiii. Ipe em̄ pr̄ amat nos. Si
pr̄ et nos filii eius ⁊ frēs adinuicē. ⁊ inter frēs ꝑfecta amicicia ꝑſeue
rat Quinto ad ſaluandū iuſtos. quod notatur in eo ꝙ dr̄. in nomine
meo. quod ē ieſus ⁊ ſalus interꝑtatur. In noīe igitur ieſu. i. ſalutis. pr̄
miſit ſpūm. vt oñdat ꝙ ad ſaluādas gētes venit Sexto ad docendū
ignaros. quod notatur i eo ꝙ dr̄. ille vos docebit oīa Circa octauum
notandū ꝙ datur ſiue miſſus ē in ꝑmitiua eccīa. ꝑmo ꝑ orōnem. Unde
Orātib⁹ aplis ⁊c. Et luce. iii. Orāte ieſu deſcēdit ſpūſſanct⁹ ⁊c. Secū
do ꝑ verbi dei deuotā ⁊ autentā auditōꝫ Actu. x. Adhuc loqnte petro
cecidit ſpūſſcūs ⁊c. Tercio ꝑ aſſiduā oꝑatoꝫ. quod notat̄ in manuū im
poſitōe Actu. viii. Tūc imponebāt manus ſuꝑ illos ⁊c. Ul' impoſitio
manuū ſignat abſolutōꝫ q̄ fit in cōfeſſione ¶ LXIX

¶ De ſanctis gordiano et epimacho

Gordian⁹ a geos quod ē dogma ſiue dom⁹. et dyan quod eſt
clax. q̄ſi clara dom⁹ in q̄ habitabat de⁹. Sicut āt dicit aug.
in li. de ciuitate dei. bona dom⁹ ē ꝑibus membris diſpoſita

ampla ⁊ lucida. Sic ille ſanctꝰ fuit ꝑiter diſpoſitꝰ ꝑ ꝯcordie imitatõez amplꝰ ꝑ caritatẽ. lucidꝰ ꝑ veritatẽ. Epymachꝰ ab epy qđ eſt ſupra. et machin quod eſt rex. q̃ſi ſupnuſ rex. Uel ab epy qđ eſt ſupra ⁊ machoſ quod eſt pugna q̃ſi ꝑ ſupnis pugnãs

A

Gordianus vicarius iuliani impatoris. cũ quendã xp̃ianum nomie ianuariũ ad ſacrificandũ ꝯpelleret. ad p̃dicatõem eiꝰ ipiꝰ ianuarii ad fidẽ cũ vxore ſua ⁊. liii. viris ꝯuerſus ẽ. Qđ audiẽs iulianꝰ iuſſit ianuariũ in exiliũ mitti. gordianũ vero ſi ſacrificare nollet capite trũcari. Decollatꝰ eſt igit̃ beatꝰ gordianꝰ ⁊ corpꝰ eius ad canes ꝑ viii. dies ꝓiectũ ẽ. Sʒ cũ omino remãſiſſet intactũ. tandẽ a familia ſua rapit̃. ⁊ cũ btõ epymacho quẽ dudũ p̃dictꝰ iulianꝰ occidi fecerat ñ lõge ab vrbe miliario fere vno. circa ãnũ dñi. cclx. ſepelitur.

LXX.

De ſanctis Nereo et achilleo

Nereus interp̃tat̃ lucis ꝯſiliũ. vl' nereꝰ a nereth qđ ẽ lucerna. ⁊ vs feſtinãs. vl' nereꝰ q̃ſi ne. i. nequaq̃ reꝰ. Fuit ẽ ꝯſiliũ lucis in virginitatis p̃dicatõe. lucerna i honeſta ꝯuerſatõne. feſtinãs in zeli feruore. ne reꝰ. i. nequaq̃ reꝰ i ꝯſcie puritate. Achilleus ab achi qđ ẽ frater meꝰ ⁊ leſa qđ ẽ ſalꝰ. q̃ſi fratꝝ ſalꝰ. Hoꝝ paſſiõz euthices victorinꝰ ⁊ macro alias maro ſui xp̃i ſcripſerũt

A

Nereus ⁊ achilleus eunuchi cubicularii domicille neptis domiciani impatoris fuerũt. Quos beatꝰ petrꝰ apl'us baptiſauit. Cũ ẽ p̃dicta domicilla aureliano filio ꝯſulis nupta eſſet et gẽmis ⁊ purpureis veſtibꝰ tegeret̃. nereꝰ ⁊ achilleꝰ eidẽ fidẽ p̃dicauerunt. ⁊ virginitatẽ multipliciter ꝯmẽdauerũt. oñdẽtes virginitatem deo eſſe ꝓximã. angel' germanã. hominibꝰ innatã. vxorem viro ſubici pugnis ⁊ calcibꝰ cedi. deformes ꝑtus ſepius ꝓcreari. rurſus q̃ vix matris pia monita ſuſtinere poterat oportere grãdia ꝯuicia pati mariti. Illa aũt inter cetera dixit. Scio patrẽ meũ fuiſſe zelotipũ. ⁊ matrẽ meam ab eo ꝯuicia plurima paſſam eſſe. Nunqđ vir meꝰ talis futurꝰ eſt. Cui illi. Om̃ q̃diu ſunt ſpõſi videnẽ eſſe benigni. ſʒ mariti effecti crudeliter dñant̃. ⁊ aliqñ ancillas p̃ferũt dñabus. Ois aũt ſanctitas amiſſa ꝑ penitẽtiã reuocari p̃t. ſola aũt virginitas ad ſuũ ſtatũ reuocari nõ poteſt. Reatꝰ em̃ ꝑ p̃niam expelli p̃t. virginitas reuocari nõ p̃t vt ad ſtatũ p̃ſtine ſanctitatis attingat. Tũc flauia domicilla credidit. ⁊ virginitatẽ vouit. ⁊ a ſancto clemẽte velata ẽ. Qđ ſpõſus eiꝰ audiẽs. licẽtia a domiciano impetrata. virginẽ cũ ſanctis nereo ⁊ achilleo i põtianaʒ inſulam relegauit. putans ſe ꝑ hoc poſſe virginis ꝓpoſitũ immutare. Poſt aliqđ tp̃s cũ ipe ad inſulã ꝑrexiſſet. ⁊ m'ltis muneribꝰ ſanctos vt virgini ſuaderent induceret. ipi hec penitꝰ reſpuẽtes magis eã in dño

cōfortabāt Quapꝑpter cū ad ſacrificia cōpellerētur ⁊ dicerent ſe a bea
to petro aplo baptiſatos nulla rōe poſſe ydolis imolare. capite ceſi ſūt
circa annū dñi.lxxx. Quoꝝ corpa iuxta ſepulcꝝ petronelle poſita ſunt
Alios etiā ſcꝫ victorinū eucbicē ⁊ maronē qbꝰ domicilla adberebat.
tanq̄ ſeruos tota die i ſuis ꝑdus laborare faciebat. ⁊ veſpe cātabꝝ ad
māducandū eis dabat. Tandē eucbicē cedi iuſſit quouſqꝫ ſpūm exalaret.
victorinū vero i aqs fetētibꝰ ſuffocari. maronē vero ſaxo ingēti opp̄mi
iuſſit. Cū aūt imaniſſimā petrā quā vix.lxx. viri mouere poterant ſup
eū iactaſſent. ipe ꝑdictū lapidē in bumeros ſuos accepit. ⁊ q̄ſi leueſ pa
leas ad duo miliaria portauit. Et cū plurimi credidiſſent ꝯſularis euꝫ
occidi fecit. Poſt hoc aurelianꝰ domicillā de exilio reduxit. ⁊ duaſ virgi
viij nes eufroſinā ⁊ theodorā collactaneas eiꝰ vt ei ſuaderēt miſit. Quas
tū domicilla ad fidē ꝯuertit. Tūc aurelianꝰ cū ſpōſis ꝑdictaꝝ puellaꝝ
⁊ tribꝰ ioculatoribꝰ ad domicillā venit. vt eiꝰ nuptias celebraret. et ip
ſam ſaltē violēter opp̄merꝫ. Sꝫ cū domicilla ꝑdictos duos iuuenes cō
uertiſſet. aurelianꝰ domicillā in thalamū introduxit. ⁊ ibidē mimos ca
nere fecit. ⁊ ceteros ſecū ſaltare iuſſit volēs eū pꝰmodū violare Sꝫ cū
deficerēt mimi in canēdo ⁊ ceteri in ſaltādo. ipe tū ꝑ duos dies non ceſ
ſauit quouſqꝫ in ſaltādo deficiēs expirauit Luxurioſus vero frater eiꝰ im
petrata licētia oēs q̄ crediderāt iterfecit ⁊ cubiculo vbi ꝑdicte virgies
morabāt ignē ſuppoſuit. Que orātes ſpūm emiſerūt Quaꝝ corpa ſan
ctus ceſariꝰ mane illeſa reperiēs ſepeliuit. ¶ LXXI.

¶ De ſancto pancracio

Pancraciꝰ a pan qd eſt totū ⁊ gratꝰ ⁊ citius. q̄ſi totꝰ cito gra
tus. q2 in ſua puericia gratꝰ. Vel ſicut dr in gloſario pācraſ
dr rapina pācranarius flagellis ſubiectꝰ. pācruſ lapis varie
coloratus. ipe eñ rapuit ꝑdā captiuoꝝ. fuit ſubiectꝰ flagellis tormēto
rum. coloratus varietate virtutū ¶ P
Lectio j Ancracius nobiliſſimis ortꝰ ꝑentibus. dū apud frigiā ⁊ pre
⁊ matre orbatus eēꝫ ſub cura dyoniſii patrui ſui relictus ē.
Ambo ꝑ romā vbi largū babebāt patrimoniū redierūt In
quoꝝ vico corneliꝰ papa cū fidelibꝰ latitabat. A q̄ quidē cornelio cum
ꝑdictus dyoniſiꝰ ⁊ pācraciꝰ fidē xp̄i recepiſſent. tādem dyoniſiꝰ in pa
ij ce moritur. et pācraciꝰ capitur et ceſari p̄ntatur Erat aūt pācraciꝰ q̄
ſi ānoꝝ.xiiii. Cui dixit dyoclecianus ceſar. Infantule ſuadeo tibi ne
mala morte moriaris. q2 cū puer ſis facile decipis. et q2 nobilis ꝯpro
baris et cariſſimi mei filiꝰ extitiſti. rogo te vt recedas ab hac veſania.
vt velut filiū meū te babeā. Cui pācraciꝰ. Et ſi puer ſū corpe. cor tū
gero ſenile. Et virtute dñi nr̄i ieſu xp̄i terror veſter tm̄ apd nos ē. q̄tū
hec pictura quā cernimꝰ. Dii āt tui q̄s me hortaris colere. deceptoreſ

et germanaꝝ ſtuptores fuerũt. q etiã nec ꝑentibꝰ pepcerũt Qz ſi hodie
ſuos tuos talia ↄgnoſceres facere. ꝓtinꝰ occidi iuberes. Tales deos
miror quõ colere ñ erubeſcis. Aug. igiẽ putans ſe a puero victũ iuſſit
eũ i via aureliana decollari circa ãnos dñi. cclxxxvii. Cuiꝰ corpꝰ cocauil
la ſenatrix diligẽter ſepeliuit. Ad eiꝰ ſepulcꝝ vt ait grego. turoñ. ſi qs
falſũ iurare voluerit. añq̃ ad cãcellũ chori ꝑueniat. aut ſtati a demõe
captꝰ inſanit. aut cadẽs i pauimẽtũ ꝓtinꝰ vitã ꝑdit. Lis ñ modica iter
duos erat. ⁊ iudex reũ minime ignorabat Zelo igiẽ iuſticie iudex ductus
ambos ad altare ſancti petri deduxit. ⁊ ibidẽ reũ innocẽtiã ſuã quã ꝓ-
tẽdebat iuramẽto expiare coegit. rogãs apl'um vt aliq̃ indicõ oñderet
veritatẽ Cũ ãt ille iuraſſet. ⁊ nihil mali paſſus fuiſſet. iudex eiꝰ malicie
ↄſciꝰ. zelo accẽſus iuſticie exclamauit. Senior iſte petrꝰ aut nimis mi-
ſericors ẽ. aut miori defert. Eamꝰ ad prãcraciũ iuuenẽ ⁊ ab eo requira
mus. Cũ ḡ veniſſent. ⁊ ſup tumulũ reꝰ iurare falſũ ꝓſumpſiſſz. manũ i-
de trahere nõ potuit. ⁊ ibidẽ pꝰmodũ expirauit. Vñ vſqz hodie a ple-
riſqz obſuatur. vt ſup reliq̃ſ beati pãcracii ꝑ arduis iuramẽtũ fiat

De feſtiuitatibꝰ que occurrũt in fra tempus peregrinationis.

Dicto de feſtiuitatibꝰ q̃ occurrũt infra tps recõciliatõis qd tẽ
pus repñtat eccia a paſcha vſqz ad octauã pẽte. ſeq̃tur vide
re d feſtiuitatibꝰ q̃ eueniũt infra tps ꝑegrinatõis. qd tps rep
ſentat eccia ab octaua pẽte. vſqz ad aduẽtũ. Principiũ ãt hꝰ tpis nõ ſp
hic incipit. ſz iuxta paſchalẽ terminũ variatur LXXII.

De ſãcto vrbano

Urbanꝰ ab vrbanitate dictꝰ. vl' vrbanꝰ ab vr qd eſt lu A
mẽ vl' ignis ⁊ baual rñſio. fuit enĩ lumẽ ꝑ ↄuerſatõz honeſtã
ignis ꝑ caritatẽ ſuccẽſaz. rñſio ꝑ doctrinã Fuit lumẽ ſiue lux
q2 lux eſt in aſpectu amabil'. in eſſentia imaterialis. i ſitu celeſtis. i actu
ꝓutilis. Sic ille ſanctꝰ fuit amabil' in ↄuerſatõe. imaterialis i mũdi de
ſpectõe. celeſtis in ↄtẽplatõe. vtilis in ꝑdicatõe. B

Urbanꝰ calixto pape ſucceſſit Cuiꝰ tpe cũ fuiſſz maxia ꝑſecutõ
in xpianis. tãdẽ alexãder cꝰ mr̃ hamea xpiana erat. quã ori-
genes ↄuerterat. impiũ ſũpſit. Ipa igiẽ filiũ ꝑcibꝰ maternis
induxit vt a ꝑſecutõe xpianoꝝ ceſſaret. Uerũ almachiꝰ vrbis ꝑfectꝰ
q beatã ceciliã decollauerat i xpianos crudeliter ſeuiebat. Sanctuz ḡ
vrbanũ diligẽter inq̃ri fecit. ⁊ in q̃dã antro ꝓcurãte carpaſio q̃dã mini
ſtro cũ tribꝰ pſbiteris ⁊ tribꝰ dyaconibꝰ reptũ in carcerem mitti iuſſit.
Huꝰ h corã ſe ipm adduci ꝑcepit. ⁊ q' q̃nqz milia hominũ cuz ſacrilega
cecilia ⁊ illuſtribꝰ viris tiburcio ⁊ valeriano ſeduxerat eidẽ obiecit. et
theſauros cecilie reqſiuit Cui vrbanꝰ. Ut video plꝰ te ad ſeuiendũ in

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſanctos ducit cupiditas ꝙ cultꝰ deoꝝ. Theſaurꝰ cecilie p manꝰ paupū celos ↄſcēdit. Cū ḡ ſanctū vrbanū cū ſocijs plūbatis cederēt. ꝛ ipē nomē dn̄i elyon inuocarꝫ. ſubridēs pfectꝰ ait. Sapiēs vult iſte ſenex videri. ꝛ iō nūc ignota loqtur. Cū āt ſupari n̄ poſſent. iteꝝ i carcerē recluduntur. Ubi tres tribunoſ ad ſe venientes cū cuſtode carceris anolino ſanctus vrbanꝰ baptiſauit. Audito igiꝰ ꝙ anolinꝰ xp̄ianꝰ factꝰ eſſꝫ pfecto ſiſtiꝰ. ꝛ ſacrificare renuēs decollaꝰ. Sanctꝰ āt vrbanꝰ cū ſocijſ ad ſimulacꝝ duciꝰ. ꝛ thura iponere vrgeꝰ. Nūc orāte vrbano ſimulacꝝ cecidit ꝛ. xxij. ſacerdotes q̄ ignē miniſtrabāt occidit. Tūc ḡuiſſime laniaꝰ et pꝰ hoc ad ſacrificādū ducunꝰ. Qui i ipm ydolū expuētes frōtes cruce munierūt ꝛ iuicē dato pacis oſculo capitalē ſn̄iam acceperūt ſub alexādro q̄ cepit circa ānū dn̄i. ccxx. Sꝫ ſtati carbaſiꝰ a demone arripitur ꝛ deos ſuos blaſfemās ꝛ xp̄ianos inuitꝰ magnificās a demone ſuffocatur. Qđ eius vxor armenia vidēs. cū filia ſua lucina et tota familia. a ſancto fortunato pſbitero baptiſma ſuſcepit ꝛ poſt hoc ſanctoꝝ corpa honorifice ſepeliuit. ¶ LXXIII

¶ De ſācta petronella

Petronella cuiꝰ vitā ſcūs marcellꝰ ſcripſit. fuit filia ſancti petri apl'i. q̄ cū nimis ſpecioſa eſſꝫ. ꝛ ex voluntate pr̄is febribꝰ laboraret. diſcūbentibꝰ apud eū diſcipulis dixit ad eū tytꝰ. Cū oēs a te ſanētur infirmi. cur petronellā iacere pmittiſ. Cui petrus. Quia ſic ei expedit. Uerū tn̄ ne putetur ipoſſibilitas ſanitatis eiꝰ meis ſmonibꝰ excuſari. ait ad illā. Surge petronella velociꝰ. ꝛ miſtra nobis. Que ſtati ſanata ſurrexit ꝛ eis miſtrauit. Cōpleto āt miniſterio dixit ei petrꝰ. Petronella redi ad lectū tuū. q̄ ſtatim redijt. ꝛ vt pus febribꝰ laborare cepit. At vbi i dei amore cepit eſſe pfecta. eā pfecte ſanauit. Comes igitur flaccꝰ ad eā venit. vt ipāꝫ pꝑter eiꝰ pulcritudinē acciperet in vxorē. Cui illa rn̄dit. Si me i vxorem deſideras. iube ad me virgines venire q̄ me vſqꝫ ad domū tuā debeāt ſociare. Quas cū ille pararet. petronella ieiunijs et orōibꝰ inſiſtere cepit. ꝛ corpꝰ dn̄i ſuſcipiēs ac i lecto ſe reclinās. pꝰ triduū ad dn̄m migrauit. Flaccus deluſū ſe vidēs ad felicolā ſociā petronelle ſe ↄuertit. et vt aut ſibi nuberet. aut ydol' imolaret pcepit. Sꝫ cū illa vtrūqꝫ renueret. pfectꝰ ſeptēꝫ diebus ſine cibo ꝛ potu i carcere eā eſſe fecit. ac poſtmodū in eculeo torrā occidit. ac eius corpꝰ in cloacā pꝑiecit. Quā tn̄ ſcūs nicodemus eleuās ſepeliuit. Un̄ a flacco comite nicodemus accerſiꝰ. ꝛ ſacrificare renuēs plūbatis cediꝰ. et in tiberim eius corpus pꝑicitur. ſꝫ a iuſto eius cleri co leuatur. et honorifice ſepelitur ¶ LXXIIII

¶ De ſcis petro exorciſta ꝛ marcellino

PEtr⁹ exorciſta dū ab artbemio ī carcere detineref. ꝛ ꝑ A
dicti artbemii filia a demōe vexaref. ꝛ ob hoc a pře ſepius
plāgeref. dixit ei petr⁹. ꝙ ſi in xp̄m crederz. ſtatim ſanitatē fi
lia ei⁹ reciper. Cui artbemi⁹. Miror ꝗ rōe dn̄s tu⁹ filiā meā liberare
poterit. ꝗ te tāta patientē ꝑ eo liberare ñ valet. Cui petr⁹. Potēs ꝗdē
eſt de⁹ me⁹ eripe me. ſʒ vult vt ꝑ paſſionē trāſitoriā ꝑueniam⁹ ad glāz
ſempiternā. Cui artbemi⁹. Si me catbenas ſuꝑ te duplicāte de⁹ tuus
te liberauerit. ꝛ filiā meā ſanauerit. ꝑtin⁹ in xp̄m credā. Qd̄ cū factuz
fuiſſet ſanct⁹ petr⁹ cādidis veſtib⁹ indut⁹ ꝛ tenēs ſignū crucis eidē ap
paruit. ꝛ ille ei⁹ ſe pedib⁹ ꝓſtrauit. ꝛ filia ei⁹ ſanata. ipſe cuʒ tota domo
ſua baptiſma ſuſcepit. Premiſitqʒ aliis īcarceratis ꝙ exirent liberi ꝗ
cūqʒ vellēt fieri xp̄iāi. Quib⁹ m̄ltiſqʒ aliiſ credētib⁹ a btō marcellino ꝑ
ſbitero baptiſant. Qd̄ audiēs ꝑfect⁹ oēs īcarceratos ad ſe adduci ꝑce
pit. Quos artbemi⁹ ꝯuocās ꝛ man⁹ eoꝝ deoſculās dixit. Et ſi ꝗs vel
let venire ad martiriū veniret intrepidus. qd̄ ſi ꝗs nollet abiret illeſus
Cōperto āt iudex ꝙ marcellin⁹ ꝛ petrus eos baptiſaſſent ipos accerſi
uit. et eos ſeꝑatim ī carcere reduſit. Marcellin⁹ ꝗdē nud⁹ ſuꝑ vitꝝ fra
ctū ꝯſterniſ. ꝛ ei lumē ꝛ aqua negaſ. Petrus vero ī alio carcere altiſſi
mo ꝛ artiſſimo cippo ꝯſtringiſ. Angel⁹ āt dn̄i marcellinū induēs ꝛ ſol
uens. ipm̄ cū petro ī domo artbemii reſtituit. ꝛ vt. vii. dieb⁹ populū cō
fortarēt ꝛ poſtea ſe iudici ꝑn̄tarēt ꝑcepit. Cū ḡ ꝑdict⁹ iudex eos ī car
cere nō īueniſſet. accerſitū artbemiū ꝛ ſacrificare nolentē in terra cum
vxore ſua obrui iuſſit. Qd̄ ſancti marcellin⁹ et petr⁹ audiētes illuc ve
nerūt. ꝛ ī illa cripta ſeptē dieb⁹ ſanct⁹ marcellin⁹ xp̄ianis ſe ꝑtegētib⁹
miſſam celebrauit. Dixerūtqʒ ſancti ad īcredulos. Ecce artbemiū po
tuiſſem⁹ liberare et nos abſcōdere ſʒ neutꝝ volum⁹ facere. Tunc irati
gētiles artbemiū gladio necauer̄t. matrē vero cū filia lapidib⁹ obruer̄t
marcellinū āt ꝛ petꝝ ad ſiluā nigrā ꝗ nūc cādida ꝑpter eoꝝ martiriuz
vocaſ decollauerūt tp̄e dyocleciani ꝗ cepit āno dn̄i. cclxxxvii. Quoruz
aīas veſtib⁹ ſplēdidiſ ꝛ gēmis īdutas ab angelis ī celū deferri ſpicula
tor noīe dorotbe⁹ vidit. Unde et cbriſtianus effectus poſtmodū ī pa
ce quieuit

De ſanctis primo et feliciano

PRim⁹ ꝗſi ſumm⁹ et magn⁹. felician⁹ ꝗſi felix an⁹. i. fe A
lix ſenex. Ille eīm dr̄ ſumm⁹ ſiue magn⁹ dignitate ꝑpter mar
tirii ꝑpeſſionē. poteſtate ꝑpter miraculoꝝ oꝑatōez. ſanctita
te ꝑpter vite ꝑfectōz. felicitate ꝑpter glōſam fruitōz Iſte aūt dr̄ ſenex
nō tm̄ ꝑpter tp̄is antiꝗtatē. ſʒ etiā ꝑpter reuerētie dignitatē. ꝑpter ſa
piētie maturitatē. ꝛ ꝑpter moꝝ grauitatē

PRim⁹ et felician⁹ apud dyoclecianū ꝛ maximianū a tēploruz

pōtificib⁹ accuſant. q̄ niſi eos ſacrificare fecerit. nulla a diis bñficia
obtinere valebūt. Juſſu igit̄ impatoꝝ ī carcere recludūt̄ ſʒ ab angelo
viſitant̄. ꝛ a vincul' q̄bus erāt ligati abſoluunt̄. ꝛ liberi i carcere deam
bulātes dñm clara voce collaudabāt. P⁹ modū iteꝝ impatorib⁹ p̄ſen
tātur. Qui cū i fide firmi p̄ſiſterēt. crudeliter laniati ab inuicē ſepant̄
Dicitqȝ p̄ſes feliciano vt ſue ſenectuti ꝯſuleret. ꝛ diis imolarȝ. Cui fe
lician⁹ Ecce iā octuagita ānos habeo. ꝛ. xxx. āni ſūt ex q̄ veritatē agno
ui ꝛ elegi deo viuere. q̄ me p̄t de tuis manib⁹ liberare. Tūc iuſſit p̄ſes
cū ligari. ꝛ clauos i manib⁹ ꝛ pedib⁹ affigi. eiqȝ dixit. Tā diu ſic eris.
donec nobis ꝯſenſeris. Qui dū leto vultu p̄ſiſteret. cū ibidē torq̄ri iuſ
ſit. ꝛ nihil penit⁹ miniſtrari. P⁹ h̄ ſanctū p̄mū adduci fecit. eiqȝ dixit
Ecce frater tu⁹ ipatoꝝ decretis ꝯſenſit. ꝛ ob h̄ magn⁹ i palatio vene
ratur. Tu q̄ ſil'r age. Cui ille. Licȝ dyaboli fili⁹ ſis. veꝝtñ in pte dixi
ſti. qꝛ frater me⁹ ipatoris celeſtis decreto ꝯſenſit. Tūc irat⁹ p̄ſes iuſſit
facib⁹ latera ei⁹ incēdi. ꝛ plūbū bulliēs in os ei⁹ infūdi. cernēte felicia
no. vt ſic terreri poſſȝ. Ipē āt plūbū tāq̄ frigidā aquam ſuauiter bibit
Tūc p̄ſes irat⁹ duos leones ad eos mitti p̄cepit Qui ſtatim ad pedes
eoꝝ ſe pſtrauerūt. ꝛ tāq̄ agni māſueti corā eis ſteterunt. Rurſus vrſos
crudeles dimittit. ꝛ cū leonib⁹ māſueſcūt. Aderāt ad h̄ ſpectaculū pl⁹
q̄. xii. milia viroꝝ. de q̄b⁹. v. viri i dño crediderūt Preſes āt ſcōs fecit
decollari. ꝛ eoꝝ corpa canib⁹ et auib⁹ pijci. Sȝ tñ ab his illeſa a xp̄ia
nis honorifice ſūt ſepulta. Paſſi ſūt āt circa ānos dñi. cclxxxvii.

¶ LXXVI.

B ¶ De ſācto barnaba

BArnabas interp̄tat̄ fili⁹ venientis vl' fili⁹ ꝯſolatōis aut ¶ B
fili⁹ pphete. aut fili⁹ ꝯcludēs. Quattuoꝛ vicib⁹ ponit̄ filius
pp̄ter q̄ttuoꝛ modos filiatōis ipi⁹. Dicit̄ eñi fili⁹ i ſcriptura
rōe generatōis. eruditōis. imitatōis et adoptatōis. Fuit eñi a xp̄o re
generat⁹ p baptiſmū. erudit⁹ p euāgeliū. ip̄m imitat⁹ p martiriū. ꝛ ab
ip̄o adoptat⁹ p celeſte p̄miū. Et h̄ q̄tū ad ſe. Quātū vero ad alios fu
it aduenīēs ꝯſolās. pphetās. ꝛ ꝯcludēs. Aduenīēs diſcurrendo. ꝛ p̄di
cādo vbiqȝ. qd̄ pȝ. qꝛ fuit ſoci⁹ pauli. Cōſolās paupes ꝛ deſolatoſ. pau
peres q̄b⁹ elemoſinā detulit. deſolatos q̄b⁹ ex pte apl'oꝝ ep̄las deſtina
uit. Prophetās. qꝛ pphetie ſpū claruit. Cōcludēs. qꝛ magnā multitu
dinē in fide ꝯcluſit ꝛ adunauit ſicut pȝ cū miſſus fuit i anthiochiā. De
his q̄ttuoꝛ actu. xi. Erat vir. i. viril'. q̄tū ad p̄mū. bon⁹ q̄tū ad ſecūdū
plen⁹ ſpūſcō q̄tū ad terciū. ꝛ fidel' q̄tū ad q̄rtū. Ei⁹ paſſionē cōpilauit
iohānes q̄ ꝛ marc⁹ ei⁹ ꝯſobrin⁹. ꝛ maxie a viſiōe ipi⁹ iohannis vſqȝ fe
re in finē. Quā beda de greco in latinū credit̄ trāſtuliſſe ¶ B

B Arnabas leuites cypri⁹ genere. vn⁹ de. lxxii. diſcipul' dñi ab

hiſtoria actuū in m̄ltis extollit̄ ⁊ laudat̄. Fuit nāqʒ optīe informat⁹ et
ordinat⁹. ⁊ hoc q̄tū ad ſe. ⁊ q̄ntū ad deū et q̄ntū ad p̄ximū. Quantuʒ
ad ſe ordinat⁹ extitit ſm̄ tres vires. ſ. rōnalē. ↄcupiſcibilē. ⁊ iraſcibilē ¶
¶ Habuit nāqʒ rōnalē illuſtratā lumīe ↄgnitōis. Vn̄ dr̄ actu. xiii. Erāt
āt in eccīa q̄ eſt anthiochie p̄phete ⁊ doctores. i q̄b⁹ barnabas ⁊ ſimō
⁊c. Scd̄o habuit ↄcupiſcibilē purgatā a puluere mūdane affectōis. ij.
Vn̄ dr̄ actu. iiii. q̄ ioſeph q̄ ↄgnomiat⁹ ē barnabas cū hr̄et agrū vēdi
dit illū ⁊ p̄ciū attulit. et poſuit ad pedes aploꝝ. Vbi dicit glo. Deſtitu
endū p̄bat qd̄ tāgere deuitat. ⁊ docʒ calcādū eſſe auꝝ qd̄ ſubdit greſſi
bus aploꝝ. Tercō hūit iraſcibilē roboratā magtudine p̄bitatis. ⁊ hoc
vl' viriliter aggrediēdo ardua. vl' pſeuerāter agēdo fortia. vel cōſtāter
ſuſtinēdo aduerſa. ¶ Viriliter aggrediēdo ardua. ſicut pʒ i h̄ q̄ illaʒ ma
ximā ciuitatē āthiochiā ad ↄuertēdū accepit. ſicut pʒ etiā actu. ix. q2 cū iij.
p⁹ couerſionē paul⁹ hieroſolimā veniſſʒ. ⁊ diſcipul' ſe iungere vellet. et
oēs cū tāq̄ lupū agni fugerēt. barnabaſ ipʒ audacter app̄hendit. ⁊ ad
aplos duxit. Perſeuerāter opādo fortia. q2 corp⁹ ſuū macerauit. et ie
iuniis afflixit. Vn̄ dr̄ actu. xiii. d̄ barnaba et q̄buſdā aliis. Miniſtrāti
b⁹ āt illis dn̄o et ieiunātib⁹ ⁊c. Cōſtāter ſufferēdo aduerſa. ſicut apl'i
p̄hibēt ei teſtimoniū dicētes. Cuʒ cariſſimis n̄ris barnaba ⁊ paulo ho
minib⁹ q̄ tradiderūt aīas ſuas p̄ noīe dn̄i n̄ri ieſu xp̄i ¶ Scd̄o fuit ordi
nat⁹ q̄ntū ad deū deferēdo dei autoritati. maieſtati. et bonitati. Auto iiij.
ritati qd̄ pʒ ex h̄ q̄ officiū p̄dicatōis ſibi nō vſurpauit. ſʒ hoc ex autori
tate dei accipe voluit. ſicut habet̄ actu. xiii. Dixit ſp̄uſſcūs. Segrega
te mihi barnabā et paulū i op⁹ ad qd̄ aſſūpſi eos. Scd̄o dei maieſtati.
Cū eni ſicut habet̄ actu. xiii. maieſtatē diuinā ſibi q̄dā vellēt attribue
re. et ei tāq̄ deo hoſtias imolare. vocātes eū iouē tāq̄ p̄orē. et paulum
mercuriū tāq̄ p̄udētē et eloq̄ntē. continuo barnabas et paul⁹ ↄſciſſis
tunicis clamauerūt. Viri q̄d facitis et nos mortales ſum⁹ ſiles vobiſ
hoīes annūciātes vobis ab his vanis diis ↄuerti ad deū viuū. Tercō
dei bonitati. Nā ſicut habet̄ actu. xv. cū bonitatē gr̄e dei q̄ gētis ⁊ n̄ ex
lege ſum⁹ ſaluati. q̄dā cōuerſi de iudeis artare ⁊ diminuere vellēt aſſe
rētes hoc ſine circūciſione neq̄q̄ ſufficere. paul⁹ et barnabas ↄtra eos
viriliter reſtiterūt. et ſolā bonitatē gr̄e dei ſine lege ſufficere oñderūt.
Inſup et q̄ſtionē ad aplos detulerūt et cōtra illoꝝ errorē aploꝝ ep̄las
impetrauerūt. ¶ Tercō fuit optime ordinat⁹ q̄tū ad p̄ximū. q2 gre
gē ſuū pauit verbo exēplo ⁊ bn̄ficō. Verbo. q2 verbū dei ſolicite euāge v.
lizauit. Vn̄ dr̄ actu. xv. Paul⁹ ⁊ barnabaſ demorabant̄ anthiochie do
cētes et euāgeliſantes cū aliis plurib⁹ verbū dn̄i. Hoc etiā pʒ p̄ illam
maximā multitudinē quā anthiochie cōuertit adeo vt ibi p̄mo vocarē
tur diſcipuli chriſtiani. Secundo exemplo quia vita ſua fuit omnib⁹
ſpeculum ſanitatis. et exemplar religionis. Fuit enim in omni ſuo

ope virilis ꝛ ſtrenu⁹ omniũ moꝝ bonitate cōſpicu⁹. omī grã ſpũſſancti
plen⁹. ꝛ omi virtute ꝛ fide p̄clar⁹. De his q̄ttuoꝛ habet actu. xv. Miſe
rũt barnabã anthiochiã. Et ſeq̄tur Hoꝛtabat omēs ꝑpoſito cordis p̄
manere in dño. q2 erat vir bon⁹ plen⁹ ſpũſcō et fide. Tercō bñficio. Et
vj boc dupliciter Eſt ei duplex bñficiũ ſiue elemoſina. ſ. tpal' q̄ ꝯſiſtit i ne
ceſſarioꝝ ſubmiſtratōe. et ſpũalis q̄ ꝯſiſtit i offenſe dimiſſione. Primã
habuit beat⁹ barnabas. qñ elemoſinã fratrib⁹ q̄ erãt i hieruſalē detu
lit. Nã ſicut dr̄ actu. xi. cũ facta eſſet fames maxīa ſub claudio ſcḋm qḋ
ꝑphetauerat agab⁹. diſcipuli ꝓut q̄ſq3 habebat. ꝓpoſuerũt in miniſte
riũ mittere habitãtib⁹ i iudea fratrib⁹. Qḋ et fecerũt. mittentes ad ſe
niores p man⁹ barnabe et pauli. Scḋam habuit. q2 iohi q̄ ꝯgnoiabat
vij marc⁹ offenſaz dimiſit. Cũ em̄ p̄dict⁹ diſcipul⁹ barnabã et paulũ reli
quiſſet. redeũti tñ ꝛ penitēti barnabas idulſit. et iteꝝ in diſcipulũ aſſũ
pſit. Paul⁹ ãt ipm̄ iteꝝ ſumere i diſcipulũ renuit. ꝛ iō inter eos ſepatō
facta fuit. Vterq3 em̄ ex pia cã et intentōe fecit. Nã q barnabas ipm̄
viij aſſũpſit. h̄ fecit ex dulcedine miſericordie. q aũt paulus ipm̄ aſſumere
noluit. hoc fecit ex feruoꝛis rectitudine. Nã ſicut ibidē dicit glo. actu.
xv. Qm̄ i frōte faciei ſe ꝯſtituēs nimiſ trepid⁹ ſteterat. merito ip̄z pau
lus obiecit. ne illi⁹ q̄ſi ꝯtagione vires alioꝝ corrũpent. Illa ãt ſepatio
nō eſt facta ex ꝯmotōe vicii. ſ3 ex inſtinctu ſpũſſci. vt ſc3 ab inuicē ſepa
rarent et plurib⁹ p̄dicarēt. ſicut et p⁹modũ factũ eſt. Nã cũ eſſet
ꝯfinis barnabas i yconio ciuitate. p̄dicto iohi et⁹ ꝯſobrino vir q̄dã ſplēdidus
in viſu apparuit dicēs. Johes ꝯſtãs eſto. q2 amodo ñ iohes ſ3 excelſus
vocaberis. Qḋ cũ ille barnabe retuliſſet. rñdit ei. Caue diligenter. ne
cuiq̄ qḋ vidiſti reueles. Nã et mihi ſil'r dñs hac nocte apparuit dicēs
Cōſtans eſto barnaba. q2 eterna p̄mia pcipies. eo q gētē tuã reliq̄ſti
ꝛ animã tuã p meo noīe tradidiſti. Cũ ḡ paul⁹ et barnabas diu in an
thiochia p̄dicaſſent. ãgelus q̄3 dñi paulo apparuit dicēs. Feſtina veni
re hieruſalē. q2 q̄dã frēs aduentũ tuũ p̄ſtolant ibidē. Cũ ḡ barnabas ci
prũ vellet ꝑgere et pentes ſuos iuiſere. paul⁹ ãt hieruſalē ꝑperare vel
let. ſancto ſic inſtigãte ſpũ ab inuicē diſceſſerũt. Cũ ꝑ cũ paulus barna
be qḋ ſibi dixerat angel⁹ idicaſſ3. rñdit barnabas. Fiat voluntas dñi.
Nũc ãt cypꝝ vado et ibidē vitã finiēs te ãplius ñ videbo. Et cũ flens
ei⁹ pedib⁹ ſe hũiliter volutar3 ꝯpatiēs ei paul⁹ dixit. Noli flere. q2 ſic
dñi eſt volũtas. Nã ꝛ mihi dñs i hac nocte apparuit dicēs. Ne prohi
beas barnabã ire cypꝝ. q2 m̃tos ibidē illuminabit ꝛ martiriũ ꝯſũma
bit. Pergēs igit barnabas cypꝝ cũ iohãne. euangeliũ ſancti mathei
ſecũ detulit. et ſup infirmos ponēs m̃tos dei virtute ſanauit. cũ autē
de cypro exiſſent. inuenerũt elymã magũ quē paul⁹ lumine oculoꝝ ad
tps priuauerat. Qui eis reſtitit ꝛ paulũ intrare ꝓhibuit. Hic igit qua
dã vidit barnabas homines et mulieres nudas currentes. et ſuo feſta

ageētes. Vñ indignat⁹ tēplo maledixit. ꝛ ſubito ps ei⁹ corruēs mltos
oppreſſit. Eadē ſalaminā deuenit ꝛ ibidē ꝯtra eū pdict⁹ mag⁹ ſeditōꝫ
nō modicā excitauit. Cōphēdentes igit̄ iudei barnabā. mltis affectū
iniuriis trahebāt. ꝛ iudici ciuitatis puniendū tradere feſtinabāt. Cō
perto āt q̄ euſebi⁹ vir magn⁹ ꝛ potēs de genere neronis illuc aduenīſ
ſet. timuerūt iudei ne ipſ̄ꝫ de manib⁹ coꝝ eriper. ꝛ ſic liberꝝ abire pmit
ꝯbuſſerūt. Deniqꝫ nec ſic impii iudei ſatiati oſſa ei⁹ i quodā vaſe plū
beo recluſerūt. in mare eadē pcipitare volētes. Johēs āt diſcipul⁹ ei⁹
cū duob⁹ aliis de nocte ꝯſurgēs ea rapuit. ꝛ in q̄dā cripta occulte ſepe
liuit. Que ibidē vt ait ſigibert⁹ vſqꝫ ad tpa zenonis ipatoriſ. ꝛ gelaſii
pape. ꝛ vſqꝫ ad ānū dñi. d. latuerūt. Tūc ipo reuelāte repta fuerūt.
Beat⁹ aūt dorothe⁹ ſic ait. Barnabas in roma xp̄m pmum pdicauit
ep̄us mediolanēſis fact⁹.

¶ LXXVII

De ſanctis vito et modeſto.

Vitus dr̄ a vita. Diſtinguit āt aug. in li. de ciui. dei. tri-
plex gen⁹ vite. ſ. actuoſū qd̄ ptinet ad vitā actiuā. ocioſū. qd̄
ptinet ad ociū ſpūale vite ꝯtēplatiue. ꝛ ex vtroqꝫ ꝯpoſitū Et
iſtud triplex gen⁹ vite fuit in eo. Uel vit⁹ q̄ſi virtus. i. virtuoſus.
Modeſt⁹ q̄ſi ſtās in medio. hoc ē in medio virtutis. quālibꝫ eñi virtu
tem tāq̄ mediū circūſtāt duo vicia tāq̄ extrema. Nā extrema pruden
tie ſūt doloſitas ꝛ fatuitas. Extrema tpantie deſideriorꝝ carnaliū ad
impletō ꝛ omimoda ſui afflictō. Extrema fortitudinis puſillanimitas
ꝛ temeritas. Extrema iuſticie crudelitas ꝛ remiſſio.

¶ Vit⁹ puer egregi⁹ ꝛ fidelis ānorꝝ. xii. i ſicilia martiriū paſſus
eſt. Hic a pr̄e crebro verberaf. ex eo q̄ ydola ꝯtēnebat. nec
ipa adorare volebat. Qd̄ audiēs valeri⁹ pfect⁹. puerꝝ accer
ſiuit ꝛ ſacrificare nolētē fuſtib⁹ cedi iuſſit. Brachia āt verberantiū et
man⁹ pfecti aruerūt. Clamauitqꝫ pfect⁹. Ue mihi qr̄ manum amiſi.
Cui vit⁹. Accedāt dii tui ꝛ te ſanēt ſi pñt. Cui ille Nunqd ꝛ tu facere
vales hoc. Cui vit⁹. In noīe dei mei valeo. Statimqꝫ p eo orauit ꝛ ſa
nitatē ſibi obtinuit. Dixitqꝫ pfect⁹ pr̄i. Corripe puerꝝ tuū ne male pe-
reat. Tūc eū in domū ducēs diuerſis muſicorꝝ generi⁹ ꝛ puellarꝝ luſi-
bus aliarūqꝫ deliciarꝝ generibus immutare animū pueri ſatagebat.
Cum aūt eū in talamū incluſiſſet. mirabilis odoris fragrantia inde ex
iit. que patrē ꝛ totā familiā nimio odore pfudit. Aſpicienſqꝫ pater p
hoſtium vidit ſeptē angelos circa infantem ſtantes dixitqꝫ. Dii vene-
runt in domū meā. Statimqꝫ cecatus eſt. Ad cuius clamorem tota ci
uitas lucana commota eſt. ita vt valerianus accurreret. Et quid ſibi
accidiſſet interrogauit. Cui ille. Deos vidi igneos. ꝛ vultū corꝝ ferre

nō potui Ad tēplū igiť iouis deduciť. ⁊ ꝑ recupatōe lumīs thauꝝ cuz
cornibꝰ aureiſ polliceť. Sȝ cū nihil ꝓficerȝ. filiū ꝓ ſanatōe ſua rogauit
⁊ lumē ſuis ꝓcibꝰ recupauit. Cū aūt nec ſic crederȝ. ſȝ potiꝰ filiū occide
v re cogitaret. āgelꝰ dñi modeſto pedagogo eiꝰ apparuit. ⁊ vt nauē ꝯſcē
dēs puerꝝ ad aliā terrā deducerȝ impauit. Qđ cū feciſſet. aqla eis ibi
dē cibū afferebat. Et mlťa ibidē mirabilia faciebāt. Interea filiꝰ dyo
vi cleciani ipatoris a demōe arripiť. ⁊ niſi vitꝰ lucanꝰ veniat ſe nūq̄ exi
re fateť. Vitꝰ q̄riť ⁊ inuētꝰ ad impatorē duciť. Cui dyoclecianꝰ Puer
puerꝝ meū ſanare valeſ. Cui ille. Nō ego ſȝ dñs. Statiqȝ ſup eū manꝰ
vij impoſuit. ⁊ ꝓtinꝰ ab eo demon aufugit. Et ait dyoclecianꝰ Puer ꝯſule
tibi ⁊ diis ſacrifica. ne malā morte intereas. Qđ cū ille recuſarȝ. ⁊ i car
cerē cū modeſto miſſus fuiſſȝ. ſubito ferri moles q̄ eis erat ipoſita ceci
dit. ⁊ carcer immēſo lumie coruſcauit. Qđ cū impatori nūciatū fuiſſet
viij eductꝰ i clibanū ardētē mittiť. ſȝ tñ illeſus egrediť. Tūc leo terribiľ ad
eū deuorādū mittiť. ſȝ tñ ab eo fidei virtute placatur. Tadē ipe cū mo
deſto ⁊ creſcētia nutrice ſua. q̄ ſꝑ eū ſecuta fuerat. i eculeū ſuſpēdi iube
tur. Sȝ ſubito aer ꝑturbať. terra ꝯcutiť. tonitrua mugiūt. ydoloꝝ tē
pla corruūt. ⁊ mlťos occidūt. Impator āt territꝰ fugiēs pugnis ſe ꝑcu
tiebat dicēs. Ve mihi q̄ ab vno puero victꝰ ſū. Illi āt ab āgelo ꝯtinuo
ſoluti. iuxͣ qndā flumē ſe īuenerūt. ⁊ ibidē pauſātes ⁊ orātes aīas dño
reddiderūt. Quoꝝ corpa ab aqlis cuſtodita florentia illuſtris matrona
ſcō vito reuelāte repit. ⁊ ea accipiēſ honorifice ſepeliuit Paſſi ſūt āt ſb
dyocleciano q̄ cepit circa ānos dñi. cclxxxvii.

LXXVIII.

De ſanctis quirico ⁊ iulita

Quiricꝰ q̄rēs arcū. Vľ a chiſil qđ ē fortitudo ⁊ cus niger. vľ a
q̄ris qđ ē haſta. vľ a q̄riles qđ dr̄ ſedile. ipe eñ fuit arcꝰ. id ē
curuꝰ i ſui hūiliatōe. fortis i tormētoꝝ paſſiōe. niger i ſui de
ſpectōe. haſta i inimici debellatōe. dei ſedile ex di habitatōe. Nec eñ i
eo gr̄a ſuppleuit q̄ etas negauit Iulita iuuās vita. q2 vita ſpūali vixit
⁊ ꝑ hāc multis ꝓfuit

Quiricꝰ fuit filiꝰ iulite illuſtriſſime matrone yconii. Que ꝑſe
cutōȝ declinare volēs i tharſū cilicie cū puero ſuo q̄rico. qui
erat triū ānoꝝ venit. Sȝ tñ alexādro ꝑſidi ꝑntať. i vlnis ſuis
puerꝝ geſtās. Qđ due famule ſue vidētes fugerūt. ⁊ eā ꝓtinꝰ reliq̄rūt.
Preſes igiť puerꝝ i vlnis ſuis ſuſcepit. ⁊ matrē ſacrificare nolētē cru
dis neruis flagellari ꝑcepit Puer āt matrē flagellari ꝯſpiciēs amare
flebat. ⁊ lamētabiles voceſ dabat. At ꝑſes puerꝝ q̄ricū i vlnas ⁊ ſup ge
nua ponēs cū oſcuľ ⁊ aliis blādiciis demulcebat. Infās āt ad matrē re
ſpiciēs ꝑſidis oſcula abhorrebat ⁊ caput cū idignatōe auertēs. vultuz
eiꝰ vnguľ laniabat. ⁊ mr̄i ꝯſonas voces dabat. Q.d. Et ego xp̄ianus

ſum. Tandē diu reluctās ꝑſidē in ſcapul' momordit. Tūc ꝑſes indigna
tus dolore cruciat⁹. puer̄ ab alto ꝑ grad⁹ ꝑcipitauit. ita vt tribunali
tenellū cerebꝝ adhereret. Julita vero filiū ad regnū ꝑceſſiſſe videns.
leta grās deo reddidit. Tūc iulita iuſſa ē excoriari. ⁊ bulliēti pice ꝑfun
di. ⁊ demū capite trūcari. In quadā aūt legēda inueniť ꝙ q̄ric⁹ tiran-
num blādientē eque vt minantē ꝑuipendēs xp̄ianū ſe eſſe ꝯfitebať. Em
q̄dem tp̄s elinguis infantul⁹. ſꝫ in eo loq̄batur ſpūſſanct⁹. Quē cū ꝑſeſ
interrogaret q̄s eū docuiſſet ait. Tuā o ꝑſes miror inſipientiā q̄ meaꝫ
tantillā cernēs etatulā. nec dū trīs circulo triennem. ꝑcūctaris q̄s me
docuerit diuinā ſapiam. Qui cū crederetur clamabat. Chriſtian⁹ ſum
Et quotiēs hoc clamabat totiēs vires inter tormēta recipiebat. Pre-
ſes aūt matrē cū puero mēbratim ſcindi fecit. ⁊ eoꝝ mēbra ne a chriſti
anis ſepelirētur diſꝑgi mādauit. Sꝫ tn̄ ab angelo ſunt collecta. et no-
cte a xp̄ianis ſepulta. Hoꝝ corpa tp̄e ꝯſtātini magni cū pax eſſet red
dita eccie. ab vna de ancillis que adhuc ſupat reuelātur. ⁊ in deuotōe
magna ab omni populo habētur. Paſſi aūt ſunt circa ānos dn̄i. ccxxx
ſub alexandro imꝑatore

LXXIX.

De ſācta marina

Marina virgo vnica erat pr̄i ſuo. Cū aūt pr̄ quoddā mo-
naſteriū intraſſꝫ. mutauit habitū filie ſue vt nō femia ſꝫ ma-
ſcul⁹ videreť. rogauitqꝫ abbatē ⁊ frēs vt filiū ſuū vnicū reci
perēt. Quib⁹ eis ꝑcib⁹ annuētib⁹. in monachū eſt recept⁹. ⁊ frater ma
rinus ab omnib⁹ eſt appellat⁹. Cepit aūt valde religioſe viuere et val
de obediens eſſe. Cū aūt eſſet vigintiſeptē annoꝝ. Et pr̄ eius ſe morti
appropinq̄re ſentiret. filiā ſuā vocauit. ⁊ ipam in bono ꝓpoſito confir
mās ꝑcepit. ne aliq̄n alicui reuelaret ꝙ mulier eſſet. Ibat igitur freq̄n
ter cū plauſtro ⁊ bob⁹. ⁊ ligna monaſteria deferebat. Cōſueuerat autē
hoſpitari in domo cuiuſdā viri. cui⁹ filia cū de q̄dā milite ꝯcepiſſet in
terrogata marinū monachū ſe violaſſe aſſeruit. Interrogat⁹ aūt mari
nus. cur tm̄ flagiciū ꝑpetraſſꝫ. ſe peccaſſe fateť ⁊ veniā ꝑcať. Stati de
monaſterio eiect⁹. ad hoſtiū monaſterii māſit. ⁊ trib⁹ ānis ibidē ꝑma-
nēs buccella panis ſuſtētabať. Ꝑ⁹ modū fili⁹ ablactať. abbati mittiť ⁊
marino educād⁹ tradiť. ⁊ ibidē ꝑ duos ānos ꝯmorať. Q̄ia aūt cū maxi
ma patiētia recipiebat ⁊ i omnib⁹ grās deo referebat. Tandē ei⁹ hūi
litatis ⁊ patiē frēs miſerti. eū in monaſteriū recipiūt. ⁊ queqꝫ officia
viliora ſibi iniungūt. Ipe aūt omīa hilariter ſuſcipiebat ⁊ cūcta patiē
ter ⁊ deuote agebat. Tādē in bonis opib⁹ vitā ducēs migrauit ad do
minū. Cū aūt corp⁹ ei⁹ lauarēt. ⁊ in vili loco ſepelire diſponerent reſpi
cientes mulierem ipm̄ eſſe viderunt. Stupefacti ſunt omnes et ꝑterri
ti ſe in dei famulā plurimum deliquiſſe fatentur. Currunt omēs ad tā

grande ſpectaculū ⁊ veniā poſtulāt ignorātie ⁊ delicti. Corpꝰ igiť eiꝰ
in eccleſia honorifice poſuerūt. Illa aūt que famulā dei infamauerat.
a demone arripitur. ⁊ ſcelꝰ ſuū cōfitens ⁊ ad ſepulcꝝ virginis veniēs
liberatur. Ad cuiꝰ tumulū populi vndiqꝫ cōfluūt. ⁊ mlta miracula ibi
fiunt. Obiit aūt. xiiii. kal'. iulii.

De natiuitate ſci iohānis baptiſte

Iohānes baptiſta multipliciter nominať. Diciť em̄ ꝓpheta.
amicꝰ ſpōſi. lucerna. angelꝰ. vox. helias. baptiſta ſaluatoris
ꝑco iudicis. ⁊ ꝑcurſor regis. In ꝓpheta deſignať ꝑrogatiua
cognitōis. In amico ſpōſi ꝑrogatiua dilectōis. In lucerna ardēti ꝑro
gatiua ſanctitatis. In angelo ꝑrogatiua virginitatis. In voce ꝑroga
tiua humilitatis. In helya ꝑrogatiua feruoris. In baptiſta prerogati
ua mirabilis honoris. In ꝑcone ꝑrogatiua ꝑdicatōis. In ꝑcurſore ꝑre
rogatiua ꝑparatōnis.

Natiuitas iohānis baptiſte ab archangelo gabriele hoc mo
do annūciata fuit. Dauid em̄ rex ſicut habetur i hiſtoria ſco
laſtica volēs cultū dei ampliare. xxiiii. ſūmos ſacerdotes in
ſtituit. quoꝝ tn̄ vnꝰ maior erat. q̇ ꝑnceps ſacerdotū dicebatur. Statu
it aūt. xvi. viros de eleazar. ⁊ viii. de itamar. ⁊ ſm ſortes dedit vnicui
qꝫ hebdomadā vicis ſue. Abias aūt octauā hebdomadam habuit. de
cuiꝰ genere zacharias fuit. Erāt aūt zacharias ⁊ vxor eiꝰ ſenes. et ab
ſqꝫ liberis. Cū ergo zacharias templū dn̄i vt incēſum poneret ingreſ
ſus fuiſſet. ⁊ multitudo populi deforis expectaret. apparuit ei gabriel
archangelꝰ. Cū aūt zacharias in eius viſione timeret ait angelꝰ. Ne
timeas zacharia. qm̄ exaudita eſt orō tua. Propriū eſt em̄ bonoꝝ āge
loꝝ ſm qđ dicit glo. ex ſua viſione territos benigna exhortatōe ꝓtinꝰ
cōſolari. Ecōtra mali angeli ſe in lucis angelos trāſfigurātes. ſi quos
ex ſui pn̄tia territos ſenſerit āpliori eos horrore cōcutiunt. Annūciat
igitur gabriel zacharie ſe filiū habituꝝ. cuiꝰ nomē iohānes eſſet. q̇ vi
nū ⁊ ſicerā nō biberet. ⁊ an̄ dn̄m in ſpū et virtute helie ꝑcederet. Iohā
nes vocať helias rōe ſitꝰ. q2 ambo in deſerto. rōe victꝰ. q2 ambo victu
parci. rōe cultꝰ. q2 ambo veſtitu inculti. rōne officii. q2 ābo ꝑcurſores.
ſꝫ ille ꝑcurſor iudicis. iſte ſaluatoris. rōe zeli. q2 vtriuſqꝫ verbū q̄ſi fa
cula ardebat. Zacharias āt cōſiderās ſui ſenectutē ⁊ vxoris ſterilitatē
dubitare cepit. ⁊ more iudeoꝝ ſignū ab āgelo reqſiuit. Angelꝰ āt ꝑ eo
ꝙ verbis ſuis ñ credidit. ipm taciturnitatis plaga ꝑcuſſit. Notā
dum aūt ꝙ dubitatō cōſueuit fieri ⁊ excuſari. aliqn̄ ꝓpter ꝓmiſſoꝝ ma
gnitudinē. ſicut legitur de abraā. Cū em̄ dn̄s ſibi ꝓmiſiſſet ꝙ ſemē ſu
um terrā chanaā poſſideret. dixit ad eū abraā. Dn̄e deꝰ vn̄ ſcire poſſū
ꝙ poſſeſſurus ſum eam. Et rn̄dens dominus. Sume inquit tibi vaccā

triennē ꝛc. Aliqñ ꝓpter fragilitatis ꝓprie ꝯſideratōz. ſicut pꝫ in gede
one q̄ ait. Obſecro mi dñe in q̄ liberabo iſrael. Ecce familia mea infi
ma eſt in manaſſe. ꝛ ego minimꝰ in domo pr̄is mei. Et ex hoc ſignū pe
tiit ꝛ accepit. Aliqñ ꝓpter nature impoſſibilitatē ſicut pꝫ in ſara. Cuꝫ
eñ dixiſſet dñs. reuertēs veniā ad te. ꝛ habebit ſara filiū. riſit ſara pꝰ
hoſtiū dicēs. Poſtq̄ꝫ ꝯſenui ꝛ dñs meꝰ vetulꝰ eſt ꝛc. Quid eſt ḡ q̄ ſolꝰ
zacharias ex eo q̄ dubitauit plagā incurrit. cū ibi eſſet ꝛ magnitudo
ꝓmiſſionis. ꝛ ꝯſideratō ꝓprie fragilitatis q̄ talē filiū ſe habituꝝ indi-
gnum reputabat. ꝛ īpoſſibilitas naturalis. Hoc multiplici de cā factū
fuiſſe putaē. Primo ſm̄ bedā qm̄ diſcredēdo locutꝰ ē. iō ſilētio plecti
tur vt tacēdo credere diſcat. Scdō qm̄ iō mutꝰ effectꝰ ē vt maius mi-
raculū in natiuitate filii appareret. Cū eñ in natiuitate iohannis pr̄i
loq̄la reddiē. miraculū miraculo cumulaē. Tercō qꝛ ꝯgruū fuit vt vo-
cem amitteret qñ vox naſcebaē ꝛ legi ſilentiū imponebaē. Quarto qm̄
ipe a dño ſignū petiit. ꝛ ipam taciturnitatē in ſignū accepit. Cū autē
zacharias foras ad populū exiſſꝫ. ꝛ cū factū mutū videret. ꝯgnouerūt
ipo innuēte q̄ viſionē vidiſſet in tēplo. Cōpleta autē ſeptimana officii
ſui. abiit in domū ſuā. ꝛ ꝯcepit elizabeth ꝛ menſibꝰ. v. ſe occultauit. qꝛ
ſicut ibi dicit amb. partꝰ ſui erubeſcebat etatē ne in ſenectute vacaſſe li
bidini videreē. ꝛ tñ gaudebat ſterilitatis carere opprobrio. qꝛ oppbri
um eſt mulieribꝰ nō hr̄e ꝓmiū nuptiaꝝ. ꝓpter qd̄ nuptie celebrātur. et
carnalis coitꝰ excuſatur. Menſe aūt. vi. beata maria q̄ iam dñm cōce-
perat. ꝯgratulās virgo fecūda ablate ſterilitati ꝛ ꝯpatiēs ſenectuti ve
nit ad elizabeth. Et cū eā ſalutaſſꝫ beatꝰ iohānes iā ſpū ſcō repletꝰ ſen
ſit filiū dei venire ad ſe. ꝛ p̄ gaudio in m̄ris vtero exultauit ꝛ tripudia
uit. ꝛ motu ſalutauit quē voce nō potuit. Exultauit eñ q̄ſi geſtiens ſa
lutare ꝛ dño ſuo aſſurgere. Manſit ergo virgo btā cū ꝯgnata ſua tribꝰ
mēſibꝰ. miniſtrās ei. natūq̄ꝫ pueꝝ ſuis ſanctis manibꝰ de terra leuauit
vt habetur in hiſtoria ſcolaſtica. ꝛ q̄ſi morē gerule officioſiſſime pegit
C Hic dñi ꝑcurſor beatꝰ nouē ſpāliter ꝛ ſingulariter ꝓuilegiis cla
ruit. Nā idē angelꝰ q̄ dñm annunciauit ipm̄ ānunciauit. In vtero ma
tris exultat. Mater dñi ipm̄ a terra leuat. Linguam pr̄is reſerat. Ba
ptiſmū ꝓmus ordinat. Chriſtū indice demōſtrat. Chriſtū manibꝰ ſuis
baptiſat. Ipm̄ p̄ omnibꝰ laudat xp̄c. In limbo poſitis xp̄m venturū p̄
nunciat. Propter hec nouē ꝓuilegia vocaē ab ipo dño ꝓpheta ꝛ plus
q̄ ꝓpheta. Chriſ. aūt q̄re dicatur plꝰ q̄ ꝓpheta ſic ait Prophete ē bñ
ficiū ꝓphetie a deo accipe. nunq̄d ꝓphete eſt bñficiū baptiſmatis deo
dare. Prophete eſt vt ipe de deo ꝓphetet. nunq̄d ꝓphete eſt vt deꝰ de
illo ꝓphetet. Omnes ꝓphete ꝓphetauerūt de xp̄o. de illis aūt ꝓpheta
tum nō eſt. Ipe aūt nō ſolū ꝓphetauit d̄ chriſto. ſꝫ etiā alii ꝓphete pro
phetauerūt de illo. Omnes portitores verbi fuerunt. iſte aūt ipa vox

Quantū aūt vox ꝑximior verbo nō tm̄ verbū. tm̄ iohānes ꝓpinquior
xp̄o. nō tm̄ xp̄c Scd̄m ambro. laus iohānis ex q̄nqȝ colligitur vel cō-
ꝓhenditur. ſ. ex parētib⁹. ex miraculis. ex morib⁹. ex munere. ⁊ ex p̄dica
tione Laus aūt parentū ſm eundē ambroſiū ex q̄nqȝ manifeſtatur.
Ait em̄ ſic. Plena laudatō eſt q̄ gen⁹ in morib⁹. mores in eq̄tate. offi-
cium in ſacerdotō. factū in mādatis. iudiciū in iuſtificatōib⁹ ꝯꝓhēdit
¶ Secūdo ex miraculis. Quorꝫ q̄dam fuerūt añ ei⁹ ꝯceptōeȝ in vtero.
ſcȝ angelica annunciatō. nomis impoſitō. ⁊ loq̄le p̄ris amiſſio. Quedā
q̄tū ad ei⁹ ꝯceptōȝ in vtero. ſ. ſupnaturalis ꝯceptō. ei⁹ in vtero ſanctu
ficatō. ⁊ ꝓphetalis doni repletio. Quedā q̄ntū ad ei⁹ natiuitatē ex vte
ro ſcȝ vtriuſqȝ pentis ſpūs ꝓphetalis adeptō. q² ⁊ mater nomē ſciuit.
⁊ pater canticū edidit. Loq̄le p̄ris reſeratō. ⁊ ſpūſſancti repletō. Vñ et
zacharias pater ei⁹ replet⁹ eſt ſpūſancto ⁊c. Ambro. Reſpicite iohan
nem q̄nta vis ſit in ei⁹ vocabulo. cui⁹ nūcupatō reddidit muto vocem.
patri plem. populo ſacerdotē. Pri⁹ em̄ erat tacēs lingua. ſterilis filio.
p̄uatus officio. At vbi iohānes naſcit̄. fit repēte pater ꝓpheta loque
le vſuȝ recipit. plem a ſpūſancto ſuſcipit. ſacerdotē functō recognoſcit
¶ Tercō ex morib⁹. q² ſanctiſſime vite fuit De cui⁹ ſanctitate dicit cri
ſoſtom⁹. Cōuerſatō iohānis omniū vitā culpabilē faciebat apparere.
Queādmodū em̄ ſi videres albā veſtē dicis ſatis cādida veſtis Si ve
ro poſueris eā iuxta niuē incipit tibi ſordida apparere. ⁊ ſi vere ſordi
da nō eſt. Sic q̄ntū ad ꝯpatōem iohānis omis homo videbat̄ immun
dus ¶ B Cui⁹ quidē ſanctitas triplex habuit teſtimoniuȝ. Primo a
ſupceleſtib⁹. i. ab ip̄a trinitate. Et p̄mo a patre q̄ vocat eū angelum.
Malach. iii. Ecce ego mitto angelū meū ⁊c. Angel⁹ autē nomē eſt offi
cii nō nature. Et iō d̄r angel⁹ rōne officii. ex eo q̄ omniū angelorū offi
cium exercuiſſe videtur. Habuit em̄ officiū ſeraphin. Interp̄tatur em̄
ſeraphin ardēs. q² illi nos ardētes faciūt. ⁊ in dei amore plus ardēt Et
de iohāne d̄r in eccia. Surrexit helyas q̄ſi ignis ⁊c. Ipe em̄ venit in
ſpū et virtute helye. Scd̄o habuit officiū cherubin. Cherubin em̄ iter
p̄tatur plenitudo ſcie. Et iohānes d̄r lucifer. Iob. xxxviii. ex eo q̄ fuit
termin⁹ noctis ignorātie ⁊ initiū lucis gr̄e. Tercō habuit officiū thro
norum. quorꝫ officiū eſt iudicare. Et de iohāne d̄r q̄ arguebat herodē
dicens. Nō licet tibi habere vxorē fratris tui. Quarto habuit officiū
dominationū. q̄ docēt nos erga ſubditos dominiū gerere Et iohānes
erga ſubditos habebatur in amore. erga reges in timore. Quinto offi
cium principatuū q̄ docēt nos ſupiores reuereri. Et iohānes de ſe di
cebat. Qui de terra eſt de terra loq̄tur. De xp̄o autē. Qui de celo venit
ſup omēs eſt. Itē. Cui⁹ nō ſum dign⁹ ſoluere corrigiā calciamēti eius
Sexto officiū poteſtatū p̄ quas poteſtates aeree vel ꝯtrarie arcentur
que nō potuerūt nocere ſibi iam ſanctificato. A nobis etiam arcebat.

cū ad baptiſmū penitētie nos diſponebat. Septimo officiū virtutū. p
quas fiūt miracula. ꝛ beat⁹ iohēs mlta miracula in ſeipo oſ̄dit. Mag
eſ̄n miracula mel ſilueſtre ꝛ locuſtas edere. pilos camelorū induere. et
hui⁹modi. Octauo officiū archangeloꝝ. qn̄ reuelabat maiora. ſicut ea
q̄ ſpectāt ad noſtrā redemptōē. cū dicebat. Ecce agn⁹ dei ꝛc. Nono of
ficiū angeloꝝ. qn̄ annūciabat minora. ſicut ea q̄ ſpectāt ad mores. vt
illud. Penitentiā agite ꝛc Itē. Neminē ↄcutiatis ꝛc. Secūdo habu
it teſtimoniū a filio. ſicut patꝫ math. xi. vbi eū chriſt⁹ mltipliciter ꝛ mi
rabiliter cōmendat dicēs inter cetera. Inter natos mulieꝝ nō ſurrexit
maior iohāne baptiſta. Petr⁹ damiani. Ab illo verbo iohānis ſunt de
ꝓmpta ꝓconia. p q̄d fundata eſt arida. ꝛ mouētur ſidera. ꝛ ſunt cōdita
elemēta ¶ Tercio a ſpūſancto cū p patrē ſuū dixit. Tu puer ꝓpheta al
tiſſimi vocaberis ꝛc ¶ Secūdo a celeſtib⁹. i. ab angelis. ſicut patꝫ luce
primo. vbi eū angel⁹ multipliciter cōmendabat oſ̄dens q̄te ſit dignita
tis quo ad deū cū dicit. Erit eñ magn⁹ corā dn̄o. Quāte ſanctitatis.
quo ad ſeipm̄ cū ſubdit. Vinū et ſicerā nō bibet. et ſpūſancto replebit̄
ex vtero matris. Quāte vtilitatis quo ad ꝓximū cū dicit. Et mltos fi
lioꝝ iſrael ↄuertet ꝛc ¶ Tercio a ſubceleſtib⁹. i. ab hominib⁹. ſicut a pa
tre ſuo et vicinis. cū dicebāt. Quis putas puer iſte erit ꝛc ¶ E Quar
to ꝓhenditur laus iohānis ex munere. Habuit eñ munus in ſtatu in
vtero. in egreſſu ex vtero. in mūdi ꝓgreſſu. et in mūdi egreſſu ¶ In vte
ro habuit triplex mirabile mun⁹ grē. Primo grām qua in vtero ſancti
ficatus fuit. Vn̄ fuit ante ſanct⁹ q̄ nat⁹. Iiere. i. Priuſq̄ te formarē
in vtero noui te. ꝛ anteq̄ exires de vētre ſanctificaui te Secūdo grām
qua ꝓphetare meruit. ſicut qn̄ i vtero matris exultās deū adeſſe ↄgno
uit. Vn̄ chriſ. volēs oſ̄dere q̄liter fuerit pluſq̄ ꝓpheta dicit. Prophe
te eſt p merito ↄuerſatōis et fidei ꝓphetiā accipe. Nūquid ꝓphete fu
it vt ꝓus fieret ꝓpheta q̄ hō. Et q2 ↄſuetudo erat vt ꝓphete iungerē
tur tūc qn̄ beata virgo elizabeth ſalutauit. xp̄c iohannē in vtero in ꝓ
phetā inunxit. ſm̄ q̄d dicit chriſ. in hec verba. Idō xp̄c fecit mariā ſalu
tare elizabeth. vt ſermo ꝓcedēs de vtero matris vbi habitabat dn̄s. ꝛ
p aures elizabeth ingreſſus. deſcēderet ad iohannē. vt illic eū vngeret i
ꝓphetā. Tercio grām q̄ ſuis meritis matri ꝓphetie ſpūm tradidit Vn̄
chriſ. volēs oſ̄dere q̄liter fuit pluſq̄ ꝓpheta ait. Quis ꝓphetaꝝ cū eſ
ſet ꝓpheta. ꝓphetā facere potuit. Helyas q̄dem vnxit helyſeū in ꝓphe
tam. nō tñ ꝓphetādi grām ↄtulit. Iſte aūt in vtero matris exiſtens di
uini introitus ſcientiā matri donauit. et os illi⁹ in verbo confeſſionis
aperuit. vt cui⁹ nō videbat perſonā cognoſceret dignitatē dicens. Vn
de hoc mihi vt mater domini mei veniat ad me. ¶ In egreſſu ex vte
ro habuit triplex mun⁹ gratie. quoniā ort⁹ ei⁹ fuit miraculoſus. ſanct⁹
et iocūdus. Quia miraculoſus excluditur defect⁹ impotētie. q2 ſanct⁹

reatus culpe. qꝛ iocũdus lamentũ miſerie. Celebratur aũt ortus eiꝰ ſi
ue natiuitas ſm magiſtꝝ guilhelmũ altiſiodoȓ. triplici rõe. Primo ra
tione ſanctificatõis ĩ vtero. Secũdo rõe dignitatis in officio. Ipe em̄
tanꝗ̄ lucifer venit. ꝛ eternũ gaudiũ nobis primꝰ nũciauit. Tercõ rõe
iocũditatis in ortu ſuo. Dixerat em̄ angelꝰ. Et multi in natiuitate eiꝰ
gaudebũt. Et iõ dignũ eſt vt et nos in natiuitate eiꝰ gaudeamꝰ. In
progreſſu habuit ſiľr multiplex munꝰ. In hoc aũt patet eius excellẽtiſ
ſima et diuerſa munera gratie. quoniã habuit pfectõez omniũ ſancto
rũ. Nã pphera fuit qñ dixit. Qui poſt me venturꝰ eſt ꝛc. Pluſ ꝗ̄ pphe
ta qñ xp̄m digito demonſtrauit. Aplus. qꝛ a deo miſſus fuit. Apoſto
lus em̄ idẽ eſt ꝙ miſſus. Vñ. Fuit hõ miſſus ꝛc. Martir. qꝛ p iuſticia
mortẽ ſuſtinuit. Cõfeſſor. qꝛ ꝯfeſſus eſt et nõ negauit. Virgo. Vñ et p
pter ipius virginitatẽ angelꝰ eſt appellatꝰ. Malach. ii. Ecce ego mit
to angelũ meũ ꝛc. In egreſſu de mũdo habuit triplex munus. Quia
efficitur martir inuictꝰ. Tũc em̄ palmã martirii adeptus eſt. Efficit̃
nũcius pciolus. Ipe em̄ tũc illis q̃ erãt in limbo pciolũ nunciũ attulit
ſcʒ de aduẽtu xp̄i ꝛ redẽptõe ipoꝝ. Et colit̃ exitus glorioſus. Eiꝰ em̄
exitꝰ de omnibꝰ q̃ ad limbũ deſcenderũt ſpẽaliter ab eccĩa ſolẽniſatur ꝛ
glorioſe colitur. ¶ F Quinto ex pdicatõe. Circa cuiꝰ pdicatõez ange
lus q̃ttuor ponit cũ dicit. et multos filioꝝ iſrael ꝯuertet ad dñm deuʒ
ipoꝝ et ipe pcedet ꝛc. ſ. fructũ. ordinẽ. virtutẽ. ꝛ finẽ. ſicut patʒ infra.
¶ Et notandũ ꝙ pdicatõ iohãnis tripliciter fuit ꝯmẽdabilis. Ipe nã
qʒ pdicauit feruẽter. efficaciter. et prudẽter. Feruẽter cũ dicebat Ge
nimina viperaꝝ ꝛc. Qui q̃dem feruor fuit inflamatus caritate qꝛ erat
lucerna ardẽs. Vñ dicit ĩ pſona ipiꝰ hiere. Poſuit os meũ q̃ſi gladiuʒ
acutũ. Informatꝰ veritate. qꝛ erat lucerna lucẽs. Vñ ioh. v. Vos mi
ſiſtis ad iohãnẽ ꝛ ille phibuit teſtimoniũ veritati. Directꝰ diſcretõe ſi
ue ſciẽtia. Vñ turbis et publicanis ꝛ militibꝰ ſm vniuſcuiꝰqʒ exigẽti
am ppriã legẽ dedit. Firmꝰ cõſtantia. Vñ ꝛ tam ꝯſtãter pdicauit ꝙ ex
hoc vitã amiſit. Hec em̄ q̃ttuor debʒ hr̃e zelus. ſm qð dicit bern. zelũ
tuũ inflamet caritas. informet veritas. regat ſciẽtia. ꝛ firmet ꝯſtãtia.
¶ Secũdo efficaciter. qm̄ ad pdicatõz eiꝰ multi cõuerſi ſunt. Predica
uit em̄ verbo p aſſiduitatẽ doctrine. ꝛ exẽplo p ſanctitatem vite. pdica
uit ꝛ ꝯuertit meritis ꝛ orõibꝰ deuotis. Tercõ prudẽter. Cuiꝰ pru
dẽtia pdicatõnis in tribꝰ fuit. Primo in eo ꝙ vſus fuit cõminatõibꝰ
vt malos terrerʒ dicẽs. Iã ei ſecuris ad radicẽ arboris poſita ẽ. Scdo
pmiſſiõibꝰ. vt bonus allicerʒ. d. Pñiam agi. ap. em̄ re. ce. Tercõ mode
ratõibꝰ vt mediocres paulati ad pfectõz attraheret. Vñ turbis et pu
blicanis et militibꝰ leuia imponebat. vt poſtmodum ad maiora proue
herentur. turbis vt opibus miſericordie inſiſterẽt. publicanis. vt ſe ab
alienoꝝ appetitu abſtinerẽt. militibꝰ. vt neminẽ ꝯcuterẽt. nulli calũniã

faceret.et ſuis ſtupēdiis ꝯtriti eſſent. ¶ G Et notandū ꝙ ſcūs iohēs
euangeliſta hac die migrauit ad dn̄m.ſꝫ eccia ipius feſtū in terciū diē
poſt xpi natiuitatē celebrandū inſtituit.qꝛ tunc eiꝰ eccia dedicata fuit.
Et ſolēnitas natiuitatis beati iohānis baptiſte in ſuo die remāſit. Mi
mirꝫ.qꝛ hec dies ab angelo gaudio natiuitatis ꝑcurſoris autēticatꝰ fu
it. Nō aūt dogmatizandū eſt ꝙ euāgeliſta baptiſte ceſſerit tāq̄ mior
maiori. Nō eīm decēs eſt q̄s eoꝝ maior ſit diſputare. Qḋ etiā quodā
exēplo diuiniꝰ eſt oñſum. Erāt eīm vt legit̄ duo doctores theologi.q̄
rum vnꝰ iohannē baptiſtā.alter vero iohannē euāgeliſtam ꝑferebat.
Tādē ſup h̄ ſolēni diſputatōe indicta.q̄lbet valdē ſolicitꝰ erat autorita
tes ⁊ efficaces rōes inuenire q̄bus ſuū iohannē poſſet ꝑferre. Aduen
ente aūt diſputatōnis die.q̄libet ſanctoꝝ emulatori ſuo apparuit.eiqꝫ
dixit. Bn̄ ꝯcordes ſumꝰ in celis.de nobis nō diſputetis in terris. Tūc
illi ſibi ad inuicē ⁊ omni populo viſionē publicauerūt.⁊ dn̄m benedixe
runt. Paulꝰ hyſtoriographꝰ longobardoꝝ.romane eccīe dyaconus.
⁊ caſſinēſis monachꝰ.cū deberet quadā vice cereū ꝯſecrare.fauces eiꝰ
rauce facte ſunt cū ꝑus vocalis eſſet. Vt ergo vox ſibi reſtitueret̄.hym
nū ſcꝫ vt queāt laxis ⁊c ad honorē beati iohānis ꝯpoſuit. Vbi in ꝑnci
pio petit ſibi vocē reſtitui.ſicut ⁊ zacharie reſtituta fuit. Oſſa mortu
orū animaliū vndecūqꝫ collecta in hac die ab aliq̄bus ꝯburūtur. Cuiꝰ
duplex eſt cā vt ait iohānes beleth. Vna eſt ex antique inſtitutōis ob-
ſeruantia. Sunt eīm quedā aīalia q̄ dracones vocātur q̄ in aere volāt.
in aq̄s natant.in terra ambulāt. Qn̄qꝫ aūt dū ꝑ aera ambularēt ad li-
bidinē cōcitabant̄.⁊ in puteis ⁊ aq̄s fluuialibꝰ ſperma iactabāt ⁊ inde
ſeq̄batur letalis annꝰ. Cōtra hoc ergo iſtud inuentū fuit remediuꝫ. vt
de oſſibꝰ animaliū rogus fieret.⁊ ſic talia aīalia fumus fugaret. Et qꝛ
iſtud maxime hoc tp̄e fiebat.ideo iſtud adhuc ab aliq̄bꝰ obſuat̄. Alia
cauſa eſt ad repſentandū.qꝛ oſſa ſancti iohānis i ſebaſte ciuitate ab in-
fidelibꝰ cōbuſta fuerūt. Feruntur etiā facule ardētes. qꝛ iohānes fuit
lucerna ardēs ⁊ lucēs. Et rota vertit̄.qꝛ ſol tūc in circulo deſcendit. ad
ſignificandū ꝙ fama iohānis q̄ xp̄c putabat̄ deſcendit.ſm qḋ ipſe teſti
moniū ꝑhibuit dicēs. Me oportet minui illū aūt creſcere. Hoc ſignifi
catū eſt ſm qḋ dicit augꝰ.in eoꝝ ortibꝰ ⁊ in eoꝝ mortibus. In eoꝝ orti
bus.qꝛ circa natiuitatē iohānis dies incipiūt decreſcere. circa natiui-
tatē xp̄i creſcere. Iuxta illud. Solſticiū decimo xp̄m preit atqꝫ iohēm.
Itē in eoꝝ mortibꝰ.qꝛ corpꝰ xp̄i in cruce fuit exaltatū.corpꝰ iohannis
capite minoratū. Refert paulꝰ i hyſtoria longobardoꝝ ꝙ rocharith
rex longobardoꝝ iuxta eccleſiā ſancti iohānis baptiſte cū multo orna
tu ſepultꝰ fuit. Quidā vero cupiditate illectꝰ nocte ſepulcrū aperiens
abſtulit vniuerſa. Cui beatꝰ iohānes apparēs dixit. Cur auſus fuiſti
tangere mihi cōmiſſum. Eccleſiā meā decetero ingredi non valebis.

Quod vtiqꝫ ſic euenit. Nā quicunqꝫ p̄dictā eccleſiā intrare volebat q̄ſi a validiſſimo pugile guttur eiꝰ feriebatꝰ. ⁊ ſic ſubito retro ruebat.

LXXXI.

De ſanctis geruaſio et prothaſio

Geruaſius a gerar qđ eſt ſacꝝ et vas. vel a geua qđ eſt incolatus ⁊ ſyoꝛ puulus. q̄ſi ſacer p̄ vite meritū. vas p̄ virtutū receptaculū. pegrinꝰ p̄ mūdi ꝯtemptū. puulus p̄ ſui deſpectū. Prothaſius a ꝓthos qđ eſt p̄mū et ſios deꝰ ſiue diuinꝰ. vel a pcul. et ſtaſis quod eſt poſitō. quaſi p̄mꝰ p̄ dignitatē. diuinꝰ p̄ dilectōem. ꝓcul poſitus a mūdi affectōe. Hoꝝ paſſionē ambroſius in libello ad caput coꝝ poſito ſcriptā inuenit.

Geruaſius ⁊ ꝓthaſiꝰ gemini fratres. filii fuerūt ſancti vitał. et beate valerie. Qui omia ſua paupibus erogantes manebant cū ſancto nazario q̄ apud ebrudunū oꝛatoꝛiū ꝯſtruebat ⁊ ei celſus puer lapides poꝛrigebat. Qꝫ vero nazariꝰ iam celſuꝫ habuiſſe narratur. forte p̄ anticipatōꝫ accipitꝰ. cū lōge poſt eū ſibi fuiſſe oblatum ex hiſtoꝛia nazarii colligatur. Cū aūt oēs ad nerone impatoꝛeꝫ ducerētur ſequebatꝰ eos eiulās puer celſus. Quē cū vnꝰ militū alapis cederet et cedentē nazariꝰ increparet. irati milites nazariū calcibꝰ ceciderunt. ⁊ ipm̄ cū aliis in carcere recluſerūt. ⁊ poſtmodū in mare p̄cipitauerunt. Geruaſiū vero et ꝓthaſiū mediolanū duxerūt. Nazariꝰ vero miraculoſe liberatꝰ mediolanū venit. Eo tp̄e ſupueniente comite aſtaſio q̄ ꝯtra marchomānos ꝓficiſcebatꝰ ad bellū. deoꝝ cultoꝛes eidē occurrerūt. aſſerētes q̄ dii ſibi r̄ndere ꝯtemnerēt. niſi prius geruaſius ⁊ ꝓthaſius immolarēt. Cōtinuo igitꝰ tenētur et vt ſacrificēt inuitatꝰ. Cui cū geruaſiꝰ omia ydola ſurda et muta diceret. et ipm̄ ab omnipotenti deo victoriā reqrere debere doceret. iratꝰ tamdiu eū plumbatis cedi iuſſit q̄diu ſpūm exalaret. Deinde ꝓthaſiū accerſiri fecit. eiqꝫ dixit. Miſer vel tu viuere ſtude. ⁊ noli cū fratre tuo mala moꝛte perire. Cui ꝓthaſius. Quis eſt miſer ego qui te nō timeo. aut tu qui me timere ꝓbaris. Cui aſtaſius. Ego te miſer homo quomō timeo. Cui ꝓthaſius. In hoc me timere et te ledi ꝓbaris. ſi non ſacrificauero diis tuis Si em̄ te ledi a me nequaq̄ timeres. nunq̄ ad ſacrificiū ydoloꝝ me ipſe ꝯpelleres. Tūc eū comes in eculeū ſuſpēdi p̄cepit. Cui prothaſius. Non tibi comes iraſcoꝛ quoniā cecos oculos tui coꝛdis attēdo. ſꝫ potius tui miſercoꝛ. quia neſcis q̄d facias. Age igitur quod cepiſti vt mihi cum fratre meo occurrere poſſit benignitas ſaluatoꝛis. Tūc comes iuſſit eum decollari. Philippus autē ſeruus xp̄i cuꝫ filio ſuo coꝛpa eorum rapuit. et occulte in domo ſua in archa ſaxea ſepeliuit. ⁊ libellum eorum ortū finē et vitā ꝯtinentē ad eoꝝ caput poſuit. Paſſi ſunt autē

ſub nerone q̄ cepit circa annū dn̄i q̄nquageſimūſeptimuz. Hoꝝ corpa
multo tempe latuerūt. ſed tempe beati ambroſii hoc modo repta fuerūt
Ambroſio nanqȝ in eccleſia ſanctoꝝ naboris et felicis in oratōne poſi
to. ita vt nec vigilaret apte. nec dormiret integre. apparuerunt ei duo
pulcerrimi iuuenes veſtib⁹ candidis. id eſt. collobio ꝛ pallio induti. ca
ligulis calciati. ſecū manib⁹ extenſis orantes. Orauit igitur ambroſi
us vt ſi eſt illuſio nō vltra appareat. ſi aūt veritas denuo reuelet. Si
mili igitur modo canente gallo orātes ſecū iuuenes apparuerunt. Ter
cia vero nocte defecto iam corpe ieiuniis nō dormiēti ſed ſtupenti cuȝ
tercia ſibi apparuere pſona. que ſimilis paulo apoſtolo videbatur ſcd̄m
qd̄ in pictura ꝓſpexerat. Illiſqȝ tacētibus apoſtol⁹ ſibi dixit. Iſti ſunt
qui nihil terrenū deſiderātes monita mea ſecuti ſunt. Quoꝝ corpa in
eo loco repies in quo ſtas. Duodecim pedū altitudine terra cooptam
archam inuenies. ꝛ ad caput eoꝝ libellū. in quo ortus eoꝝ continetur
ꝛ finis. Conuocatis igitur vicinis epīs. ipē prior terre foſſor acceſſit. ꝛ
omnia ꝓut dixerat ſibi paulus inuenit. Et licet iam tricēti ānī ꝛ vltra
fluxiſſent. ita tamē corpa eoꝝ ſūt repta. ac ſi ipā hora ibidē fuiſſent po
ſita. Inſuꝑ vero odor ſuauiſſim⁹ et mirabilis inde fragrabat. ¶ B
Cecus aūt quidā tangens feretꝝ illuminat⁹ eſt. Et multi alii meritis
eoꝝ curati ſunt. In hoꝝ ſolēnitate pax inter longobardos ꝛ romanuȝ
imperiū reformata fuit. et ideo gregori⁹ papa. loq̄tur dn̄s pacem ī ple
bem ſuā. in introitu miſſe cātari inſtituit. Unde et officia ꝑtim ſanctis
conueniūt. ꝑtim euētibus que ipis cōtigere dieb⁹. Refert auguſtinus
in libro. xx. de ciuitate dei. ꝙ ipō p̄nte et impatore et multa turba. q̄dā
cecus apud mediolanū ad corpora martirꝝ geruaſii et prothaſii lumē
recepit. Utꝝ autē ſit p̄dictus cecus an ali⁹ ignoratur. Idem quoqȝ re
fert ibidē ꝙ quidā iuuenis ī villa victoriana que ab ypporegio triginta
miliarib⁹ diſtat cū in quodā flumine equū lauaret. cōtinuo dyabol⁹ eū
vexauit et in flumen tanq̄ mortuū proiecit. Cū autē veſpere in eccl'ia
beatoꝝ geruaſii et ꝓthaſii que ꝓpe erat cantarētur. ille vocibus illis q̄
ſi ꝑcuſſus. cū grandi fremitu eccleſiā intrans altare tenebat. inde āmo
ueri nō valens. tanq̄ ſibi ibidē alligatus fuiſſet. Et cū demon vt inde
exiret adiuraretur. ille ſe eius mēbra amputare cū exiret minabat. Cū
ergo adiuratus exiret. oculus eius ī maxillā fuſus tenui venula depē
debat. ſed in locum ſuū ſicut potuerunt oculū reuocarūt. Et ecce intra
paucos dies meritis ſanctorū geruaſii et prothaſii plene ſanatus eſt.
Ambroſius quoqȝ in p̄fatōne ſic ait. Hi ſunt qui vexillo celeſti ſigna
ti victricia apoſtoli arma ſumpſerant. et a mūdanis nexibus abſoluti.
nequiſſimi hoſtis vicioꝝ aciē ꝓſternentes liberi et expediti xp̄m domi
num ſunt ſecuti. O q̄ felix germanitas. que ſacris inherendo eloq̄is.
nullo potuit interpolari contagio. O q̄ glorioſa certaminis cauſa. vbi

vbi pariter coronantur quos vnus vterus maternus effudit.

De ſanctis iohãne et paulo

IOhãnes ⁊ paul⁹ ꝑmicerii ⁊ ꝓpoſiti ꝯſtãtie filie ꝯſtãtini augusti fuerũt. Eo aũt tempꝫ cũ gens cithica daciã ⁊ traciam occuparet. ⁊ gallican⁹ dux romani exercitus ꝯtra ꝓdictã gentẽ mitti deberet. cõſtantiã filiã ꝯſtantini ꝓ mercede laboris ſibi in vxorẽ dari petebat. Qḋ etiã romani ꝓncipes inſtantius fieri poſtulabant. Pater autẽ plurimũ triſtabatur ſciens filiã ſuam poſtq̃ a beata agneta ſanata fuerat in virginitatis ꝓpoſito poſitã facili⁹ occidi poſſe q̃ ad ꝯſenſum inclinari. Virgo tñ de deo ꝯfidens patri cõſuluit. vt eam ſibi ſpõdeat cũ victor rediret. Vexꝫ tñ duas filias ſuas q̃s ex vxore defuncta ſuſcepat. idẽ gallican⁹ ſecũ manere ꝑmitteret. vt ꝑ eas mores et votũ patris ſcire poſſꝫ. Et ipa duos ꝓpoſitos ſuos iohannem ⁊ paulũ ſibi cõcederet. in ſpe quaſi maioris firmitatis. rogans deum vt ipm ⁊ filias ꝯuerteret. Quod vbi omnib⁹ placuit. gallican⁹ aſſumptis iohanne et paulo ⁊ copioſo exercitu ꝓficiſcitur. Sed tamẽ a cithicarũ gente eius exercit⁹ frangitꝛ. et in vrbe traciaꝝ ab hoſtibus obſidetur. Tunc accedẽtes iohãnes et paul⁹ eidẽ dixerunt. Fac votũ deo celi. et eris victor melior q̃ fuiſti. Quod cũ feciſſet. iuuenis in humero ferens crucẽ ſtatim ſibi apparuit. eiq̃ꝫ dixit. Sume gladiũ tuũ ⁊ ſequere me. Quẽ ille accipiẽs ꝑ media caſtra iuit. et ad regẽ vſq̃ꝫ deueniens. illũq̃ꝫ occidens. ſolo timore vniuerſum exercitũ ſubiugauit. et romanis tributarios fecit. Duo quoq̃ꝫ milites armati eidẽ apparentes cũ hinc inde confirmabãt. Factus igitur xpianus romã rediit. et cũ multo honore ſuſceptus rogauit auguſtũ vt ſibi indulgeret ſi filiã minime deſponſaret. eo q̃ deceterο xpo ꝯtinẽter viuere ꝓponeret. Qḋ cũ auguſto plurimũ placuiſſet. et due filie gallicani a cõſtantia virgine ad xpm cõuerſe eſſent. ipe gallican⁹ ducatui ceſſit. et omia paupibus tribuens xpo cuꝫ aliis ſeruis dei in pauptate ſeruiuit. Multa autẽ miracula faciebat. ita vt ſolo viſu demones de obſeſſis corpibus effugaret. Hui⁹ ſacre opinionis fama in toto orbe terraꝝ intantũ excreuit. vt ab oriẽte ⁊ occidente veniẽtes viderent viꝝ ex patricio cõſule lauãtes pedes pauperum. ponentẽ menſam. aquã manib⁹ effundentẽ. languentibus ſolicite miniſtrantẽ. et cetera ſancte ſeruitutis officia exhibentẽ. Conſtantino igitur defuncto. cõſtantius ꝯſtantini magni filius arriana hereſi depꝛauatus imperiũ tenuit. Veꝝ cum ꝯſtantius frater cõſtantini duos filios ſcꝫ gallũ et iulianũ reliquiſſet. cõſtantius impator dictũ gallũ ceſarem fecit. et cõtra iudeã rebellantẽ miſit. Quẽ tamẽ poſtmodũ interfecit. Julianus vero timẽs ne exemplo fratris a cõſtantio perimeretur.

monaſteriū ingreſſus eſt. Ubi magnā religionē ſimulās lector ordinatꝰ eſt. Qui ꝑ maleficiū demonē cōſuluit reſpōſuz accipiēs ꝙ ad imperium ſublimādus eſt. Poſt aliqd̄ tps vrgentibꝰ aliq̄bus negociis conſtantius iulianū ceſarē fecit. ⁊ ipm in galliā deſtinauit. Qui oīa ſtrenue agebat. Mortuo aūt ꝯſtantio. ⁊ iuliano apoſtata in imperiū a ꝯſtantio ſublimato. iuſſit iulianꝰ vt gallicanꝰ aut diis imolaret aut abſcederet. Tāto eñ viro nō audebat necē inferre. Ille igitur alexandriā prexit. ⁊ ab infidelibus ꝑ cor trāſfixus martirii coronā ꝑcepit. At iulianꝰ captus cupiditate ſacrilega. auariciā ſuā euangelii teſtimonio colorabat. Nā facultates a xpianis auferēs dicebat. Chriſtus veſter dicit in euāgelio. Qui nō renunciauerit omnibꝰ que poſſidet nō poteſt meꝰ eſſe diſcipulus. Audiēs igitur ꝙ iohānes ⁊ paulꝰ ex opibus quas virgo cōſtātia reliquerat xpianos paupes ſuſtentabāt. mādauit eiſdē ꝙ ſicut ꝯſtantino ita quoqȝ ⁊ ſibi adherere deberēt. At illi dixerūt. Dū glorioſi imꝑatores ꝯſtantinꝰ ⁊ filius eius ꝯſtantiꝰ ſe eſſe ſeruos xpi gloriabātur. vos famulabamur eiſdem. Tu vero quia religionē plenā virtutibus reliquiſti. a te omnino receſſimus. ⁊ tibi obedire ꝯtemnimꝰ. Quibꝰ iulianus mādauit. Ego in eccleſia clericatū obtinui. et ſi voluiſſem ad primū eccleſie ſtatū ꝑueniſſem Sed conſiderās vanū eſſe inertiā ſectari. et ociū militie animum dedi. diiſqȝ ſacrificās coꝝ ſuffragiis imꝑiū obtinui. Unde vos ī aula regia nutriti. non debetis lateri meo deeſſe. vt primos vos in palatio meo habeam. Qd̄ ſi a vobis ꝯtemptus fuero agam vt neceſſe eſt vt ꝯtemni non poſſim. Qui reſpondētes dixerūt. Deū tibi ꝓponentes minas tuas neq̄q̄ timemus. ne regi eterni inimicicias incurramꝰ. Ad hoc iulianus. Si infra. x. dies vltro ad me venire cōtempſeritis. coacti poſtmodū facietis quod ſponte facere nō curatis. Cui ſancti reſponderūt. Iam. x. dies preteriiſſe eſtima. et hodie facito qd̄ tunc te facturū eſſe minaris. Quibꝰ iulianus. Putatis quia martires vos faciāt xpiani. Niſi mihi ꝯſenſeritis puniam vos. nō vt martires. ſed vt publicos hoſtes. Tunc iohannes et paulus ꝑ totos. x. dies elemoſinis inſiſtētes omnia ſua paupibus erogabant. Decima aūt die miſſus eſt ad eos terrētianus q̄ dixit eis. Dñs nr̄ iulianus ſtatiunculū aureū iouis ad vos miſit. vt eidē thura incendatis alioquin ambo ſimul ꝑibitis. Cui ſancti dixerunt. Si tuus dominus eſt iulianus. habeto pacem cū illo. nobis alius dominꝰ nō eſt niſi dominus ieſus chriſtus. Tunc iuſſit eos occulte decollari. et in fouea intra domū ſepeliri. famā faciēs ꝙ in exiliū eſſent miſſi. B Poſt hoc filius terrentiani a demone arripitur. et intra domū clamare cepit ꝙ a demone vreretur. Qd̄ videns terrētianus. ſcelus cōfitet̄. et chriſtianꝰ efficit̄. paſſio ſanctoꝝ ab eo cōſcribit̄. et eius filiꝰ liberatur. Paſſi ſunt autē circa ānū domini. ccclxiiii. Refert grego. in omelia euāgelii ſi quis vult venire poſt me. ꝙ quedam matrona dū eccleſiā iſtoꝝ martirꝝ frequētiꝰ viſitarz

et die quadam inde rediret. duos ſrãtes monachos ſub ꝑegrino habitu
inuenit. quos ꝑegrinos credẽs elemoſinã ſibi dari ꝑcepit. Cƺ poſtq̃ di
ſpenſator eis ad largiendũ elemoſinã appꝓpinquaſſet. aſtiterunt ei vicini
us et dixerũt. Tu nos modo viſitas. nos te ĩ die iudicii reqremus. et qd
quid poterimꝰ tibi ꝓſtabimꝰ. Quo dicto ab oculis eius ablati ſũt. Am
broſius de hiſ martiribꝰ in ꝑfatõe ſic dicit. Beati martires iohãnes et
paulꝰ veraciter impleuerũt qđ dauitica voce dicitur. Ecce q̃ bonũ et q̃
iocundũ habitare frẽs in vnũ. Naſcẽdi lege ꝯſortes fidei ſocietate ꝯiun
cti. paſſionis equalitate ꝯſiſtes. in vno ſp̄ dño gloſi.

LXXXIII

De ſancto leone papa

Leo papa vt in miraculis beate virginis legitur in ec-
cleſia ſancte marie maioris in die reſurrectõis miſſam celebra
bat. ⁊ dũ fideles ꝑ ordinẽ ꝯmunicaret. et quedã matrona ma
num eius oſculata fuiſſet ex hoc in eũ vehemens carnis temptatõ inſur
rexit. At vir dei in ſemetipm̃ ſeuiſſimus vltor inſurgit. ⁊ eadeƺ die ma-
num ſe ſcandalizantẽ occulte penitus amputauit. ⁊ a ſe reiecit. Interea
murmur oriebatur in populo cur ſummꝰ põtifex diuina more ſolito non
celebraret. Tunc leo ad beatã virginẽ ſe cõuertit. ⁊ eiꝰ ꝓuidentie totali
ter ſe cõmiſit. Tũc illa cõtinuo ſibi aſtitit ⁊ manũ ſuaƺ ſuis ſanctiſſimis
manibus illi reſtituit ⁊ reformauit iubẽs vt ꝓcederet. ⁊ filio ſuo ſacrifi
cium imolaret. Leo igiť omni populo qđ ſibi cõtigerit ꝑdicauit. ⁊ manũ
reſtitutã omnibꝰ euidẽter oñdit. Hic calcedoñ. cõciliũ celebrauit. ſolas
virgines ibidẽ velari inſtituit. Ibi etiã ſtatutũ fuit. vt virgo maria ma-
ter dei appellareť. Eo quoqƺ tp̃e attila ytaliã deuaſtabat. Igiť ſanctus
leo in eccĩa apľoꝝ tribꝰ diebꝰ et tribꝰ noctibꝰ oratõni vacãs poſt hoc di
xit ad ſuos. Qui vult me ſeq̃ ſequatur. Cũ igitur ad attilã ꝓpinquaſſet
ille vt beatũ leonẽ vidit de equo deſcẽdit. eiuſqƺ pedibus ꝓuolutꝰ roga-
uit vt peteret quidquid vellet. Qui petiit vt ab ytalia diſcederet et ca-
ptiuos relaxaret. Et dũ argueret a ſuis q̃ triumphator orbis a ſacerdo
te victus eſſet reſpõdit. Prouidi mihi et vobis. Vidi em̃ a dextris eiꝰ
fortiſſimũ militẽ euaginato gladio ſtantẽ mihiqƺ dicentẽ. Niſi huic pa-
rueris cũ omnibꝰ tuis interibis. Cũ beatus leo epľam ad fabianuƺ epi
ſcopũ ꝯſtantinopolitanũ aduerſum eutbiciũ ⁊ neſtoriũ ſcripſiſſet. ſuper
ſepulcꝝ beati petri ipam poſuit. ⁊ ieiuniis et oratõibus inſiſtens dixit.
Quidq̃d in hac epľa vt homo errani tu cui eccĩe cura cõmiſſa ẽ corrige
et emenda. Et poſt dies. xl. oranti illi petrus apparuit dicẽs. Legi ⁊ emẽ
daui. Accipienſqƺ leo epľam inuenit eam manibꝰ apoſtoli correctam et
emendatã. Alias etiã ſepulcro beati petri. xl. diebꝰ ieiuniis ⁊ oratõibꝰ
vacans leo aſtitit obſecrans vt ſuoꝝ ſibi peccatoꝝ veniam impetraret.
Cui petrus apparens dixit. Deꝑcatus ſum ꝓ te dñm et omnia peccata

tua dimiſit. Solūmodo de manuū impoſitōne debes inquiri.i.ſi bene ſi
ue aliter alicui manꝰ ipoſueris.exigeris. Obiit circa ānos dñi.cccclx.

¶ LXXXIIII

¶ De ſancto petro apoſtolo

Petrus trinomius extitit. Vocatus eſt eñi ſimon bariona. Si
mon interp̄taſ obediēs vel ponēs triſticiā.bariona filius co-
lumbe. Bar inguaſira filꝰ.iona hebraice colūba. Fuit enim
obediēs qñ xp̄c eū vocauit.qꝛ ad vnꝰ iuſſionis vocē dño obediuit.ponēs
triſticiā qñ xp̄m negauit.qꝛ egreſſus foras fleuit amare.filius columbe
qꝛ deo ſimplici intentōe ſeruiuit. Secūdo vocatus eſt cephas.qd̄ interp̄
tatur caput.vł petra vel increpās ore. Caput rōe p̄ncipatꝰ in p̄latōe. pe
tra rōe firmitatis in paſſione.increpāſ ore rōe ꝯſtantie in p̄dicatōe. Ter
cio vocatꝰ eſt petrꝰ.qd̄ interp̄taſ agnoſcēs ſiue diſcalciās vel diſſoluēs
qꝛ xp̄i diuinitatē agnouit cū dixit. Tu es xp̄c filii dei viui. Et pedes af
fectuū ſuoꝝ in omni op̄e mortuo ⁊ terreno diſcalciauit cum dixit. Ecce
nos reliquimus omnia ⁊c. Et vincula peccatoꝝ a nobis diſſoluit.et hoc
p claues quas a domino accepit. Habuit autē triplex ꝯnomē. Dictꝰ
eſt eñi ſimon iohāna.quod interp̄tatur dñi pulcritudo. Secundo ſimon
iohannis.quod interp̄tatur cui donatū eſt. Tercō ſimon bariona.quod
interp̄tatur filius columbe. Per quod daſ intelligi ꝙ ip̄e habuit pulcri
tudinē moꝝ.dona virtutū.abundantiā lacrimaꝝ. quia columba habet
gemitū p cantu. Iſtud aūt nomē petrꝰ ieſus p̄mo ſibi imponendum p
miſit.cū dixit iohānis p̄mo. Tu vocaberis cephas.qd̄ interp̄taſ petrus
Secūdo pmiſſum impoſuit.ſicut dꝛ marci.iii. Et impoſuit ſimoni nomē
petrus. Tercō impoſitū ꝯfirmauit.cū dixit math.xvi. Et ego dico tibi
quia tu es petrꝰ.et ſup hāc petrā ⁊c. Eius martiriū marcellꝰ.linꝰ papa
egeſippus.et leo papa ſcripſerūt

Petrus ap̄l'us inter ceteros ⁊ ſupra ceteros ap̄l'os maioris fer ¶ A
uoris extitit. Nā ⁊ ſcire dñi p̄ditorē voluit.qꝛ vt dicit augꝰ.ſi
eū ſciuiſſet.dentibꝰ diſcerpſiſſet. Et ob hoc dñs p̄ditorē ſuū no
minare nolebat.qꝛ vt ait criſ. ſi ip̄m nominaſſet.petrus cōtinuo ſurre
xiſſet.et ip̄m ptinus trucidaſſet. Hic ſup mare ad dñm ambulauit. in
dñi trāſfiguratōe ⁊ puelle ſuſcitatōe a dño electus fuit.ſtaterē in ore pi
ſcis inuenit.claues regni celoꝝ a dño accepit.⁊ paſcēdas oues a xp̄o ſu
ſcepit.tria milia hominū in pentecoſtē ſua p̄dicatōe ꝯuertit.ananie ⁊ ſa
phire mortē p̄dixit.eneā paliticū curauit.cornelium baptiſauit.tabitam
ſuſcitauit.vmbra ſui corporis infirmos ſanauit.ab herode incarceratur.
ſed ab angelo liberatur. Qualis autē eius cibus vel indumentū fuerit.
ip̄e hoc in libro clemētis teſtaſ. Panis inqt ſolꝰ eſt mihi cū oliuis.et ra
ro cū oleribꝰ in vſu ē. Indumentū aūt hoc eſt mihi qd̄ vides.tunica cum

pallio.et hoc habenſ nihil aliud requiro. Ferẽ quoqꝫ qꝫ in ſinu ſꝑ ſuda
rium portabat quo crebro fluentes lacrimas tergebat.qꝛ qñ dulcis allo
cutõnis et pñtie dñi memor erat.ꝓ nimia amoris dulcedine lacrimas
cõtinere nõ poterat. Qñ etiã culpã negatõis ad memoriam reducebat.
vberrimas lacrimas emittebat. Vñ adeo in ꝯſuetudine habuit flere. vt
eius facies tota aduſta lacrimis videreẽ.ſicut dicit clemẽs. Idẽ etiaꝫ di
cit ꝙ audito in nocte gallicãtu ad orõem ſurgere ꝯſueuerat. ⁊ tũc ſilr vt
dr ad fletũ ꝓrumpe cõſueuit. Refert quoqꝫ clemẽs ſm qd in eccleſiaſti
ca hiſtoria inueniẽ ꝙ cũ vxor petri ad paſſionẽ ducereẽ. petrus ingenti
gaudio exultauit.ac eaꝫ ꝓprio vocãs nomĩe.poſt eã clamauit. O ꝯiunx
memento dñi. ¶ Quadã vice dũ petrꝰ apoſtolus duos de diſcipulis ſuis
miſiſſet ad pdicandũ.dum viginti dietas iuiſſent. vnus illoꝝ defunctus
eſt.alter vero ad petꝝ redijt.et qd acciderat nunciauit. Hic dr fuiſſe be
atus marcialis.vel ſm quoſdã maternꝰ. Alibi legitur ꝙ primꝰ fuit bea
tus fronto ſocius qui defunctuſ eſt.ſecũdus fuit preſbiter georgiꝰ. Tũc
petrus ſuũ baculũ ſibi tradidit.pcipiens vt ad ſocium ꝑgeret. et euꝫ ſu
per illum poneret. Qd cũ feciſſet.ille q iam ꝑ .xl. dies iacebat mortuꝰ ꝓ
tinus ſurrexit viuus. ¶ Eo tempe erat in hieruſalẽ quidã magꝰ no
mine ſimon.qui ſe primã veritatẽ dicebat ⁊ ſibi credẽtes ꝑpetuos effici
aſſerebat.et nulla ſibi impoſſibilia dicebat. Legitur etiã in libro clemẽtiſ
ipm dixiſſe. Adorabor vt deꝰ publice.diuinis donabor honoribꝰ. et qd
quid voluero facere potero. Aliqñ cũ mater mea rachel iuberet me exi
re ad campũ vt meterẽ.ego falcẽ vidẽs poſitã.pcepi falci vt ꝑ ſe meterꝫ
et meſſuit decuplo ãplius ceteris. Addidit quoqꝫ ⁊ hoc ſm qd dicit hie
ronimꝰ. Ego ſum ſermo dei.ego ſpecioſus.ego paclitus.ego omĩpotẽs
ego omnia dei. Serpentes quoqꝫ eneos faciebat ſe mouere.ſtatuas ene
as et lapideas ridere.⁊ canes cãtare. Hic igiẽ vt linꝰ ait volẽs diſputa
re cũ petro et oñdere ꝙ deꝰ eſſꝫ.ſtatuta die venit petrꝰ ad locũ certami
nis.et aſtãtibꝰ petrꝰ dixit. Pax vobis fratres q veritatẽ amatis. Cui ſi
mon. Nos tua pace opus nõ habemꝰ. Si eñi pax ſit et cõcordia ad inue
niendã veritatẽ nihil ꝓficere poterimꝰ. Habẽt eñi intra ſe pacẽ latrones
ꝓpter qd noli inuocare pacẽ ſed pugnã. Duobꝰ eñi dimicantibꝰ tũc erit
pax cũ alter fuerit ſupatꝰ. Et petrus. Cur times audire pacẽ. Ex pecca
tis eñi bella naſcũtur.vbi aũt peccatũ nõ fit pax eſt. In diſputatõibꝰ ve
ritas in opibus iuſticia inueniẽ. Et ſimon. Nihil dicis ſꝫ ego oſtendam
tibi deitatis mee potentiã vt repẽte adores me. Ego ſum prima virtus
et poſſum volare ꝑ aera.nouas arbores facere.lapides in panẽ mutare.
in igne ſine leſione durare.et omnia que volo poſſum facere. Cõtra hũc
igitur ſimonẽ petrus diſputabat.⁊ oĩa eiꝰ maleficia detegebat. Tunc ſi
mon videns quia petro non poſſet reſiſtere. omnes libros ſue magice
artis ne forte magus proderetur in mare proiecit. Et romam vt ibi

deus habeat̃ prexit. Q̃d ubi petrꝰ ꝯpꝑit. ipm̃ inſeq̃tur. ⁊ romã uſq3 pſe
cſecitur. ¶ Quarto igit̃ anno claudii impatoris petrꝰ romã appli-
cuit. ⁊ ibi ãnis. xxv. ſedit. et duos ep̃os linũ ⁊ cletũ ſibi coadiutores ut
ait iohãnes beleth. unũ extra muros urbis aliũ intra ordinauit. Pre-
dicatõni aũt inſiſtens multos ad fidẽ ꝯuertebat. ⁊ infirmos q̃ꝑ plures
curabat Sed ⁊ in p̃dicatõe ſua ſemꝑ laudãs ⁊ p̃ferẽs caſtitatẽ. q̃ttuor
ꝯcubinas agrippe p̃fecti adeo ꝯuertit qꝫ ad p̃fectũ redire ulterius re-
cuſarent. Unde iratus p̃fectus aduerſus petꝝ occaſionẽ q̃rebat.
¶ Poſt hoc apparuit dñs petro dicẽs. Simon ⁊ nero ꝯtra te cogitant
ſed ne timeas. q2 tecũ ſum ut eruã te. ⁊ dabo tibi ſerui mei pauli ſolati
um. q̃ cras romã ingredietur. Sciẽs igit̃ petrꝰ ut ait linꝰ. q2 uelox eſ
ſet depoſitõ tabernaculi ſui in ꝯuẽtu fratꝝ poſitꝰ manũ clemẽtis app̃
hendit. ⁊ eũ in epiſcopũ ordinauit. ⁊ in cathedra loco ſui ſedere cogit
Poſt hoc paulꝰ ſicut dñs p̃dixerat romã uenit. ⁊ cũ petro xp̃m p̃dica-
re cepit. Symon aũt magus in tm̃ a nerone amabatur qꝫ uite eiꝰ et ſa
lutis ⁊ totiꝰ ciuitatis cuſtos ſine dubio putabat̃. ¶ Quadã autẽ die ſi-
cut dicit leo papa dũ añ nerone͂ aſtaret. eius effigies ſubito mutabat̃
⁊ modo ſenior mõ adoleſcẽtior uidebat̃. Q̃d cũ uideret nero. uex hunc
eſſe dei filiũ eſtimabat. Dixit itaq3 ſimon magus neroni. ſicut idez leo
refert. Ut ſcias optĩe impator me dei filiũ eſſe. iube me decollari ⁊ ter
cia die reſurgã. Precepit igitur nero carnifici ut eũ decollare deberz
Qui cũ putaret ſe decollare ſimonẽ. decollauit arietẽ. Simon autẽ ar
te magica illeſus euaſit. et arietis mẽbra colligens ea abſcondit. ⁊ tri
bus diebꝰ ſe occultauit. Sanguis aũt arietis ibidẽ ꝯgelatus remanſit
Hic aũt tercõ oñdit ſe neroni dicẽs. Fac ſanguinẽ meũ q̃ effuſus ẽ ex
tergi. q2 ecce ego q̃ decollatꝰ fuerã ſicut promiſi tercia die reſurrexi.
Quẽ uidens nero obſtupuit. et ip̃m uex dei filiũ eſſe putauit. Hec leo
¶ Aliq̃ñ etiã cũ in cõclaui cũ nerone eſſz. demon in eius ſpẽ foris popu
lo loquebatur. Deniq3 romani in tãta ueneratõe eũ habuerũt qꝫ eidez
imaginẽ fecerũt ⁊ hũc titulũ ſupſcripſerũt. Simoni deo ſancto. B
Petrus aũt et paulꝰ ut leo teſtatur ad neronẽ introierũt. et oĩa eius
maleficia detegebãt. Addidit quoq3 petrꝰ qꝫ ſicut in xp̃o due ſũt ſub
ſtantie. ſcz dei et hominis. ſic et in iſto mago ſunt due ſubſtãtie. ſ. hoĩs
et dyaboli. Dixitq3 ſimon. ut teſtatur ſanctꝰ marcellꝰ ⁊ leo. Ne diutiꝰ
hũc patiar inimicũ. p̃cipiã angelis meis ut uindicẽt me ꝺ iſto. Cui pe
trus. Angelos tuos nõ timeo. ſed ipi me timẽt. Nero dixit. Nõ times
ſimonẽ q̃ diuinitatẽ ſuã rebus affirmat. Cui petrus. Si diuinitas eſt i
ip̃o dicat nunc mihi quid cogito uel quid facio. quã cogitatõz meã pri
us auribus tuis inſinuo. ut nõ audeat mẽtiri. Nero dixit. Accede huc
⁊ dic mihi quid cogitas. Petrꝰ autẽ accedens ſecreto dixit. Iube mi-
hi panẽ ordeaceũ afferri et occulte dari Qui cũ allatꝰ fuiſſz ⁊ petrꝰ cũ

benedixiſſet et ſub manica abſcōdiſſet dixit. Dicat ſimō q̇ ſe deū fecit
q̇d ſit cogitatū. q̇d dictū ⁊ q̇d factū. Rn̄dit ſimō. Petrꝰ magis dicat
q̇d cogitē ego. Dixitqꝫ petrꝰ. Quid cogitet ſimon me ſcire docebo. dū
qđ cogitauerit fecero. Tunc ſimon indignatꝰ clamauit. Procedant ca
nes magni et deuorēt eū. Et ſubito canes maximi apparuerūt et in pe
trū impetū fecerūt. Ille vero panē bn̄dictū obtulit et ſubito ipſos in fu
gam ꝯuertit. Tūc dixit ad neronē petrꝰ. Ecce oſ̄di tibi me noſſe q̇d cō
tra me cogitauerat ſimon nō verbis ſʒ factis Nā q̇ ꝓmiſerat ꝯtra me
angelos vēturos exhibuit canes. vt oſ̄dat ſe diuinos angelos non ha
bere ſed caninos. Dixitqꝫ ſimon. Audite petre et paule. Si hic vobis
nihil poſſum facere. veniemꝰ vbi oportet me vos iudicare. Ego autē
modo vobis parco. Hec leo. Et Tunc ſimon vt ait egeſippus ⁊ linꝰ
in ſupbiam elatus. auſus eſt ſe iactare ꝙ poſſet mortuos ſuſcitare. Et
accidit vt quidā iuuenis moreret. Uocatis ergo petro et ſimone. hāc
omnes de volūtate ſimonis ſententiā firmauerūt vt ille occideret. qui
mortuū ſuſcitare non poſſet. Simon igit dū ſup mortuū ſuas incanta
tiones faceret. viſus eſt a circūſtantibus caput agitare defunctꝰ. Tūc
omnes exclamantes petꝝ lapidare volebāt. Petrus aūt vix imperato
ſilentio dixit. Si viuit defunctꝰ. ſurgat ambulet et loquatur. alioquin
ſciatis fantaſma eſſe. ꝙ caput mortui ꝯmouetur. Sepet ſimon a lectu
lo vt plene figmenta dyaboli denudent. Sepatur igit ſimon a lectulo
et puer immobilis remāſit. Petrus aūt a longe ſtans. ⁊ oratōne facta
exclamauit dicēs. Adoleſcēs in noīe ieſu xp̄i nazareni crucifixi ſurge
et ambula. Et ſtatim viuꝰ ſurrexit et ambulauit. Cū aūt populꝰ vellet
ſimonē lapidare. ait petrus. Satis eſt illi ad penā. ꝙ ſe in ſuis artibus
agnoſcit ſupatum. Magiſter autē noſter nos docuit vt ꝑ malis bona
reddamus. Dixit aūt ſimon. Scitote vos petre ⁊ paule. nō vobis con
tinget qđ cupitis vt martirio vos digner coronare. Qui dixerūt. Ad
ueniat nobis qđ cupimus. tibi aūt nunꝗ̄ bene ſit. qꝛ quecūqꝫ loqueris
mentiris. Tūc ſimon vt ait ſanctꝰ marcellus iuit ad domū marcelli di
ſcipuli eius. ligauitqꝫ maximū canē ad hoſtiū domus eius dicēs Nūc
videbo ſi petrus qui ad te venire cōſueuit ingredi poterit. Poſt paulu
lum venit petrus et facto ſigno crucis canem ſoluit. Canis autē omni
bus alijs blandus. ſolum ſimonē pſequebatur. Qui apprehēdens eū
ad terram ſubtus ſe deiecit. ⁊ eum ſtrangulare volebat. Accurrēs aūt
petrus. cani clamauit ne ei noceret. Et canis quidē corpus eius nō le
ſit. ſed veſtes adeo lacerauit. vt ille nudus poſitus remaneret. Popu
lus aūt et maxime pueri cū cane tam diu poſt eū cucurrerūt donec illū
quaſi lupū de ciuitate fugarent. Quiꝰ opprobrii pudorē nō ferēs ꝑ an
nū nuſquā ꝯpuit. Marcellꝰ aūt hec miracula videns deinceps petro
adheſit. Poſtea aūt ſimon rediēs iteꝝ in neronis amiciciā eſt receptus

Simon igit̃. vt refert leo populũ ꝯuocauit. ⁊ ſe a galileis grauiter offē-
ſum ꝓbibuit. ⁊ iõ vrbẽ quã tueri ſolebat. ſe deſerere velle dixit. ⁊ diez
ſtatuere q̃ in celũ deberet aſcẽdere. q2 nõ dignabat̃ in terris amplius
habitare. Statuto igit̃ die. turrim excelſam vl' ſm linũ capitoliũ ꝯſcẽ
dit ⁊ inde ſe deiciẽs coronat⁹ lauro volare cepit. Dixit aũt paulus ad
petr̄. Meũ eſt orare. ⁊ tuũ eſt imparare. Dixitqꝫ nero. Uer ax ẽ hic hõ.
vos aũt ſeductores eſtis. Petr⁹ aũt dixit ad paulũ. Paule erige caput
⁊ vide. Cũqꝫ eleuaſſet caput ⁊ vidiſſet ſimonẽ volantẽ dixit ad petrũ.
Petre qd ceſſas. ꝑfice qd̃ cepiſti. iã eñi vocat nos dñs. Tũc petr⁹ ait.
Adiuro vos angeli ſathane q̃ eũ in aera fertis ꝑ dñm nr̃m ieſuꝫ xp̃m.
vt ipm̃ ampli⁹ nõ feratis ſꝫ corruere dimittatis. Et cõtinuo dimiſſus
corruit. ⁊ ꝯfractis ceruicib⁹ expirauit. Audiẽs hoc nero talẽ vir̄ ſe ꝑ
didiſſe doluit. dixitqꝫ apl'is Suſpecto aĩo me feciſtis. ꝓpterea malo ex
emplo vos ꝑdã. Hec leo. Tradiditqꝫ eos in manib⁹ paulini viri clariſſi-
mi. ⁊ paulin⁹ tradidit eos in cuſtodia mamertini ſub cura militũ ꝓceſ
ſi ⁊ martiniani. Quos milites petr⁹ ad fidẽ ꝯuertit. Unñ carcerẽ appe
ruerũt ⁊ eos liberos dimiſerũt. Qua ꝓpter paulin⁹ p⁹ paſſionẽ apl'or̄
ꝓceſſuꝫ ⁊ martinianũ accerſiuit. Et ꝯpto q̃ xp̃iani eſſent iuſſu neronis
capite ceſi ſũt. Rogabãt ergo frẽs petr̄ vt inde diſcederet. Et cũ di-
ſcedere nollet. tãdẽ vict⁹ ꝑcibus abſceſſit. Et cũ veniſſet ad portam vt
leo et lin⁹ teſtant̃ ad locũ vbi nũc dr̃ ſancta maria ad paſſus. vidit xp̃ꝫ
ſibi occurrentẽ ⁊ ait. Dñe q̃ vadis. Qui rñdit Uenio romã iter̄ cruci
figi. Cui petr⁹. Dñe iter̄ crucifigeris. Cui dñs. Etiã. Petr⁹ vero ait.
Ergo dñe reuertar vt tecũ crucifigar. His dictis dñs vidẽte petro et
lacrimãte in celũ aſcẽdit. Qd̃ cũ de ſua paſſione dictũ intelligerꝫ rediit
Cũqꝫ hoc fratrib⁹ retuliſſꝫ. a miſtris neronis capit̃. et ꝓfecto agrippe
ꝓſentant̃. Factaqꝫ eſt ei⁹ facies ſicut ſol. vt ait linus. Cui dixit. Tu ne
es ille q̃ in plebib⁹ ⁊ mulierculis q̃s a thoro vir̄or ſepas gl'aris. Quẽ
apl's increpãs dicebat ſe i cruce dñi gl'ari. Tunc petr⁹ tanq̃ alienige-
na iuſſus eſt crucifigi. paul⁹ vero q2 ciuis erat roman⁹ iuſſus ẽ capite
truncari. ¶ De hac aũt ſentẽtia i ipos data dicit dyoniſi⁹ i ep'la ad
thimotheũ de morte pauli in hec verba. O frater mi thimothee ſi vi-
diſſes agones ꝯſũmatõnis ipor̄ defeciſſes q̃dem ꝑ triſticia et dolore.
Quis nõ fleret illa hora qñ ꝓceptũ ſnie egreſſum in eos eſt. vt petr⁹. ſ.
crucifigeret̃. ⁊ paul⁹ decollaret̃. Uidiſſes tũc turbas gẽtiliũ ⁊ iudeor̄
ꝑcutiẽtes eos ⁊ expuẽtes in facies eor̄. Adueniẽte autẽ terribili tp̃e
ꝯſummatõis ipor̄ cũ ſepararent̃ ab inuicẽ. ligauerũt colũnas mũdi. nõ
vtiqꝫ abſqꝫ fratr̄ gemitu et planctu. Tũc inq̃t paul⁹ petro. Pax tecũ.
fundamentũ eccĩar̄ et paſtor ouiũ et agnor̄ xp̃i. Petrus aũt ad paulũ
ait. Uade in pace ꝓdicator bonor̄ morum. mediator et dux ſalutis iu
ſtorum. Cum autẽ elongaſſet eos ab inuicem. ſecut⁹ ſum magiſtrum

meū.nō eñi in eodē vico occiderūt eos.Hec dyoniſiꝰ. Petrꝰ autē vt
leo ⁊ marcellꝰ teſtanť.dū veniſſet ad crucē ait.Qm̄ dꝰ meꝰ de celo ad
terrā deſcēdit.recta cruce ſublimatꝰ eſt.Me aūt quē de terra ad celū
vocare dignať.crux mea caput meū in terra debet oñdere.⁊ pedes ad
celū dirigere.Ego q̄ nō ſum dignꝰ ita in cruce eſſe vt dñs meus crucē
meū girate ⁊ capite demiſſo me crucifigite.Tūc illi crucē verterunt et
pedes ſurſum.manꝰ aūt deorſum fixerūt.Tūc populꝰ furore repletus
volebat nerone et prefectū occidere.⁊ apoſtolū liberare.Qui eos roga
uit ne paſſionem ſuā impedire deberēt.Dominꝰ aūt vt ait egeſippꝰ.et
linus aperuit oculos eoꝝ q̄ ibi flebant.⁊ viderūt angelos ſtantes cum
coronis d̄ floribꝰ roſaꝝ ⁊ lilioꝝ.⁊ petꝝ in cruce ſtantē cū eis.⁊ librum
a chriſto accipientē.⁊ ea verba que loquebatur ibi legentē.Tūc petrꝰ
vt teſtatur idē egeſippus de cruce dicere cepit.Te domine imitari op
taui.ſed rectꝰ crucifigi nō vſurpaui.Tu ſemp rectꝰ excelſus et altus.
Nos primi hominis filii.q̄ caput ſuū dimerſit in terrā.cuiꝰ lapſū ſigni
ficat ſpēs generatōnis humane.ſic eñi naſcimur vt pni in terrā videa
mur effundi.Mutata q̄z condicō eſt vt hoc putet mūdus dextꝝ.qđ cō
ſtat eſſe ſiniſtꝝ.Tu dñe mihi omia es.totū qđ es tu mihi totū.et nihil
aliud niſi tu ſolꝰ.Gras tibi ago ſpū toto quo viuo.quo intelligo.quo i
terpello.Ubi due alie rōes tanguntř.q̄re rectꝰ noluit crucifigi.Uidēs
q̄z petrꝰ q̄ fideles glām ſuā vidiſſent.grās agēs et deo fideles cōmen
dans ſpūz emiſit.Tūc marcellꝰ ⁊ apuleꝰ frēs.diſcipuli eiꝰ de cruce eū
depoſuerūt.⁊ diuerſis ꝯdiētes aromatibꝰ ſepelierūt Iſido.in li.de oꝛ
tu et obitu ſcōꝝ ſic ait.Petrꝰ poſtq̄ anthiocenā fūdauit eccleſiam ſub
claudio ceſare.cōtra ſymonē magū romā ꝑgit.ibiq̄z ꝑdicās euāgeliuz
xxv.ānis eiuſdē vrbis pontificatū tenuit.Triceſimoſexto āt āno a paſ
ſione dñi a nerone deorſum vt ipe voluit crucifixus eſt.Hec yſi. In
ipa aūt die petrꝰ et paulꝰ dyoniſio apparuerūt ſm qđ ipe ait i ꝑdicta
epiſtola in hec verba.Attēde miraculū.vide ꝓdigiū frater mi thimo
thee diei victimatōnis ipoꝝ.Nā ꝑſto fui in tpe ſeparatōnis ipoꝝ.Pꝰ
mortē aūt illoꝝ vidi eos inuicē manu ad manū intrātes portas vrbis
⁊ indutos veſtes luminoſitatis.vel veſte lumis.⁊ coronis claritatis ⁊
lucis ornatos.Hec dyoniſiꝰ. Nero aūt impunitꝰ nō extitit.ſed ꝑ
hoc ſcelere ⁊ aliis q̄ ꝯmiſit.manu ꝓpria ſe ꝑemit.Quoꝝ ſceleꝝ hic ali
qua breuiter inſeramꝰ Cū ſeneca magiſter ſuꝰ vt in quadā hyſtoria.
licet apocrifa legiť.ꝯdignaz mercedē laboris ſui ſpectaret.iuſſit nero
ipm eligere i cuiꝰ arboris ramo ſuſpēdiū affectaret.dicēs q̄ h̄ ꝑmiū la
boris ſui ab eo receptꝰ eſſet.Cū aūt ſeneca req̄rerz.vn̄ h̄ mortiſ ſup
pliciū meruiſſet.acutū gladiū ſup eius verticē crebro vibrari fecit.Se
neca autē nutu capitis mināti gladio cedebat.vehemēter timens peri
tari mortis ꝑiculo.Cui nero ait.Magiſter vt q̄d nutu capitis mināti

gladio cedis. Cui ſeneca rñdit. Homo ſū. ꝛ iō mortē vereoꝛ. ꝛ inuitus
morioꝛ. Cui nero ait. Si ego adhuc te metuo. vt puer metuere ꝯſueui
Quare te viuēte q̄re ñ potero viuere. Dixitq3 ſeneca Si me mori ne-
ceſſe eſt. ſaltē mihi ꝯcede vt qḋ voluero eligā genus mortis. Cui nero
Feſtinꝰ eligas. tñ mori ne differas. Tūc ſeneca balneo in aq̄ facto in
vtroq3 brachio ſibi minui fecit. ꝛ ſic nimio ſanguinis fluxu ibidē vitā fi
niuit. ꝛ ſic quodā p̄ſagio ſeneca nomē hūit q̄ſi ſe necās. qꝛ q̄dammō lu
cet coactꝰ manu ꝓpria ſe necauit. Hic ſeneca duos frēs habuiſſe legit̄
Unꝰ fuit iuliꝰ gallio declamatoꝛ egregiꝰ. q̄ manu ꝓpria ſe pemit. aliꝰ
mela pr̄ lucani poete. Qui lucanꝰ iuſſu neronis inciſione vena꞉ obiiſſe
legit̄. ¶ Rurſus nero nefaria mētis veſania ductꝰ vt i eadem hiſtoria
apocriffa repit̄. matrē occidi ꝛ ſcindi iuſſit. vt videret q̄liter i eiꝰ vtero
fouebat̄. Publici vero cū de m̄ris ꝑditōe arguētes dicebant. Iura ne-
gāt ꝛ phas ꝓhibʒ. vt filiꝰ matrē necet. q̄ ipʒ cū tāto doloꝛe pepit. ꝛ cū
tāto laboꝛe ꝛ ſolicitudine enutriuit. Quibꝰ nero. Faciatis me puero i-
pregnari et poſtea pere. ꝛ q̄ntꝰ doloꝛ m̄ri mee fuerit poſſim ſcire. Hāc
inſup volūtatē piendi ꝯcepat. eo ꝙ p vrbē trāſiēſ q̄ndā mulierē pientē
vociferantē audierat. Dicūt ei. Nō eſt poſſibile qḋ nature ꝯtrariū eſt.
nec eſt ſcibile qḋ rōni nō eſt ꝯſentaneū. Dixit ergo eis nero. Niſi me
feceritis impḡnari ꝛ pere. oēs vos faciā crudeli moꝛte interire. Tunc
illi cū impotionātes. ranā ſibi occulte ad bibendū dederūt. ꝛ eā artifi-
cio ſuo in eiꝰ vētre excreſcere fecerūt. Et ſubito vēter eiꝰ nature cōtra
ria ñ ſuſtinēs intumuit. ita vt nero ſe puero ḡuidū eſtimarʒ. Faciebātq3
ſibi fuare dietā qualē nutriēde rane nouerāt ꝯuenire. dicētes ꝙ ꝓpter
ꝯceptū talia cū obſeruare opoꝛteret. Tandē nimio doloꝛe vexatꝰ medi
cis ait. Accelerate tp̄s ptus. qꝛ lāguoꝛe pariēdi vix anhelitū habeo re
ſpirādi. Tūc ipm̄ ad vomitū impotionauerūt. ꝛ ranā viſu terribilē hu
moꝛibꝰ infectā. et ſanguīe edidit cruētatā. Reſpiciēſq3 nero ptū ſuuʒ
ipm̄ abhoꝛruit. ꝛ mirabat̄ adeo mōſtruoſū. Dixerūt aūt ꝙ tā mōſtruo
ſum ꝛ defoꝛmē fetū ꝓtulerit ex eo ꝙ tp̄s ptꝰ noluerit expectare. Et ait
Fui ne talis de m̄ris egreſſus latibul᷑. Et illi. Etiā. Precepit ḡ vt ferꝰ
iuꝰ aleret̄. ꝛ teſtudini lapidū ſeruādꝰ includeret̄. Hec aūt in cronicis ñ
legunt̄ ſʒ apocrifa ſūt. Deinde miratꝰ q̄lis ꝛ q̄ta fuerit ſuccēſio troie
romā p. vii. dies ꝛ noctes ſuccēdi fecit. Quā ex altiſſima turri ꝓſpectās
letatuſq3 flāme pulcritudine turgido habitu helyadā decātabat. Hic
ſicut habet̄ in cronicis retibꝰ aureis piſcabat̄. cātibꝰ intēdebat. ita vt
oēs cytariſtas ꝛ tragedos ſuparet. Uir in vxorē duxit. ipe a viro vt
vxoꝛ acceptꝰ eſt. vt ait oroſius. Romani vero eiꝰ veſaniā vlteriꝰ nō fe
rētes i eū impetū fecerūt ꝛ vſq3 extra ciuitatē perſecuti ſunt. Qui vi-
dens ꝙ euadere non poſſet. fuſtē dentiū moꝛſibus exacuit. et ſe per me
dium palo transfixit. et tali moꝛte vitā finiuit. Alibi tñ legit̄ ꝙ a lupiſ

deuoratꝰ ſit. Redeūtes igit̄ romani ranā in teſtudine latitantē inuene
runt. et ipſam extra ciuitatē proiciētes cōbuſſerūt. Unde et ps illa ci
uitatis vt aliq̄ dicūt vbi latuerat rana lateranis a latēte rana nomē ac
cepit. ¶ Tēpe ſancti cornelii pape greci fideles aploꝝ corpa fu
rati eadē aſportabāt. Sꝫ demones in ydolis habitātes diuina coacti
virtute clamabāt. Uiri romāi ſuccurrite. qꝛ dii veſtri auferūtur. Qua
propter fidelibꝰ intelligētibꝰ de aplis. gentilibꝰ vero de ſuis diis. mul
titudo adunata fideliū et infideliū illos pſeq̄r. Unū greci timētes apud
cathacūbas aploꝝ corpa in puteū proiecerūt. ſꝫ a fidelibus inde pꝰmo
dū ſunt extracta. Grego. tn̄ in regiſtro dicit qꝛ tāta eos vis tonitrui at
qꝫ fulguris terruit ac diſpſit vt ea apud cathacūbas dimitterēt. Sed
cū dubitarēt q̄ oſſa eſſent beati petri et q̄ beati pauli. oratibꝰ fidelibus
ꝛ ieiuniis inſiſtentibꝰ de celo eis reſpōſum eſt. Maiora oſſa ſūt pdica
toris. minora vero piſcatoris. Et ſic oſſa ab inuicē ſepauerūt. ꝛ in ſuis
eccleſiis q̄s cuilibet edificauerāt poſuerūt. Alii vero dicūt qꝛ ſilueſter
papa volens eccias cōſecrare tā magna q̄ pua oſſa in lance ſūma reue
rentia pōderauit. ꝛ medietatē in vna eccia et medietatē in alia colloca
uit. Refert grego. in dyalogo qꝛ in eccia ſancti petri vbi corpꝰ eiꝰ req
eſcit. vir q̄dā erat agontiꝰ noīe magne hūilitatis ꝛ ſanctitatis exiſtēs
Cū vero q̄dam puella paralitica in eiꝰ eccia pmanēs manibꝰ repet. ꝛ diſ
ſolutis renibꝰ et pedibꝰ corpꝰ p terrā traheret. diuqꝫ a beato petro ſa
nitatē peteret. ei p viſionē aſtitit dicēs. Uade ad agontiū māſionariū
et ipſe te ſaluti reſtituet. Cepit igit̄ illa p eccie loca ſe huc atqꝫ illuc tra
here. et q̄s eſſet agontiꝰ inueſtigare. Cui repēte obuiā ipſe factꝰ eſt quē
q̄rebat. eiqꝫ dixit. Paſtor et nutritor noſter beatꝰ petrꝰ apls ad te me
miſit vt ab infirmitate mea me liberes. Cui ille rn̄dit. Si ab ipo miſſa
es ſurge. Apprehēſaqꝫ eiꝰ manu ipſam leuauit. Illaqꝫ nullo lāguoris
veſtigio remanēte plene ſanata fuit. In eodē qꝫ libro ait grego. qꝛ gal
la vrbis rome nobiliſſima puella. ſymachi cōſulis ac patricii filia mari
to tradita. in vniꝰ anni ſpacō eiꝰ eſt morte viduata. Quā dū ad iteran
dū thalamū etas et opes vocarēt. elegit magis ſpūalibꝰ nuptiis copu
lari deo. in q̄bus a luctu incipit̄ ſꝫ ad eterna gaudia puenit̄. q̄ carnali
bus nuptiis ſubiici q̄ a leticia ſp incipiūt. et ad finem cū luctu tendunt
Huic aūt cū valde ignea ꝯſperſio corpis ineſſet. ceperunt medici dice
re. qꝛ niſi ad amplexꝰ viri rediret. calore nimio ꝯtra naturā barbaꝫ ha
bitura eſſet. Quod ita poſt factum eſt. Sꝫ illa nihil exteriꝰ deformitatis
timuit q̄ interiorē ſpēm amauit. Nec veritas ē ſi hoc in ea fedaret. qd
a celeſti ſpōſo nō amaret. Abiecto igitur ſeculari habitu. apud eccle
ſiam ſancti petri monaſterio ſe dedit. ibiqꝫ multis ānis in ſimplicitate
oratōibꝰ et elemoſinis deo ſeruiuit. Tandē cancri vlcere in māmilla
pcuſſa. dū ante eiꝰ lectū duo cādelabra ſp lucerent. quia velut amica

luciſ nõ ſolũ ſpũales ſ3 etiã corꝑales tenebras odio habebat. vidit beã
tũ petꝝ aplm inter ipa duo cãdelabra añ ei⁹ lectũ ꝯſtitiſſe. Que ex amo-
re ſumẽs audaciã exultauit ⁊ dixit. Quid ẽ dñe me⁹. Dimiſſa ſunt mihi
petã mea. Cui ille benigniſſimo vultu inclinato capite ãnuit dicẽs. Di-
miſſa. Veni. Et illa. Rogo vt ſoror bñdicta veniat mecũ. Et ille. Non.
ſ3 talis veniat tecũ. Qḋ illa abbatiſſe indicãs die tercia cũ illa defuncta
eſt. In eodẽ inſup libro greg⁹. ait. q̄ dũ pſbiter q̇dã magne ſanctitatis
ad extrema deduct⁹ e ſſet. cũ magna leticia clamare cepit dicẽs. Bñue-
niãt dñi mei. bñueniãt dñi mei. Quid ad tãtillũ ſeruũ vrm dignati eſtis
venire. Venio. venio. gr̃as ago. gr̃as ago. Cũq3 q̇ aſtabãt qb⁹ hec dice-
ret iterrogarẽt. ille admirãdo rñdit. Nunq̇d ꝯueniſſe hic ſcõs aplos pe-
trũ et paulũ nõ videtis. Cũ vero iterꝝ vt ꝓus repeteret. ſancta illa aĩma
e carne ſoluta eſt. Dubitat᷑ aũt ab aliq̄b⁹ vtrꝝ eadẽ die petr⁹ et paulus
paſſi ſint. Dixerũt aũt q̇dã q̄ eadẽ die reuoluto ãno. Sz hiero. ⁊ oẽs fere
ſancti q̇ de hoc tractãt in hoc cõcordãt q̄ eodẽ die et ãno paſſi ſunt. ſicut
manifeſte et iã habet᷑ ex epl̃a dyonſii. et ſicut dicit leo vel maximus. ſm
quoſdã in quodã ſmone vbi ſic ait. Nõ eni ſine cã factũ putam⁹ q̄ vna
die. in vno loco. vni⁹ tirãni tolerauere ſentẽtiã. In vno die paſſi ſunt vt
ad xpm pariter ꝑuenirẽt. vno loco ne alteri roma deeſſet. ſub vno ꝑſecuto-
re. vt eq̄lis crudelitas vtrũq3 ꝯſtringeret. Dies ꝙ̄ ꝓ merito. loc⁹ autē ꝓ
gl̃a. ꝑſecutor aũt idẽ decret⁹ eſt ꝓ virtute. Hec leo. Licet aũt eadẽ die et
hora paſſi ſint nõ tñ eodẽ loco ſ3 in diuerſis. Et qḋ dicit leo q̄ eodẽ loco
paſſi ſunt. hoc dicit ex eo q̄ ambo rome paſſi fuerũt. De hoc q̇dã ſic ver-
ſibus dixit. Enſe coronat᷑ paul⁹. cruce petrus. eodẽ. Sub duce luce loco.
dux nero roma loc⁹. Itẽ ali⁹. Enſe ſacrat paulũ. par lux. dux. vrbs. cru-
ce petꝝ. Licet aũt eadem die paſſi fuerint. ordinauit tñ grego. vt ipa die
ſpecialius fieret quo ad officiũ ſolẽnitas petri. ⁊ in ſequẽti die ꝯmemora-
tio pauli. Tũ q2 ea die fuit dedicata eccl̃ia ſancti petri. tũ quia maior eſt
dignitate. tum quia prior ꝯuerſione. tũ quia primatũ tenuit rome

LXXXV.

De ſancto paulo apoſtolo

Paul⁹ interp̄tat᷑ os tube. vel os corꝝ. ſeu electũ mirabilẽ. vł ele-
ctõnis miraculũ. Vel paul⁹ a pauſa qḋ eſt reqes hebraice. et
modic⁹ latine. Per hec intelligunt᷑ ſex ꝓrogatiue quas habuit
paul⁹ ꝑ ceteris. Primũ eſt lingua fructuoſa. q2 ab ylirico vſq3 ad hieru-
ſalem ꝑdicauit euãgeliũ. ⁊ ĩõ dr̃ os tube. Secundũ caritas viſceroſa. q2
quis infirmat᷑ ⁊ ego nõ infir. ⁊c. et inde dr̃ os corꝝ. os ſc3 cordis. de quo
ipſe dicit. Os noſtꝝ patz ad vos o corinthi. cor noſtꝝ dilatatũ eſt. Terci-
um eſt ꝯuerſio miraculoſa. ⁊ inde dr̃ electũ mirabile q2 mirabiliter elect⁹
et ꝯuerſus fuit. Quartũ eſt man⁹ operoſa. et inde dr̃ electõis miraculũ

Magnū enī miraculū fuit qđ elegit ſibi ꝓprijs manibꝰ ſumptus acq̄re
re ⁊ inceſſanter ꝑ̄dicare. Quintū fuit ꝯtemplatō delicioſa. qꝛ raptus eſt
vſqꝫ in terciū celū. ⁊ inde fuit dn̄i requies. qꝛ in ꝯtemplatōe exigitur re
quies mētis. Sextū eſt humilitas virtuoſa. ⁊ inde dꝛ modicꝰ. De h̄ autē
nomie paulꝰ tres ſunt opiniones. Origenes vult ꝙ ſemꝑ fuerit binomi
us. ⁊ vocatꝰ ſit ſemꝑ ſaulꝰ ⁊ paulꝰ. Rabanꝰ vero vult ꝙ ante dictus eſt
ſaulus a ſaule rege ſupbo. ſꝫ poſt ꝯuerſionē vocatꝰ eſt paulus q̄ſi puulꝰ.
a modico et humili ſpū. Unde ⁊ nomē ſuū interp̄tando dicebat. Ego ſū
minimus apoſtoloꝝ ⁊c̄. Beda aūt vult ꝙ dictus eſt paulꝰ a ſergio pau
lo ꝓconſule quē ad fidem ꝯuertit. Paſſionē ſancti pauli linus papa con
ſcripſit

Paulꝰ apl'us poſt ſui ꝯuerſionē multas ꝑſecutōnes paſſus ē. q̄s
beatꝰ hylariꝰ breuiter enumerat dicēs. Paulꝰ apl'us i philip
pis virgis cedit. in carcere ponit. ⁊ ligno pedibus affigit. in li
ſtris lapidat. in yconio ⁊ theſſalonica ab iniq̄s ꝑſequit. in epheſo feris
dat. in damaſco ꝑ ſportā e muro deponit. in hi'rl'm ſiſtit. ceditur. ligatur
inſidiatur. in ceſaria claudit. criminatur. Nauigās in ytaliā ꝑiculo diri
gitur. Romā veniēs ſub nerone iudicat ⁊ occiſus finitur. Hec hylariꝰ.
Apoſtolatū inter gētes accepit. Quēdā ꝯtractū i liſtris erexit. Iuuenē q̄
de feneſtra ceciderat ⁊ expirauerat ſuſcitauit. ⁊ multa alia miracula fe
cit. Apud mitilenē inſulā vipa manū eiꝰ inuaſit ſꝫ nihil eū leſit. q̄n poti
us in ignē ipſam excuſſit. Dicitur q̄ꝫ ꝙ oēs q̄ de ꝓgenie illiꝰ hoīs q̄ pau
lum hoſpitō ſuſcepit naſcūtur. a venenoſis nullatenꝰ ledūtur. Unī cū pu
eri nati ſunt. in cunis eoꝝ p̄res ſerpētes ponūt vt ꝓbent ſi veri eoꝝ filij
ſint. Inuenitur aūt aliq̄n ꝙ paulꝰ eſt minor petro. q̄nqꝫ maior. q̄nqꝫ eq̄
lis. Sꝫ reuera minor dignitate. maior ꝑ̄dicatōe. eq̄lis ſanctitate. Re
fert haymo ꝙ paulꝰ a pulloꝝ cātu vſqꝫ ad q̄ntā horā labori manuū inſi
ſtebat. deinde ꝑ̄dicatōni vacabat. ita ꝙ plerūqꝫ vſqꝫ ad noctē ſermonē
ꝯtrahebat. Reſiduū vero tꝑis comeſtioni ſomno orōi ſatis neceſſariū
erat. Dū vero veniſſet romā cū nero nondū eſſet in impio cōfirmatꝰ. et
etiā audiēs ꝙ de lege iudeoꝝ et fide xp̄ianoꝝ inter paulū ⁊ iudeos que
ſtio vertebatur. nō multū inde curauit. ⁊ ſic paulꝰ q̄ volebat libere ibat ⁊
libere ꝑ̄dicabat. Hiero. q̄ꝫ in li. de viris illuſtribꝰ ait. ꝙ. xxv. āno a paſſi
one dn̄i hoc ē neronis ſcdo. paulꝰ romā vinctꝰ mittitur. ⁊ ꝑ bienniū in
libera manēs cuſtodia aduerſus iudeos diſputauit. Deinde a nerone di
miſſus euāgeliū in occidētis ꝑtibꝰ ꝑ̄dicauit. Decimoq̄rto vero neronis
āno eodē anno ⁊ die q̄ crucifixꝰ ē petrꝰ. capite trūcatur. Hec hieronimꝰ
Eius autē ſapiētia et religio vbiqꝫ diuulgabatur et ab omnibꝰ admira
bilis habebatur. Multos etiā de domo ceſaris ſibi in amiciciā copula
uit. ⁊ eos ad xp̄i fidē ꝯuertit. Quedā aūt ſcripta eiꝰ corā ceſare recitata
ſunt. et ab omnibꝰ mirabiliter ꝯmendata. Senatꝰ etiam de illo alta non

mediocriter ſentiebat Quadã vero die dũ paulꝰ circa veſpas ĩ quodã
ſolario p̄dicaret q̄dã iuuenis noĩe patroclus pincerna neronis ⁊ ſibi ad=
modũ dilectꝰ. vt paulũ ꝓpter multitudinẽ cõmodiꝰ audiret. feneſtrã aſcẽ
dit ⁊ paululũ ibi dormitãdo decidẽs expirauit. Qđ audiens nero pluri=
mũ de eius morte doluit. ⁊ ſtatim aliũ in eiꝰ officiũ ordinauit. Paulꝰ ve
ro p̱ ſpũm hoc ꝯgnoſcẽs dixit aſtãtibus vt illuc irent ⁊ patroclũ ceſaris
cariſſimũ ad ſe defunctũ afferrẽt. Quẽ allatũ paulꝰ ſuſcitauit. ⁊ ad ceſa
rem cũ ſociis ſuis miſit. Qui cũ de morte eiꝰ lamẽtaret̃ ecce patroclꝰ vi
uens adeſſe p̄ foribꝰ nũciatur Audiẽs nero patroclũ viuũ quẽ paulo añ
nouerat mortuũ. plurimũ q̄dẽ expauit. et cũ ad ſe ingredi recuſauit. Sʒ
tandẽ p̱ſuaſu amicoꝝ introire p̱miſit. Cui nero ait. Patrocle viuis. Et
ille. Ceſar viuo. Et nero. Quis te fecit viuere. Cui ille. Dñs ieſus xp̄c
rex omniũ ſeculoꝝ. Iratꝰ nero dixit. Ergo ille regnabit in ſecula. et re=
ſoluet oĩa regna mũdi. Cui patroclus. Etiã ceſar. Tunc nero dedit ei
alapã dicens. Ergo militas illi regi. Et ille. Etiqʒ milito. qꝛ me a mor
tuis excitauit. Tunc q̄nqʒ miniſtri imp̱atoris q̄ ei iugiter aſſiſtebãt. di=
xerunt ei. Cur imp̱ator p̱cutis iuuenẽ prudentẽ ⁊ veraciter reſpõdentẽ.
Nã ⁊ nos illi regi inuictiſſimo militamus. Qđ audiẽs nero eos recluſit
in carcerẽ vt eos nimiũ torqueret quos añ nimis dilexerat. Tũc omnes
xp̄ianos fecit inq̱ri. et omẽs ſine interrogatõe p̱ tormẽta varia puniri
Tunc paulꝰ vinctus inter ceteros añ neronẽ ductꝰ eſt. Cui nero.
O homo magni regis ſeruꝰ mihi aũt vinctꝰ. cur milites meos mihi ſub
trahis ⁊ tibi recolligis. Cui paulus. Nõ ſolũ de tuo angulo milites col
legi. ſʒ etiã de orbe vniuerſo q̄bus rex noſter dona talia q̄ nunq̃ defici=
ent. ⁊ q̄ omnẽ excludent indigentiã largiet̃. Huic ſi ſubiectꝰ eſſe volueris
ſaluus eris. Qui tãte extat potẽtie vt iudex omniũ veniat et mundi huꝰ
figuram p̱ ignẽ reſoluat. Hoc audiẽs nero ⁊ ira ſuccẽſus. qꝛ figurã mũ=
di p̱ ignẽ paulꝰ dixerat diſſoluendã. omnes milites xp̄i igne iuſſit crema
ri. paulũ vero tanq̃ maieſtatis reũ capite truncari. Tãta aũt xp̄ianoruʒ
tunc occiſa eſt turba. vt populꝰ romanꝰ palatiũ virtute irrumperet. ⁊ ſedi
tionẽ ꝯtra eũ excitare moliẽs ꝓclamaret Pone modũ ceſar. tẽpera occiſi
onem vel iuſſionẽ. noſtrates ſunt quos p̱dis. romanũ tuentur imperium
Timens imp̱ator mutauit edictũ. vt nullꝰ xp̄ianos tãgeret donec impa
tor de eis pleniꝰ iudicaret. Quapp̱ter paulꝰ iterꝝ eſt reductꝰ et aſpectui
neronis oblatus. Quẽ vt nero vidit. vehemẽtiſſime exclamauit. Tollite
maleficũ. decollate impoſtorẽ. nec ſinite viuere criminatorẽ. p̱dite ſenſu
um alienatorẽ. auferte de ſup̱ficie terre mẽtiũ immutatorẽ. Ad quẽ pau
lus ait. Nero tp̄e modico patiar. ſʒ viuã eternaliter dño ieſu xp̄o Nero
dixit. Auferte ab eo caput vt me rege ſuo fortiorẽ intelligat q̄ eũ deuici
⁊ videamꝰ ſi ſemp̱ viuere valeat. Cui paulus. Ut ſcias me poſt mortem
corporis eternaliter viuere. cum mihi caput abſciſum fuerit. viuus tibi

apparebo.⁊ tūc ꝯgnoſcere poteris q꞉ xp̄c eſt deus vite ⁊ nō mortis. Et
his dictis ad locū ſupplicii ducitur. Qui cū duceref. dixerūt ei tres mi
lites q̄ eum ducebāt. Dic nobis paule q̄s eſt iſte rex veſter quē tantū di
ligitis. q̄ ꝑ eo magis mori q̄ꝫ viuere eligitis ⁊ qualē inde mercedē habe
bitis. Tunc paul⁹ de regno dei ⁊ pena inferni adeo eis p̄dicauit q̄ eos
ad fidē ꝯuertit. Qui cuꝫ rogarent eū vt libere abiret q̄ vellet ait. Abſit
fratres vt fugiā. Nō em̄ ſum ꝓfugus. ſꝫ miles xp̄i legitim⁹ Scio enim
q̄ ꝑ hanc vitā tranſitoriā ad vitā trāſibo eternā. Mox aūt vt fuero de
collatus viri fideles rapiēt corp⁹ meū. Uos aūt locū notate ⁊ illuc cras
mane venite. inuenietis em̄ iuxta ſepulcꝝ meū duos viros orātes. ſcꝫ ti
tum ⁊ lucā. Quib⁹ cū dixeritis qua de cauſa vos ad eos miſi ipi vos ba
ptiſabunt ⁊ regni celeſtis faciēt ꝯſortes ⁊ coheredes. Dū cū loq̄retur.
miſit nero duos milites vt viderēt ſi adhuc eſſet occiſus. Et cū eos vel
let ꝯuertere. illi dixerūt. Cū mortu⁹ fueris ⁊ reſurrexeris. tūc credem⁹
tibi de his q̄ dicis. Nunc aūt cito veni ⁊ q̄d meruiſti accipe. Cumqꝫ ad
locū paſſionis duceretur i porta hoſtiēſi cuidā matrone noīe plātille di
ſcipule pauli. q̄ ſm̄ dyoniſiū alio noīe dicebaf lemobia. q꞉ forte binomia
fuit obuiā dedit. Que flens ſuis orōibus ſe recōmendare cepit. Cui pau
lus. Uale plātilla eterne ſalutis filia. cōmoda mihi velū q̄ caput tuū te
giſ. ⁊ inde oculos meos ligabo. ⁊ poſt modū tibi reſtituā illō. Qd dū ſibi
traderet irridebāt ei carnifices dicētes. Quid impoſtori iſti ⁊ mago tā
p̄cioſum pannū tribuis vt ipm̄ amittas. Cū ergo ad locū paſſionis pau
lus veniſſet. ad orientē verſus ⁊ manib⁹ in celū extenſis diutiſſime cum
lacrimis patria voce orauit ⁊ grās egit. Poſt hoc valefaciēs fratrib⁹.
oculos ſibi de velo plātille ligauit. ⁊ vtrūqꝫ genu in terrā figēs collum
extendit. ⁊ ſic decollat⁹ eſt. Mox eius caput de corꝑe exiliens ieſus xp̄e
q̄d ſibi in vita tam dulce extiterat. ⁊ tā crebro nominauerat. hebraice cla
ra voce inſonuit. Dicif em̄ ipm̄ in ſuis ep̄lis xp̄m vel ieſum vel vtrūqꝫ
q̄ngētis vicib⁹ nominaſſe. De ei⁹ aūt vulnere vnda lactis vſqꝫ in veſti
menta militis exiluit. ⁊ poſtea ſanguis effluxit. in aere lux imenſa em
icuit. de corꝑe odor ſuauiſſim⁹ emanauit. Dyoniſius aūt in ep̄la ad
thimotheū de morte pauli ſic dicit. In hora āt illa triſticie plena. frater
mi dilecte dicēte carnifice paulo. collū para. tūc beat⁹ ap̄ls ſuſpexit i ce
lum muniēs frontē ⁊ pectus ſuū ſigno crucis. ⁊ dixit. Dn̄e mi ieſu xp̄e i
manus tuas ꝯmēdo ſpūm meū Et tūc abſqꝫ triſticia ⁊ ꝯpulſione extēdit
collū ſuū. ⁊ ſuſcepit coronā. Percutiēte aūt carnifice. ⁊ amputāte pauli
caput. tūc beatiſſimus in ip̄o ictu explicuit velū. ⁊ collegit ſanguineꝫ ꝓ
prium in velo. ⁊ ligauit eū et obuoluit. ⁊ tradidit illi femine. Et reuerſo
militi carnifici dixit lemobia. Ubi dimiſiſti magiſtꝝ meū paulū Rn̄dit
miles. Cū ſocio iacet ibi extra vrbē in valle pugilū. ⁊ velo tuo velata eſt
facies eius. Ipa aūt rn̄dens ait. Ecce intrauerūt nūc petrus et paulus

induti veſte ꝑclara. ⁊ coronas fulgētes luce radiātes habebāt in capiti
bus ſuis. Et ꝓtulit velū ſanguīe cruētatū. ⁊ mōſtrauit eis. Propter qḋ
opus multi crediderūt dn̄o ⁊ xp̄iani facti ſunt. Hec dyoniſiꝰ. Audiēs
nero q̄ ꝯtigerāt vehemēter extimuit. ⁊ de his omnibꝰ cū ph̄is ⁊ amicis
loq̄ cepit. Dū hec inuicē loq̄rent̄. venit paulꝰ ianuis clauſis. ⁊ an̄ ceſarē
ſtans ait. Ceſar ecce paulꝰ regis eterni ⁊ inuicti miles. Uel nūc crede.
q2 nō ſum mortuꝰ ſȝ viuꝰ. Sȝ tu miſer eterna morte morieris. eo qꝫ ſc̄ós
dei iniuſte interficis. Et his dictis diſparuit. Nero aūt ex nimio timo=
re velut amēs affectꝰ qḋ ageret ignorabat. ⁊ ſuaſu ⁊ ꝯſilio amicorū pa=
trodū ⁊ barnabā cū aliis ſoluit. ⁊ q̄ vellent libere abire ꝑmiſit. Illi vero
milites. ſ. lōginus mgr̄ militū ⁊ acceſtꝰ ad ſepulcꝝ pauli mane venerūt.
⁊ duos viros ſcȝ titū ⁊ lucā orātes. ⁊ in eoꝝ medio paulū ſtantē viderūt.
Quos titus ⁊ lucas vidētes vehemēter territi fugere ceperūt. ⁊ paulus
diſparuit. Illi aūt poſt eos clamātes dicebāt. Nō vt putatis vos ꝑſeq̄=
mur ſȝ a vobis baptiſari volumꝰ ſicut paulꝰ nobis dixit. quem mō vobi
ſcū orantē vidimꝰ. Hoc illi audiētes reuerſi ſunt. ⁊ cum magno gaudio
eos baptizauerūt. Caput aūt pauli in q̄ndā vallē ꝓiectū eſt. ⁊ ꝑ multitu=
dine alioꝝ q̄ interfecti fuerūt. ⁊ illuc ꝓiecti inueniri nō potuit. Legit̄ aūt
in eadē ep̄ſa dyoniſii qꝫ cū quadā vice fouea mundaret̄. ⁊ caput illḋ pau
li cū aliis purgamētis ꝓiectuȝ fuiſſȝ quidā paſtor illud ī virga ſua leua
uit. ⁊ iuxta caulas ouiū fixit. Uidit aūt ꝑ tres noctes ꝯtinuas ip̄e cū dn̄o
ſuo ſuꝑ ꝑdictum caput lucē ineffabilē refulgere. Qḋ cū ep̄o et fidelibus
nunciatū fuiſſȝ dixerūt. Uere h̄ eſt caput pauli. Egreſſus igitur ep̄s et
vniuerſa fideliū multitudo. caput illud ſecū detulerūt. ⁊ in quadā mēſa
aurea illud deponētes illud corꝑi cōiungere attemptabāt. Quibꝰ patri=
archa r̄ndit. Nos ſcimꝰ qꝫ multi fideles occiſi ſunt ⁊ eoꝝ capita ſunt di
ſperſa. Un̄ dubito illud caput corꝑi pauli ꝯiungere. Sȝ caput h̄ ad pe=
des corꝑis ponamꝰ. ⁊ omipotentē dn̄m exoremꝰ. vt ſi caput ſuū ē. cōuer
tatur ⁊ capiti ꝯiungat̄. Qḋ cū omnibꝰ placuiſſȝ caput ip̄m ad pedes cor
poris beati pauli poſuerūt. Et ecce cūctis orātibus ⁊ ſtupentibꝰ. corpus
ſe vertit. ⁊ in loco ſuo capiti ſe iunxit. Et ſic om̄es deū bn̄dixerunt. et h̄
eſſe caput pauli veraciter ꝯgnouerūt. Hec dyoniſiꝰ. B Refert greg.
turon̄. q̄ tp̄e iuſtini iunioris claruit qꝫ quidā deſperās laqueū ſibi ꝑabat
nomē tm̄ pauli inuocās ſꝑ dicebat. Adiuua me ſancte paule. Tunc affu
it quedā vmbra ſqualida hortās eū ac dicēs. Eya bone vir age qḋ agis
morā ne feceris. At ille ſꝑ parās laqueū dicebat. Beatiſſime paule ad
iuua me. Expedito iā laqueo affuit alia vmbra tanq̄ hoīs dicens illi q̄
hoīem hortabatur. Fuge miſerrime q2 paulꝰ aduocatus aduenit. Tunc
ſqualida vmbra euanuit ⁊ hō ad ſe rediēs ⁊ laqueū ꝓiciens ꝑniam cō
dignā accepit. Grego. in regiſtro. Ex catenis beati pauli mlt̄a miracu
la demōſtratur. ⁊ dū multi paꝝ qḋ ex limatura petunt. aſſiſtit ſacerdos

cum lima. ⁊ aliq̄b⁹ petētib⁹ ita ꝯcite aliq̄t ꝺ catenis ipis excutit̄ vt nul
la mora ſit. Quibuſdā vero petētib⁹ diu ꝑ catenas ipas lima ducit̄. et
tñ vt aliq̄d inde exeat nō obtinet̄ In eadē q̄ꝫ epl'a q̄ ſupra dicta eſt bea
tus dyoniſi⁹ mortē pauli mḡri ſui ꝑus verbis deplorat dicēs. Quis da
bit oculis nr̄is aquas. ⁊ pupillis nr̄is fontē lacrimaꝝ. vt ploȓem⁹ die ac
nocte lumen eccl'iaꝝ q̄ꝺ extinctū eſt. Quis nō induet fletū et gemitum
aut nō veſtietur lugubrib⁹. ⁊ mēte attonit⁹ nō obſtupeſcet. Ecce etem̄
petr⁹ fundamentū eccl'iaꝝ gloria ſanctoꝝ apl'oꝝ a nobis receſſit. et nos
orphanos dereliq̄t. Paul⁹ q̄ꝫ gentiū familiaris et ꝯſolator pauperꝝ de=
ficit nobis ⁊ vlteri⁹ n̄ inuenit̄. Qui fuit pr̄ patꝝ. doctor doctoꝝ. paſtor
paſtoꝝ. Abiſſum ſapie. fiſtulā altiſonā. p̄dicatorē veritatis infatigabilē
paulū dico nobiliſſimū apl'um. Hic angel⁹ terreſtris et hō celeſtis. ima
go et ſilitudo deitatis. ⁊ ſp̄us deiformis. oēs nos dereliq̄t. nos inquā in
opes et indignos in h̄ mūdo ꝯtēptibili ⁊ maligno. ⁊ ingreſſus ē ad deū
ſuū dn̄m ⁊ amicū. Heu frater mi thimothee dilecte aīe mee. vbi ē pr̄ tu
us mgr̄ ⁊ amator. Vn̄ te vlteri⁹ ſalutabit. Ecce em̄ orphan⁹ fact⁹ es et
remāſiſti ſol⁹. iā nequaꝙ̄ ſcribet tibi ſua ſanctiſſima manu dicēs tibi Fi
li cariſſime. Ve mihi frater mi thimothee Quid hic accidit triſticie ⁊ te
nebraꝝ et dāni. q̄ꝛ orphani facti ſum⁹. Iā nō veniēt ad te epl'e ei⁹ in qui
bus ſcriptū ſit Paul⁹ modic⁹ ſuus ieſu xp̄i. Iā n̄ ſcribet de te vlteri⁹ ci
uitatib⁹ dicēs Suſcipite filiū meū dilectū. Cōplica frater libros ꝓphaꝝ
et ſigna ſup eos. q̄ꝛ nemīnē habem⁹ interp̄tē ꝑabolaꝝ ⁊ paradigmatū ⁊
eloquioꝝ ipoꝝ. Dauid ꝓpheta plāgebat filiū ſuū et dicebat Ve mihi ꝑ
te fili mi. ve mihi. Ego āt. Ve mihi mgr̄ mi. vere ve mihi. Amodo defe
cit et ceſſauit ꝯcurſus diſcipuloꝝ tuoꝝ romā venientiū et q̄rentiū nos.
Iā nemo dictur⁹ eſt. eam⁹ et videam⁹ doctores nr̄os. et īterrogem⁹ eos
q̄liter nos regere oporteat eccl'ias nobis ꝯmiſſas. et interꝑrabūtur nobi
eloq̄a dn̄i nr̄i ieſu xp̄i et eloq̄a ꝓphaꝝ. Vere ve his filiis frater mi q̄ ꝑi
uati ſunt patrib⁹ ſp̄ualib⁹ q̄bus ꝑuatus eſt grex. Et nobis etiā frater ve
qui ꝑuati ſumus mgr̄is nr̄is ſp̄ualibus q̄ collegerāt intellectū ac ſciam
veteris ac noue legis. et colligauerāt in ſuis epl'is. Vbi ē curſus pauli.
et labor ſanctoꝝ pedū ei⁹. Vbi eſt os loquēs et lingua ꝯſulēs. et ſpirit⁹
bn̄placens deo ſuo. Quis n̄ ploret et vlulet. Nā q̄ meruerūt gl'am ⁊ ho
norē apud deū. tanꝙ̄ malefactores tradūtur ī mortē. Ve mihi qm̄ ī illa
hora intuit⁹ ſum corp⁹ ſanctū ſanguie innocēti cruentatū. Heu mihi pr̄
mi mgr̄ et doctor. n̄ q̄dem re⁹ tali morte extitiſti. Nūc ḡ quo ibo te q̄re
re gl'a xp̄ianoꝝ et laus fideliū. Quis ꝯticeſcere fecit vocē tuā fiſtula ec
cleſiaꝝ ⁊ fiſtula altiſona plectꝝ pſalterii decacordi. Ecce itroiſti ad do
minū deū tuū. queꝫ deſideraſti. et toto affectu cōcupiſti. Hirl'm ⁊ roma
praua amicicia eq̄les facte ſunt in malo. Hirl'm crucifixit dn̄m noſtruꝫ
ieſum xp̄m. roma vero apl'os eius interimit. Hirl'm autēꝫ ſeruit ei quem

crucifixit.roma aūt ſolēnizando glorificat q̄s interemit. Et nunc frater
mi thimothee q̄s dilexiſti. ⁊ toto corde deſiderabas. ſaul dico regē et io-
nathā. in vita ſua nō ſunt ſepati. nec ī morte. Et ego nō ſum ſepatus a
dn̄o mḡro meo. niſi cū ſepauerūt nos hoīes peſſimi ⁊ iniq̄. Et ſeparatō
huiꝰ hore nō erit ſp. Aīa eiꝰ ꝯgnoſcit dilectos. etiā ſine hoc ꝙ eis loq̄tur
q̄ nunc ab eo elōgati ſunt. In die aūt reſurrectōis magna iactura eſſet
ſepari ab eis. Hec dyoniſiꝰ. Johānes chriſoſtomꝰ in libro de laudibus
pauli hūc glo'ſum apl'um multipliciter ꝯmēdat ſic dicēs. Nihil ꝑſus er-
rauit. q̄ pratū inſigne virtutū ac padiſum ſpūalē pauli aīaz nūcupauit.
Que aūt lingua laudibꝰ eius inueniať equal'. cū oīa que in omnibꝰ ſunt
bona. aīa ſua vna poſſideat ⁊ ea cūcta plene accumulet nec ſolū hoīnū.
ſʒ etiā qḋ eſt ampliꝰ angeloꝝ. Nec tn̄ idcirco reticebimꝰ q̄n potiꝰ pauca
dicemus. Eſt em̄ hoc maximū laudis genꝰ cū orōis copiā virtus ſupat
⁊ magnitudo laudati. Sicq̄ʒ vinci multo eſt nobis glorioſius. q̄ ſepe vi-
ciſſe. Vn̄ igitur oportuniꝰ laudū eius ſumemꝰ exordiū niſi ab h' ipo pri-
mū. vt oñdamus eū bona omniū poſſidentē. Abel obtulit ſacrifi-
cium ⁊ inde laudatur. ſʒ ſi pauli hoſtiā adducamꝰ in mediū q̄ntū celuʒ a
terra ſupior apparebit. Siquidē ſemetipm̄ ꝑ dies ſingulos immolabat.
Quā tn̄ hoſtiā dupliciter offerebat. tū in corde. tū in corpe mortificatō-
nem circūferens. Nō em̄ oues offerebat aut boues. ſʒ ſeipm̄ dupliciter
immolabat. Neq̄ʒ bis ꝯtentus fuit. ſʒ etiā orbē vniuerſuʒ ſtuduit offer-
re. q̄ terrā ac mare. greciā atq̄ʒ barbariē. omnēq̄ʒ ſub ſole regionē quaſi
volitās circuiuit. ex hominibꝰ angelos faciens. q̄nimo ipos hoīes quaſi
ex demonibꝰ in āgelos ꝑuehēs. Quid huic hoſtie reperiť eq̄le quā paulꝰ
gladio ſpūſſancti imolauit. ⁊ in illo altari qḋ ſup celū locatū eſt obtulit.
Sʒ abel dolo germani ꝑcuſſus occubuit. paulꝰ vero ab eis interfectꝰ eſt
quos ab innūeris malis cupiebat eruere. Vis aūt eius innumeras tibi
oñdam mortes. tot vtiq̄ʒ q̄t etiā dies vixit. Noe ſe tm̄ in archa legiť
ſeruaſſe cū liberis. hic aūt multo ſeuiore inundāte diluuio nō archaʒ co-
aptādo cōpaginibꝰ tabulaꝝ. ſʒ epl'as ꝯponendo ꝑ tabulis. vniuerſū or-
bem piclitantē ex medijs fluctibꝰ liberauit. Hec āt archa non vno loco
circūfertur. q̄ orbis terminos ꝯphendit. nec bitumine ac pice. ſʒ ſpūſcō
eius tabule ſunt puncte. Hec ſuſcipiēs pene irratōnabilibꝰ aīalibꝰ ſtul-
tiores. imitatores efficit angeloꝝ. Hinc q̄ʒ illā vincit archā. q2 illa cor-
uū recipiens coruū rurſum emiſit. ⁊ includēs lupū feritatē eius mutare
nō potuit. Hic vero accipitres miluoſq̄ʒ ſuſcipiēs fecit colūbas. et exclu-
dens omnē feritatē māſuetudinē ſpūs introduxit. Abraā mirātur om-
nes q2 ad dei ꝓceptum patriā atq̄ʒ ꝯgnatoſ reliq̄t. Sed quō paulo poſſit
equari q̄ nō tantūmodo patriā vel ꝯgnatos. ſʒ ipm̄ q̄ʒ mundū reliquit.
imo etiā celum et celū celi. ⁊ hec omnia xp̄m ſuſcipiēdo deſpexit. vnuʒ ꝑ
cunctis. iſtud ſolum. i. xp̄i caritatē requirens. neq̄ʒ p̄ſentia inquit. neq̄ʒ

futura.neqꝫ altitudo ⁊c. Sꝫ ⁊ abraā in ꝑiculum ſe tradēs hoſtibus filiū
fratris eripuit. At paulus vt vniuerſum orbē de ipa dyaboli extraherꝫ
manu.innumerabilia ꝑicula ſuſtinuit.ꝓpriuſqꝫ mortibꝰ maximā ſecuri-
tatem aliis ꝯparauit. Filiū quoqꝫ abraā voluit immolare.paulus vero ſe-
metipm̄ millies immolauit. ¶ In yſaac patiētiā aliq̇ admiratur quō pu-
teos a ſe factos obſtrui patiebaꝫ At paulus nō puteos cernēs lapidibꝰ
obrutos.ſꝫ ꝓpriū corpꝰ.nō ſolū ſicut ille cedebat.ſꝫ eos etiā a q̇bus pa-
tiebatur in celū ſtudebat euehere. Quāto eñ amplꝰ obruebaꝫ iſte fonſ
tāto magis erūpebat.ac pluries a ſe fluuios effundēdo manabat. Be-
longanimitate atqꝫ patiētia iacob ſcriptura miratur. Et q̄ nā illa eſt taꝫ
adamātina aīa q̄ pauli patientiā poſſit imitari. Neqꝫ eñ.vii.ānoꝝ.ſed
totius vite ſeruitiū ꝓ ſpōſa ꝑtulit xp̄i.nō aduſtꝰ ſolū eſtu diei et noctis
gelu.ſed temptatōes mille ꝑpetiēs.⁊ nunc q̇dem verberibus.nūc vero
lapidibus ſciſſus atqꝫ colliſus.⁊ inter certamina vbiqꝫ ꝓſiliens.captas
oues ex dyaboli faucibꝰ abſtrahebat. ¶ Sꝫ et ioſeph pudicicie virtute
decoratꝰ eſt.et ego vereor ne iā ridiculū ſit hinc etiā paulū laudare.qui
ſemetipm̄ crucifigēs nō ſolū humanoꝝ corpoꝝ pulcritudines.ſꝫ oīa eti-
am q̄ videnꝫ rebꝰ clara ac decora cernebat quēadmodū nos fauillam ci-
nerēqꝫ cōſpicimꝰ.q̄ quaſi mortuꝰ ꝓſus ad mortuū immobilꝭ ꝑmanebat.
¶ Stupent iob omēs homines. Eſt eñ athleta mirabilis. At paulus nō
menſibus tm̄.ſꝫ ānis pluribꝰ in agone ꝑdurans tam clarus emicuit.nō
teſte gleba ſaniē carnis radēs.ſꝫ in ipſius intelligibile os leonis frequē-
ter incurrens et pugnās aduerſus tēptatōnes innumeras.omni erat la-
pide tolerātior. Qui nō a tribꝰ et a q̄ttuor amicis.ſꝫ a cūctis infidelibꝰ
a fratribꝰ etiā opꝓbria ſuſtinebat.ꝯſputꝰ ab omnibꝰ atqꝫ maledictꝰ Et
illi erat magna hoſpitalitas ⁊ cura paupeꝝ. Sꝫ quā ille curā impende-
bat carne debilibꝰ.hāc iſte animis morbidis exhibebat. Illiꝰ omī adue-
nienti aperiebaꝫ domꝰ.huiꝰ vero aīa vniuerſo patebat orbi. Et ille q̇dē
cum oues ⁊ boues hr̄et innumeros.erat in paupes liberalis.hic vero ni-
hil amplꝰ corpe ſuo poſſidēs de hoc ſufficiēter indigentibꝰ miniſtrabat
Nō alicubi ꝯmemorās neceſſitatibꝰ inq̇t meiſ et his q̄ mecū erant mini-
ſtrauerunt manus iſte. Sꝫ etiā vermes atqꝫ vulnera ſeuos ſancto iobi
ferebant dolores. Sed ſi pauli verbera.famē.catenas.ꝑiculaqꝫ cōſide-
res q̄ a domeſticis.ab extraneis ac a cetero patiebaꝫ orbe.ſolicitudineꝫ
quā ipe ꝓ ecclīis.vſtionē quā ꝓ ſcādalizatis ſingulꝭ ꝑferebat. videbis q̄
omī erat ſaxo durior. Aīa illa et ferꝝ atqꝫ adamātē firmitate ſupabat.
Que eñ ille corpe hec mēte paulꝰ ſuſtinuit. Quē omī merore moleſtior
de ſingulꝭ q̇buſcūqꝫ labētibꝰ meſticia cōſumebat. Vn̄ et iuges ex eo fon-
tes lacrimaꝝ nō diebꝰ ſolum ſed etiā noctibꝰ effluebāt. Omniqꝫ mulie-
re ꝑturiēte vehemētius affligebatur in ſingulis. Propter qꝺ etiā dice-
bat. Filioli mei quoſ iteꝝ ꝑturio. Moyſes ꝓ iudeoꝝ ſalute deleri elegit

de libro Moyſes itaq; ſe cū ceteris obtulit ꝑire. paulus ꝓ ceteris Nō
enī cū ꝑeūtibus ꝑire voluit. ſed vt alii ſaluarentur ipſe de gl'e eternitate
decidere. Et quidē ille pharaoni. hic dyabolo q̄tidie repugnabat. Ille ꝓ
vna gente iſte ꝓ vniuerſo orbe certauit. nō ſudore ſ; ſanguine. Johes
in cibū locuſtas et mel ſilueſtre ſumebat. ſ; paulus ita in medio mundi
ſtrepitu quēadmodū ille in heremo q̄ete verſat⁹ eſt. nō q̄dem paſt⁹ locu
ſtis aut melle ſilueſtri. multo aūt his victu viliori ꝯtent⁹ ē. ac neceſſario
q̄dem indulgēs cibo. feruēti ſtudio ꝑdicādi. Uer illi⁹ aduerſus herodi
adē apparuit magna ꝯſtātia. ⁊ ille nō vnū aut duos aut tres. ſ; innume
ros ⁊ ſi̅li poſitos poteſtate corripuit. imo lōge illo ſeuiores tirannos.
Reſtat vt paulū iā angel' ꝯparem⁹. in q̄b⁹ magnificū ꝑdicam⁹. q̄
cum omni cura deo obediūt. Quo dauid admirādo dicebat Potētes vir
tute faciētes vbū ei⁹ ⁊c. Quid vero aliud ꝓpheta i angel' miraſ. Qui
facit inq̄t angelos ſuos ſpūs ⁊ miniſtros ſuos ignē vrentē. Qz h̄ in pau
lo poſſumus inuenire. q̄ velut ignis ac ſpūs totū terraꝝ ꝑcurrit orbem ⁊
ꝑcurrendo purgauit. ſ; nondū celū iſte ſortit⁹ eſt. et hoc eſt omnino mira
bile q̄ talis verſaſ in terris etiā mortali adhuc carne circūdat⁹. Quāta
ergo nos ꝯdemnatōe digni ſum⁹ cū vno hoīe bona in ſe oīa ꝯgregante
nec minimā q̄dē ptē coꝝ ſtudem⁹ imitari. Nō enī aliaꝫ eſt ille ſortit⁹ na
turam nec diſſimilē nact⁹ animā. nec alteꝝ habitās mundū. ſ; in eadem
terra. eadēq; regione. ſub eiſdē etiam legibus nutrit⁹ et morib⁹. cūctos
q̄ nūc ſunt hoīes vl' fuerūt animi virtute trāſcēdit. Nec vero in illo h̄ ſo
lum mirabile ē q̄ ꝓ abundātia deuotōis q̄dāmmō nō ſenſit dolores pro
virtute ſuſceptos ſ; etiā q̄ virtutē ipſam ꝓ mercede penſauit. Nā ⁊ nos
q̄dem ꝓpter eā ꝓpoſita mercede certam⁹ quā ille ꝯplectēs etiā ſine pre
mio diligebat. Cūcta illa q̄ aſperitate ſui videnſ impedire virtutē cum
omni māſuetudine ꝑpetiēs q̄tidie celſior. quotidie aſſurgebat ardētior.
Et intētatis ſibi ꝑiculis noua ſꝑ alacritate pugnabat. Qui cū ſibi mor
tem iā imminētē videret. ad ꝯmunionē delectatōemq; gaudii alios pro
uocabat dicens. Gaudete et ꝯgratulamini mihi. Itaq; ad ꝯfuſionem ⁊
iniurias quas ob ꝑdicādi ſtudiū ſuſtinebat magis q̄ ad honoꝝ oblecta
menta ꝓperabat. mortis poti⁹ q̄ vite deſideriū appetens. pauptatis q̄
opulentie. et multo ampli⁹ laborē q̄ alii requiē poſt laborē. ac merorem
magis eligens q̄ alii voluptatē. ſtudioſius ꝓ inimicis et fructuoſi⁹ orāſ
q̄ alii aduerſus inimicos. Unum illi formidandū erat atq; metuendum
offenſa nimiꝝ dei. nec deſiderabile illi aliud erat niſi placere deo ſemꝑ.
Non dico aūt q̄ nihil pñtium deſiderabat. ſed nec aliquid futuroꝝ. Nō
enim mihi dicas merces ingentes exercitus. pecunias. prouintias. pote
ſtates. hec enim quaſi araneaꝝ fila reputauit. ſed ea que ꝓmittūtur i ce
lis. et tunc eius ardentē in xp̄o amorē videbis. Hic ſiquidē ꝓ illius dile
ctōne nō āgeloꝝ nō archangeloꝝ dignitatē nec q̄cq̄ hoꝝ ſil'e ꝯcupiuit.

Quo enī erat maius omnibꝰ xp̄i amore fruebat̄. cū hoc enī beatiorē cun
ctis ſe putabat. ſine hoc aūt neqꝫ dn̄antiū neqꝫ p̄ncipatuū ſociꝰ eſſe cupi
ebat. ſꝫ cū hac dilectōe magis eſſe vel extremꝰ. imo etiā ex nūero punito
rum q̄ ſine hac inter ſūmos honores et ſublimes. Hoc enī erat illi ma
ximū ac ſingulare tormentū ab hac caritate diſcedere. hoc illi erat gehē
na. hoc ſola pena. hoc infinita ⁊ intolerāda ſupplicia. Sꝫ ꝑfrui caritate
xp̄i. hoc illi vita. hoc mūdus. hoc regnū. hoc ꝓmiſſio. hec bona videban
tur innumera. Sic deſpiciebat vniuerſa q̄ timemꝰ. vt ſolet herba iā pu
trefacta ꝯtēni. Tirānos vero ac populos ſpirātes furorē velut q̄ſdam
eſſe culices eſtimabat. Mortē vero atqꝫ cruciatꝰ ⁊ mille ſupplicia q̄ſi lu
dum putabat eſſe puerorꝝ dūmodo ꝓ xp̄o aliq̄d ſuſtineret. Decorabatur
enī magis vinctꝰ catena q̄ dyademate coronatꝰ. Etenī coartatꝰ carcere
habitabat ī celo. Ac libētiꝰ verbera recipiebat et vulnera q̄ alii brauia
diripiāt. ⁊ dolores nō minꝰ q̄ p̄mia diligebat. cū ipſos vtiqꝫ dolores lo
co duceret p̄miorꝝ. ꝓpterea ipſos etiā grām noīabat. qm̄ q̄ nobis ſūt cau
ſa triſticie hec illi maximā p̄bebāt voluptatē. Merore qꝫ maxio vrebat̄.
ꝓpter qḋ et dicebat. Quis ſcādalizat̄ et ego nō vror. Etiā ſi in merore
dicat q̄s ineſſe aliquā voluptatē. Multi enī q̄ filiorꝝ mortibꝰ vulnerant̄
aliq̄d ꝯſolatōis accipiūt cū ſuis fletibꝰ relinquūtur. magiſqꝫ dolēt cum
dolore ꝓhibent̄. Sic et paulꝰ nocte ac die ꝯſolatōem accipiebat ex lacri
mis. Nullꝰ q̄ppe tāto affectu mala ꝓpria q̄nto ille deflebat aliena. Quē
admodū enī illū opinaris afflictū cū ꝑditoꝝ defleret peccatorū. q̄ vt illi
ſalui fierent a celorꝝ gloria cupiebat excludi. Nā nō ſaluari illos multo
acerbius eſtimabat q̄ ſemetipm̄ perire. Hunc ergo cui nam rerum pote
rit quis compare. cui ferro. cui adamanti. Quidnam illā aliquis appel
let animā aureā vel magis adamantinā. Nam et omni erat adamante
fortior. auro gēmiſqꝫ p̄cioſior. et alterā q̄dem materiā firmitate alteraꝫ
ſupabat p̄cioſitate. Cui igitur rei huiꝰ ab aliquo aīa ꝯpetur. Harꝝ qui
dem q̄ ſunt omnino nulli. Qꝫ ſi vel auro adamātis fortitudo vel adamā
ti honor daret̄ auri. tūc forte aliq̄ modo ꝯpatio eius pauli poſſꝫ aīe ꝯue
nire. Sꝫ q̄d ego adamantē ⁊ aurꝝ ad ſilitudinē adduco pauli. Mundum
ſi ex aduerſo appēdas omnē etiā tūc videbis apte pauli ingēs pōdus ex
aminis. Mūdo igit̄ et omnibꝰ q̄ in mūdo ſunt. paulū dicimus digniorē
Si igit̄ mūdus eo dignior nō eſt. ſꝫ forte vel celū. ſꝫ iſtud qꝫ inuenitur ī
ferius. Si enim nō ſolū celū ſed etiā que habentur in celis dei poſtpoſu
it caritati. quō nō magiſ dn̄is q̄ tanto eſt benignior paulo quāto malici
am āncellit. innumeris celis cum iudicat digniorē. Non enim nos tātū
diligit deus q̄ntuꝫ a nobis ipſe diligitur. ſed tanto effuſius q̄nto nec ſer
mo ſufficit explicare. In p̄adiſum quoqꝫ hunc deus rapuit. et in celū
terciū ſubleuauit. Nec immerito. Siquidē paulꝰ in terra gradiens ſic ſe
gerebat ī cūctis q̄ſi āgelorꝝ ſocietate frueret̄. Nam viſibili adhuc corpi

colligatꝰ illoꝝ pfectōe gaudebat. Latis fragilitatibꝰ corpis ſubditꝰ in
nullo inferior ſupnis virtutibꝰ apparere certabat. Nā et tāq̄ pennatꝰ
totū docēdo puolauit orbē. ⁊ velut incorporeꝰ labores piculaqꝫ ɔtēpſit
⁊ q̄ſi iā celū poſſidēs cūcta prius terrena deſpexit. ⁊ tāq̄ cū ipſis iā icor
poreis virtutibꝰ degēs iugi mētis intentōe vigilauit. Et angelis q̄dē ſe
pe diuerſaꝝ gentiū cura ɔmiſſa eſt. ſꝫ nullꝰ illoꝝ ita creditū ſibi populū
gubernauit vt paulꝰ vniuerſum orbē. Sicut āt aliq̄s indulgētiſſimus
pr̄ afficit̄ erga filiū freneſi ɔp̄benſū. cuiꝰ q̄ntomagis cōuicijs ictibuſqꝫ
pulſatur. tāto eiꝰ potiꝰ miseret̄ ⁊ defiet. ita paulꝰ iſtis a q̄bus affligeba
tur maiora adhibebat fomēta pietatis. Itaqꝫ ſepe p illis q̄ eū q̄nquieſ
verberauerāt. ⁊ eiꝰ ſanguinē ſitiebāt lacrimabat̄. ⁊ vehemēter dolebat
⁊ p eis orabat. Frēs inq̄t volūtas quidē cordis mei ⁊c. Vehemēter q̄ꝫ
mordebat̄. ac penitꝰ diſſecabat̄. cū eos pereūtes videret. Ut em̄ miſſuꝫ
in ignē ferꝝ totū pfecto ignis efficit̄. ſic paulꝰ caritate ſuccēſus effcūs
eſt totꝰ caritas. Qui q̄ſi cōis totiꝰ mūdi eſſet pr̄. ita in amore hominū et
ipſos coꝝ imitabat̄ pentes. imo cūctos nō carnales veꝝ etiam ſpūales
pr̄es ſolicitudine ac pietate ſupabat. Omnē em̄ prius hominē deo exhi
bere cupiebat. q̄ſi em̄ vniuerſū mundū ipſe genuiſſet. ſic oēs in dei regno
feſtinabat iducere corpꝰ ⁊ animā p his q̄s diligebat impendēs. Hō iſte
ignobilis ⁊ circūferariꝰ q̄ artē exercebat i pellibꝰ tāta virtute pgreſſus
eſt. vt vix. xxx. ānoꝝ ſpacō ⁊ romanos. ⁊ pſas. ⁊ parthos. et medos. in-
dos ⁊ ſcitas. ethiopes ⁊ ſaramathas atqꝫ ſaracenos. ⁊ oīe prius homi
nū genꝰ ſub iugo mitteret veritatis. Et ſicut in ſtipulas aut fenū ignis
immiſſus. ſic oīa demonū opa ɔſumpſit. Paulo em̄ inſonante lingua et
oī igne vehemētius irruēte. cedebāt oīa atqꝫ fugiebāt. ⁊ demonū cul-
tus ⁊ tirānoꝝ mine et domeſticoꝝ inſidie. Magis āt ſicut radijs ſolis
orientibꝰ et tenebre fugant̄. et adulteri ac fures foueis cōdunt̄. ⁊ latro-
nes recedūt. homicide ad antra fugiūt. oīaqꝫ lucida efficiūtur et clara
deſup illuſtrātibꝰ radijs. Sic vbiqꝫ euangeliū diſſemināte paulo. fuga-
batur error ⁊ veritas remeabat. adultera ⁊ alia dictu feda defecerūt at
qꝫ ɔſumpta ſunt. iſto ignis vapore paleaꝝ vice pereūtes. Clara vero in
ter hec veritatis flama ſurgebat reſplendēs et vſqꝫ ad celi ſublimitatē
ɔſcendēs. ab his potiſſimū ſubleuata q̄ eā opp̄mere videbant̄. Nec peri
cula aut imperꝰ pceſſum eiꝰ īpedire potuerūt. Erroris vero talis ē cōdi
cio q̄ nullo ſibi obſiſtēte ɔſeneſcit ac defluit vl' deſinit. Tal' āt e diuerſo
veritatis ſtatꝰ q̄ multis impugnātibꝰ ſuſcitat̄ ⁊ creſcit. Qm̄ igit̄ ita ge
nus nr̄m nobilitauit deꝰ. ei ſiles ſtudeamus inueniri. Neqꝫ impoſſibile
iſtud putemꝰ. qm̄ tale illi q̄le nobis corpꝰ fuit. talis aīa. tales cibi. idē illū
teqꝫ formauit. et quēadmodū illiꝰ. ita ē ⁊ deꝰ tuꝰ. Uis dei dona i pau-
lo ɔgnoſcere. veſtimēta eiꝰ terror demonibꝰ erāt. Hec vero amplius ad
miranda. quia paulus nec cum in pericula irrueret temeritatis argui

poterat.nec cū ꝑicula fugeret timiditatis. Amabat eīm pn̄tem vitā ob
lucꝝ docēdi. Et rurſus eā valde deſpiciebat ob pħiam ad quā illū mūdi
ↄtēptus euexerat. Deniqꝫ cū videris paulū ꝑicula fugientē nō minꝰ illū
admireris ꝙ cū ſe ꝑiculis gaudet opponere. Ut eīm h̄ fortitudis. ita il
lud eſt ſapie. Et cū videris illū de ſeipo aliꝗ̄ ſonātē. ſilr admireris acſi
videris illū ſemetipꝫ deſpicere. vt eīm illud hūilitatis eſt ita iſtud magni
mitatis. Magis ei merebat̄ loq̄ndo d̄ ſe ꝙ tacēdo laudari. Q̄m niſi feciſ
ſet iſtud culpabilior illis eſſꝫ q̄ ſeipos iportune laudare didicerūt. Niſi
eīm gloriatꝰ fuiſſꝫ creditos ſibi oēs ꝑdidiſſet. q2 dū ſe hūiliaſſet eos extu
liſſet. Amplꝰ tūc paulꝰ placuit gloriādo ꝙ alter laudes ꝓprias occultā
do. Nec tm̄ q̄ſꝙ ꝓfuit cū ſua merita celaret q̄ntū iſte cū ꝓderet. Eſt āt
grāde malū de ſeipo grāde aliq̄d dicere atqꝫ mirabile. extremeqꝫ demē
tie eſt nulla iminente neceſſitate reꝝ violēta prius laudibꝰ velle decora
ri. Nō hoc ſm̄ deū loq̄ indiciū eſt ſꝫ potiꝰ inſanie eſt. Hoc ei omnē merſ
cedem euacuat laboribꝰ ſudoribuſqꝫ q̄ſitā. Etem altiꝰ d̄ ſe efferre ſmo
nem glorioſi eſt ⁊ inſolētis ſeſeqꝫ iactātis. Dicere āt illa q̄ pn̄ti cauſe tā
tummodo neceſſaria ſunt. fructū amātis ⁊ multoꝝ remedia cogitātis ē
Sicut ⁊ fecit paulꝰ q̄ dū a pſeudo capeꝛ. in laudes ſuas ire ↄpulſus eſt.
maxime q̄ dignitatē ſuā oſ̄deret. Plura āt ⁊ maiora celauit. Ueniā in
quit ad viſiones et re. d. ꝑco ⁊c. Tāta paulꝰ tāqꝫ crebra cū deo habens
colloq̄a q̄nta nec ꝓphaꝝ nec aploꝝ vllꝰ habuit. ꝑ ea ipe hūilior reddeba
tur. Uiſus ē plagaſ metuere. vt diſceres q2 ſm naturā vnꝰ erat ex pluri
bus. ꝑ volūtatē n̄ ſolū ſup̄ mltos hoies. veꝝ etiā vnꝰ ex angelꝭ erat. Ne
qꝫ vero metuere plagas rephenſione dignū. ſꝫ plagaꝝ metu aliq̄d indi
gnū pietate ↄmittere. Hoc ipo ei q̄ plagas timet q̄ in certamie n̄ vincit.
admirabilior oſ̄dit ꝙ ille q̄ n̄ timet. Sicut nec merere culpabile eſt. ſꝫ ꝑ
merorē dicere aut facere aliq̄d coꝝ q̄ deo diſplicēt. Hic q̄lis fuerit paulꝰ
oſ̄dit. q2 i tali natura viuēs potuit q̄dammō ſup̄ naturā. Q2 ſi mortē ti
muit nec ipaꝫ q̄dē recuſabat. Nō eīm naturā hr̄e infirmitatibꝰ ſubditā.
ſꝫ ſeruire infirmitatibꝰ criminoſum ē. vt merito ille mirabilis habeat̄ q̄
imbecillitatē nature volūtatis virtute ſupauit. Q2 ſi iohānē q̄ dicebat̄
marcꝰ a ↄſortio ſeꝑauit. hoc itaqꝫ rectiſſime ꝑ ꝑdicatōis officio effecit
Cum ſiq̄dem q̄ iſtud ſuſcipit officium n̄ oportꝫ eſſe mollē aut reſolutum
ſꝫ fortē et ꝑ cuncta robuſtū. Neqꝫ eīm aliq̄s debꝫ attingere ꝑclari huiꝰ
muneris functōꝫ. niſi paratꝰ ſit animā millies tradere in mortem ac diſ
crimina. Qui eīm nō tali aio eſt. multos alios ſuo ꝑdet exemplo. Magiſ
qꝫ vtile eſt ſi q̄eſcat. ſibiqꝫ tantū vacet. Nō ita gubernatorem. n̄ ad be
ſtias dimicātem. nō ludo gladiatorio deſtinatum. nō quempiā omnino
ſic ad diſcrimia atqꝫ mortes paratā atqꝫ diſpoſitā animā oportꝫ hr̄e vt
eū q̄ officiū ſuſcepit ꝑdicandi. Nā ⁊ ꝑicula ꝑfecto maiora. et aduerſarii
ſeuiores. nec vſqꝫ prius ſili ↄdicōe certat̄. Celū nāqꝫ in p̄mio. i ſupplicō

gehēna ꝓponitur. Si vero aliq̄ inter eos ꝯmotō facta ē. noli h̄ delictum
putare. Nō eīm ꝯmoueri malū ē. ſz irratōnabiliter nulloq̄z iuſto flagitā
te negocio ꝯmoueri malū ē. Hūc eīm affectū ꝓuid⁹ nobis creatoꝛ inſeru
it. vt doꝛmiētes aīas atq̄z reſolutas ab inertia atq̄z deſidia ſuſcitaret.
Quaſi eīm gladio aciē. ita mēti nr̄e ire acumē impoſuit. vt cū opoꝛtz vta
mur. Benignitas aūt ſꝑ bona ē. ſz cū illā tp̄s eflagitat. Qn̄ vero id ñ ad
eſt. etiā illa viciosa ē. Ita ⁊ paul⁹ ſepe h̄ vſus ē affectu. ⁊ īmodeſte lo qn
tibus melioꝛ erat irat⁹. Hoc āt ī eo erat mirabile. q2 cū vincul' verberib⁹
atq̄z vulnerib⁹ lōge ſplēdidioꝛ erat dyademate purpuraq̄z fulgentibus
Cūq̄z vinct⁹ ꝑ tā vaſtū pelag⁹ ducebaẗ. ita gaudebat tanq̄ȝ in maximū
impiū duceret. Poſtq̄ȝ vero romā ingreſſus ē. nec ibi ſtare ꝯtēt⁹ ē. ſed in
hiſpaniā ꝑcurrit. Nec vnū q̄dē diē in ocio paſſus ē ⁊ q̄ete trāſire. ſz in ꝑ
dicādi ardore ipo igne ardētioꝛ nec ꝑicula timuit. nec irriſiōes erubuit
Hoc vero maioꝛi admiratōe dignū ē q̄ cū tā audax eſſet. ac velut ad pu
gnā ſꝑ accinct⁹. ⁊ ignē q̄ndā belli aſpirāſ. rurſus placabilē atq̄z flexibilē
ſe ꝓbebat. Nā ſeuiēti vl' poti⁹ feruēti p̄ceperūt vt iret tharſum ñ recuſa
uit. dixerūt ꝑ murꝝ cū opoꝛtere deponi ⁊ paſſus ē. Hui⁹ rei gr̄a iſta faci
ebat vt p̄dicatōi diuti⁹ inſiſteret. ⁊ cū mltis hic credētib⁹ iret ad chriſtū
Metuebat ꝑfecto ne foꝛte paup̱ hic atq̄z inops ſalutis mltoꝝ abſcede
ret. Ceteꝝ cūq̄z hī q̄ ſub vno pugnāt magiſtro viderit in eo infixa vul
nera. fluentē ſanguinē. ⁊ nec ſic ip̄z hoſtib⁹ aliq̄ñ cedentē ſz ſtātem foꝛti
ter. haſtāq̄z vibrātez. ⁊ crebꝛis ictib⁹ aduerſarios coꝛruere facientē. nec
omino doloꝛi ꝑcentē. maioꝛi abſq̄z dubio tāto duci alacritate ſubdūtur
Hoc ita factū eſt ī paulo. Vidētes eīm illū ligatū catenis ⁊ nihilomin⁹ ī
carcere p̄dicātē. videntes etiā vulneratū ⁊ tm̄ verberātes ipos ꝯuōe ca
pientē. maiorē ꝑfecto fiduciā colligebāt idq̄z ſignificās ait. ita vt pl'es
e fratrib⁹ ꝯfidentes ī vincul' meis abundāter auderent ſine tiōꝛe verbuȝ
dei loq̄. Nūc certioꝛez alacritatem ⁊ ipe capiebat ac vehementi⁹ ī aduer
ſarios ferebaẗ. Sicut eīm ignis in diuerſas plexq̄z materias icidens au
getur magis ⁊ incrementa ſoꝛtiẗ. ſic etiā lingua pauli q̄buſcunq̄z fuiſſet
admota ad ſe eos cōtinuo trāſferebat. Impugnatoꝛes q̄z ei⁹. pabulum
ſp̄uale huic efficiebanẗ igni. q2 ꝑ ipos euāgeliū flama magis creſcebat.
Hec criſoſtom⁹

LXXXVI.

De ſeptem fratribus qui fuerūt filii beate felicitatis

Septē fratres fue
runt filii beate felicitatis.
q̄ꝝ noīa ſūt ianuari⁹. felix. ꝑhilipp⁹. ſiluan⁹. alexāder. vitalis.
et martialis. Hos oēs cū mr̄e iuſſu impatoꝛis anthonii publius p̄fe
ctus ad ſe vocari fecit. Suaſitq̄z matri vt ſui et filioꝛum ſuoꝝ miſereri
deberz. Que ait. Neq̄z blandiciis tuis potero allici. nec terroꝛib⁹ frāgi

Secura em̄ ſum de ſpūſcō quē habeo ꝙ te ſupabo viua. ꝛ meli⁹ vincam
occiſa. Et ꝯuerſa ad filios ait. Uidete filii in celū. ꝛ ſurſū aſpicite catiſ
ſimi. qꝛ ibidē xp̄c nos expectat. Fortiter ꝓ xp̄o pugnate. ꝛ fideles vos i
xp̄i amore exhibete. Qō ꝑfect⁹ audiēs eā alapis cedi iuſſit. Cū ḡ mater
et filii in fide ꝯſtantiſſimi apparerēt. oēs matre vidēte ꝛ ꝯfortāte diuerſ
ſūt ſuppliciis interempti. Hāc beatā felicitatē vocat grego. pluſꝙ̄ mar
tirem. qꝛ ſepties paſſa eſt in ſeptē filiis ꝛ octauo in corꝑe ſuo. Gregori⁹
in omeliis. Beata felicitas q̄ credēdo extitit ancilla xp̄i. ꝑdicādo etiā fa
cta eſt martir xp̄i. Septē q̄ppe filios ſic poſt ſe relinq̄re timuit viuos in
carne. ſicut carnales ꝑentes ſolēt metuere ne mortuos ꝑmittāt. Partu
riuit ſpū q̄s carne peꝑerat. vt ꝑdicando pareret deo q̄s carne peperat
mūdo. Filios ſuos q̄s carnē ſuā eſſe nouerat ſine dolore n̄ poterat moriē
tes videre. ſꝫ erat vis amoriſ interior q̄ dolorē vinceret carnis. Recte ḡ
hāc feminā pluſꝙ̄ martirē dixerim. q̄ totiēs in filiis eſt ꝛ tā deſideranter
extincta. Nū em̄ multiplex martiriū obtinuit. ipa q̄ꝫ martirii palmaꝫ vi
cit. Quia ꝛ amore xp̄i ſola mors ſua ei minime ſuffecit. Paſſi ſunt circa
annos dn̄i. cx.

LXXXVII.

De ſancta Theodora

Theodora nobil' mulier ꝛ ſpecioſa apō alexandriā tpe ꝫe. A
nonis imꝑatoris vir habebat diuitē ac timentē deū. Dyabo
lus āt theodore inuidēs ſanctitati. vir q̄ndā diuitē in illi⁹ cō
cupiſcentiā incitauit. Qui eā crebris nūciis ꝛ muneribꝰ moleſtabat. vt
aſſenſū ſibi ꝑberet. Sꝫ illa nūcios reſpuebat ꝛ mūera ꝯtēnebat. Jntātū
aūt eā moleſtabat ꝙ ipaꝫ q̄etē hr̄e nō ꝑmitteret. ꝛ pene deficere videreť
Tandē q̄ndā magā ad eā miſit. q̄ eā vt viri illi⁹ miſereret. ſibiq̄ꝫ ꝯſenti
ret plurimū hortabať. Que cū diceret ſe corā ocul' dei cūcta cernētis tā
grāde pctūm nūꝙ̄ ꝯmittere. malefica adiūxit. Quidq̄d in die fit hoc vti
qꝫ de⁹ ſcit ꝛ videt. Quidq̄d āt aduesꝑaſcēte ꝛ occidēte ſole ꝯmittiť de⁹
mīme intueť. Dixitq̄ꝫ puella malefice. Nunq̄d veritatem dicis. Et illa.
Etiā dico veritatē. Decepta puella verbiſ malefice dixit. vt aduesꝑaſcē
te die vir ad ſe veire faceꝛꝫ. ꝛ volūtatē ſuā adimpleꝛꝫ. Qō cū viro retu
liſſet ille vehemēter exultāſ hora q̄ ꝯdixerat ad eā venit. ſecūq̄ꝫ ꝯcubuit
ꝛ abſceſſit. Theodora āt ad ſeipaꝫ rediēs. amariſſime flebat. ꝛ faciē ſuā
ꝑcutiebat dicenſ. Heu heu me. ꝑdidi aīaꝫ meā. deſtruxi aſpectū decoris
mei. Uir āt ei⁹ domū rediens ꝛ vxorē ſuā ſic deſolatā ꝛ merentē videns
cauſaꝫ tn̄ neſciens eā ꝯſolari nitebať. Sꝫ illa nullā ꝯſolatōꝫ ꝑcipere vo
lebat. Mane āt facto q̄ddā monaſterium monialiū adiit. ꝛ abbatiſſam in
terrogauit. an de⁹ q̄ddā graue delictū qd̄ die aduesꝑaſcente ꝯmiſerat ſci
re poſſet. Cui illa. Nihil deo abſcondi poteſt. et deus ſcit et videt omne
quod fit quacunq̄ꝫ hora illud cōmittatur. Que flens amare dixit. Da

mihi libꝛ ſancti euãgelii. vt ſortiar memetipam. Aperiẽs reperit. Qđ
ſcripſi ſcripſi. Rediẽs ꝗ domũ. dũ quadã die vir ſuꝰ abeſſet. comã ſuã p̄
cidit. veſtimẽta viri aſſumẽs ad quoddã monaſteriũ monachorũ. qđ per
xviii. miliaria diſtabat feſtinauit. ⁊ vt ibidẽ cũ monachis reciperet̃ pe-
tiit. ⁊ qđ petiit impauit. Interrogata de nomie dixit ſe theodoꝝ nũcu-
pari. Illa vero officia oia humiliter faciebat. ⁊ eiꝰ ſeruitiũ omnibꝰ gra-
tũ fuit. Poſt aliquot ꝗ ãnos abbas fratrẽ theodoꝝ vocauit. ⁊ vt boues
ꝯiungeret. ⁊ oleũ de ciuitate afferret p̄cepit. Vir aũt eiꝰ plurimũ flebat
timẽs ne cũ viro altero receſſiſſet. Et ecce angelus dñi ſibi dixit. Surge
mane ⁊ ſta i via martirii petri apl̃i. ⁊ q̄ tibi obuiauerit. ipa tua vxoꝛ eſt
Quo facto theodora cũ camelis venit. ⁊ viꝝ ſuũ vidẽs et recognoſcens
intra ſe dixit. Heu me vir bone meꝰ q̄ntũ laboꝛo vt eripiar a p̄tõ quod
feci in te. Cũ autẽ appꝓpinquaſſet ſalutauit eũ dicẽs. Gaudeas dñe meꝰ
Ille aũt eã penitꝰ nõ ꝯgnouit. Sꝫ cũ diutiſſime expectaret. ⁊ ſe deceptũ
clamaret. facta eſt vox ad eũ dicens. Ille q̄ te heri mane ſalutauit. vxoꝛ
tua erat. ¶ Tante aũt ſanctitatis fuit beata theodora. vt multa mi-
racula faceret. Nam et hominẽ a beſtia laceratũ eripuit. ⁊ ſuis p̄cibꝰ ſu-
ſcitauit. Ipam quoqꝫ beſtiã inſecuta maledixit q̄ ſubito mortua corruit
Dyabolus aũt ſanctitatẽ ſuã ferre nõ valẽs. eidẽ apparuit dicẽs. Mere-
trix p̄omnibꝰ et adultera. reliq̄ſti viꝝ tuũ vt huc venires ⁊ me cõtemne-
res. Per virtutes meas tremẽdas in te ſuſcitabo p̄liũ. et ſi te non fece-
ro crucifixũ negare. nõ dicas q2 ego ſum. Ipa aũt ſignũ crucis ſibi edi-
dit. ⁊ p̄tinus demon euanuit. Quadã aũt vice dũ de ciuitate cũ camel'
rediret. ⁊ in quodã loco hoſpitata fuiſſet. puella quedã nocte ad eam ve-
nit dicẽs. Dormi mecũ. Que cũ reſpueret iuit ad alteꝝ q̄ in eodem loco
iacebat. Cũ aũt eius vẽter intumuiſſet. ⁊ de quo ꝯcepiſſet interrogata
fuiſſet ait. Monachꝰ ille theodoꝛꝰ dormiuit mecũ. Natũ igitur pueꝝ
ad abbatẽ monaſterii tranſmiſerũt. Qui cũ theodoꝝ increparet. ⁊ ille ſi-
bi indulgeri peteret. ſcapulis ſuis pueꝝ impoſuit ⁊ de monaſterio proie-
cit. Illa aũt abiecta p. vii. ãnos extra monaſteriũ manſit ⁊ de lacte peco-
rum infantẽ nutriuit. Dyabolus aũt tante eius patientie inuidẽs i ſpe-
ciem viri ſui ſe trãſfigurauit. eiqꝫ dixit. Quid hic agis domia mea. Ec-
ce langueo p̄ te. nec aliquã ꝯſolatõem recipio. Veni ergo lux mea. quia
ſi cũ viro alio iacuiſti hoc tibi indulgeo. At illa credẽs viꝝ ſuũ eſſe dixit
ad illum. Nunq̄ amplius tecũ manebo. quia filius iohannis militis ia-
cuit mecũ. et volo agere penitentiã de eo qđ in te peccaui. Et cũ oraſſet
ſtatim euanuit. ⁊ demonẽ fuiſſe agnouit. Altera iteꝝ vice dyabolus vo-
luit eam terrere. Nã in ſimilitudine feraꝝ terribiliũ demones ad eam
venerũt et vir q̄dam inſtigãs eas dicebat. Comedite meretricem hanc.
Illa aũt oꝛauit ⁊ euanuerũt. Altera vice multitudo militum veniebat.
quã p̄nceps p̄cedebat. ⁊ cũ ceteri adoꝛabãt. Dixerũtqꝫ militeſ theodoꝛe

Surge ⁊ adora pncipē noſtꝝ. Que rn̄dit dn̄m deū adoro. Qd̄ cū pncipi
nunciatū fuiſſet. iuſſit eā adduci ⁊ tot tormētis affici vt mortua putaret
Et poſtmodū oīs turba euanuit. Alia iterꝝ vice vidit ibidē aurꝝ multū
que ſignās ſe illud refugit. ⁊ deo ſe recōmendauit. Altera etiā vice vi
dit quendā ferentē caniſtꝝ plenū omi genere ciboꝝ ⁊ dicentē ſibi. Dicit
pnceps q̇ te cecidit. Tolle comede. q2 neſciēs fecit hoc. Illa aūt ſe ſigna
uit. et ptinus euanuit. Cōpletis aūt ſeptē ānis. abbas patientiā eius
cōſiderās eā recōciliauit. ⁊ cū puero ſuo in monaſteriū introduxit. Ubi
cū duos poſtmodū ānos laudabiliter pegiſſet. puerꝝ accepit. ⁊ ſecū illuz
incella ſua clauſit. Qd̄ cū abbati reuelatū fuiſſet. miſit q̄ſdā monachos.
qui diligētius auſcultarēt q̇d nā cū eo loq̄ret. Illa aūt puerꝝ amplexans
et deoſculans dixit. Fili mi dulciſſime. tps vite mee venit. Relinquo te
deo. ipm̄ patrē et adiutorē habeas. Fili dulciſſime ieiunijs et oratōibus
inſiſtas. et fratrib⁹ tuis deuote ſeruias. Et hec dicēs ſpūm tradidit. et i
dn̄o feliciter obdormiuit circa ānos dn̄i. cccclxx. Qd̄ puer cernens pluri
mū flere cepit. In ipa aūt nocte viſio abbati monaſterii mōſtrata ē. in
hunc modū. Nuptie maxime parabātur. et veniebāt ordines angeloꝝ.
et pphetaꝝ. et martirꝝ ⁊ omniū ſanctoꝝ. Et ecce in medio eoꝝ mulier
ſtola glorie ineffabili circundata. et venit vſq3 ad nuptias. ⁊ ſedit ſup le
ctum. et omēs aſtātes adorabāt eā. Et ecce vox dicēs. Hec eſt abba the
odorus q̇ falſo de puero accuſat⁹ eſt. Septē tpa ſup eā mutata ſūt. caſti
gata eſt eīn q2 cubile viri ſui coinq̇nauit. Excitatus aūt abbas cōcitus
cū fratrib⁹ ad cellā ei⁹ iuit. et eā iā defunctā inuenit. Et intrātes et diſ
cooperiētes ipam eſſe feminā inuenerūt. Miſitq3 abbas p prē puelle. q̇
eam infamauerat. ⁊ dixit illi. Uir filie tue mortu⁹ eſt. Et auferens veſti
mentū mulierē eſſe cognouit. Fact⁹ eſt igitur timor magn⁹ ſup omnes q̇
hoc audierūt. Angel⁹ aūt dn̄i abbati locutus eſt. Surge velociter equū
cōſcende. ⁊ vade in ciuitatē. et ſi q̇s tibi obuiauerit aſſume ⁊ tecū adduc
Qui dū pgeret. q̇dam vir currēs ſibi obuiauit. Quē cum abbas interro
garet quo pergeret ille ait. Mulier mea mortua eſt ⁊ vado videre eam.
Et aſſumpſit abbas virꝝ theodore in equū. et venientes plurimuz fleue
runt. et ipam cum multis laudibus ſepelierūt. Uir aūt eius cellam vxo
ris ſue theodore accepit. et ibidem pmanens tandem in domino obdor
miuit. Puer autē theodore nutricē ſequens omni morꝝ honeſtate polle
bat. ita q̄ mortuo abbate monaſterii in abbatem ipe vnanimiter ē elect⁹

LXXXVIII

De ſancta margaretha

Margaretha dr̄ a quadā p̄cioſa gēma q̇ margarita voca
tur que gēma eſt cādida. pua et virtuoſa. Sic beata margare
tha fuit cādida p virginitatē. pua p humilitatē. virtuoſa per

miraculoꝝ opatoꝝ. Uirtꝰ aūt huiꝰ lapidis dꝛ eſſe ꝯtra ſanguinis effuſi
oneꝫ. ꝯtra cordis paſſionē. ⁊ ad ſpūs ꝯfortatoꝝ. Hic beata margaretha
habuit virtutē ꝯtra effuſionē ſui ſanguis ꝑ ꝯſtantiā. qꝛ in ſuo martirio
cōſtantiſſima extitit. Cōtra cordis paſſionē .i. demonis tēptatoꝝ ꝑ victo
riam. qꝛ ipa dyabolū ſupauit. Ad ſpūs ꝯfortatoꝝ ꝑ doctrinā. qꝛ ꝑ ſuam
doctrinā multoꝝ aīos ꝯfortauit ⁊ ad fidē xpi ꝯuertit. Cuiꝰ legendā the
otinus vir eruditus ſcripſit.

MArgaretha de ciuitate anthiochie filia fuit theodoſii gētiliū B
patriarche. Hec nutrici tradit̄ ⁊ ad adultā etatē veniēs bapti
ſatur. ⁊ ꝓpter h̄ exoſa patri plurimū habebat̄. Quadā igitur
die dū iā annū .xv. attigiſſet. ⁊ cū aliis virginibꝰ oues nutricis cuſtodi
ret pfectus olibriꝰ inde trāſitū faciens et puellā tā ſpecioſam ꝯſiderās.
mox in eiꝰ amore exarſit. ⁊ pueros ad eā ꝯcitus miſit dicēs. Ite ⁊ eā cō
ꝓhendite. vt ſi libera eſt eam mihi in vxorē accipiā. ſi ancilla eſt eā mi
hi in ꝯcubinā habeā. Cū ꝗ eius fuiſſet ꝯſpectui pñtata. eā d̄ genere ſuo
ac nomie ⁊ religione reqſiuit. Illa aūt rn̄dit ſe genere nobilē noīe mar
garethā. ac religione xpianā. Cui pfectus. Duo pma tibi recte ꝯueniūt
qꝛ nobilis haberis. et pulcerrima margarita cōꝓbaris. ſꝫ terciū tibi nō
ꝯuenit. vt puella tā pulcra et nobilis deū habeat crucifixum. Cui illa.
Unū ſcis xpm fuiſſe crucifixū. Et ille. Ex libris xpianoꝝ. Cui margare
tha. Cū igit̄ legat̄ pena xpi et gl'a. ꝙ verecūdia eſt vr̄a vt vnū credatis.
et alteꝝ denegetis. Cū ꝫ aūt margaretha eū ſpōte crucifixū fuiſſe ꝓ redē
ptōne nr̄a aſſereret. ſꝫ nūc eū in eternū viuere affirmaret. iratus pfectꝰ
eam in carcerē mitti iuſſit. Sequēti aūt die eā ad ſe vocari fecit. eiqꝫ di
xit. Uana puella miſerere pulcritudinis tue. et deos noſtros adora vt ti
bi bn̄ ſit. Cui illa. Illū adoro quē terra cōtremiſcit. mare formidat. ⁊ om
nes creature timēt. Cui pfectus. Niſi mihi cōſentias. corpus tuū faciā
laniari. Cui margaretha. Chriſtꝰ in mortē ſemetipm ꝓ me tradidit. ⁊ iō
ꝓ xpo mori deſidero. Tūc pfectus iuſſit eā in eculū ſuſpendi. ⁊ tā crude
liter. pmo virgis. deinde pectinibꝰ ferreis. vſqꝫ ad nudatoꝝ oſſiū laniari
ꝙ ſanguis de eiꝰ corpe tanꝙ de fonte puriſſimo emanauit. Flebant aūt
qui ibi aderāt et dicebāt. O margaretha vere de te dolemꝰ. qꝛ corpꝰ tu
um tā crudeliter laniari cōſpicimꝰ. O ꝗlem amiſiſti pulcritudinē ꝓpter
tuā incredulitatē. Tn̄ nūc ſaltem crede vt viuas. Quibꝰ illa. O mali cō
ſiliarii recedite et abite. Hec carnis cruciatō eſt aīe ſaluatō. Dixitqꝫ ad
pfectū. Impudens canis et inſatiabil' leo. in carnem poteſtatem habes
ſꝫ animā xpc reſeruat. Prefectꝰ aūt faciē clamide optegebat nec tantā ſan
guinis effuſionē videre poterat. Deinde eā deponi fecit. ⁊ eā in carcerē
recludi iuſſit. et mira ibi claritas fulſit. Ubi dū eſſet orauit dn̄m vt inimi
cum ꝗ ſecū pugnat ſibi viſibiliter demōſtraret. Et ecce draco imaniſſi
mus ibidem apparuit. Qui dū eā deuoraturꝰ impeteret ſignum crucis

edidit. ꝛ ille euanuit. Uel vt alibi legit' os ſup caput ei⁹ ponēs. ꝛ linguā
ſup calcaneū porrigēs. eā ꝓtin⁹ deglutiuit. Sꝫ dū eā abſorbere vellet.
ſigno crucis ſe muniuit. ꝛ iō draco virtute crucis crepuit. ꝛ virgo illeſa
exiuit. Iſtud āt qđ dr̄ de draconis deuoratōe et ipius crepatōne apocri
vj fum ꝛ friuolū reputat'. ¶ Dyabolus iterꝝ vt eā decipe poſſet in ſpēm
bomis ſe mutauit. Quē vidēs in orōem ſe dedit. et dum ſurrexiſſet dya
bolus ad eā acceſſit: ꝛ manū tenēs dixit. Sufficiāt tibi q̄ feciſti. iam nūc
ceſſa de mea pſona. Illa aūt eū p caput apprehēdit. et ſub ſe ad terrā de
iecit. ꝛ ſup ceruicē eius dextꝝ pedē poſuit. et dixit. Sternere ſupbe de
mon ſub pedib⁹ femine. Demon aūt clamabat O beata margaretha ſu
peratus ſum. Si iuuenis me vinceret nō curaſſem. ecce a tenera puella
ſupatus ſum. ꝛ inde plus doleo. q2 pater tuus et mater tua amici mei fu
erunt. Illa vero eū coegit vt diceret cur veniſſet. Qui ſe veniſſe ait vt ſi
vij bi ꝯſuleret q monitis ꝑſidis obediret. Coegit ēꝫ vt diceret cur xp̄ianos
tam multipliciter tēptaret. Qui rn̄dit naturale odiū ſibi eſſe ꝯtra viros
virtuoſos. ꝛ q̄uis ſepe ab eis repellat'. tn̄ deſiderio ſeducēdi ipe infeſt⁹
exiſtit. et q2 inuidet homi de felicitate quā ipe amiſit. q̄uis eā recupare
nō poſſit. ipam tn̄ alijs auferre ꝯtendit. Addiditqꝫ q ſalomon infinitā
demonū multitudinē in quodā vaſe incluſit. Poſt mortē ſuā cum de illo
vaſe demones ignē mitterēt. et homines ibidē magnū eſſe theſaurꝝ pu
tarent. vas cōfregerunt. ꝛ demones exeuntes aerē impleuerunt. His di
ctis virgo pedē ſubleuauit ꝛ dixit. Fuge miſer. Et demon ſtatim euanu
it. Secura igitur effecit'. q2 que pncipem vicerat. miniſtꝝ ꝓculdubio ſu
viij perarec. ¶ Sequēti igit' die ꝯuenientib⁹ populis iudici ꝑſentat'. ꝛ ſacrifi
care cōtemnēs exuit. corpuſqꝫ facib⁹ ardētib⁹ ꝯburit'. ita vt cūcti mira
rentur quō tā tenera puella tot poſſet tormēta ſuſtinere. Deinde i vaſe
magno pleno aqua ipam ligari et poni fecit vt ex penaꝝ cōmutatōe cre
ſceret vis doloris. Sed ſubito terra cōcutit'. et cūctis videntib⁹ virgo
illeſa egredit'. Tūc qnqꝫ milia viroꝝ crediderūt. et p noīe xp̄i capitalē
ſententiā acceperūt. Prefect⁹ autē timens ne alij couerterētur. cōcitus
beatā margarethā decollari p̄cepit. Illa aūt impetrato orādi ſpacio. p
ſe ꝛ ſuis pſecutorib⁹. nec nō ꝛ p ei⁹ memoriā agentib⁹ ꝛ ſe inuocātib⁹ de
uote orauit. addens vt quecūqꝫ in ptu piclitans ſe inuocaret. illeſam p
lem emitteret. Factaqꝫ eſt vox de celo q in ſuis ſe nouerit petitōnibus
exauditā. Surgenſqꝫ ab orōe dixit ſpiculatori. Frater tolle gladiū tuū
et pcute me. Qui pcutiens caput eius vno ictu abſtulit. et ſic martirij
coronā ſuſcepit. Paſſa eſt aūt. xiii. kalen̄. auguſti. vt in ei⁹ hiſtoria inue
Finis nitur. Alibi legitur q. iii. ydus iulij. ¶ De hac ſancta virgine ſic dicit
quidam ſanctus. Beata margaretha fuit timoris dei plena. iuſticia p
dita. religione compta. cōpunctōe pfuſa. boneſtate laudabilis. patientia
ſingularis. nihilqꝫ in ea cōtrariū religioni xp̄iane inueniebatur odioſa

CXLVIII.

patri ſuo. dilecta dño ieſu xpo

De ſancto alexio

Alexius dr ab a qd eſt valde. ⁊ lexis qd eſt ſermo. Unde alexius quaſi valde in verbo dei robuſtus

Alexius fuit filius eupbemiani viri nobiliſſimi romanorum. ⁊ i aula imperatoris primus. Cui tria milia puerorum aſſiſtebant. q zonis aureis cingebātur. ⁊ veſtimētis ſericis induebant. Erat autē pfectus eupbemianus valde miſericors. ⁊ ſingul' diebus in domo ſua tres menſe paupibus orphanis viduis ⁊ pegrinis parabātur. qbus ſtrenue ſeruiebat. et hora nona ipſe cū viris religioſis cibū in timore dñi capiebat. Cui vxor nomine aglaes eiuſdē religionis ac ppoſiti erat. Cū aūt filium nō haberent. ad pces tñ ſuas dñs eis ꝯtulit filiū. Poſt quē ipſi deinceps in caſtitate viuere firmauerūt. Traditus aūt puer liberalibus diſciplinis cū omnibus phie artibus ipſe floreret. ⁊ iam ad puberē etatem veniſſ3. puella ſibi de domo impiali eligit ⁊ ſibi i cōiugē copulatur. Uenit nox in q cū ſpōſa ſua ſuſcepit ſecreta ſilētia. Tūc ſanctus iuuenis cepit ſpōſam ſuam in dei timore inſtruere. ac ipſam ad virginitatis puocare pudorē. Deinde anulū ſuū aureū. ⁊ caput balthei q cingebatur. ſibi ſeruanda tradidit dicens. Suſcipe hec ⁊ ſerua donec deo placuerit. ⁊ dñs ſit iter nos. Poſt h de ſubſtātia ſua accipiēs ad mare diſceſſit. aſcēdenſq3 occulte nauem laodiciā vſq3 deuenit. indeq3 pgens in ediſſam ciuitatē ſirie profectus eſt. vbi imago dñi nři ieſu xpi ſine humano ope facta i ſindone habebatur. Quo pueniens oīa q ſecū detulerat paupibus diſtribuit et veſtimenta vilia induēs cū ceteris paupibus in atrio dei genitricis marie ſedere cepit. De elemoſinis vero qntum ſibi ſufficere poterat retinebat cetera vero aliis paupibus erogabat. At vero pr de receſſu filii plurimū ingemiſcēs. p vniuerſas mūdi ptes pueros ſuos miſit q eū inquirerent diligēter. Quorum cū aliq ad ciuitatē ediſſam veniſſent ab eo cogniti ſ3 ipi eū minime ꝯgnoſcētes eidē cū ceteris paupibus elemoſinas tribuerunt. Quas accipiēs deo grās agens dixit. Grās tibi ago dñe q2 a ſeruis meis elemoſinā recipe me feciſti. Reuerſi aūt pueri nunciant pri q nuſq valeat repiri. Mater igit ſua a die ſui receſſus ſaccū in pauimēto cubiculi ſui ſtrauit. vbi eiulās lamētabiles voces dabat dicēs. Hic ſp in luctu manebo. donec filiū meū recupauero. Sponſa vero ad ſocrum dixit Donec audiā de ſponſo meo dulciſſimo. inſtar turturis ſolitaria tecum manebo. Cū igitur alexius in pdicto atrio. xvii. ānis maneret in dei ſeruicio. imago tandē beate virginis q ibidē erat cuſtodi eccie dixit. Fac introire hominē dei. q2 dignus eſt regno celorum. ⁊ ſpūs dei requieſcit ſup eum. Nam oratō eius ſicut incenſum in ꝯſpectu dei aſcēdit. Cū aūt cuſtos d quo nā diceret ignoraret. iterum ei dixit. Ille q foris ſedet in atrio ipſe eſt.

Tunc cuſtos feſtin⁹ exiit. ⁊ ipm̄ in eccłam introduxit. Quod factū dū cun
ctis innoteſceret. ⁊ ab omnib⁹ venerari cepiſſet. humanā glām fugiens
inde receſſit. ⁊ laodiciā venit. Ibiq₃ nauē aſcendens. cū in tharſū cilicie
vellet ꝓgere. diſpēſante deo nauis a vētis pulſa in romanū portum deue
nit. Quod cernens alexi⁹ ait intra ſe. In domo pr̄is mei ignotus manebo
nec alteri onerosus ero. Patrē igitur a palatio redeūtē₃ multitudine ob
ſequentiū circundatū obuiū habuit. ac poſt eū clamare cepit. Serue dei
me pegrinū in domo tua ſuſcipi iubeas. ⁊ de micis menſe tue me nutri
iiij ri facias. vt tui q₃ pegrini dignetur dn̄s miſereri. Quod audiēs pater ob
amorē filii ſui eū ſuſcipi iuſſit. ⁊ locū ꝓpriū in domo ſua ſibi cōſtituit. ⁊
cibum de mēſa ſua ſibi tribuit. ⁊ miniſtꝝ ꝓprium delegauit. Ipſe aūt in
oratōibus pſeuerabat. ⁊ corp⁹ ſuū ieiuniis ⁊ vigiliis macerabat. Famu
li aūt dom⁹ ipm̄ multipliciter deridebāt. ⁊ aquā vtenſiliū ſup caput eiꝰ
frequēter fundebāt. ⁊ mltas iniurias ei irrogabāt. Sed ipſe ad oīa patiēs
valde erat. xvii. igiť annos in domo pr̄is pmāſit ſic ignot⁹. Videns
ergo p ſpūm q̄ appropinquaret termin⁹ vite ſue. cartam cū atramento
petiit. ⁊ totū ordinē vite ſue ibidē ꝯſcripſit. Dn̄ica igitur die poſt miſſa
rum ſolēnia in ſanctuario vox de celo inſonuit dicēs. Venite ad me om
nes q̄ laboratis ⁊ onerati eſtis. ⁊ ego reficiam vos. Quod audiētes om
nes in facies ſuas territi ceciderūt. Et ecce vox ſcdo dicēs. Querite ho
minem dei vt oret p roma. q̄rentibus illis ⁊ minime inuenientib⁹. iterū
dictum eſt. In domo euphemiani q̄rite. Req̄ſitus ille ſe nihil ſcire de h
v dicebat. Tunc impatores archadi⁹ et honori⁹ vna cū pōtifice innocen
tio ad domū pdicti viri venerūt. Et ecce miniſter alexii ad dn̄m ſuū ve
nit dicens. Vide dn̄e ne ille nr̄ pegrinus ſit. q̄ magne vite et patientie
homo eſt. Currens igitur euphemian⁹ eū defunctū repit. et vultū eius
tanq̄ angeli rutilantē vidit. Voluitq₃ cartā quā in manu habebat acci
pere. ſ₃ nequit. Exeūte igiť eo. cū hoc impatorib⁹ et pōtificib⁹ retuliſſ₃
⁊ illi ad eū intraſſent dixerūt. Quāuis peccatores ſim⁹. regni tn̄ guber
nacula gerim⁹. ⁊ hic curā vniuerſalē regiminis paſtoralis. Da igiť no
bis cartā vt ſciam⁹ q̄ in ea ſcripta ſunt. Et accedens pōtifex cartam de
manu ſua accipiebat. ⁊ ille eā ſtatim ſibi dimiſit. Fecitq₃ eā legi coram
vj omni populo ⁊ multitudine ⁊ pr̄e ipſius. At euphemian⁹ hoc audiēs. ni
mio dolore ꝯturbat⁹ obſtupuit. et fact⁹ exanimis reſolutuſq₃ viribus in
terrā decidit. Cū vero aliquātulū ad ſe rediſſet. veſtimēta ſua ſcidit. ce
pitq₃ canos capitis ſui euellere. barbā trahere. atq₃ ſemetipm̄ diſcerpe
ac ſup filii ſui corp⁹ corruens exclamabat. Heu me fili mi. q̄re me ſic cō
triſtaſti. et p tot annos mihi dolores et gemit⁹ incuſſiſti. Heu me miſeꝝ
q̄ te video baculū ſenectutis mee in grabato iacentē et nō loquentē mi
hi. Heu me qualem ꝯſolatōem decetero habere potero. Mater vero ei⁹
hoc audiens. quaſi leena rumpens rete. ita ſciſſis veſtimētis ruēs. coma

diſſoluta.ad celū oculos leuabat. Et cū ꝑ nimia multitudine ſanctū cor
pꝰ adire nō poſſet.clamauit.o Date mihi viri aditū vt videā filiū meū.vt
videā ꝯſolatōꝫ aīe mee.⁊ q̄ ſuxit vbera mea.Et cū ꝑueniſſet ad corpꝰ in
cumbēs ſuꝑ illud clamabat.Heu me fili mi lumen oculoꝝ meoꝝ.q̄re ſic
nobis feciſti.⁊ tā crudeliter nobiſcū egiſti.Videbas patrē tuū ⁊ me mi
ſeram lacrimātes.⁊ nō oñdebas teipm nobis.Serui tui iniuriabantur
tibi ⁊ ſuſtinebas.Et iteꝝ atq̄ꝫ iteꝝ ꝓſternebat ſe ſuꝑ corpus.⁊ nunc bra
chia ſuꝑ illud expādebat.nūc manibꝰ angelicū vultū contrectabat oſcu:
lanſq̄ꝫ clamabat. Plorate mecū omēs q̄ adeſtis.q2 ꝑ.xvii.ānos eū i do:
mo mea habui.⁊ nō ꝯgnoui q2 vnicꝰ filius meꝰ eſſet.Serui eius eū etiā
cōuiciabātur ⁊ alapis ꝑcutiebāt. Heu me.q̄s dabit oculis meis fonteꝫ
lacrimaꝝ vt plangā die ac nocte dolorem aīe mee. Spōſa vero eiꝰ indu
ta veſte adriatica cucurrit plorās et dicens. Heu me.q2 hodie deſolata vij
ſum ⁊ apparui vidua.iam nō habeo in quē cōſpiciā nec in quē oculos le
uem.nūc ruptū eſt ſpeculū meū.et periit ſpes mea Amodo cepit dolor q̄
finē nō habet. Populꝰ aūt audiēs hoc lacrimabiliter flebat. Tūc ponti
fex cū imꝑatoribꝰ poſuerūt corpꝰ in honorato feretro ⁊ duxerūt in medi
am ciuitatē.⁊ nunciatū eſt populo inuentū eſſe hominē dei. Quē ciuitas
tota q̄rebat.et oēs obuiā currebāt ſancto. Si q̄s aūt infirmꝰ illud corpꝰ
ſacratiſſimū tāgebat.ꝓtinꝰ curabat̄.ceci viſum recipiebāt.demoniaci li
berabātur.⁊ oēs infirmi quacūq̄ꝫ infirmitate tēti tacto corꝑe ſcō cu:
rabantur. Imꝑatores aūt tāta mirabilia vidētes.ceperūt ꝑ ſe cū pon
tifice lectū portare.vt et ipi ſanctificarētur ab eodē corꝑe ſancto. Tunc viij
imꝑatores iuſſerūt copiā auri et argēti in plateis ſpargi .vt turbe occu
parent̄ amore pecuniaꝝ.⁊ ſinerēt corpꝰ ſanctum ꝑduci ad eccłiam. Sed
plebs amore pecuniaꝝ ſepoſito.magis ac magis ad tactuꝫ ſacratiſſimi
corpis irruebat. Et ſic cū magno labore ad templū ſancti bonifacii mar
tiris illud tandē ꝑduxerūt.⁊ illic ꝑ.vii.dies in dei laudibꝰ ꝑſiſtētes .opa
ti ſunt monumentū ex auro ⁊ gēmis ⁊ lapidibꝰ ꝑcioſis.in q̄ ſanctiſſimū
corpꝰ cū magna veneratōe collocauerūt. De ipo q̄ꝫ monumēto ita ſua:
uiſſimꝰ odor fragrauit vt omnibꝰ videret̄ aromatibus eſſe plenū. Obiit
aūt.xvi.kał.auguſti.circa ānos dñi.cccxcviii.

De ſācta maria magdalena. XCI

Maria interꝑtatur amaꝝ mare.vel illuminatrix.aut illu
minata. Per hec tria intelligunt̄ tres ꝑtes optime q̄s elegit.
ſcꝫ ꝑs ꝑnīe.ꝑs ꝯtēplatōis interne.et ꝑs celeſtis glīe. De qua
triplici ꝑte intelligit̄ qđ dicit dñs.maria optimā ꝑtē elegit q̄ nō auferet̄
ab ea. Prima enī ꝑs nō auferet̄ rōe finis q̄ eſt ꝯſecutō beatitudinis Se
cunda rōe ꝯtinuitatis.q2 ꝯtemplatō vite ꝯtinuat̄ cū ꝯtemplatōe patrie.
Tercia rōne ſue eternitatis. Inq̄ntū igitur elegit optimā ꝑtē penitētie

dicitur amaꝝ mare. qꝛ ibi multã amaritudinẽ habuit. qđ pꝫ ex eo ꝙ tot lacrimas fudit ꝙ inde pedes dñi lauit. Jnq̃ntũ elegit optimã ptẽ ꝯtem platõis interne dꝛ illuminatrix. qꝛ ibi hauſit auide qđ poſtmodũ effudit abunde. ibi lumẽ accepit q̃ poſtmodũ ceteros illuſtrauit. Jnq̃ntũ elegit optimã ptẽ celeſtis gl̃e dꝛ illuminata. qꝛ nũc illuĩata eſt lumine pfecte cognitõis in mẽte. ⁊ illuminabit lumine claritatis in corpe. Magdalena dꝛ quaſi manẽs rea. vel magdalena interp̃tatur munita vel inuicta. vel magnifica. p q̃ inſinuat qual' fuit añ ꝯuerſionẽ. qual' in ꝯuerſione. ⁊ qualis poſt cõuerſionẽ. Nã añ cõuerſionẽ fuit manẽs rea p obligatõeꝫ ad penã eternaꝫ. Jn cõuerſione munita vel inuicta p pñie armaturam. Optime em̃ omnib⁹ armiſ pñie ſe muniuit. qꝛ q̃t in ſe habuit oblectamẽta. tot de ſe repit olocauſta. Poſt cõuerſionẽ magnifica p gr̃e ſupabundantiã. qꝛ vbi abundauit delictũ ſupabũdauit et gr̃a

Maria magdalena a magdalo caſtro cognoĩata clariſſimis ẽ orta natalib⁹ vtpote ex regia ſtirpe deſcẽdentib⁹. cui⁹ pr̃ ſyr⁹ mater vero eucharia nũcupata ẽ. hec cũ fratre ſuo lazaro et ſorore ſua marthã magdalũ caſtꝝ qđ eſt ſcđo miliario a genezareth. et bethaniã q̃ eſt iuxta hirl'm. ⁊ magnã hieroſolimoꝝ ptẽ poſſidebat. Que tñ omia inter ſe taliter diuiſerũt ꝙ maria magdalũ a q̃ et magdalena nũcupata eſt. lazar⁹ ptẽ vrbis hieruſalẽ. et martha bethaniã poſſiderũt. Cuꝫ aũt magdalena delicijs corpis ſe totã exponeret ⁊ lazarus plus milicie vacaret. martha prudẽs ptes ſororis et fratris et ſuã ſtrenue gubernabat. et militib⁹ et famulis ſuis ac paupib⁹ neceſſaria miſtrabat Omnia tñ hec poſt aſcenſionẽ dñi vendiderũt. ⁊ ad pedes apl'oꝝ p̃ciũ poſuerũt. Cũ igit magdalena diuitijs abundaret. qꝛ reꝝ affluentiaꝫ voluptas comes ſeq̃tur. q̃nto diuitijs et pulcritudine ſplẽduit. tãto corpus ſuũ voluptati ſubſtrauit. Vñ iã pprio noĩe pdito peccatrix cõſueuerat appellari. Sꝫ cũ xp̃c illic ⁊ alibi p̃dicaret. illa nutu inſpirata diuino ad domũ ſimonis leproſi vbi audiuit eũ diſcũbere pperauit. ⁊ nõ audẽs vt peccatrix inter iuſtos cõpere. retro ſec⁹ pedes dñi mãſit. vbi pedes eius lacrimis lauit. capillis terſit. ⁊ vnguẽto p̃cioſo punxit Nã incole regionis illius ppter vehemẽtiſſimũ ſolis ardorẽ vnguentis et balneis vtebãtur. Cũq3 ſimon phariſe⁹ intra ſe cogitaret. qm̃ ſi hic eſſet pph'a a peccatrice tãgi ſe nequaꝙ̃ pmitteret. dñs illũ de ſupba iuſticia redarguit. ⁊ mulieri oĩa pctã dimiſit. Hec ẽ igit illa maria magdalena cui dñs tam magna bñficia cõtulit. ⁊ tãta ſigna dilectõis oñdit. Nã ab ea ſeptẽ demonia expulit. in ſuo amore eã totaliter accẽdit. familiariſſimã eã ſibi cõſtituit. hoſpitã ſuã fecit. ⁊ pcuratricẽ ſuã eã in itinere hr̃e voluit. et eã ſemper dulciter excuſauit. Nã excuſauit eã apud phariſeũ q̃ dicebat ipam immundã. ⁊ apud ſororẽ ſuã q̃ dicebat ipam ocioſam. ⁊ apud iudã q̃ dicebat eã pdigã. Lacrimãtem vidẽs lacrimas cõtinere ñ potuit. Cuius

dilectōe quadriduanū frēm ſuū reſuſcitauit. Cuiꝰ amore marthā ſororē
ſuā a fluxu ſanguinis quē .vii. ānis ꝑpeſſa fuerat liberauit Cuius meritiſ
martillā ſororis ſue famulā vt illud tā beatū ⁊ tā dulce verbū. beatꝰ vē
ter q̄ te portauit ⁊c. exclamās dicerē. dignā fecit. Nā ſm ambro. illa fu
it martha ⁊ hec eiꝰ famula. Hec eſt inq̄ illa q̄ pedes dn̄i lacrimis lauit.
capillis terſit. ⁊ vnguēto perunxit. q̄ in tp̄e gr̄e ſolennē p̄niam p̄mo fecit. q̄
optimā ptē elegit. q̄ ad pedes ſedēs dn̄i verbū eiꝰ audiuit. ⁊ dn̄i caput ꝑ
unxit. q̄ iuxta crucē in dn̄i paſſiōe fuit. q̄ vnguenta parās corpus eiꝰ vn
gere voluit. q̄ a monumēto diſcipul' recedentibꝰ nō receſſit. cui xp̄c reſur
gens p̄mo apparuit ⁊ aploꝝ apoſtolā fecit. ¶ Pꝰ aſcenſiōē igit̄ dn̄i
ſcꝫ āno .xiiii. a paſſiōe. cū iudei ſtephanū iā diu occidiſſent. ⁊ ceteros di
ſcipulos a iudee finibꝰ eieciſſent diuerſaꝝ gentiū diſcipuli ſubeūt regio
nes. verbū dn̄i ibidē ſeminātes. Erat āt tūc tp̄is cū aplis beatꝰ maximi
nus vnꝰ de .lxxii. dn̄i diſcipulis. cui a beato petro maria magdalena fue
rat ꝯmendata. In hac igit̄ diſpſione beatꝰ maximinꝰ. maria magdalēa
lazarꝰ frater eiꝰ. martha ſoror ipiꝰ. ⁊ martilla pediſſeq̄ marthe. necnō ⁊
beatꝰ cedoniꝰ q̄ cecꝰ a natiuitate extiterat. ſꝫ a dn̄o fuerat liberatꝰ. oēs
hi inſimul ⁊ plēs alii xp̄iani naui ab infidelibꝰ īpoſiti. et pelago ſine ali
quo gubernatore expoſiti. vt oēs ſcꝫ inſimul ſubmergerent. diuio tandē
nutu marſiliā aduenerūt. Ubi cū nullos q̄ eos hoſpitō recipe vellent in
ueniſſent. ſub quadā porticu q̄ fano gentis illiꝰ terre p̄erat morabāt. Cū
āt beata maria magdalena viderē populū ad fanū ꝯfluere vt ydol' īmo
laret aſſurgens vultu placido. facie ſerena. lingua diſerta. eos ab ydo-
loꝝ cultura reuocabat. et xp̄m ꝯſtātiſſime p̄dicabat. ⁊ āmirati ſunt vni
uerſi ꝓ ſpē. ꝓ facūdia. ꝓ dulcedine eloq̄ntie illiꝰ. Nec mirū ſi os qđ tā pia
⁊ tā pulcra pedibꝰ ſaluatoris infixerat oſcula ceteris āpliꝰ verbi dei ſpi
raret odorē. ¶ Pꝰ h̄ aūt aduenit p̄nceps ꝓuintie illiꝰ cū vxore ſua. vt
ꝓ habenda ꝓle ydolis imolaret. Cui magdalena xp̄m p̄dicās ſacrificia
diſſuaſit. Interea euolutis aliq̄t dieꝝ curricul' apparuit ī viſu magdalēa
illi matrone dicēs. Quare cū tot diuitiis abūdetis. ſcōs dei fame et fri-
gore mori ꝑmittitis. addiditqꝫ minas. niſi marito ſuo pſuaderē vt ſcōꝝ
inopiā ſubleuaret. irā dei omnipotētis incurrerē. Ipa āt viro ſuo viſio-
nem indicare timuit. Sequēti igit̄ nocte eidē ſilia dicens apparuit. ſꝫ ad-
huc viro ſuo h̄ indicare neglexit. Tercō vero ſub intēpeſte noctis ſilētio
apparuit vtriqꝫ fremēs ⁊ irata vultu igneo ac ſi tota domꝰ arderē ⁊ ait
Dormis ne tirāne membꝝ p̄ris tue ſathane cū vipa ꝯiuge tua. q̄ tibi in
dicare noluit verba mea. Quieſcis ne crucis xp̄i inimice. diuerſ ciboꝝ
generibꝰ ventris tui refecta ingluuie. ⁊ ſcōs dei fame ⁊ ſiti ꝑmittis pe-
rire. Iaces ne in palatō pānis inuolutꝰ ſericis. ⁊ illos deſolatos ſine ho
ſpitio vides ⁊ p̄teris. Nō ſic iniq̄ non ſic euades. nec īpune feres q̄ tm̄
eis bn̄facere diſtuliſti. Sic locuta ē ⁊ abſceſſit. Cūqꝫ matrona euigilās

ſuſpiraret ⁊ tremeret. viro ſuo eadē de cā ſuſpiranti ait. Dñe mi vidiſti
ne ſomniū qḋ vidi. Uidi inqt. ⁊ admirari ⁊ pauere nō deſino. Quid ide
faciem⁹. Cui mulier. Utili⁹ eſt ei obtemꝑare ꝙ irā dei ſuꝑ quē ꝑdicat in
currere. Quapropter ipos hoſpitiō receperūt ⁊ eis neceſſaria miſtrauerūt
B ¶ Cū aūt quadā die maria magdalena ꝑdicaret. ꝑdictus pnceps di
xit ei. Putas poſſe defendere fidē quā ꝑdicas. Cui illa. Equidem illā de-
fendere ꝑſto ſum vtpute ꝗtidianis miraculis ⁊ ꝑdicatōne magiſtri mei
petri q̄ rome ꝑſidet roboratā. Cui pnceps cū ꝯiuge dixit Ecce dictis tu
is ꝑ omia obtꝑare pati ſum⁹. ſi a deo quē ꝑdicas nobis filiū impetrabis
Propter h̄ inqt magdalena nō remanebit. Tūc btā maria magdalena p
ipis dñm exorauit vt ſibi filiū cōcedere dignaret̄. Cui⁹ pces dñs exau-
diuit. ⁊ matrona illa cōcepit. Tūc vir ei⁹ cepit velle pficiſci ad petꝝ. vt
pbaret ſi vt maria magdalena d xpo ꝑdicauerat ſic veritas ſe hr̄et Cui
vxor dixit. Quid eſt dñe. Putas ne ſine me pficiſci. Abſit. Te enī rece
dente recedā. te veniēte veniā. te q̇eſcente q̇eſcā. Cui vir ait. Nō ſic fiet
dña. etenī cū ſis grauida. ⁊ in mari ſint infinita picula. de facili pdita
ri poſſes. Domi igit̄ q̇eſces ⁊ poſſeſſionib⁹ nr̄is curā impendes Econtra
illa inſtabat. Femineū nec mutās femina morē Et cū lacrimis pedibus
ei⁹ obuoluta qḋ petebat tandē obtinuit Maria ḡ humeris eoꝝ ſignum
crucis impoſuit. ne eos antiqu⁹ hoſtis in aliq̄ in itinere ipediret. Nauē
igitur omnib⁹ neceſſariis copioſe onerātes. cetera que habebāt i marie
magdalene cuſtodia relinqn̄tes pficiſci ceperūt. Iāqꝫ vni⁹ diei ⁊ noctiſ
curſu ꝯſummato. cepit nimiū mare intumeſcere. vētus flare. ita vt oēs
⁊ maxime matrona grauida et debil'. tā ſeua inundatōe fluctuū quaſſati
grauiſſimis anguſtiis vrgerent̄ intantū ꝙ in eā ſubito dolor ptus irru-
it. et inter anguſtias vētris ⁊ pſſuras tpis filiū pturiēs expirauit. Na-
tus igit̄ puerul⁹ palpitabat. ⁊ mām̄illaꝝ maternaꝝ q̄rens ſolatia. lamē
tabiles dabat vagit⁹. Prochdolor et nat⁹ eſt infans viu⁹ ⁊ matricida
effect⁹. mori cū ꝯuenit. cū nō ſit q̄ vite tribuat alimentū. Quid faciet pe
regrin⁹. cū ⁊ vxorē mortuā videat. ⁊ pueꝝ vagientē q̄rulis vocibus ma
tris mām̄as appetentē. Lamētabat̄ plurimū. ⁊ dicebat. Heu heu miſer
q̇d facies. Filiū hr̄e deſideraſti ⁊ matrē cum filio pdidiſti. Naute accla
mabāt dicētes. Proiciat̄ in mare h̄ corp⁹ anteꝙ̄ inſimul peream⁹. Quā
diu enī nobiſcū fuerit hec q̄ſſatio nō ceſſabit Et cū corp⁹ apphendiſſent
vt illud in mare iactarēt. parcite inqt pegrinus parcite. Et ſi nec mihi. nec
mr̄i parcere volueritis. miſereamini ſaltē puuli vagiētis. Sinite modicū et
ſuſtinere. ſi forte mulier p dolore i extaſi poſita adhuc valeat reſpirare.
Et ecce nō pcul a naui q̇dā collis apparuit. Quo viſo. vtili⁹ eſſe credidit
corp⁹ ⁊ puerulū illuc deferri ꝙ̄ marinis beluis ad deuorandū dari. Et
vir a nautis pce ⁊ pcio extorſit vt illic applicarēt Cūqꝫ illic pre duricia
fouea nō potuiſſꝫ effodere. in ſecretiori pte collis clamide ſuppoſita cor

pus collocauit.et puerulū mām̄is eiꝰ apponēs cū lacrimis ait O maria
magdalena cur ad ꝑditōis ⁊ miſerie mee cumulū marſilie ptibꝰ applı
cuiſti. Cur infelix āmonitōe tua h̄ iter arripui. Petiſti ne deū vt mulier
mea hac de cauſa ꝯciperet vt periret. Ecce em̄ ꝯcepit. ⁊ pariendo mortem
ſubiit. Conceptuſq3 eſt natꝰ vt ꝑeat cū nō ſit q̄ nutriat. Ecce qđ ꝓce tua
obtinui.tibi cui om̄ia mea ꝯmēdaui.deoq3 tuo ꝯmēdo. Si potēs eſt me
mor ſit aīe m̄ris. ⁊ ꝓce tua miſereaꝛ ne ꝑeat natꝰ. Tunc clamide ſua cor
pus cū puero circūquaq3 operuit. ⁊ poſtmodū nauē aſcēdunt. Cūq3 ad
petrū veniſſ3 petrꝰ ei obuiꝰ fuit. Qui viſo ſigno crucis humeris eiꝰ affi
xo q̄s eſſet ⁊ vñ veniſſ3 ſciſcitatꝰ eſt. Qui oīa ſibi ꝑ ordinē narrauit. Cui
petrus. Pax tibi fiat. Bn̄ veniſti.et vtili ꝯſilio credidiſti. Nec moleſte
feras ſi mulier tua dormit.ſi puulus cū ea q̇eſcit.potens em̄ eſt dñs cui
vult dona donare.data auferre.ablata reſtituere. ⁊ merorē tuū ī gaudi
um cōmutare. Petrꝰ āt ipſum hieroſolimā duxit. ⁊ om̄ia loca in quibus
chriſtus predicauit.miracula fecit.locū etiā in q̄ paſſus eſt ⁊ in q̄ celos
aſcendit eidē oſtendit. Cūq3 de fide a petro diligenter fuiſſet inſtructus
biennii ſpacio iā elapſo.nauē aſcendit repatriare curans. Cū igiꝛ naui
garent dño diſponente iuxta collem in quo corpus vxoris cū puero po
ſitum fuerat peruenerūt. Qui prece et precio eos ad ibi applicandū indu
xit. Puerulus āt ibidē a beata maria magdalena incolumis cōſeruatꝰ.
frequēter ad litus maris ꝓcedebat et ibidē vt puerorū moris eſt cum la
pillis et glareis ludere ſolitus erat. Et cū applicuiſſet vidit puerulū mo
re ſolito in litore maris cū lapillis ludentē.et q̇d nam eſſet admirari non
deſinens de ſcapha exiliit. Quē videns puerulus cū nunq̄ tale q̇d vidiſ
ſet expauit. ⁊ ad ſolita matris recurrens vbera occulte ſub clamide lati
tabat. Peregrinus vero vt manifeſtiꝰ videret illuc acceſſit. et puerulu3
pulcerrimū m̄ris vbera ſugentē inuenit. Et accipiens puerū ait. O bea
ta maria magdalena q̄ felix eſſem q̄ mihi cūcta proſpera aduenirent.ſi
mulier reſpiraret ⁊ mecū repatriare valeret. Scio equidem ſcio ⁊ ꝓculdu
bio credo q̄ tu q̄ puerū dediſti. ⁊ in hac rupe ꝑ biennium paiuiſti.poteris
matrē ſuā prece tua ꝓtinus reſtituere ſanitati. Ad hec verba mulier re
ſpirauit. ⁊ quaſi a ſomno euigilans ait. Magni meriti es beata maria
magdalena et glorioſa.q̄ in ꝑtus mei preſſuris obſtetricis impleſti offici
um. ⁊ in omnibꝰ neceſſitatibꝰ ancille ſeruitiū expleſti. Quo audito pegri
nus admirās ait. Viuis ne vxor mea dilecta. Cui illa. Viuo equidem. Et
nūc ꝓmo de pegrinatōe de qua et tu veniſti venio. Et ſicut beatꝰ petrꝰ
te hieroſolimā duxit. ⁊ om̄ia loca in q̄bus chriſtꝰ paſſus eſt. mortuꝰ. ⁊ ſe
pultus. et plura alia loca oñdit.ſic et ego vna cū btā maria magdalena
duce ⁊ comite vobiſcū fui. ⁊ ſingula loca ꝯſpexi. ⁊ cōſpecta memorie cō
mendaui. Et incipiens omnia loca ⁊ miracula que vir viderat.adeo ple
ne explicuit vt nec in vno articulo deuiaret. Tunc peregrinus recepta

cōiuge ⁊ puero nauim lecꝰ ↄſcendit. Et paulo pꝰ marſilie portibꝰ appli
cuerunt. Et nauim egreſſi inuenerūt beatā mariā magdalenā cum ſuis
diſcipulis ꝑdicātem. Et eiꝰ pedibꝰ cū lacrimis ꝓuoluti. omīa q̄ eis acci
derāt narrauerūt. ⁊ a beato maximino ſacꝝ baptiſma ſuſceperūt. Nūc
in ciuitate marſilie oīa ydoloꝝ tēpla deſtruentes xpī eccīas ↄſtruxerūt.
⁊ beatū lazaꝝ i eiuſdē ciuitatis epm vnanimiter elegerūt. Tādem diui
no nutu ad aquēſem ciuitatē venerūt ⁊ populū illū ad fidē xpī ꝑ multa mi
racula adduxerūt. Ibi etiā beatꝰ maximinꝰ i epm ordinatꝰ ē ¶ Inte
rea beata maria magdalena ſupne ↄtemplatōnis auida aſperrimā here
mū petiit. ⁊ in loco āgelicis manibꝰ ꝑparato ꝑ. xxx. ānos incognita mā
ſit. In quo q̄dem loco nec aquaꝝ fluenta. nec arboꝝ nec herbaꝝ erāt ſo
latia. vt ex hoc manifeſtaret ꝙ redemptor nr̄ ipſam nō terrenis refectōi
bus ſ3 tm̄ celeſtibꝰ epulis diſpoſuerat ſatiare. Qualibet aūt die in. vii.
horis canonicis ab angel' in ethera eleuabat. ⁊ celeſtiū agminum glorio
ſos ↄcentus etiā corꝑalibꝰ auribꝰ audiebat. Vn̄ diebꝰ ſingulis bis ſua
uiſſimis dapibus ſatiata. et inde ꝑ eoſdem angelos ad locum ꝓꝑriū re
uocata. corꝑalibus alimentis nullatenus indigebat. Sacerdos aūt q̄dā
ſolitariā vitā agere deſiderans. ad. xii. ſtadia loco eidem vicinā ſibi cel
lam locauit. Hic igit̄ quadā dn̄s ꝑdicti ſacerdotis oculos apuit. et cor
poreis oculis euidenter aſpexit q̄liter angeli ad ꝑdictū locū in quo bea
ta maria morabatur deſcendebāt. et eā in ethera ſubleuabant. ⁊ pꝰ hore
ſpaciū ad eundē locū cū diuinis laudibꝰ reuocabāt. Volens āt ſacerdoſ
tā admirabilis viſionis veritatē agnoſcere. creatori ſuo ꝑcibꝰ ſe cōmen
dans ad ꝑdictū locū audaci deuotōe ꝓꝑerabat. Cumq3 ad vniꝰ iactū la
pidis appꝓpinquaret. ceperūt eius crura reſolui. et timore valido ipſius
ꝑcordia medullitus anhelare. Cūq3 retro rediret ambulādi viſum crura
cū pedibus ſimul ꝑhebant. Sed ſi verſo tramite ad ꝑdictū locū accedere
conaret̄. totiꝰ cū languor corꝑis et hebetudo mentis modis omnibꝰ ꝓ
hibebant. Intellexit igitur vir dei illud ꝓculdubio celeſte eſſe ſacramen
tum. ad qd̄ accedere humanū nō poterat experimentū. Inuocato igitur
ſaluatoris nomīe exclamauit. Adiuro te ꝑ dn̄m. vt ſi hō es vel aliq̄ rati
onalis creatura q̄ in illa ſpelunca habitas mihi rn̄deas. et tui edifferas
veritatem. Cumq3 hoc tercō repetiſſet. beata maria magdalena ei rn̄dit
Accede ꝓpius. ⁊ omniū que deſiderat aīa tua ſcire poteris veritatem.
Cumq3 ille tremens vſq3 ad mediū ſpacii terminū appropinquaſſet. ait
ad eū. Meminiſti ex euāgelio de maria illa famoſa peccatrice q̄ pedes
ſaluatoris lacrimis lauit ⁊ capillis terſit. ⁊ ſuoꝝ delictoꝝ veniā ꝓmeru
it. Cui ſacerdos. Memini. et pluſq̄ triginta annoꝝ euoluta ſunt curri
cula. ꝙ hoc factum eſſe ſancta credit et confitetur eccleſia. Ego inquit
ſum illa que per. xxx. annoꝝ ſpacium omnibꝰ hominibꝰ ignota ꝑmanſi.
⁊ ſicut heri cernere tibi ꝑmiſſum eſt. ſic ſingul' diebꝰ āgelicis manibꝰ in

ethera ſubleuata. celeſtiū agminū dulciſſimā iubilatōꝫ ſeptenis vicib⁹
ꝑ ſingulos dies corporeis auribus audire ꝓmerui. Quia igitur a dn̄o
mihi reuelatū eſt ꝙ ex hoc migratura ſum ſeculo. beatū maximinū ade
as ⁊ ei hoc ſtudeas intimare. Proxio die reſurrectōnis dn̄ice. tpe q̄ ad
matutinū ſurgere ꝯſueuit. oratoriū ſol⁹ ingrediat. ⁊ me illic ꝑ āgelorū
miniſteriū inueniet ꝯſiſtentē. Sacerdos āt vocē ei⁹ velut vocē ā̄geli au
diebat neminē aūt videbat. Ocitus igit beatū maximinuꝫ adiit. et ei
omia ꝑ ordinem enarrauit. Sanct⁹ autē maximin⁹ nimio repletus gau
dio. ſaluatori gratias immēſas retulit. Et illa die ac hora vt ſibi iuſſum
fuerat oratoriū ſolus ingreſſus. vidit beatam mariā magdalenā in cho
ro ſtantē in medio eoꝝ qui eā adduxerant angeloꝝ. Erat autem ſpacio
duorum cubitoꝝ eleuata a terra ſtans in medio angelorum. et extenſis
manibus deum exorans. Cum autē beatus maximinus ad eam accede
re trepidaret. conuerſa dixit ad eum. Accede huc ꝓpius. nec fugias fi
liam tuam pater. Appropinquante autē illo ſicut i ipſius beati maximi
ni legitur libris. ita vultus domine ex cōtinua et diuturna viſione āge-
lorum radiabat vt facilius ſolis radios q̄ ipſius faciem intueri q̄s poſ-
ſet. Conuocato igitur vniuerſo clero et ſacerdote ꝓdicto. corpus et ſan-
guinem domini ab epiſcopo beata maria magdalena cum multa lacri-
marum inundatōne ſuſcepit. Deinde toto corpuſculo ante altaris pro-
ſtrato crepidinem. ſanctiſſima illa anima migrauit ad dominū. Poſt cu
ius exitum tantus odor ſuauitatis ibidē remanſit. vt ꝑ ſepteꝫ dies fere
ab ingredientib⁹ oratoriū ſentiretur. Cui⁹ ſanctiſſimū corpus beat⁹ ma
ximinus diuerſis conditum aromatib⁹ honorifice ſepeliuit. et poſt mor
tem ſuam iuxta ipſam ſe ſepeliri precepit. Ageſippus auteꝫ vl' ꝛm
quoſdam libros ioſephus ſatis cum ꝓdicta hiſtoria concordat. Ait em̄
in quodam ſuo tractatu ꝙ maria magdalena poſt domini aſcenſionem
pre ardore caritatis xp̄i et tedio quod habebat nunq̄ hominem videre
volebat. Sed poſtq̄ ad aquenſe territoriū venit. in deſertum abiit. ⁊ ibi
xxx. annis incognita manſit. Ubi vt ait qualibet die in ſeptē horis ca-
nonicis ab angelis in aera eleuabatur. Addidit tamen ꝙ ſacerdos duꝫ
ad eam veniſſet. reperit eam in cella clauſum. Qui ad eius petitōem ve
ſtem ſibi porrexit. Quam induens ad eccleſiam ſecum iuit. Et ibi ꝯmu
nione ꝑcepta. eleuatis in oratōe manibus iuxta altare in pace quieuit
Tempibus aūt karoli magni ſcꝫ anno domini. dcclxix. girardus dux
burgundie cuꝫ de vxore ſua filium habere nō poſſet. larga manu res ſu
as pau̅pibus erogabat. et eccleſias multas et monaſteria conſtruebat.
Cum ergo viceliacēſe monaſteriū ꝯſtruxiſſet. miſit ipſe ⁊ abbas ipi⁹ mo
naſterii monachū quendā cū decēti comitatu ad aquēſem ciuitatē. vt in
de ſi poſſet beate marie magdalene reliquias trāſportaret. Clemēs igi
tur ꝓdict⁹ monachus ad ꝓdictā ciuitatē cum ipſam funditus a paganis

deſtructā reperiſſʒ. caſu quoddā inuenit ſepulcꝝ. cui⁹ ſculptura marmo
rea demonſtrabat ꝙ corpus beate marie magdalene repoſitū intus erat
In ipo aūt ſepulcro hiſtoria eius miro ope ſculpta erat. Nocte igitur il
lud effringens. aſſumptas reliquias ad hoſpiciū deportauit. In ipa au
tem nocte beata maria magdalena eidē monacho apparuit dicens. ne ti
meret. ſʒ ceptū opus pficeret. Rediens igit̄ cū ad mediā leugā a mona
ſterio veniſſʒ. nullo mō inde reliqas mouere potuerūt. donec veniēte ab-
bate cū monachis cū pceſſione honorifice ſunt recepte Miles qdaʒ q
ſingulis ānis ad corp⁹ beate marie magdalene venire ꝯſueuerat. i plio
occiſus eſt. Qui dū in feretro a pentib⁹ ploraret̄. magdalene pus qrelis
opponebāt. cur deuotū ſuū mori ſine ꝯfeſſione ꝛ pnia pmiſiſſet. Tūc ſu
bito q defunct⁹ fuerat ſtupentib⁹ cūctis ſurrexit. ꝛ ſacerdotē ad ſe voca
ri pcepit. Cūqʒ deuote ꝯfeſſus fuiſſet. et viaticū recepiſſet. ptinus in pa
ce quieuit. ¶ Nauis quedā viris ꝛ feminis onerata naufragium ptulit
Una aūt femina cū eſſet pgnās. ꝛ ſe in mari piclitari cōſpiceret. magda
lenam inqntū poterat acclamabat. vouēs ꝙ ſi ſuis meritis a naufragio
euaderet ꝛ filiū pareret. ipm ei⁹ monaſterio ꝯdonaret. Statimqʒ femia
quedā ſpecie et habitu venerāda ei apparuit. q eam p mentū arripiens
piclitantib⁹ aliis incolumē ad ripā pduxit. Illa aūt poſtmodū filiuʒ pe
perit. ꝛ votū ſuū fideliter adimpleuit. ¶ Aiūt quidā mariā magdalenā
ſponſam fuiſſe iohānis euāgeliſte. quā duxerat tunc qn̄ de nuptiis xpc
eum vocauit. Ex hoc ipa indignata ꝙ ſcʒ ſpōſū ſuū ſibi abſtulerat abiit
ꝛ omni voluptati ſe dedit Sʒ qꝛ ꝯgruū nō erat vt iohānis vocatō dam
natōis ſibi occaſio fieret. dominus ad penitentiaʒ ipam miſericorditer
cōuertit. Et quia a ſumma delectatōe carnali eam remouit. ideo ipſam
ſumma delectatōne ſpūali q eſt in dei amore p ceteris eā impleuit. Qd
et de iohāne qdam fatent̄ ꝙ iō dulcedine ſue familiaritatis eū p ceteris
decorauit. qꝛ a pdicta delectatōe eū remouit. Hec aūt falſa et friuola re
putantur. Quia frater albert⁹ in phemio ſup euangeliū iohānis ponit
ꝙ hec ſponſa de cui⁹ nuptiis vocat⁹ fuit. idē iohannes in virginitate p
manſit. et in ſocietate beate marie virginis matris xpi poſtmoduʒ viſa
fuit. ꝛ tandē fine bono quieuit ¶ Uir qdam oculoꝝ lumine priuatus cū
ad monaſterium vicelíacenſe cauſa viſitandi corp⁹ beate marie magda
lene veniret. et ſuus ei ductor diceret ſe eccleſiam iā videre. ille magna
voce exclamauit O ſancta maria magdalena vtinam aliquando videre
merear eccleſiam tuam. Statimqʒ oculi eius ſunt aperti ¶ Quidā dum
peccata ſua in quadam cedula ſcripſiſſʒ eam ſub palla altaris beate ma
rie magdalene poſuit. rogans eam vt ſibi indulgentiā impetraret. Qui
poſtmodum cedulam accipiens. peccata ſua de ipa cedula omnino de le
ta inuenit ¶ Quidam dum ob pecunie exactōem in ꝯpedib⁹ teneretur
mariam magdalenam in ſui adiutoriū inuocabat. Et ecce qdam nocte

mulier q̄dam ſpecioſa ſibi apparuit. q̄ vincula frāgens et hoſtium reſe-
rans. ſibi vt fugeret impauit. Qui ſe abſolutū videns. ptin⁹ inde aufu-
git. Cleric⁹ quidā de flandria ſtephan⁹ noīe in tantā ſcelerꝝ imanitatē
ceciderat ꝙ omīa exercēs flagicia ea q̄ ſalutis erāt nō ſolū nō facere. ſꝫ
nec audire volebat. In beatā tñ mariā magdalenā deuotōꝫ magnā ha-
bens eius vigiliā ieiunabat et feſtū colebat. Dū igitur eius tumulū vi-
ſitaſſet maria magdalena nec ex toto dormiēti nec ex toto vigilanti tāꝗ̄
mulier formoſa lugubres gerens oculos ⁊ duorꝫ angelorꝫ dextra leuaqꝫ
ſuſtentata p̄ſidio apparuit. eiqꝫ dixit. Cur q̄ſo ſtephāe indigna meis me-
ritis facta rependis. cur labiorum meorꝫ inſtantia nulla ꝯpunctōne mo-
ueris. Exquo eñ deuotōem in me habere cepiſti. p te dñm ſemp inſtan-
ter exoraui. Surge igitur et penitere neqꝫ eñ ego te deſerā. donec deo
fueris reconciliatus. Ille igitur mox in ſe infundi tantā gratiam ſenſit.
ꝙ ſeculo abrenunciās religionem introiuit. et pfectiſſime vite fuit. In
cuius morte viſa eſt maria magdalena iuxta feretrꝫ cum angelis aſtiti-
ſe. et eius animā q̄ſi columbā candidā cū laudib⁹ in celum ſuſtuliſſe.

XCI

De ſancta praxede

Praxedis dicta q̄ſi viridis a praſin qđ eſt viride. inde
praxedis q̄ſi praſin virēs qꝛ viruit ⁊ floruit flore virginitatis
Praxedis virgo fuit beate potēciane ſoror q̄ fuerūt ſorores ſan-
cti donati ⁊ thimothei q̄ ab apl'is in fide erudití ſunt. Que cū
pſecutōne ſeuiente multorꝫ xp̄ianorꝫ corpa ſepeliſſent. ⁊ facul-
tates ſuas paupibus erogaſſent. tandē in pace q̄euerūt circa ānos dñi
clxv. ſub marco ⁊ anthonio ſecūdo

XCII.

De ſancto apollinari.

Apollinaris dr̄ a pollēs ⁊ ares qđ eſt virt⁹ q̄ſi pollēs virtutib⁹
Uel dr̄ ab apollo qđ interp̄tat̄ mirabilis et naris p quā intelli-
gitur diſcretō. q̄ſi mirabilis diſcretōis vir. Uel ab a qđ ē ſine
et polluo. ⁊ ares virt⁹ q̄ſi virtuoſus ſine pollutōe viciorꝫ
Apollinaris petri apoſtoli diſcipulus fuit. ⁊ ab eo rauennā de
roma miſſus eſt. vbi vxore tribuni ab eo ſanata ipam cū viro
⁊ eius familia baptiſauit. Qđ q̄dē iudici nūciat̄. ⁊ ab eo apol-
linaris ptin⁹ accerſit̄. Ductuſqꝫ ad templū iouis vt ibi immolaret. cum
diceret ſacerdotibus ydolorꝫ. aurum et argentū ydolis appenſum meli⁹
paupibus dari ꝙ̄ ante demones ſic appendi. ptinus capitur ⁊ fuſtibus
ceſus ſemiuiu⁹ relinq̄tur. Sꝫ a diſcipul' collect⁹ in domo cuiuſdā vidue
ſeptē menſib⁹ refouet̄. Inde aūt venit ad ciuitatē claſſenſiem. vt q̄ndam
nobilem mutū ibidem curaret. Cū aūt domū ingrederet̄ puella quedaꝫ

immundū ſpūm habēs exclamauit dicēs. Recede hinc fue dei. nā faciā
te ligatis manibꝰ et pedibꝰ d̄ ciuitate extrahi. Quā apollinaris icrepās
ꝓtinus demonē exire ex ea coegit. Cū igitur ſup mutū nomē dn̄i inuocaſ
ſet ⁊ curatus fuiſſet. pluſq̄ ꝙngenti homīes crediderūt. Pagani aūt eū
fuſtibꝰ ceſum ꝓhibebāt ne ieſum nomīaret. Ille vero in terra iacēs cla
mabat. Q̄m ipe verꝰ eſt deꝰ. Tūc nudis pedibꝰ ſup prunas eū ſtare fece
runt. Sʒ cū adhuc xp̄m ꝯſtātiſſime p̄dicaret. extra vrbē eū piecerūt. H
Eo tp̄e dn̄ rufus patriciꝰ rauēne filiā infirmā haberet ⁊ ad eā ſanādaʒ
apollinarē vocaſſet. mox vt domū ingreſſus eſt defuncta eſt. Cui rufus
Utinā domū meā nō introiſſes. dii eīm magni irati ſunt. et filiā meā ſa
nare noluerūt. Tu vero quid ei facere poteris. Cui apollinaris. Noli ti
mere. tantū mihi iura ꝙ ſi puella ſurrexerit. eam creatorem ſuū ſeq̄ neq̄
ꝙ ꝓhibeas. Quod cū feciſſet. facta oratōne puella ſurrexit. ⁊ nomē xp̄i
cōfitens cū matre et magna multitudine baptiſma ſuſcepit. ⁊ virgo per
manſit. Quod audiens ceſar ſcripſit ad p̄fectum p̄torii vt apollinarem.
aut ſacrificare faceret. aut in exiliū mitteret. Prefectus igitur eū ſacri
ficare nolentē fuſtibꝰ cedi fecit. ⁊ in eculeo extēſum torqueri mandauit.
Ubi dū dn̄m ꝯſtantiſſime p̄dicaret. aquā feruentē in eius vulneribꝰ re
centibus iactari iuſſit. et ſic graui pōdere ferri vinctū in exiliuʒ mittere
voluit. Uidentes aūt chriſtiani tantā impietatē accenſi aīo i paganos
irruerunt. et pluſq̄. cc. viros ex ipis occiderunt. Quod videns prefectꝰ.
abſcondit ſe et apollinarē in artiſſimū carcerem truſit. Deinde catena
tum in nauim poſuit. ⁊ cū tribus clericis eū ſequētibus in exilium deſti
nauit. Ubi ſolūmodo cum duobꝰ clericis et duobꝰ militibus periculum
tempeſtatis euadens. ipos milites baptiſauit. Deinde rauennā rediēs.
a paganis capitur. ⁊ ad templū apollinis ducitur. Cuiꝰ ſimulacꝝ vidēs
maledixit et ſubito corruit. Quod videntes pontifices ipm̄ tauro iudici
p̄ſentauerunt. Qui iudex cum filiū ſuū cecū illuminaſſet credidit. ⁊ ipm̄
annis quattuor in ſuo p̄dio manere fecit. Poſt hoc cum pōtifices apud
veſpaſianū eū accuſaſſent. iuſſit veſpaſianus vt ꝙcunqʒ diis irrogaret i
iuriam aut ſacrificet. aut vrbe p̄ucitur. Nō eīm iuſtum eſt vt deos vindi
cemus ſed ipi de inimicis ſuis ſe vleiſci poterunt ſi iraſcātur. Tunc de
moſtenes patricius eū nolentē ſacrificare cuidam centurioni iā xp̄iano
tradidit. Cuiꝰ rogatu ꝑgens in vicum leproſoꝝ vt ibidem ꝓpter furorē
gentilium latitaret. a paganis inſecutus eſt. et vſqʒ ad mortem diutiſſi
me ceſus. Ubi. vii. dies ſuperuiuens et diſcipulos admonenſ. ſpūm tradi
dit. et ibidem a chriſtianis honorifice ſepultus eſt ſub veſpaſiano qui ce
pit circa ānos dn̄i. lxx. ¶ De hoc martire ſic dicit ambroſius in p̄fatōne
Apollinaris digniſſimus p̄ſul a p̄ncipe apoſtoloꝝ petro rauennā mitti
tur ieſu nomen incredulis nūciare. Qui dum illic mira virtutum ſigna
conferret in chriſto credentibus. ſeuis verberuʒ flagellis ſepe cōteri. ⁊

ſenile iã corpꝰ ab impiis horrẽdis cruciatibꝰ laniat̃. Sʒ ne de ſuis vexa
tionibus fideles trepident. in virtute dñi nr̃i ieſu xp̄i ſigna aplica pficit
Poſt tormẽta puellã reſuſcitat mortuã. viſum ↄſpicuũ cecis reddit. et
muto reſtaurat loquelã. obſeſſam a demonio liberat. ↄtagionẽ mũdat le
proſi. diſſoluta morbo peſtifero ſanat mẽbra. portẽtũ ſimulacri ſimul cũ
templo deiecit. O digniſſimꝰ admiratõe p̄conii põtifex. q̃ cũ pontificis
dignitate apoſtolicã ꝓmeruit accipe poteſtatem. O fortiſſimꝰ athleta
xp̄i. q̃ etatis iam frigeſcẽte calore ↄſtãter in penis ieſum xp̄m mundi pre
dicat redemptorem

XCIIII

De ſancta chriſtina

Chriſtina q̃ſi chriſmate uncta. Habuit eñi balſamuz boni odo-
ris in ↄuerſatõe. ⁊ oleũ deuotõis in mẽte. ⁊ bñdictõnis in ore
Chriſtina nobiliſſimis parentibꝰ orta. ĩ tyro ytalie a p̃re A
ſuo in quadã turri cũ. xii. pediſſeq̃s collocata eſt. deos argẽte
os ⁊ aureos ſecũ habẽs. Et cũ pulcerrima eſſet. ⁊ a multis in
cõiugiũ peteret̃. parentes eiꝰ nulli eã volebãt ↄcedere. volẽtes vt ĩ deorũ
cultura maneret. Ipa aũt a ſpũſcõ docta ydolorꝫ ſacrificia abhorrebat
⁊ incenſa diis immolãda in feneſtra abſcõdebat. Venienti aũt p̃ri eius
pediſſeque dixerũt. Filia tua dña noſtra diis noſtris immolare ↄtemnit
ſed chriſtianam ſe eſſe aſſerit. Pater aũt ei blandiens ad deorum cultu
ram eam ꝓuocabat. Cui illa. Noli me vocare filiã tuam. ſed eius quem
ſacrificiũ laudis decet. Non enim diis mortalibus ſed deo celi ſacrifi-
cium offero. Cui pater. Filia mea ne uni deo tantũ ſacrificium offeras
ne tibi alii traſcãtur. Cui illa. Bene locutus es neſcies veritatẽ. Offe-
ro enim ſacrificiuʒ patri et filio et ſpũiſancto. Cui pater. Si tres deos
adoras. cur etiã alios non adoras. Cui illa. Tres illi vna deitas ſunt.
Poſt hoc chriſtina patris ſui deos confregit. ⁊ aurꝫ ⁊ argentũ pauperi
bus erogauit. Rediens p̃r vt deos adoraret. ſed ipos nõ inueniens. et
ab ancillis quid de illis chriſtina fecerit audiens iratus. eam iuſſit expo
liari. et a. xii. viris cedi adeo vt ipi miniſtri deficerẽt. Tunc chriſtina pa
tri dixit. Sine honore et pudore ⁊ abominabilis deo. qui me cedũt defi
ciunt. pete illis a diis tuis virtutẽ ſi vales. Tunc catenatã eam in carce
rem mitti iuſſit. Audiens hoc mater. veſtimenta ſua ſcidit. et ad carce-
rem ꝑgens filie pedibus ſe proſtrauit dicens. Filia mea chriſtina lumẽ
oculorum meorꝫ miſerere mei. Cui illa. Quid me dicis filiam tuaʒ Ne
ſcis quia nomen dei mei habeo. Cumq̃ʒ nil ſibi pſuadere poſſet. ad virũ
rediit. et quid ſibi reſpõderit indicauit. Tunc pater iuſſit eam añ tribu
nal ſuũ duci. Cui dixit. Sacrifica diis. ſin autẽ multis afficieris ſupplici
is. ⁊ mea filia nõ diceris. Cui illa. Magnã mihi grãm p̃ſtitiſti. q2 iam
me nõ vocas filiã dyaboli. Qđ aũt de dyabolo naſcit̃ demon eſt. Tu es

pater ipſius ſathane. Tūc ille iuſſit carnes eiꝰ vngul' radi. ꝛ mēbra eius
tenera diſrūpi. Chriſtina aūt de carnibꝰ ſuis accipiens. in vultū pr̄is pie
cit dicēs. Accipe tirāne et carnē a te genitā comede. Tūc pr̄ ſup rotā eā
poſuit. ꝛ ignē cū oleo ſuppoſuit. Sz flama exiliēs mille q̄ngētos viros oc
cidit. Pr̄ aūt eius omia hec magicis artibꝰ aſcribens ipam iterū in car
cerem mitti fecit. ꝛ facta nocte iuſſit pueris ſuis vt lapidē grādez ad col
lum eiꝰ ligarent. et i mare ꝓicerent. Qd̄ cū feciſſent. ꝓtinꝰ angeli eā aſ
ſumunt. Chriſtꝰ aūt ad eā deſcendit. ꝛ eā in mari baptiſauit dicēs. Ba
ptiſo te in deo pr̄e meo et in me ieſu xp̄o filio eius. et in ſpūſancto. Et cō
miſit eā michaeli archangelo. q̄ eā ad terrā adduxit. Qd̄ audiens pater
frontem ſuā ꝑcutiens dixit. Quibꝰ maleficiis hec facis. vt i mari male
ficia tua exerceas. Cui illa. Stulte et infelix a xp̄o hāc accepi gratiam
Tūc in carcerem eā miſit. iubēs vt in craſtino debeat decollari. ¶ B
Ipa aūt nocte pr̄ ſuꝰ mortuꝰ eſt inuentꝰ. Huic quidā iudex iniquus ſuc
ceſſit noie dius. q̄ cunā ferreā ſuccenſam cū oleo reſina et pice pari fecit
ꝛ chriſtinā ibidē iactari cunāqz a viris q̄ttuor agitari. vt citius cōſume
retur. Tūc chriſtina deū laudauit. q eā nup renatā denuo volebat. vt in
fantulā in cunabulis agitari. Tūc iudex iratꝰ fecit radi caput eiꝰ. et nu
dam ꝑ ciuitatē vſqz ad apollinē duci. Ubi ydolo imꝑauit. ꝛ corruens in
puluerē eſt redactuz. Qd̄ audiens iudex expauit. ꝛ ipſum tradidit. Huic
ſucceſſit iulianꝰ. q̄ fornacē ſuccendi fecit ꝛ chriſtinā intꝰ iactari. Ubi ꝑ
q̄nqz dies cū angelis cantās ꝛ deambulās illeſa ꝑmāſit. Qd̄ audiēs iu
lianus ꝛ magicis artibꝰ h̄ aſcribens. duas aſpides. duas vipas duoſqz
colubros ad eā dimitti fecit. ſz ſerpentes eiꝰ pedes lingūt. aſpides nil no
centes ad vbera pendēt. colubri collo ſe voluentes ſudorē lingunt. Iulia
nus aūt incātatori dixit. Nunqd et tu magꝰ es. irrita beſtias. Qd̄ cuz fa
ceret ſerpentes in eū impetū fecerūt et cū ꝓtinꝰ occiderūt. Tūc ſerpenti
bus imꝑauit chriſtina. ꝛ ad deſertū locū ire fecit. ꝛ mortuū hominem ſu
ſcitauit. Tūc iulianꝰ mamillas eiꝰ p̄cidi mādauit. de q̄bus lac ꝓ ſangui
ne fluxit. Deinde linguā eiꝰ p̄cidi fecit. Chriſtina vero nequaq̄ loquelā
amittens. p̄ciſurā lingue accipiens i faciē iuliani ꝓiecit. ꝛ oculū eiꝰ inde
ꝑcutiens eū excecauit. Iratuſqz iulianꝰ duas ſagittas circa cor eius et
vnā in latꝰ eius dimiſit. Et illa ꝑcuſſa ſpūm deo tradidit circa ānos dn̄i
cclxxxvii. ſub dyocleciano. Requieſcit aūt corpꝰ eiꝰ in quodā caſtro quod
bulſenū vocaꝛ inter vrbē veterem ꝛ viterbiū ſito. Tyrꝰ eñ q̄ iuxta caſtꝝ
illud erat funditus eſt euerſa

¶ XCIIII.

De ſancto iacobo apoſtolo maiori.

Iacobus iſte apoſtolus dictus eſt iacobus zebedei. iaco ¶ A
bꝰ frater iohis. boanerges. i. filiꝰ tonitrui. ꝛ iacobꝰ maior di
citur eñ iacobꝰ zebedei. i. filiꝰ nō tm̄ carne ſz etiā nois interp̄tatōe

zebedeus interpretatur donans ſiue donatꝰ. ⁊ beatus Jacobus ſeipm̄
chriſto dõauit ꝑ mortis martiriũ. ⁊ a deo nobꝭ donatꝰ eſt in ſpūalez pa⸗
tronũ. Dicitur iacobꝰ frr̄ iohãnis: qꝛ fuit eiꝰ frr̄ ñ tm̄ carne: ſꝫ etiã moꝝ
ſilitudie. Ambo ei fuerͣt eiuſdez zeli. eiꝰdem ſtudii. eiuſdẽ voti. Eiuſdẽ
zeli ad dñm vleiſcenduꝫ. Cum eni ſamaritani xp̄m ñ reciperent. iacobꝰ
et iohãnes dixerͣt. Uis dicimus deſcendat ignis de celo ⁊ ꝯſumat illos
Eiuſdem ſtudii ad diſcendum. Nã iſti ꝑcipue fuerͣt q̇ xp̄ꝫ de die iudicii
in aliis venturis iterrogauerͣt. Eiuſdem voti ad obtinendũ: qꝛ ſeſſiõem
ad dexteram et ſiniſtrã chriſti ambo habere voluerunt. Dicitur filiꝰ to
nitrui rõne ſonoꝛe ꝑdicatõis: qꝛ malos terrebat. pigros excitabat oẽs
ſua altitudie in ãmiratõe cõuertebat. Unde dicit beda de iohãne: ꝙ tã
alte intonuit: vt ſi aliq̇ntulum altius intonuiſſꝫ totus mũdus eum cape
non potuiſſet. Dicitur iacobus maioꝛ ſicut alter minoꝛ. Primo ratõne
vocationis: qm̄ prius vocatus eſt a chriſto. Secundo rõne familiarita
tis. quoniã maioꝛem familiaritatem videtur xp̄us habuiſſe cum iſto ꝙ̄
cum illo. ſicut patet: quia ipſum ad ſecreta ſua admittebat. ſicut fuit ad
puelle reſuſcitatõnem et ad glorioſam transfiguratõem. Tercio ratõe
paſſionis: quia ꝑmus inter ceteros apoſtolos paſſus eſt. Sicut ergo di
citur maioꝛ alio ex eo ꝙ prius vocatus eſt ad apl̄atus grãm: ita pt̄ dici
maioꝛ ex eo ꝙ ꝑus vocatus eſt ad eternitatis gloriam.

Jacobus apoſtolus filius zebedei poſt aſcenſionem dñi dum ꝑ
iudeam ⁊ ſamariã predicaret. in hyſpaniaꝫ tandem iuit: vt ibi
verbum domini ſemiaret. Sed dum ibi ſe ꝓficere nil videꝛꝫ ⁊
ſolũmodo ibidem. ix. diſcipulos acquiſiuiſſet. duoſ ex illis cauſa ꝑdicã
di reliquit. et alios ſeptem ſecũ aſſumens iteꝝ in iudeam rediit. Magi
ſter aũt iohannes beleth dicit: ꝙ tm̄ vnum ibi conuertit. Cum ergo in
iudea verbum dñi predicaret. magus q̇dam nomine hermogenes cum
phariſeis diſcipulum ſuuꝫ nomie philetum ad iacobũ miſit. vt ipm̄ phi
letus coram iudeis conuinceret ꝙ ſua ꝑdicatio falſa eſſet. Sed cũ apo⸗
ſtolus coram omnibꝰ rationabiliter euꝫ conuiciſſet: et multa coram eo
miracula feciſſet. rediit philetꝰ ad hermogenem: doctrinã iacobi app⸗
bans et miracula recitãs ac eius diſcipulũ ſe velle fieri conteſtãs: ⁊ vt
ipſe ſimiliter efficeretur diſcipulus pſuadens. Tũc hermogenes iratꝰ
arte ſua magica ita eum imobilem fecit: vt ſe nullatenus mouere poſſꝫ
dicens: Uidebimꝰ ſi iacobus tuus te ſoluat. Quod cum philetus iaco
bo ꝑ pueꝝ ſuum nunciaſſet. miſit ad eum ſudarium ſuuꝫ dicens: Acci⸗
piat ſudarium et dicat: Dñs erigit eliſos: ipſe ſoluit compeditos. Sta⸗
timqꝫ vt de ſudario tactus eſt ſolutuſ a vinculis magicis artibꝰ hermo
genis inſultauit ⁊ ad iacobuꝫ ꝓperauit. Iratus hermogenes demões
aduocauit. ꝑcipiens vt ipm̄ iacobũ vinctum cũ phileto adducãt: vt de
ipſis ſe vindicet: ne diſcipuli eius de cetero ſibi audeãt talr̄ inſultare.

Uenientes aũt demões ad iacobũ in aere vlulare ceperũt dicentes. Ja-
cobe apoſtole dei miſerere nob: qꝛ anteq̃ temp⁹ noſtꝝ adueniat iã arde
m⁹. Quib⁹ iacob⁹ ait: Ut q̃d veniſtis ad me. Qui dixerũt. hermogenes
miſit nos vt te ⁊ philetũ ad ipſum duceremus: Sȝ mox vt ad te venim⁹
angel⁹ dei nos catenis igneis religauit: et plurimũ cruciauit. Quib⁹
iacob⁹. Exoluat vos ãgelus dñi: ⁊ ad ipſum redite: et eũ ad me vinctuȝ
adducite ſed illeſum. Qui cum abiſſent apprehendentes hermogenem
man⁹ ei a tergo ligauerũt: ⁊ ipſuȝ ſic vinctũ ad iacobuȝ adduxerũt dicen
tes. Miſiſti nos vbi incenſi ſum⁹ et ĝuiter cruciati. Dixerũtqȝ demões
ad iacobum. Da nob in eum poteſtatem vt poſſim⁹ tuas iniurias ⁊ nr̃a
incendia vindicare. Quib⁹ ait iacob⁹: Ecce philet⁹ an̄ vos eſt: cur eum
nõ tenetis. Cui illi. Noſ n̄ poſſum⁹ nec formicã q̃ in cubic̾lo tuo eſt ma
nu contingere. Dixitqȝ iacob⁹ ad philetum. vt bõa ꝓ malis ſm qd̃ xp̃s
nos docuit reddam⁹. hermogenes te ligauit tu eum ſolue. Solut⁹ her-
mogenes ꝯfuſus ſtetit. et iacob⁹ apl̾s ei dixit. Uade liber quocũqȝ vo-
lueris. Nõ eni diſciplie noſtre eſt vt inuit⁹ aliq̃s ꝯuertatur. Dixitqȝ ei
hermogenes: Ego noui iras demonũ: niſi michi aliq̃d dederis qd̃ me-
cum habeo: occident me. Cui iacob⁹ bacl̾m ſuum dedit. Ille autem ꝑ-
rexit. et oĩs libros artis ſue magice ad apl̾m cremãdos attulit. Jaco
bus ãt ne forte odor incendii vexaret incautos: eos in mare ꝓici fecit
Proiectis ergo libris ad apl̾m rediit. et plantas ei⁹ tenens dixit. Ani-
marum liberator accipe penitenteȝ quem inuidentem et detrahentem
actenus ſuſtinuiſti. Cepit igitur ĩ dei timore ꝑfectuſ eſſe adeo vt virtu
tes plĩme ꝑ eũ fierent. Uidentes ãt iudei hermogenem cõuerſum. zelo
cõmoti iacobum adierunt. et cur iheſum crucifixum predicarȝ increpa-
uerunt. Ille vero cum eis ꝑ ſcripturas aduentuȝ chriſti ⁊ paſſiõem eui
denter ꝓbaſſȝ. plĩmi crediderũt ¶ B Abiatar vero põtifex ãni illi⁹
ſeditõem ĩ popl̾o excitauit: ⁊ miſſo fune ĩ collo apoſtoli ipſuȝ ad herodẽ
agrippã adduci fecit. Cumqȝ iuſſu ei⁹ ad decollãdum duceretur. q̃dam
paliticus in via iacens ad eum clamauit vt ſibi ſanitatem ꝯferret. Cui
iacobus ait. In noĩe iheſu chriſti: ꝓ cuius fide ducor ad decollandum.
exurge ſanus ⁊ bñdic creatorem tuuȝ. Et ſtati ſanatus ſurrexit: ⁊ dñm
bñdixit. Scriba ãt q̃ funem ĩ collo ſuo miſerat: et trahebat noĩe ioſyas
hoc videns: ad pedes eius ſe ꝓiecit. ⁊ veniã petens ſe chriſtianum fieri
poſtulauit. Quod videns abiathar: eum teneri fecit ſibiqȝ dixit: Niſi
nom̃ chriſti maledixeris cũ ipſo iacobo decollaberis. Cui ioſias Male
dict⁹ tu ⁊ maledicti oĩs dies tui. Nomen ãt dñi iheſu chriſti ſit bñdi-
ctum ĩ ſecula. Tunc abiathar os eius pugnis cedi iuſſit: ⁊ miſſa de co
legatõne ad herodem. ĩpetrauit vt cum iacobo decollaretur. Cum ãt
ambo ꝺcollari deberent. iacobus a ſpiculatore lagenam aque petiit: ⁊
ibidem ioſiam ꝓtinus baptizauit: ⁊ ſtatim capitis obtruncatõe vterqȝ

martirium ꝯſūmauit. ¶ C Decollatus eſt aūt beatus iacobus.viii.
kal'. apl'.in ānunciatōe dñica: ⁊.viii. kal'.auguſti compoſtellā trāſlat⁹
eſt.et.iii.kal'.ianuarii ſepult⁹:qꝛ ſepulcri eius fabrica fuit ab auguſto
vſqꝫ ad ianuariū ꝓtelata Statuit igit̄ eccl'ia vt feſtū ei⁹ viii.kal'.augu
ſti in tp̄e ſcꝫ mag̃ congruo deberet vniuerſal'r celebrari. Decollato aūt
iacobo vt iohānes beleth ait.q̄ hanc trāſlatōem diligenter exeq̄tur. di
ſcipl'i eius corp⁹ nocte timore iudeoꝝ rapientes naui illud impoſuerūt
et ſepulturā diuine ꝓuidentie cōmittentes.naui ſiñ regimie cōſcenderūt
et āgelo dñi duce ī gallicā ī regno lupe applicauerūt. Erat ei in hyſpa
nia regia q̄dam ſic dicta noīe ⁊ merito vite. Deponentes igitur corp⁹
de naui.ſup q̄ndaꝫ magnū lapidem illud depoſuerūt. Qui lapis mox vt
cera corpi ceſſit:et ī ſarcofagū corpi ſe mirabil'r coaptauit. Ingredien
tes igitur diſcipl'i ad lupā dixerūt. Dñs ihs chriſt⁹ mittit ad te corp⁹ di
ſcipuli ſui:vt q̄m noluiſti ſuſcipe viuū:ſuſcipias defunctū Et narrātes
ei miracl'm qualiter illud ſiñ regimie illuc aduexiſſent.locū ad ei⁹ ſepul
turam cōgruum petierunt. Quod dum regina audiſſet:vt dicit idem
iohannes beleth.eos in dolo ad q̄ndam viꝝ crudeliſſimū: vel ſm̄ alios
ad regem hyſpanie deſtinauit:vt eius ſuper hoc conſenſum haberent.
Qui eos cepit ⁊ in carcerem recluſit. Cum aūt ille diſcumberet.angel⁹
dñi carcereꝫ apuit.⁊ eos libere abire ꝑmiſit Qđ cū ille cognouiſſet.ve
lociter poſt eos milites qui eos caperent deſtinauit. Cum aūt milites
illi pontem tranſirent.fracto ponte oēs in flumie ſubmerſi ſunt. Qđ
ille audiens.penitentia ductus ſibi ⁊ ſuis metuens miſit p⁹ illos rogāſ
vt ad ſe redirent.⁊ quicq̄d vellent ad libitum impetrarent. Illi autem
redierunt.et popl'm ciuitatis ad fidem dñi conuerterūt. Quod lupa au-
diens vehemēter doluit:⁊ redeuntibus ad ſe diſcipul':et aſſenſum regis
aperientib⁹ illa rñdit. Accipite boues quos habeo ī tali loco vl' monte
et plauſtꝛ iungite.ac corp⁹ dñi vr̄i deferte:⁊ locum ſicut volueritis edi
ficate. Hec aūt lupina cogitatōne dicebat. Sciebat.n.boues thauros
eſſe indomitos ⁊ ſilueſtres.et iō putauit:q̄ nō poſſent iungi nec applica
ri:l' ſi iūgerentur.huc illucqꝫ diſcurrerent.et ſic currū diſſiparēt.⁊ cor
pus deiicerent:⁊ ipſos necarent. Sed nō eſt ſapientia contra deū. Illi
aūt dolum ei⁹ nō cogitātes mōtem aſcendūt:et draconem q̄ndaꝫ ſpirā
tem et ī eos irruentem cruce oppoſita ꝑ mediū ventreꝫ ſcindūt. Facto
etiā ſigno cruc̄ ſup tauros.velut agni ſubito māſueſcunt:⁊ eos iūgen-
tes corp⁹ ſancti iacobi cū lapide ſr̄ q̄m poſitū fuerat ī curru poſuerunt
Boues āt ſine alic⁹ regimie corp⁹ ī mediū palatiuꝫ lupe detulerūt. Qđ
illa audiens ⁊ ſtupēs credidit.⁊ chriſtiana effecta oīa q̄ petierūt tribuit
et palatiū ī eccl'iam ſancto iacobo dedicās magnifice ipſam dotauit:et
in bōis opib⁹ vitā finiuit. ¶ Vir quidā noīe bernardus de epiſcopatu
mutinenſi:vt ait calixt⁹ papa.dū captus et cateuatus in ꝓſūdo turris

poſitus eſſȝ: ⁊ ſemꝑ beatũ iacobũ inuocaret: aparuit ei ſanctꝰ iacobus
dicens: Ulem ſeq̄re me in galiciã. Et cõfractis catenis cũ diſpuiſſet ille
vincul' ad collum ſuſpenſis ad ſũmitatem turris conſcendit: ⁊ inde ſine
aliqua leſiõe vnicũ ſaltum fecit. cuȝ tñ turris ſexaginta cubitoꝝ altitu
diem poſſideret. ¶ Quidã vt ait beda cum enorme peccatũ plurimũ cõ
miſiſſet: et eṗs confitentem abſoluere timuiſſet. hoīem illũ cum cedula i
qua illud peccatuȝ ſcriptũ erat ad ſãctum iacobuȝ miſit. Cum ḡ i feſto
eiꝰdem cedulã ſr̄ altare poſuiſſet. ⁊ ſãctum iacobũ ut illud peccatũ dele
ret ſuis meritis exoraret. cedulã poſtmodum apuit: et penitꝰ deletuȝ in
ueniens deo et ſancto iacobo ḡtias reddidit: ⁊ factum oībꝰ publicauit
¶ Trigita viri ḋ lotharigia: vt ait vbertꝰ ſiſuntinꝰ circa ãnũ dñi. m lxx.
ad ſãctum iacobum ꝑperãtes: oēs vno excepto fidem ſibi mutui ſerui
tu ꝓmiſer̄t. Unꝰ igitur illoꝝ īfirmatꝰ. xv. diebꝰ a ſociis expectatur. ſȝ
tandem a cũctis relinq̄tur: et a ſolo illo q̄ fidem ñ ꝓmiſerat ad pedẽ mõ
tis ſãcti michael' cuſtoditur: ſed ad veſpaſcente die moritur. Uiuus ãt
ꝓpter illius loci ſolitudiem et defuncti pñtiã et imminenteȝ noctis caligi
nem ⁊ gentis barbare feritatem valde timuit. Sed ſtati beatuſ iacobꝰ
in ſpecie equitis ſibi apens et eum ꝯſolãs ait: Trade mihi hũc mortuũ
et tu aſcende poſt me ſr̄ equum. Sicq̄ȝ illa nocte añ ſol' ortuȝ dietas xv.
ꝑagentes ad mõtem gaudii q̄ eſt dimidia leuga circa ſãctum iacobum
ꝑuener̄t. ibiq̄ȝ ſanctꝰ iacobus vtrūq̄ȝ depoſuit. ꝑcipiens vt canõicos ſã
cti iacobi ad ſepeliendũ ꝑegrinum mortuũ cõuocaret ⁊ ſuis ſociis dice
ret: q̄ ꝓpter fidem fractã eoꝝ ꝑegrinatio nil valeret. Qui iuſſa ꝯpleuit
et ſtupentibꝰ ſociis de eius itinere: ea q̄ ſãctus iacobꝰ dixerat itimauit
¶ E Theutõicꝰ q̄dam vt ait calixtus pp̄. cum filio ſuo circa ãnuȝ dñi
M. xx. ad ſãctum iacobũ ꝑgens: et ī vrbe tholoſa ḡtia hoſpitãdi diuer
tens. ab hoſpite inebriatur: et ab eo ī malha argenteus ciphꝰ abſcondi
tur. Mane igitur exeuntes q̄ſi latrones inſeq̄ns reuocauit. et q̄ ciphũ
argenteum furati fuer̄t eiſdem obiecit. Cui cuȝ dicerent q̄ punire eos
faceret ſi apud eos ciphum inuenire poſſet ⁊ cum apta malha īuentꝰ fuiſ
ſet. ꝓtinus ad iudicem rapiuntur. Data ergo ſententia oīa q̄ habebãt
hoſpiti traduntur. ⁊ vnus eoꝝ ad ſuſpendiũ iudicatur. Sȝ cũ pr̄ ꝓ filio
et filius ꝓ pr̄e mori vellet. tãdem filius ſuſpenditur: et pr̄ ad ſanctuȝ ia
cobum merens ꝑgreditur. Igitur pꝰ. xxxvi. dies rediens ⁊ ad corpus
filii diuertens ſuꝑ eum lamētabiles voceſ ꝓmebat. Et ecce filiꝰ ſuſpenſꝰ
cõſolari cepit ipm̄ dicens. Dulciſſime pr̄ ne fleueris: q̄ nunq̄ mihi ſic
bñ fuit q̄m hucuſq̄ȝ ſanctus iacobus me ſuſtentat. et celeſti dulcedie re
focillat. Quod pr̄ audiens ad vrbem cucurrit: et venientes popl'i filiuȝ
peregrini icolumem depoſuer̄t: et hoſpiteȝ ſuſpender̄t. ¶ Refert hugo
de ſancto victore: q̄ cuidã ꝑegrino ad ſanctum iacobum ꝑgenti dyabo
lus ī ſpecie ſãcti iacobi apuit: ⁊ de miſeria pñtis vite plura ꝯmemorãs

felicem ſe eſſe ſi ob honorem ſuū ſe necaret aſſeruit. Qui mox gladium
arripuit. et protin⁹ ſeipſꝫ occidit. Et cū ille in domo c⁹ hoſpitat⁹ fuerat
ſuſpectus haberetur. ⁊ mori plimū formidaret. cōtinuo ꝙ̄ mortuus fue
rat reuixit. aſſerens. ꝙ dum demō ꝙ̄ mortem ſuaſerat ad ſupplicia ipſū
duxiſſet. beatus iacobus mox occurrit. et ereptum ad thronū iudiciꝗ de=
duxit: et accuſātib⁹ demōibus vt vite reſtitueretur obtinuit. Quidā
iuuenis d̄ territorio lugdunēn. vt narrat hugo abbas cluniacēn. q ad ſā
ctum iacobū freqūter cuꝫ deuotōe magna ire ſolebat. ꝗdā vice dū illuc
tendere vellet: nocte illa in fornicatōeꝫ lapſus eſt. Pergente igitur ꝗdā
nocte: dyabol⁹ ĩ ſpecie ſancti iacobi appuit dicens. Noſti ꝙ̄ ſum. Negā
ti illi dixit dyabolus. ego ſum iacobus apl's ꝗm ſingul' ānis viſitare cō
ſueuiſti. Scias ꝙ mltm de deuotōe tua gaudebā: ſed nup de domo tua
egrediens ĩ fornicatōeꝫ incidiſti. ⁊ n̄ ꝯfeſſus ad me accedere preſumpſi
ſti. ꝗ tua pegrinatō deo et mihi placere poſſit Nō ſic expedit. ſꝫ ꝙ̄cūqꝫ
ad me pegrinādo venire deſiderat: pus peccata ſua p cōfeſſiōem debꝫ
pādere ⁊ p⁹ pegrinādo eadē cōmiſſa punire Et his dictiſ demō euanu
it. Tunc iuuenis anxiat⁹: domū ſuā redire: ⁊ peccata ſua cōfiteri. dein
iter reincipe diſponebat Et ecce dyabolus appenſ itex in ſpecie apl'i h
oīno diſſuaſit. aſſerens ꝙ peccatuꝫ illud nullo mō ſibi remitteretur. niſi
penitus genitalia ſibi membra ſecaret. beatior āt foret ſi ſe vellet occi=
dere: ⁊ p ei⁹ noīe martir eſſe. Iuuenis igitur nocte. ſociis dormientib⁹
gladium accipiens genitalia ſibi p̄cidit. Deīn eodeꝫ cultro ſe p ventrē
trāſfixit Expergefcī ſocii hoc videntes: ⁊ plimū formidātes: primus au
fugerīt: ne ſuſpecti de homicidio haberentur. Vex cum fouea ei pareſ
qui fuerat defunctus reuixit: et cunctis fugientib⁹ ⁊ ſtupentibus ꝙ̄ ſibi
acciderāt enarrauit dicens. Cum me ad ſuggeſtiōem domōis occidiſſē
demōes me capientes verſus romā deducebāt. Et ecce poſt nos beat⁹
iacobus protinus cucurrit. et demōes de fallacia plurimū increpauit.
Cumqꝫ ad inuiceꝫ diuti⁹ diſceptarent. cogente beato iacobo ad qōdaꝫ
pratuꝫ venimus. vbi virgo beata cum multis ſanctis colloqns reſide=
bat. Cui cū beatus iacob⁹ pro me cōqueſtus fuiſſet. illa plimū demōes
increpauit: ⁊ me vite reſtitui p̄cepit. Beat⁹ igitur iacob⁹ me ſuſcipiēs
vite reddidit vt videtis. Poſt triduū ꝗ ſolis ĩ illo cicatricib⁹ p̄manenti
bus iter arripuit. ⁊ inuentis ſociis oīa p ordiem enarrauit. Fran
cus ꝗdam: vt ait calixtus pp̄ circa annū dn̄i. M. c. cuꝫ vxore ⁊ filiis ad
ſanctum iacobū ibat. tum volens mortalitatem ꝙ̄ erat in frācia fugere
tum ſāctum iacobum cupiens viſitare. Qui cū ad vrbeꝫ pāpilonam ve
niſſet. vxor eius ibidem obiit et hoſpes totaꝫ illius pecuniā ſibi cuꝫ iu
mento quo vehebātur pueri vſurpauit. ille aūt deſolatus incedens: pu
eros quoſdā in humeris portauit: quoſdā ad manum trahebat. Cui vir
cum azino cōpaſſiōe cōmotus occurrens ſibi azinum commodauit: vt

ſup illum pueri veherentur Qui cum ad ſanctum iacobum ꝑueniſſet ei
dem vigilāti:et orāti ſanctus iacobꝰ apꝑuit:et an ſe cognoſceret reqſi-
uit. Cui negāti ait:ego ſum iacobꝰ apl's q̄ tibi meum aſinū cōmodaui:
et iterꝫ accōmodo reuertenti. Sed ſcito ꝓnoſcens ꝙ hoſpes tuus de ſo
lario corruens morietur. et oīa q̄ tibi abſtulerat rehabebꝫ. Que cum oīa
cōtigiſſent. ille domū letus rediit. ⁊ pueris de aſino depoſitis:aſinꝰ ſta
tim diſpuit. Quidā mercator a quodā tiranno iniuſte ſpoliatus i cu-
ſtodia tenebatur:q̄ deuote ſanctū iacobum in ſui auxiliuꝫ inuocabat.
Cui ſāctuſ iacobꝰ vigilantibꝰ cuſtodibꝰ apꝑuit:⁊ vſqꝫ ad turris ſūmita
tem ipm̄ perduxit. Statimqꝫ turris adeo ſe inclinauit: ꝙ ipſiꝰ ſūmitas
terre equal' fuit:ꝺ q̄ ſn̄ ſaltu deſcendens ſolutus receſſit Quem cuſtodes
inſeq̄ntes licꝫ iux̄ eum pergerent. tn̄ ipm̄ videre nō poterāt. Bum
tres milites:vt ait vbertus byſuntinꝰ lugdun̄ſ dyoceſ ad ſanctū iaco-
bum ꝑgerent:vnus eoꝝ a q̄dam muliercula rogatus ſacl'm ipſius amo
re ſancti iacobi ſr̄ equū ſuuꝫ portabat. Deinde q̄ndaꝫ infirmū in via de
ficientem inueniens:ipm̄ ſr̄ equum poſuit. et infirmi burdonem cum ſa
culo mu'ieris accipiens equum ꝑiter ſeq̄batur. Sed feruore ſol' a labore
itineris fractus cum galiciā aduenifſet infirmitate ꝗuiſſima laborauit
Cunqꝫ a ſociis de ſalute aīe rogaretur:ille tribus diebꝰ extitit mutus:
ſed q̄rto die ſociis eius morteꝫ expectātibus ꝗuiter ſpirans ait: Gras
deo et ſācto iacobo:qꝛ eius ſum meritis liberatꝰ. Cum eni quod mone
batis facere vellem:demōes ad me venerunt me tam ꝗuiter ꝯſtringen
tes:vt nichil quod ad ſalutem aīe pertineret aliquatenus loq̄ poſſem.
Uos q̄ppe audiebā:ſed ꝓrſus rn̄dere nō poteram. Nunc āt ſanctus ia
cobus huc intrauit:ferens in ſiniſtra manu ſacl'm mulieris:in dextra ba
culū paupis:quos i via adiuuerā:ita vt burdonem ꝓ lancea et ſaculuꝫ
pro ſcuto haberet. ⁊ demōes quaſi iratꝰ aggrediens eleuato bacl'o ter-
ruit:et in fugā ꝯuertit. Nūc ergo ecce beati iacobi gr̄a me liberauit:⁊
loquelā reſtituit. Uocate ergo ſacerdoteꝫ ad me:qꝛ diu in hac vita eſſe
non poſſum: Et cōuerſus vni eoꝝ dixit. Amice noli amodo dn̄o tuo mi
litare. qꝛ veraciter eſt dānatus:⁊ mala morte in proxio moriturꝰ. Sepl'
to aūt ſocio cum ille dn̄o ſuo hoc dixiſſet:ille ꝓ nichilo hoc ducens:et ſe
emendare cōtemnens. poſt modicū lancea in bello confoſſus interiit.
B Cum cuidā viro de vizilaco vt ait calixtus pp̄ ad ſanctū iacobū
ꝑperanti pecunia defeciſſꝫ:⁊ ille mendicare erubeſcerꝫ. ſub quadā req̄
eſcens arbore ſōniabat:ꝙ ſanctus iacobꝰ eū paſcebat Euigilās igitur
ſubcinericiū paneꝫ ad caput reperit. de quo. xv. diebus vixit:quouſqꝫ
ad ꝓpria remeauit. Singul' ei diebus ſufficienter bis de eo comedens
ſeq̄nti die ipm̄ in ſacl'o integꝝ inueniebat. Refert calixtus papa ꝙ
ciuis q̄dam barchinone vꝛb circa ānum dn̄i. M. c. ad ſanctū iacobum
veniens hoc ſolū poſtulaſſe dicitur. ne deinceps ab aliq̄bus hoſtibus

caperetur Rediens igit̃ ꝑ ſiciliā i mari a ſaracenis capitur: ⁊ pluries ab eis ꝑ nundinas venditur. ſed tñ ſemꝑ catene quib⁹ ligatus fuerat ſoluebātur. Cum aūt iam. xiii. vicibus venditus fuiſſet. et duplicibus catenis aſtrictus eſſet: et ille beatum iacobum inuocaret. ſanct⁹ iacob⁹ eidem appuit dicens. qm̄ i eccl'ia mea cōſiſtens. poſtpoſita ſalute aīme liberatōem tm̄ corꝑis poſtulaſti. iō in hec ꝑicula incidiſti. Sed qr dñs miſericors eſt. miſit me. vt te redimā. Statiqȝ ruptis catenis: ꝑ terras et caſtellas ſaracenoꝝ partem quādā catene i teſtimoniū h⁹ miraculi fe rens ad terrā ſuā cunctis videntib⁹ et ſtupentib⁹ redut. Cum eni cum aliquis caꝑe volebat. viſa catena territ⁹ ꝓtin⁹ fugiebat. Sed cū leōes alieqȝ fere in eū ꝑ deſta ḡdientem vellent īſurgere: mox viſa catena ꝯ cutiebātur terrore nimio ⁊ i fugā ꝓtinuſ vertebātur. Anno dñi. M cccxxviii. in vigilia ſācti iacobi in q̄dam caſtro qđ dicitur pratum inter florentiā et piſtoriū ſito. iuuenis q̄dam ruſtica quadā ſimplicitate dce ptus in ſegetes tutoris ſui ignem appoſuit: eo ꝙ hereditatem ſuā ſibi vſurpare volebat. Tent⁹ igitur et cōfeſſus. ad caudā equi trahend⁹ in cendio adiudicat⁹ eſt. Qui peccatū cōfitens: et ſācto iacobo ſe deuouēſ cū ſr terrā petroſā in ſola camiſia diuti⁹ tract⁹ fuiſȝ. nec i corꝑe nec in camiſia ſenſit aliquā leſiōem. Tādem ad palū ligatur ligna vndecunqȝ ꝯgerūtur: igne ſuppoſita ligna et vīncl'a ꝯburūtur: ſȝ ipo ſꝑ beatū iaco bū inuocāte: nec i camiſia nec in corꝑe aliq̄ leſio reꝑitur. Quē dū i ignē vellēt iterato iactare a pp'lo eripit̃ ⁊ de⁹ i apl'o ſuo magnifice collaudat̃

XCV

De ſancto chriſtofero

A

Chriſtoferus añ baptiſmū dicebatur reprobus ſed poſtmoduȝ chriſtoferuſ dictus eſt q̄ſi chriſtū ferens ex eo ſcȝ ꝙ xp̄ȝ q̄tuor modis portauit ſcȝ in humeris per traductōem. in corpore per macerationem: in mente per deuotionem: in ore per confeſſionem ſiue predicatōnem.

B.

Chriſtofer⁹ genere chanane⁹ ꝓceriſſime ſtature vultuſqȝ terri bilis erat: et. xii. cubitos in longitudine poſſidebat. Qui vt in quibuſdā geſtis ſuis legitur: cum ſtaret cū quodā rege chana neorum. venit ſibi in mentem vt maiorem ꝑncipem q̄ in mūdo eſſet que reret. et ad eundem ſecū moraturus accederet. Venit igitur ad q̄ndaȝ maximū regem de quo general' fama habebatur. ꝙ maiorem mundus ꝑncipem nō haberet. Quem rex videns libenter recepit. et in ſua curia manere fecit. Quadā auteȝ vice ioculator q̄dam cantiōem coram rege cantabat. in qua freq̄nter dyabolū noīabat. Rex āt cum fidem xp̄i ha beret: q̄ñcunqȝ dyabolū noīari audiebat ꝓtinus in faciem ſuā cruc̄ ſig naculuȝ imꝑmebat. Quod videns chriſtoferus plurimū admirabatur

cur hoc rex ageret:et quid nam huiuſmodi ſignuȝ ſibi vellet. Cum aūt de hac re regem interrogaret:et ille hoc ſibi manifeſtare nollet. Rn̄dit chriſtoferus. Niſi hoc michi dixeris tecum vlterius nō manebo. Qua propter coactus rex dixit ei. quandocunqȝ dyabolum nominari audio hoc ſigno me munio:timens ne in me poteſtatem accipiat: mihiqȝ noceat: Cui chriſtoferus. Si dyabolū ne tibi noceat metuis.ergo ille maior et potentior te eſſe conuincitur.quem tu intm̄ formidare probaris Fruſtratus igitur ſum ſpe mea:putās ꝙ maiorem et potentiorem mundi dominuȝ inueniſſem:Sed iam nunc valeas:quia ipm̄ dyaboluȝ querere volo.vt ipſum michi in dominū aſſumā :et eius ſeruus efficiar. Diſceſſit igitur ab illo rege et dyabolum querere properabat. Cum āt per quandā ſolitudinem pergeret.vidit magnā mltitudinem militum: quoꝝ quidam miles ferus et terribilis venit ad eum:et quo naȝ pergeret requiſiuit. Cui chriſtoferus reſpondit. Vado querere dominū dyabolum vt ipſum in dominū mihi aſſumā. Cui ille Ego ſum ille quē queris. Gauiſus chriſtoferus ſe ſibi in huum perpetuū obligauit et ipſum pro domino ſuo accepit: Cum ergo ambo pgerent: et in quadaȝ via cōmuni quandaȝ crucem erectam inueniſſent:mox vt dyabolus ipſaȝ crucem vidit territus fugit.et viam deſerens per aſperā ſolitudinem chriſtoferum duxit:et poſtmodū ipm̄ ad viam reduxit. Quod videns chriſtoferus et admirans interrogauit illum cur intm̄ timens viam planā reliquerit:et tātuȝ deuians p tam aſperam ſolitudinem ierit. Quod cū ille nullaten⁹ indicare vellet: Dixit chriſtofer⁹. Niſi michi hoc indicaueris:ſtatim a te diſcedā. Quapropter ꝯpulſus dyabol⁹ dixit ei. Quidā homo q̄ dr̄ xp̄s in crucem affixus fuit.cui⁹ cruc̄ ſignū cuȝ video plimū ptimeſco et territ⁹ fugio. Cui xp̄ofer⁹. Ergo ille chriſtus maior et potentior te eſt .cuius ſignum intantuȝ formidas. In vacuuȝ igitur laboraui:nec adhuc maiorem principem mundi inueni. Iam nunc valeas quia te volo deſerere .et ipſum chriſtum inquirere. Cum igitur diu queſiſſet. Quiſnam ſibi chriſti noticiā indicaret. Tandem ad q̄ndā heremitam deuenit:qui ſibi chriſtū p̄dicauit:et in eius fide ipſum diligenter inſtruxit. Dixitqȝ heremita chriſtofero. Rex iſte cui huire deſideras iſtud requirit obſequium:quia te frequenter ieiunare optebit. Cui chriſtoferus. Aliud a me requirat obſequiuȝ: quia iſtam rem neq̄ ꝙ agere valeo. Rurſus heremita. Multas quoqȝ orationes te ſibi facere oportebit. Cui chriſtoferus: Neſcio quid ſit hoc : nec huiuſmodi obſequium perficere poſſum. Cui heremita. Noſti talem fluuium in q̄ multi tranſeūtes periclitātur et pereunt. Cui chriſtoferus. Noui ⁊ ille Cum procere ſtature ſis:et fortis viribus:ſi iuxta fluuiuȝ illum reſideres.⁊ cunctos traduceres.regi chriſto cui ſeruire deſideras plurimum gratum eſſet.et ſpero ꝙ ibidem ſe tibi manifeſtaret. Cui chriſtoferus.

Vtiqȝ iſtud obſequium agere valeo: ⁊ me ſibi in hoc ſeruituꝝ ꝓmitto. Ad p̄dictum igitur fluuiū acceſſit: et ibidem ſibi habitacl'm fabricauit portanſqȝ loco baculi quādam perticam in manibus qua ſe ī aqua ſuſtentabat: et oīs ſine ceſſatōe transferebat. Euolutis m'tis diebꝰ: cuȝ in domūcula ſua q̄ſceret. audiuit vocem cuiuſdā pueri ſe vocātis ⁊ dicentis. Chriſtofere veni foras et meip̄m traducas. Concitꝰ chriſtoferꝰ exiuit. ſed nemiem reperit. Rediensqȝ in domunculā ſuam predictam: iteꝝ vocem ſe acclamātis audiuit. Qui rurſus foras cucurrit: ſed neminem inuenit. Tercia vice ab eodem vt prius vocatus exiit: et pueꝝ q̄ndam iuxta ripā fluminis inuenit. Qui chriſtofeꝝ vt ſe traduceret obnixe rogauit. Chriſtoferus igitur pueꝝ ſibi in humeris eleuās: ⁊ baculum ſuum accipiens. flumen tranſiturus intrauit. Et ecce aqua fluminis paulatim intumeſcebat: et puer inſtar plumbi ḡuiſſime ponderabat. Quantoqȝ magis ꝓcedebat: tanto amplius vnda creſcebat. et puer magis ac magꝰ chriſtoferi humeros pōdere intolerabili dep̄mebat. adeo vt chriſtoferus in anguſtia multa poſitus eſſet ⁊ ſe p̄iclitari plurimū formidaret. Sed cum vix euaſiſſet: et fluuiuȝ tranſfretaſſet: pueruȝ in ripa depoſuit: eiqȝ dixit. In magno p̄iculo puer me poſuiſti: et adeo ponderaſti. q̄ ſi totum mundum ſuper me habuiſſem: vix maiora pondera perſenſiſſem. Ad quem puer reſpondit: Ne mireris chriſtofere: quia nō ſoluȝ ſuper te totum mūdum habuiſti. ſed etiam illum qui creauit mundum tuis humeris baiulaſti. Ego ei ſum chriſtus rex tuꝰ cui in h̄ ope ip̄e deſeruis. Et vt me veꝝ dicere cōprobes: cū ꝑtranſieris bacl'm tuū iuxta domunculā tuā in terram fige: ⁊ mane ip̄m floruiſſe ⁊ fructificaſſe videbis. Statimqȝ ab ocul' eius euanuit. Veniens igit' chriſtoferꝰ cū bacl'ȝ ſuum in terrā fixiſſet. mane ſurgens inuenit ip̄m ad modū palme frondes ⁊ dactilos ꝓtuliſſe. Poſt hoc aūt ſamon ciuitatem licee venit. Ubi dū eoꝝ linguā n̄ intelligereȝ: orauit dn̄m vt illiꝰ lingue ſibi cōcederet intellectū. Dum āt in p̄ce cōſiſtereȝ: iudices eum inſanū putātes cū reliquerūt. Aſſecutus xp̄oferus qd̄ petebat vl'tum opiens ad locū certaminis venit: et chriſtianos qui torquebātur in domino ꝯfortabat. Tūc vnus ex iudicibꝰ in faciem eum ꝑcuſſit. Cui chriſtoferꝰ vultum diſcooperiens dixit. Niſi xp̄ianus eſſem meā ꝓtinꝰ iniuriā vindicaſſem. Tūc chriſtoferus virgam ſuā in terrā fixit: et vt ꝓpter cōuerſioneȝ populi fronderet dn̄m exorauit. Quod dum ꝓtinus factū fuiſſet octo milia hominum crediderunt. Rex aūt. cc. milites qui eū ad ſe adducerent miſit Et cum eū orantem inueniſſent: et ſibi hoc intimare timerent: iteꝝ totidem miſit. Qui ⁊ ipſi cū eo orante ꝓtinus orauerūt. Surgens chriſtoferus dixit eis. Quid q̄ritis: qui eiꝰ vl'tuȝ videntes dixerūt. Rex miſit nos vt te ad ip̄m vinctuȝ ducamus. Quibus chriſtoferus. Si ego voluero nec ſolutꝰ. nec ligatus a vobis duci potero. Dicūt ei. Si ergo nō vis

vade liber quocūq3 volueris: et nos regi dicemꝰ q te nequaq̄ īuenimꝰ
Non ita inquit. ſed ego vobiſcū vadā: Ipſe āt eos ad fidem ɔuertit: et
ab eis manꝰ ſibi tergo ligari fecit. ⁊ ſe regi vinctum pn̄tari. Quez rex
videns territus eſt: ⁊ de ſede ſua ꝓtinꝰ corruit. Deiñ a ſuis ſuis leuatꝰ
de noīe ſuo et p̄ria eū interrogauit. Cui xp̄oferꝰ. Añ baptiſmū reꝑbus
dicebar: nunc āt chriſtoferꝰ vocor. Cui rex. Stultū tibi nomē impoſuiſti
xp̄i ſcz crucifixi: q̄ nec ſibi ꝓfuit nec tibi ꝓdeſſe poterit. Nunc ḡ chana
nee malefice. q̄re nō ſacrificas diis nr̄is. Cui xp̄oferꝰ. Recte vocaris
dagnus: q2 tu es mors mūdi: ſociꝰ dyaboli: dii āt tui ſunt opa manuuz
hoīm. Cui rex: Int̄ feras nutritꝰ es et ñ potes niſi opa feralia ⁊ hoībꝰ
incognita loq̄. Nunc ḡ ſi ſacrificaueris magnos honores a me ɔſeq̄ris
ſin aūt ſuppliciis cōſumeris. Nolentem ergo ſacrificare in carcerē mit
ti iuſſit: ac illos milites q̄ ad chriſtoferꝝ miſſi fuerāt ꝑ xp̄i noīe decollari
fecit. Deiñ duas formoſas puellas: q̄rꝝ vna dicebatur nicea: ⁊ alia aqui
lina ſecū in carcere ꝯcludi fecit. ꝓmittens eis m̄lta munera ſi eū ad pec
cādum ſecū allicerent. Qd̄ videns xp̄oferꝰ ꝓtinꝰ in orōnez ſe dedit. Sz
cum a puell' plauſu manuū et āplexibꝰ vrgeretur. ſurrexit et ait illis.
Quid q̄ritis: ⁊ ob quā cauſā huc introducte eſtis. At ille claritate vultꝰ
eiꝰ pterrite dixerūt. Miſerere nr̄i ſancte dei: vt in deū quez ꝑdicas crede
re valeamꝰ. Quod audiens rex. eas ad ſe duci fecit dicens. Ergo ⁊ vos
ſeducte eſtis. Per deos iuro. q2 niſi diis ſacrificaueritis mala morte pe
ribitis. Que rn̄derūt. Si vis vt ſacrificemꝰ. iube plateas mūdari. et oēs
ad templū cōgregari. Quo facto: cum ille introiſſent templuz: ſoluentes
cingulum ſuū poſuerūt in colla deoꝝ. et ad terrā trahentes ī puluerem
cōfregerūt: dixeruntq3 aſtātibꝰ. Ite et vocate medicos vt curēt deos vr̄os
Tunc iuſſu reg̃ aquilina ſuſpenditur: et ligato ad eiꝰ pedes ingenti ſa
xo membra eiꝰ oīa dirūpuntur. Que cū migraſſet ad dn̄m. ſoror eiꝰ nicea
in ignem ꝓiicitur. ſed inde illeſa exiens ꝓtinus decollatur. Poſt hec xp̄ofe
rus regi pn̄tatur. Qui iuſſit eum virg̃ ferreis cedi: et caſſidem ferreā ⁊
igneam in caput eius poni. Deiñ ſcamnū ferreum fieri fecit: et xp̄oferꝝ
ibidem ligari. et ignem iniecta pice ſuccendi. Sed inſtar cere ſcānum
cōfringitur: et chriſtoferꝰ illeſus egreditur. Deiñ iuſſit euz ad ſtipitez
ligari. et a. cccc. militibꝰ ſagittari. Sagitte autez oēs in aere ſuſpende
bantur: nec ipm aliqua contingere potuit. Rex autez putans ipm a mi
litibus ſagittatuz. cum eidem inſultaret: ſubito vna de ſagittis ab aere
veniens et retro ſe vertens regem in oculo percuſſit et ipſum protinus
excecauit. Cui xp̄oferus. Craſtina die conſummandus ſum. Tu igitur
tyranne lutum de ſanguine meo facies oc'lm inunges et ſanitatez recipies
Tūc iuſſu reg̃ ad decollādum ducitur: ⁊ ibi fuſa orōne decollatur. Rex
aūt modicum de ſāguie eius accipiens ⁊ ſup oculum ſuum ponens: ait
In nomine dei et ſancti chriſtoferi. Et continuo ſanus effectus eſt.

Tunc rex credidit: dans p̄ceptum vt ſi quis deum et ſanctū chriſtoferꝝ
blaſphemaret. cōtinuo gladio feriretur. Ambroſius aūt in p̄fatiōe
ſic ait de hoc martire. Chriſtofero tante virtutis cumulū et doctrine g̃
tiam dn̄e cōtuliſti. vt. xlviii. milia hoim de gentilitatis errore ad chriſti
ani dogmatis cultū. coruſcātibus miracul' reuocares. Quiꝫ niceaꝫ et
aq̄linā publico lupanari lōgo tp̄e ſb meretricea ſord̄ famulātes ad caſti
tatis hitū ꝓuocauit: eaſdemꝫ coronā ꝑcipe edocuit: ꝓpt̄ea iter igneū
rogū ferreo ſcāno ꝯſtrictꝰ nimiū calorem n̄ timuit: atꝫ ꝑ diē integꝝ oīm
militum ſagittis trāſfigi nō potuit. Ceterꝝ vna ex his carnificū oculum
colliſit. cui tn̄ beati martiris cruor mixtus cū terra lumē reſtituit et cor
poris cecitatem tollendo illumiauit ⁊ mentem. Nā et apud te veniā im
petrauit: atꝫ vt morbos ⁊ ifirmitates repellat ſuppliciter obtinuit.

XCVI

De ſeptem dormientibus

Septem dormientes in ciuitate epheſi orti ſunt. Decius aūt im
pator ꝑſeq̄ns xp̄ianos. cū veniſſet epheſum iuſſit edificari tem
pla in medio ciuitatis vt oēs cū eo miſcerentur ſacrificiis ydo
lorꝝ. Cum ḡ oēs chriſtianos inquiri iuſſiſſet: ⁊ vinctos aut ſacrificare
aut mori cōpelleret. tantꝰ penarꝝ terror cūctis inerat. ꝙ amicꝰ amicum
et filium pr̄. ⁊ prēm filius abnegabat. Tūc in illa vrbe īuenti ſunt chri
ſtiani ſeptem. maximianꝰ. malchꝰ. marcianus. dyoniſiꝰ. iohannes. ſera
pion. et conſtātinus. Qui hoc videntes nimis dolebāt. Et cū eſſent pri
mi palatii. ſacrificia ydolorꝝ ſpnentes i domo ſua ſe celabāt ⁊ ieiuniis
et orōibꝰ vacabāt. Accuſati igitur an̄ deciū ſtatuūtur. ⁊ ꝓbati vera
cit xp̄iani dato eis reſipiſcēdi ſpacio vſqꝫ ad r̄ditū decii dimittūt̄. At
illi primomū ſuū interim int̄ paupes expēdentes: inito ꝯſilio i mōtē ce
lion ſeceſſerūt: ⁊ ibi eſſe ſecretiꝰ ꝯcreuerūt. Diu ḡ ſic latentes. vnꝰ eorꝝ ſp̄
miſtrabat. ⁊ q̄tiens intrabat vrbem figura ſe mendici ⁊ hitu veſtiebat.
Cū ergo deciꝰ in vrbem rediſſꝫ: et eos ad ſacrificādum ꝑquiri iuſſiſſet.
Malchꝰ miſt̄r eorꝝ territꝰ ad ſocios redit. ⁊ eis furorem ipatoris idi
cauit. Qui cū ḡuit̄ terrerentur. malchꝰ allatos panes eis appoſuit: vt
cibo cōfortati fortiores ad ꝑliū redderentur. Poſtq̄ aūt cenabāt ſeden
tes et colloq̄ntes i luctu: ⁊ lacrimis ſubito ſicut deus voluit dormierūt.
Mane facto cū queſiti fuiſſent et īueniri n̄ poſſent. et decius doleret ꝙ
tales iuuenes ꝑdidiſſꝫ. accuſati ſunt ꝙ hucuſqꝫ i mōte celion latuiſſent
et ſua chriſtianis paupibꝰ erogantes in ſuo ꝓpoſito ꝑmanerent. Iuſſit
ergo decius vt ꝑentes eorꝝ adeſſent: ⁊ cōminatꝰ eſt eis mortem niſi de
eis dicerent q̇cq̇d ſcirent. Illi āt eos ſimil̄r accuſauerūt: et diuitias ſuas
pauperibꝰ expendiſſe cōqueſti ſunt. Tunc cogitās quid de eis faceret.
nutu dei iuſſit os ſpelunce lapidibus obſtrui: vt ibi morerentur fame

et inopia circũcluſi. Qđ miſtri q̄dem fecerunt Et duo chriſtiãi theodo
rus: ꝛ rufinus coꝝ martiriũ diſcribentes caute inť lapides poſuerunt
Mortuo igitur decio: ꝛ tota illa generatõe poſt ãnos. ccclxxii. ãno xxx.
imperii theodoſii pullulauit hereſis coꝝ q̄ negabãt reſurrectõe in moꝛ
tuoꝝ. Vñ ɔtriſtatus theodoſi⁹ xp̄ianiſſim⁹ impatoꝛ: qꝛ fidem tã impie
agitari videbat. indut⁹ cilicio ſedens in iterioꝛi loco p ſinglos dies fle
bat. Qđ videns miſericoꝛs deus cõſolari lugentes et cõfirmare ſpez đ
reſurrectõe voluit moꝛtuoꝝ. ꝛ theſauꝝ ſue pietatis apiens ita p̄dictoſ
martires ſuſcitauit. Miſit ſiq̄dem i coꝛ c⁹dã ciuis epheſi: vt i illo mõte
edificarȝ ſtabula paſtoꝛib⁹ ſuis. Cemẽtarii ſpelũcã apientib⁹ ſurrexeřt
ſãcti: ꝛ ſe inuicẽ ſalutãtes putabãt ſe tm̄ vna nocte doꝛmiſſe: ꝛ p̄dianaȝ
triſticiã recoꝛdãtes iterrogauerũt malchuȝ q̄ eis miſtrauerat. q̄d de eis
deci⁹ decreuiſſet At ille r̃ndit. Sic dixi i ſero q̄ſiti fuim⁹ vt ydol' imole
mus. Ecce q̄d đ nob cogitat ipatoꝛ. Rñdit maximian⁹. Et deus ſcit ꝙ
nõ ſacrificabim⁹. Cumqȝ ſocios ɔfoꝛtaſſet: iuſſit malcho vt emptur⁹ pa
nes ad vꝛbem deſcenderet: ꝛ pl'es ꝙ̃ heri afferens panes q̄d iuſſiſſet im
patoꝛ rediens nũciarez. Tollens g̃ malch⁹. v. ſolidos de ſpelũca exiit ꝛ
videns lapides mirat⁹ eſt. Sȝ aliud cogitãs paꝝ de lapidib⁹ cogitauit
Veniens igiť timid⁹ ad portã vꝛb valde mirat⁹ eſt videns ſuppoſitum
ſignũ cruc̄. Vñ pgens ad alterã poꝛtaȝ dũ idem ſignũ iuenit. vltra mo
dũ mirat⁹ eſt. Videns oĩs poꝛtas ſigno cruc̄ appoſito ꝛ mutatã ciuita
tẽ ſignãſqȝ ſe ad p̄mã poꝛtã rediit ſe exiſtimãs ſõniare. Vñ ſe ɔfirmãſ
et vltũ opiens vꝛbem igreditur: et veniens ad venditoꝛes panũ audi
uit homĩes loq̄ntes de xp̄o: ꝛ ãpli⁹ ſtupefact⁹ ait. Quid eſt inq̄t ꝙ heri
nemo audebat xp̄m noĩare. et nũc oĩs xp̄m cõfitentur. Puto ꝙ hec ñ
eſt epheſoꝝ ciuitas: qꝛ aliter edificata eſt. ſȝ aliã ciuitatez neſcio talem
Et cum iterrogãs audiſſet hãc eſſe epheſũ. errare veraciť ſe putauit. ꝛ
redire ad ſocios cogitauit Acceſſit tñ ad eos q̄ panem vendebãt: et cũ
argenteos ꝓtuliſſet mirati venditoꝛes dicebãt adiuicem ꝙ ille iuuenis
antiquũ theſauꝝ iueniſſȝ. Malch⁹ vero eos ad inuiceȝ loq̄ntes videns
putabat ꝙ vellent eũ trahere ad ipatoꝛem: ꝛ territus rogauit eoſ vt ſe
dimitterent. ꝛ panes ꝛ argenteos r̃tinerent. At illi tenentes eũ dixeřt
ei vñ es tu: qꝛ theſauros ãtiquoꝝ impatoꝝ iueniſti: indica nob ꝛ erim⁹
ſocii tecũ et celabim⁹ te: qꝛ aliť celari ñ potes. Malchus vero ñ inueni
ebat q̄d diceret il'ꝑ timoꝛe. Illi vero videntes eũ tacentẽ miſſo fune in
collo eiuſ trahebãt p vicos vſqȝ in mediũ ciuitatis. Et exiit rumoꝛ ad
oĩs ꝙ q̄dam iuuenis theſauros inueniſſet. Cõgregatis ergo ad eum
vniuerſis ꝛ cuȝ mirãtibus volebat eis ſatiſfacere ꝙ nihil iuenerat. Et
circũſpiciens oĩs a nemĩe cognoſci poterat. Et ꝓſpiciens i populum
volebat cognoſcere aliq̄m đ cõſanguineis ſuis: quos veraciter viuere
putabat. et nullũ inueniens ſtabat q̄ſi inſanus in medio popl'i ciuitatis

Quod cum audiſſet ſanctus martinꝰ ep̄s et antipater ꝓconſul q̄ nuper
in vrbem aduenerat. mādauerāt ciuibꝰ: vt euȝ caute adducerent: ⁊ argen
teos eiꝰ. Cunqȝ a miniſtris traheretur ad eccleſiā. putabat ꝙ duceretur
ad iꝑatorē. Epiſcopꝰ igit̄ ⁊ ꝓcōſul mirātes argenteos iterrogauerūt eū
vbi theſaurū icognitū iueniſſet. At ille r̄ndit ſe nihil penitꝰ iueniſſe: ſȝ
de ſacco pentuȝ ſuoꝝ eoſdem denarios habuiſſe. Et interrogatus cuiꝰ
ciuitatis eſſet r̄ndit. Nō ſcio ꝙ hꝰ ciuitatis ſum: ſi t̄n hec ē ciuitas ephe
ſoꝝ. Procōſul dixit. fac venire pentes tuos vt teſtentur ꝑ te. Quos cū
noiaſſet. et nullꝰ eos cognoſceret: dicebāt eum ſe fingere vt aliq̄ modo
euaderet. Et ait ꝓcōſul. Quō credimꝰ tibi ꝙ h̄ argentum pntum tuoꝝ
fuerit: cum ſcriptura eiꝰ habeat plꝰ q̄ tricentos ſeptuagitaſeptē ānos
et ſit pmoꝝ dieꝝ decii iꝑatoris: et i nullo ſimiles ſint argenteis noſtriſ
et quō pentes tui an̄ tm̄ tempꝰ fuerūt. tu vero iuuenis. vis decipe ſapien
tes et ſenes epheſi. Idcirco iubebo te legibꝰ tradi donec cōfitearis q̄d
inueniſti. Tunc ꝓcidens malchꝰ an̄ eos dixit: Pro deo dn̄i dicite mihi
q̄ vos iterrogo: ⁊ ego dico vob q̄ eſt i corde meo Deciꝰ iꝑator q̄ fuit
in hac ciuitate vbi nunc eſt. Ep̄s dixit: fili n̄ eſt hodie i terra q̄ decius
noietur. iꝑator āt fuit an̄ lōgum tempꝰ. Malchꝰ āt dixit In h̄ dn̄e ita
ſtupeo ⁊ nemo credit mihi: ſȝ ſeq̄mini me ⁊ oſtendā vob ſocios meos q̄
ſunt i mōte celion. ⁊ ipis credite. Hoc ei ſcio ꝙ a facie decii imꝑatoris
nos fugimꝰ: et ego ſero vidi ꝙ igreſſus eſt decius i hāc vrbē. ſi tn̄ hec
eſt ciuitas epheſi. Tunc ep̄s cogitās in ſemetipo dixit ꝓcōſuli. Quia
viſio eſt quā deus vult oſtendere in iuuene iſto. Perrexerūt g̃ cum eo ⁊ ci
uitatis plurima mltitudo Et ingreſſus ē pmo malchus ad ſocios ſuos
et poſt eum ep̄s ingrediens inuenit iter lapides lr̄as ſigillatas duobuſ
ſigillis argenteis: ⁊ ꝯuocato populo legit eas ⁊ audientibꝰ ⁊ admiran
tibus cunctis. Et vidētes ſāctos dei ſedentes i ſpelunca et facies eoꝝ
tāq̄ roſas florentes ꝓcidentes glorificauerūt deū. Statimqȝ ep̄s ⁊ ꝓcō
ſul miſerūt ad theodoſium iꝑatorē rogātes vt cito veniret: et mirabilia
dei nuꝑ oſtenſa videret. Qui ꝓtinus ſurgens d̄ humo et de ſacco in q̄ lu
gebat: glificās deum. venit a ꝯſtātinopoli epheſum. Et obuiātibus ei
cunctis aſcenderūt ſimul oēs ad ſpeluncā. Et mox vt ſācti viderūt imꝑa
torem reſplenduerūt facies eoꝝ ſicut ſol. Et ingreſſus iꝑator procidit
an̄ eos glificās deum. Et ſurgens āplexatꝰ eſt eos: et ſr̄ ſingulos fleuit
dicens: Sic video vos tāq̄ ſi viderem dn̄m reſuſcitātem lazaꝝ. Tūc di
xit ſanctꝰ maximianus ad euȝ. Crede nob ꝙ propt te r̄ſuſcitauit nos deꝰ
an̄ diem magne reſurrectōis vt credas indubitāter ꝙ reſurrectio mor
tuoꝝ eſt. Uere eni reſurreximus et viuimꝰ: et ſicut infans eſt in vtero
matris nō ſentiens leſionem et viuit: ſic fuimus viuentes iacentes et
dormientes et non ſentientes Et his dictis videntibꝰ cunctis inclinā-
tes capita ſua in terrā obdormierūt et tradiderunt ſpiritus ſuos ſm̄ dei

impium. Surgens aūt impator cecidit ſup eos flens et deoſculās eos
Et cū iuſſiſſet fieri loculos aureos ī qbꝰ mitterēt̄. ī ipſa nocte appuerīt
impatori dicenteſ: vt ſicut actenꝰ ī terra iacuerāt ⁊ ex terra r̄ſurrexerūt
ita eos dimitterꝫ. donec deꝰ iteꝝ eos ſuſcitaret Juſſit ḡ impator locuꝫ
illū inauratis lapidibꝰ adornari: ⁊ oīs epōs reſurrectōnem ꝯfitentes
abſolui. Qđ. ccclxxii. ānis dormiſſe dicūtur dubiū eſſe pt. qꝛ āno dn̄i
cccclxviii. ſurrexerat. Deciꝰ aūt regnauit vno tm̄ āno ⁊ tribꝰ m̄ſibꝰ. ſcꝫ
anno dn̄i. cclii. ⁊ ita nō dormierīt niſi. cxcvi. annis.

XCVII

De ſanctis nazario et celſo

Nazarius đ qi nazareꝰ: qđ interp̄tatur cōſecratꝰ vl' mūdꝰ l' ſepa
tus: vel floridꝰ: aut cuſtodiens In hoīe reperiūtur hec. v. ſ. co
gitatō. affectio. itentō. actio ⁊ locutō: Cogitatio āt debet eſſe
ſancta. affectō mūda. intentō recta: actō iuſta. ⁊ locutō moderata. Hec
oīa fuerīt ī beato nazario. Habuit ei cogitatōeꝫ ſanctā: ⁊ iō đ ꝯſecratꝰ
Affectōeꝫ mūdā: ⁊ inde đ mūdꝰ. intentōem rectā: ⁊ iō dicitur ſepatus
Intentio ei eſt q̄ ſepat opera: qꝛ ex oclo ſimplici corpꝰ luciduꝫ. ex oculo
nequā corpꝰ tenebroſū creatur. Actōeꝫ iuſtā: ⁊ iō đ floridꝰ: qꝛ iuſtꝰ flo
rebit ſicut liliū Locutōeꝫ moderatā: ⁊ iō dicitur coſtodiēſ: qꝛ cuſtodiuit
vias ſuas. vt nō delinq̄ret in ligua ſua. Celſus q̄i excelſus. qꝛ ſe ſuꝑ
ſe extulit. dū etatē puerilem virtute animi ſupauit. Hoꝝ vitā ⁊ paſſiōꝫ
ambroſiꝰ in libro geruaſii et ꝓthaſii repiſſe dicitur. In q̄buſdā āt libriſ
legitur. ꝙ q̄dam pħus nazario deuotus eiꝰ paſſiōem conſcripſit: quam
ceracius qui ſanctoꝝ corꝑa ſepelierat ad caput ipſoꝝ poſuit

Nazariꝰ filius illuſtriſſimi viri noīe affricani: ſꝫ iudei. et beate
ꝑpetue chriſtiāiſſime. et romanoꝝ nobiliſſime. et a beato petro
aplō baptizate. cum hrēt. ix. ānos plurimū miratur vidēs p̄reꝫ
ſuum ⁊ mr̄em in obſuatōe religiōis tā diſſimil'r variari: et ꝙ mr̄ ſua le
gem baptiſmi. pr̄ vero ſuꝰ legem ſabbati ſeq̄retur. Vn̄ cui mag̃ adhere
re deberet pl'imū dubitabat: cū vterqꝫ ad fidem ſuā eū attrahere nite
retur. Tādē nutu dei veſtigiis mr̄is adheſit. ⁊ a beato lino papa ſacrū
baptiſma ſuſcepit. Qđ pr̄ intelligens cepit ipm̄ a ſancto ꝓpoſito auer
tere: et tormētoꝝ gn̄a q̄ xp̄ianis iferūtur ꝑ ordiꝫ explicare Qđ āt đ eū
a lino pp̄ baptizatū forte itelligitur nō q̄ tunc pp̄ erat: ſꝫ q̄ futurꝰ erat
Nazarius eni pꝰ baptiſmū: ſicut īfra patꝫ annis mltis ſupuixit. qui tñ
a nerone martiriū ꝑtulit q̄ petrū anno vltimo ſui impii crucifixit. Linꝰ
auteꝫ poſt mortem petri papa fuit. Cuꝫ āt patri nullatenꝰ aſſentirꝫ: ſed
potius xp̄m cōſtātiſſime p̄dicaret. ad preces pentum. q̄ ne occideretur
timebāt. de vrbe roma exiuit: et ſepteꝫ ſamarioſ de parentū diuitiis one
ratos accipiens ꝑ ciuitates ytalie venit: et oīa pauperibus erogauit.

Decio aūt āno digreſſiōis ſue a roma placentiā ⁊ iñ mediolanuꝫ adue
niens ſanctos geruaſiū et ꝓtaſiū ibidem ī carcere detineri repit. Audi
to autꝫ ꝙ nazariꝰ predictos martires animaret: cito ad prefectū ꝑtra
hitur. ⁊ ī ꝯfeſſiōe chriſti ꝑdurans. fuſtibꝰ verberatur. Et ſic ex vrbe illa
ꝓiectus: dum de loco ad locū ꝑgeret. mr̄ eius q̄ obierat ſibi appuit ⁊ fi
lium ſuū ꝯfortās vt ad gallias ꝓperaret admonuit. Cunqꝫ ad vrbē gal
lie q̄ gemellꝰ dr̄ adueniſſet: ⁊ ibidem plīmos cōuertiſſet: q̄dam matrōa
filium ſuū noīe celſum elegātem pueꝝ ſibi obtulit. rogans vt ip̄m bap
tizaret ⁊ ſecum duceret. Qđ prefectꝰ galliaꝝ audiens: ipſuꝫ cuꝫ puero
celſo retro māibus victum ⁊ collo catena ꝯſtrictum ī carcere r̄cluſit. vt
eum ī craſtīo tormētis afficeret. Tūc vxor ſua miſit ad eū. aſſerens iniu
ſtum eſſe iudiciū vt inocentes occideret: ⁊ deos oīpotentes vīdicare ꝑ-
ſumeret. Quibꝰ verbꝭ preſes correctus. ſāctos abſoluit: ſꝫ ne ibi predi-
care preſumerent admonuit ⁊ īterdixit. Uenit āt ad vrbem treueris et
ibi chriſtum ꝑmus predicās. ⁊ mľtos ad fidem chriſti cōuertens: ibidꝫ
ſibi eccleſiā edificauit. Quod audiens corneliꝰ vicarius nerōi īpatori
mādauit. Qui centum milites ad eum capienduꝫ miſit. Quem cum illi
iux̄ oratorium quod ſibi conſtruxerat īueniſſent: manꝰ eius ligauerunt
dicentes Magnus nero te vocat. Quibꝰ nazariꝰ. Incōpoſituſ rex incō
poſitos milites hꝫ. Quare ei venientes honeſte ñ dixiſtis: nero te vo-
cat et veniſſem. Uictum igit̄ ad nerōem ducebāt: ⁊ pueꝝ celſum plorā
tem alapis cedentes: vt ſeq̄retur vrgebāt. Quoſ cum nero vidiſſꝫ: iuſſit
eos ī carcere r̄cludi: donec ipſos ſuppliciis excogitatis ꝑimeret. Inte
rea cū nero q̄dā vice ad capiendas feras miſiſſꝫ venatores: ſbito feraꝝ
mľtitudo erumpens viridariuꝫ nerōis ītrauit: vbi multos lacerauit: ⁊
pleroſq̄ꝫ occidit: intm̄ vt nero turbatꝰ diffugeret: et vl'nerato pede vix
ad palatium perueniret. Multis autem diebus illius vulneris dolore
decumbens. tādem nazarii et celſi meminit: ⁊ putauit deos ſibi iratos
fuiſſe eo ꝙ tam diu ipſos viuere ꝑmiſit. Iuſſu igitur imꝑatoris militeſ
nazarium calcibus tundentes: ⁊ pueꝝ verberātes. de carcere eduxerūt
et corā imꝑatore ſtatuerunt. Uidens aūt nero faciem eius inſtar ſolis
ſe phantaſtice deludi putauit: ⁊ vt magicas artes deponeret ſibi dixit
ac vt diis immolaret precepit. Ductus ergo nazarius ad templum: ro-
gauit vt oēs exirent: ⁊ ſic eo orante oīa ydola ſunt confracta. Quod
audiens nero: iuſſit eum in mare precipitari. precipiens ut ſi forte eua-
deret ipſū inſeq̄ntes igni ꝯburerent: ⁊ puluerem eiꝰ in mare ꝓicerent
Nazariꝰ igit̄ ⁊ puer celſus naui īponūtur: et ī mediū pelagꝰ ꝑducti ibi
precipitātur. Sed ſtatim circa nauem tempeſtaſ maxima concitatur: ⁊
circa ſanctos tranquillitas magna cernitur. Cum illi periclitari time-
rent: et malorum que in ſanctos cōmiſerant: peniterent Ecce nazariuſ
cum puero celſo ſuper aquas ambulans hylari vultu eiſdem apparuit

ac ſup nauem ꝯſcendens ipſis iam credentibꝰ oratōe ſua mare placauit
ac inde cuʒ eis ad locum ꝑ paſſus fere .dc. iuxͣ vrbem ianuenſeʒ ꝑuenit
Ubi cum diutiꝰ ꝑdicaſſet .mediolanū tādem vbi ſanctos geruaſiū ⁊ ꝓ
taſiū reliq̄rat venit. Qđ cū anolinꝰ ꝑfectꝰ audiuiſſʒ cū remanente celſo
in domo cuiuſdam matrone in exilium direxit Nazariꝰ vero romā veniēs
et prēm ſuū iam ſenem ⁊ chriſtianū inueniens: q̄mō cōuerſus fuerit in
queſiuit. Cui dixit aplīm petꝝ ſibi apparuiſſe: ⁊ vt ꝓcedentes ad ſe xp̄m
vxorem et filium ſeq̄retur admonuiſſe. Deiñ a temploꝝ pontificibꝰ ad
vrbem mediolanum vnde romā in exiliū miſſus fuerat. redire cum iniu
ria multa cōpellitur. Ubi cum puero celſo preſidi p̄ſētatur. Qui eductꝰ
ex portā romanā in loco q̄ dr̄ tres muri cum puero celſo decollatus eſt.
Quoꝝ corpa cum chriſtiāi rapuiſſent: ⁊ in ortis ſuis collocaſſent. in ipſa
nocte ſancti cuidā noīe ceracio appētes dixerīt: vt coꝝ corpa in domo
ſua ꝓpter neronem ꝓfundiꝰ ſepeliret. Quibꝰ ille. Queſo dn̄i ſanate ꝓuſ
filiam meā paliticam. Que cū cōtinuo ſanata fuiſſet. corpa coꝝ tulit. ⁊
vt iuſſerāt ſepeliuit. Poſt lōgū vero tempꝰ dn̄s corpa coꝝ beato am
broſio reuelauit. Celſum vero in loco ſuo relinq̄ns nazarium cū ſāguie
recenti q̄ſi eadem hora ſepultū miro odore fragrantem integꝝ et incor
ruptum cū cappillis et barba repiens. ipſū ad eccleſiā apoſtoloꝝ tranſ
tulit: et ibi honorifice ſepeliuit. Celſum q̄ʒ inde poſtmodū ſuſtulit: et in
eadem eccleſia collocauit. Paſſi ſunt aūt ſub nerone: qui cepit circa an
nos dn̄i .lvii. De hoc martire ſic dicit ābroſius in prefatōe. Martir
ſanctus roſeo luſtratꝰ cruore nazarius. celeſte meruit ꝯſcendere regnū
Qui dum ꝑ innumera tormētoꝝ ſupplicia crudeliꝰ vexaretur. tyrānicā
rabiem fidei conſtantia ſupabat. Nec potuit ꝑſecutoꝝ illatiſ cedere mi
nis q̄m pro ſe certāte ipſe actor victoris chriſtꝰ dn̄s dimicabat. Ducitꝰ
interea ad tēplū ydolꝰ ꝓlibare ꝓphāis q̄ꝝ portēta diuino fultꝰ preſidio
moxꝝ vt ingreſſus eſt redigit in puluereʒ. Ob h̄ liq̄das maris in vndas
lōgiꝰ a terra ꝓiectꝰ āgelici muneris famlatu ſolida iter fluctꝰ veſtigia
prefigebat. O felix ⁊ iclitꝰ dn̄i preliator. q̄ mūdi aggreſſꝰ ꝑncipeʒ innu
merā ppl'i mltitudīeʒ vite ſociauit eīne. O magnū ⁊ ieffabile ſacramētū
vt ð illoꝝ potiꝰ ſalute letetur eccl'ia: q̄s puniſſe mundꝰ exultat. O beata
mr̄ natoꝝ ſuoꝝ gl'ificata tormētis quos n̄ planctu: n̄ gemitu ad inferna
ðducit: ſʒ ad celeſtia eterna migrātes ꝑpetua laude ꝓſequitur. O teſtis
fragātiſſime. nitore celeſti fulgide. cuius ineſtimabil' odor ſabeicis pre
pollet aromatibꝰ. Quem ambroſiꝰ repienſ ꝑennem patronū dedit ⁊ me
dicū. fidei ꝓpugnatorē. ſacri ꝓlii bellatorē. Tu dudū mlto latitātē pul
uere dracmā iueniſ accēſa verbi virtute ſupna. vt pateāt cūctiſ tua xp̄e
munera ſedis Angelicos cernāt: hūanaq̄ʒ lumīa vl'tus. Hec ambro.

De ſancto felice papa

XCVIII A.

Felix loco liberii i papã eligitur ⁊ ordiatur. Cum ei liberius pp̄
nollet arriane hereſi aſſentire. miſſus eſt i exiliũ a cõſtantio fi-
lio conſtãtini: et ibi p̱ trienniũ moratus eſt. Quapropter vniuer
ſus clerus roman⁹ loco eis felicem ordinauerãt: ipſo liberio volente et ꝯ
ſentiente. Qui quidem felix cõcilio conuocato corã. xlviii. epis. conſtan-
tium impatorem. arrianũ hereticuȝ: et duos preſbiteros ſibi fauentes
ꝯdemnauit. Quapꝑpter cõſtãti⁹ indignat⁹ felicẽ de epiſcopatu ſuo de-
iecit: ⁊ liberiũ eo pacto reuocauit: vt. ſ. ſolũmõ conſtãtio ⁊ aliis quos felix
dãnauerat ꝯmunicaret. Liberius igitur tedio affect⁹ exilii i heretica p̄
uitate ſubſcripſit: ⁊ ſic intm̃ pſecutio excreuit: vt q̄ pl'imi ſacerdotes ⁊
clerici liberio non prohibente intra eccleſiã ſunt necati. Felix vero de
epiſcopatu deiectus cũ in predio ſuo hitaret: inde eductus martirium
capitis obtruncatõe ꝓmeruit circa ãnos. dñi. ccc.xl.

XCIX A.

De ſanctis ſimplicio et fauſtino

Simplicius ⁊ fauſtin⁹ frẽs cũ ſacrificare ꝯtemnerent ſb̄ diocle
ciano rome m'lta ſupplicia ptuleñt. Tãdem data ſr̃ eos ſentẽtia
decollati ſũt: et i tiberim corpa eoꝝ piecta. Soror ãt eoꝝ noĩe
beatrix eoꝝ corpa de flũine leuauit. ⁊ honorifice ſepeliuit. Lucreci⁹ ãt
p̄fect⁹ et eius vicari⁹ dũ p̄diuȝ ipoꝝ ãbiret eã teneri fecit: ⁊ vt ydol'im
molarȝ p̄cepit. Quã renuentẽ lucreci⁹ nocte a ſuis ſuis p̄focari p̄cepit.
Cui⁹ corpus luciana virgo rapiens iux̄ frẽs ſuos ſepeliuit. Poſt hoc p̄
fectus lucreci⁹ prediũ ipm intrauit. Ubi facto amicis ſuis conuiuio cum
martirib⁹ inſultaret infãtul⁹ quidam lactẽs pãnis inuolut⁹ de gremio ma
tris q̄ ibi aderat cũctis audiẽtib⁹ exclamauit. Audi lucreci. Occidiſti
et inuaſiſti: Ecce dat⁹ es in poſſeſſioneȝ inimici. Statimq; lucrecius ti
mens ac tremẽſ a demõe arripitur: ⁊ p̱ tres horas adeo eſt vexat⁹ vt i
ipſo cõuiuio moreret. Qd̓ videntes q̄ aderãt ad fideȝ cõuerſi ſũt ⁊ nar
rabãt oĩb⁹ paſſiõem ſãcte beatricis virgis in cõuiuio vindicatã. Paſſi ſũt
autem circa annos dñi. cclxxxvii.

C. A

De ſãcta martha

Martha hoſpita xp̄i ſyro p̄re eucharia m̃re regali ex ꝓgenie de
ſcendit. Pater ei⁹ ſirie et maritime multaꝝq; oꝛaꝝ dux extitit
Tria ãt opida. ſcȝ magdalũ et bethaniã vtrãq; ⁊ hieroſolimitane vrb̄
ptem: martha cum ſorore iure m̃ris hereditaris poſſidebat. Nũq̄ aũt
legitur viꝝ habuiſſe aut hoĩm cõtubernium ſubiſſe. Miniſtrabat aũt
dño nobil' hoſpita: et ſororem parit̃ miſtrare volebat: q: videbatur ſibi
q̄ ad ſuiendũ tãto hoſpiti ñ ſufficereȝ etiã totus mũd⁹ Poſt aſcẽſiõeȝ

dñi cū facta eſſet diſpſio diſcipuloꝝ . ipſa cū fratre ſuo lazaro et ſoroꝛe ſua maria magdalena: nec n̄ beatꝰ maximinꝰ q̄ eas baptizauerat: ⁊ cui a ſpūſancto fuerāt cōmendate: multiqꝫ alii: ablatis remis vel ⁊ gubernacul' oībus . aliſq̄ꝫ ratibus ab infidelibꝰ includūtur. Qui dño duce marſiliā ꝑuenerūt. Deīde territoriū aquenſe adeunt. ⁊ ibideꝫ pplm ad fidem cōuertūt. Erat āt beata martha valde facunda et oībus ḡtioſa. Erat āt tunc tpis ſup rodanū in nemoꝛe quodā inter arelatem et auinionem draco quidā medius aīal: mediꝰ piſc̄: groſſioꝛ boue lōgioꝛ equo hñs dentes vt ſpata acutos. binis parmis ex vtraqꝫ pte munitꝰ. Qui latens in flumie oēs trāſeuntes ꝑimebat et naues ſubmergebat. Venerat āt ꝑ mare de galacia aſie generatus a leuiathan q̄ eſt ſerpens aquoſus et ferociſſimꝰ ⁊ bonacho aīmali quod galacie regio gignit et qđ in ſectatoꝛes ſuos per ſpaciū iugeris ſtercꝰ ſuū velut ſpiculū dirigit et quicq̄d tetigerit velut ignis exurit. Ad quē martha a popul' rogata accedens ipmqꝫ ī nemoꝛe q̄ndā hoīem mādu cātē repiens. aquā bñdictā ſup eum iecit ⁊ crucem q̄dam ſibi oñdit. Qui ꝓtinus victꝰ vt ouis ſtās a ſancta martha ꝓꝓrio cingulo alligatur: et ilico a pplo lanceis et lapidibꝰ ꝑimitur. Vocabatur āt draco ab incolis taraſconus. Vñ in hꝰ memoriā locus ille adhuc vocatur taraſcona: q̄ añ vocabatur nerluc .i. niger locꝰ eo q̄ ibi erant nemoꝛa nig̃ et vmbroſa. Ibi igitur beata martha de licentia magiſtri ſui maximini et ſoroꝛis ſui deinceps remāſit et oꝛōnibꝰ et ieiuniis indeſinenter vacabat: Deīn cōgregato ibideꝫ mag̃ ſoroꝝ cōuentu ad honoꝛeꝫ beate marie ſꝑ virgīs mag̃ edificata baſilica ſatis ibi aſperā duxit vitā carnē ⁊ oēm piguedīeꝫ oua caſeū ⁊ vinū vitans: ſemel tm̄ in die edebat. Centies in die totienſqꝫ ī nocte genua flectebat. B Quadā vice dum apud auiniōem iter vrbem ⁊ fluuiū rodani ꝑdicaret. iuuenis q̄dam vltra fluuiū cōſiſtens eiꝰ verba audire deſiderās: cū nauigio careret: nudatꝰ natare cepit. ſed ſubito vi fluminis rapitur et ꝓtinꝰ ſuffocatur. Cuius coꝛpus vix ſecūda die inuentū ante pedes ſancte marthe reſuſcitāduꝫ p̄ñtatur. Illa vero in modū cruc̄ ſolo ꝓſtrata tal'r orauit. Adonay dñe ihū xp̄e q̄ frēm meū lazaꝝ dilectuꝫ tuum olim reſuſcitaſti. reſpice mi hoſpes care ad fidem circūſtātium ⁊ reſuſcita pueꝝ iſtū. Et apphenſa eius māu dex̄ mox iuuenis ſurrexit. ⁊ ſacꝝ baptiſma ſuſcepit. Refert euſebiꝰ ī li. v. hiſtorie eccleſiaſtice q̄ mlr emoꝛroiſſa poſtq̄ ſanata fuit: in curia ſiue viridario ſuo ſtatuā fecit ad imagīeꝫ xp̄i cū veſte ⁊ fimbꝛia ſicͥ ipm viderat: ⁊ eā plimuꝫ reuerebatur. Herbe vero ſb illa ſtatua creſcentes q̄ añ nl'lius erāt virtutis cum fimbꝛiā attingerent: tāte virtutis erāt vt mlti infirmi iñ ſanarent. Illam āt emoꝛroiſſam quā dñs ſanauit Ambroſiꝰ dicit fuiſſe martham. Refert āt hiero. vt habet̄ ī hiſtoꝛia triptita: q̄ iulianꝰ apoſtata imaginem q̄m emoꝛroiſſa fecerat: ī de ſuſtulit et ſuaꝫ ibideꝫ collocauit: que

ictu fulmis confracta fuit. ¶ Obitū āt ſuū ſibi dn̄s an̄ ꝑ annū re
uelauit: in q̄ toto anno febribus elaborās an̄ .viii. diem ſui exitus āge
licos choros ſororis ſue ī celū aīaȝ deferentes audiuit. Que mox frm̄
et ſororꝫ conuentu congregato ait: Mei comites ⁊ dulciſſimi alumni
mihi q̄ſo cōgtulamini q̄m̄ angelicos choros ſororis mee aīaȝ ad ſedes
politicas ferentes ouāter cerno O pulcerrima ⁊ mi dilecta ſoror viuas
cū magiſtro tuo ⁊ hoſpite meo ī ſede beata. Statiq̄ȝ beata martha exi
tum ſuū vicinum ꝑſentiens ſuos āmonuit: vt lumiaribꝰ accenſis circa
ſe vſq̄ȝ ad obitum vigilarent. Nocte vero media an̄ trāſitus ſui dié cu
ſtodibꝰ ſōno grauatis ventus vehemēs irruit: ⁊ lumiaria cuncta extinxit
Illa vero malignoꝝ ſpūum turbā cernens orare cepit. Mi pr̄ hely. mi
hoſpes care. cōgregati ſunt ad deuorādum me ſeductores mei ſcripta
tenentes mala q̄ geſſi Hely ne elongeris a me: ſȝ ī adiutoriū meū intēde
Et ecce ſororeȝ ad ſe venienteȝ vidit q̄ manu facem tenens cereos ⁊ lā
pades ſīl accendit. Vn̄qȝ alta alterā ꝓprio noīe vocarȝ. Ecce xp̄s adue
nit dicens. Veni dilecta hoſpita: et vbi ego ſū illic mecū eris. tu me ſu
ſcepiſti ī hoſpicio tuo. ego te recipiā in celo meo. Et inuocantes te exau
diam amore tuo ¶ Appꝓinq̄nte vero hora ſui trāſitus foras deferri ſe
fecit: vt celum poſſet videre. Iuſſitq̄ȝ ſe in terrā ſr̄ cinerem pōi. et ſignū
cruc̄ corā ſe teneri: ⁊ ī hec verba orauit Hoſpes mi care hāc paupculā
tuam cuſtodi: ⁊ ſicut mecū dignatus es hoſpitari. ſic me ſuſcipe ī hoſpi
cio tuo celeſti. Iuſſitq̄ȝ vt paſſio ſc̄m lucā coram ſe legeretur. Et cum di
ceretur. pr̄ in manꝰ tuas cōmendo ſpūm meum: illa emiſit ſpūm. Seq̄n
ti vero die ſcȝ dn̄ica dū circa corpus eiꝰ laudes exoluerent: circa horaȝ
terciam apud petragoricas beato frontoni miſſaȝ celebrāti. ⁊ pꝰ epiſto
lam ī cathedra dormitāti dn̄s apparuit dicens ei Dilecte mi frōto ſi vis
adimplere qd̄ olim hoſpite nr̄e pollicitus es ſurge velociter et ſeq̄re me
Quo iuſſa cōplente ſubito ambo taraſconū venerūt. et circa corpuſ eius
pſallentes totum officiū ābo ceteris rn̄dentibꝰ ꝑegerūt. ⁊ corpꝰ eiꝰ in ſe
pulcro ſuis māibus collocauerūt. Verū dū apud petragoricas finitis cā
tibus dyaconuſ euāgeliuȝ lecturꝰ bn̄dictōem petens. ep̄m excitarȝ: ille
vix excitatus rn̄dit. Fr̄es mei cur me excitaſtis. Dn̄s ihus xp̄s ad cor
pus marthe hoſpite ſue me duxit: ⁊ ipām tradidimꝰ ſeplture Dirigite
igitr̄ illuc velociter nuncios q̄ nob anulū noſtrꝫ aureū et cirothecas cri
ſeas deferāt: q̄ dum ad corpꝰ ſepeliendū me aptarem ſacriſte ꝯmēdaui
et ex obliuione dimiſi. q̄ȝ me tā cito excitaſtis. Miſſi nuncii ⁊ ħ vt ep̄s
dixerat inuenientes. anulū ſolamq̄ȝ cirotecā attulerūt. aliā vero ī huiꝰ rei
teſtimoniū ſacriſta retinuit. Addidit q̄ȝ beatꝰ fronto dicens. Cuȝ poſt
ſepulturā ab eccl'ia exiremꝰ fr̄ q̇dam illius loci litteris ꝑitus nos inſecu
tus dn̄m interrogauit quo noīe vocaretur. Cui ille nichil reſpōdens:
oſtendit ei codicem q̄m in manu tenebat apertum: in quo nihil aliud erat

ſcriptū niſi verſicul⁹ iſte. In mēoria etna erit iuſta hoſpita mea: ab au
ditōne mala nō timebit i die nouiſſimo. Cū vero codicez ṙuolueret cun
ctis foliis hoc reppit ſcriptum. Cum āt ad eius ſepulcꝝ crebra mira
cula fierent: clodoueus rex francoꝝ xpianus effectus a ſancto remigio
baptizatus. cū ḡuem renum pateref dolorem: ad e⁹ tumulū veniens ſa
nitatez inteḡm reportauit. Quapptez illū locū ditauit: ⁊ triū miliario
rum ſpacio i giro ex vtraqꝫ pte rodani terrā villas ⁊ caſtra dedit locuz
qꝫ illū liberꝝ fecit. Martilla vero ei⁹ famula vitā ipſius cōſcripſit: que
poſtmodū in ſclauoniā pgens: ⁊ ibi euangeliū chriſti predicās. poſt de
cimum ānum a dormitōe marthe in pace quieuit cxi.

De ſanctis Abdō et ſennen a

Abdon ⁊ ſennen ſub decio impatore martiriū paſſi ſunt. Cuz ei
decius ipator babiloniā cum aliis ꝓuinciis ſupaſſet. quoſdam
chriſtianos ibi inuenit: q̄s ſecū ad vrbem cordubā deducens di
uerſis ſuppliciis cōſūmauit. Et eos duo ſubreguli rapientes. ſ. abdon
et ſennen ſepelieꝝt. Vn̄ accuſati ⁊ decio pn̄tati romā poſt eū vinctis ca
tenis ducūtur. ⁊ in cōſpectu decii ⁊ ſenatus introducti aut ſacrificare:
et rex ſuaꝝ recipere libertatem: aut morſib⁹ beſtiaꝝ deuorari iubētur
Cōtemnentes itaqꝫ ⁊ expuentes i ſimlacra ad theatꝝ ptrabūtur. ⁊ ad
eos duo leōes et vrſi q̄tuor dimittūtur. Qui cū ſāctos n̄ tangerent. ſed
etiā cuſtodirent iniectis i eos gladiis occidūtur: ⁊ ligatis pedib⁹ tracti
ſunt et iactati an̄ ſimulacꝝ ſol. Qui cum ibi triduo iacuiſſent. Quirin⁹
ſubdyacon⁹ eos collegit: ⁊ in domo ſua ſepeliuit. Paſſi ſunt aūt circa
annoſ dn̄i. cdiii. Tempe āt conſtātini ipi q̄tuor martires coꝝ corpora
reuelauerūt. et a chriſtianis trāſlata ſunt in cimiteriū ponciani: vbi do
minus p eos multa preſtat bn̄ficia populo. cxii.

De ſācto germano a

Germanus dicitur a germie: ⁊ ana qd̄ eſt ſurſuz: q̄i ſupnum ger
men. Tria eni reqiruntur in ſegete germinante. ſcꝫ calor natu
ralis. hūor nutrimētalis. ⁊ ratō ſeminal'. Beatus igitur germa
nus d̄r quaſi ſemē germinās: qꝛ in ipſo fuit calor per feruorez dilectō
nis. humor p pinguedinem deuotōnis. Et ratio ſemīalis per virtutem
predicatōis. per quā multos in fide et moribus gnābat. Cui⁹ vitā con
ſtantinuſ preſbiter ad ſanctū cenſuriū epiſcopum altiſiodoreñ. ſcripſit.

Erman⁹ nobiliſſim⁹ genere in vrbe altiſiodoro natus: ⁊ libera
libus ſtudiis plurimū eruditus. tādem romā ad diſcendū iuris
ſcientiā eſt ꝑfect⁹. Vbi tm̄ dignitatis accepit: vt euz ſenat⁹ ad
gallias tranſmitteret. vt apicem ducatus totius burgundie obtineret:
Cum ḡ altiſiodorenſem ciuitatez ceteris diligenti⁹ gubernaret arborē